શા. રતનલાલ માણેકલાલ

કીનારીવાળાની જાણીતી અને માનીતી

ધી ગ્રામોફોન ગાયન

સંગ્રહ.

([illegible])

[illegible]

C. M.

માલ વેચનાર
ચુનીલાલ મગનલાલ
બુકસેલર.
[illegible]-સુરત.

કીમત ૧-૦-૦
એક રૂપીઓ.
સને ૧૯૦૪ અને ૧૯૧૦

[illegible] Printing Press, near Khapatia Chakla, SURAT.

શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળા

તરફથી પ્રગટ થતી બુક જેમાં પ્રખ્યાત, નાટક કંપનીના
માનીતા નાટકોમાના જાણીતાં ગાયનો અને પ્રખ્યાત
ગાવાવાળાઓએ ગાયલા ઉસ્તાદી ગાયનો
રાગરાગણીઓ સહીત.

— ગાયનોથી ભરપુર —

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ.

ઉર્ફે

રેકર્ડસ ગાયનમાળા

ભાગ ૧ થી ૪ સાથે.

બ્હોળા સુધારા વધારા સાથે.

આવૃત્તિ ચોથી. પ્રત ૨૦૦૦

૧૯૧૭ ૧૯૭૩

સોલ એજંટ

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર

"મનહર" પુસ્તકાલય-લીમડાચોક—સુરત.

કીંમત રૂ ૧-૦-૦

ઉમ્મ—

પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા—શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળા.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—મનહર પુસ્તકાલય
લીમડાચોક—સુરત.

છાપનાર—પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસ.
છાપવાનું ઠેકાણું—શા. ખુ. અ. ના ધી સુરત જેન એન્જીન
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ ખપાટીઆ ચકલા—સુરત.

ચેતવણી.

આ બુકની વધી પડેલી માંગણી જોઇ કેટલાક વિરોધી પ્રકાશકો આ બુકને મળતી બુકો બહાર પાડેછે. અને તે અંજાણ્યાં ગ્રાહકો ભુલથી લઇ પસ્તાય છે. તેઓને ચેતાવવામા આવે છે કે, હવે પછી આવી બુક ખરીદતાં પહેલાં શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળાં એ નામ વાંચીનેજ ખરીદ કરવી.

આ આવૃતિ માટે કાંઈક.

સુજ્ઞ ! સંગીત વિલાશી બ્રાત, ભગિનીઓ ! આ ધી ફોનોગ્રાફ, ગાયન સંગ્રહની ચોથી આવૃતિ આપના કરકમળમાં સાદર સ્મર્પણ થાય છે. આશા છે કે ગત ત્રણ આવૃતિ માફક આને પણ ઉત્સાહથી વધાવી લેશો !

ગઇ ત્રણ આવૃતિ, દરેક વર્ષ, વર્ષ, ને અંતરે પ્રગટ થઇ ખલાશ થઇ એજ આ બુકની લોક પ્રિયતા છે, અને હજુ પણ તે મુજબ માંગણી ચાલુ અને ચાલુજ છે.

આ બુકનાં છુટા ભાગો કાઢવા જેટલો આવકાશ જ મળતોજ નથી, તેમ રેકર્ડસોમાંનાં ગાયનો મેળવવાનો પણ આવકાશ ન મળતો હોવાથી, ભાવે, અભાવે, પણ હમારે હમારાં ગ્રાહક બંધુઓની માંગણીને પોહચી વળવા રેકર્ડસોમાં ગવાતાં તેમ બીજાં કેટલાંક લોકપ્રિય બોધક ઉત્તમોત્તમ ગાયનોનો સામટો સંગ્રહ કરી, આ વખતે એકી સાથે ૧-૨-૩-૪ ભાગ બ્હાર પડયાં છે. આશા છે હવે પછી જરૂરજ એનાં ભાગો જુદા જુદા આકારમાં અને ખાશ રેકર્ડોમાં ગવાતાં ગાયનોથીજ પ્રગટ કરીશું !

આશા છે કે ! ગત ત્રણ, આવૃત્તિ માફક. આ આવૃત્તિને પણ ગ્રાહક બંધુઓ યોગ્ય ઉત્તેજન આપી આભારી કરી અમારા ઉત્સાહમાં વૃદ્ધી કરશેજ

આ વખતે ખાશ કરી અકારાદી પદ્ધતીપર ચોક્કસ લક્ષ આપેલું છે. જે લોક પ્રીય થશે અને ગાયનો ખોળવાની પણ મહેનત બચશે.

હમારે હમારા ગ્રહાક બંધુ અને સંગીત કળાનાં શોખીનોને ખાસ સુચના કરવાની કે ? જેઓ માહશય રાગ જાણતા હોય તેણે આમાં આવેલા ગાયનોના રાગ, તથા ઉત્તમ ગાયનો ઉમેરવા માટે લખી મોકલવા, જેથી હવે પછીની આવૃતિમાં ઉમેરવામાં આવશે હાલ એજ. વિજ્ઞપતિ,

સુરત.
કેળાપીઠ રોડ
ઝીનારીવાળા ઘોરૂમ

લી०
શા. રતનલાલ માણેકલાલ
ઝીનારીવાળા.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડ્સ ગાયનમાળા.

શ્રા ભાગ ૧ લો.

(૧)—શ્રી. દ્વા. ગ્રા. એ. પરીષદના સંગીત ક્રમમાંથી

રાગ—ધ્રપત ચોતાલ—

શ્રી સરસ્વીને નમું. (ટેક)
બુદ્ધિ દાતા સૌજ્ઞન શારી વિદ્યા રૂપે સ્હાયકારી,
તનન તોમ્, તનનન તોમ્ તનનન તોમ્-પ્રથમ નામ આરાધું તારૂં (૨)
સાની સાની ધ, નીધપ ધપધપમ-પમપમગ મગ મગરે ગરેગરેસા
સારી ગમ પધની, સા સાની ધપમગરે સા ॥ શ્રી ॥

(૨)—વશંત પ્રભા—

શ્રી રામચન્દ્ર રઘુવિર,
શ્રી સિતાપતી ભજી લેને મન અવસર આવો એળે વહી જશેજી.
ખિલી વસંત છેલા, ખિલી જુવાની છેલા, રશીયારશ પીલેને સુખધામ,
ખિલીવસંત છેલા, ખિલી ફુલવાડી, પ્રભુને શણગારી લે મન લ્હાવ-શ્રી
રમણી રૂપાળો હેતે હૈડે ધરી વ્હાલા, પીલે અધરામૃત રસપાન,
નાથના અનાથનેએ અંતર ધરી પ્રીતે બાળા, કરી લેને કાયાનું કલ્યાણ-શ્રી

(૩)—મીસ જાનકી બાઇ—ભજન. રાગ, ભેરવી.

શ્રી રામચંન્દ્ર કૃપાળુ ભજ મન હરન ભવ ભય દારૂનં.
નવકંજ લોચન કંજ મુખ કરકંજ પદ કંજારૂંન—શ્રી.
કંદર્પ અગણીત અમિત છબી નવનિલ રજ સુંદરં,
પટપીત માન હુલડીત રૂચી સુચી જનક સુતાવંર.
શ્રી ક્રીટ કુંડળ તલક ચારૂ ઉદાર અંગ વિભુષણં,
આજાન ભુજ સર ચાંપધર સંગ્રામજીત ખર દુષણં,
ભજો દિનબંધુ દીનેશ દાનવદલન દુષ્ટ નિકંદનં,
રઘુનાથ આનંદ કંદ કઉશલ્યા ચંદ દશરથ નંદનં.
ઇતી વદત તુલસીદાશ શંકર શેષ મુની મન રંજનં,
મમ હ્રદય કુંજ નિવાશ કરી કામાદી ખલ દલ ભંજનં.

(૪)—

અશરણ ારણ! ઇશ તારણ! તરણ કૃપાળ!
ચરણ ણ! પણ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન ભયભંજન, ચિદ્દઘન જગરાયા.
સકળ કરન વિભુ! અકળ આપ માયા.
અમલ મોચન ત્રિવિધ તાપ અજ્ઞાન.
મુનિજન વર, ઇશ હંશ અજર જગ ભાણ.
નાથ નિ પ્રભ! સુખદાયક, કલ્પ સમાન.
પ્રણમિ વંદન! કરો અખિલ કલ્યાણ.

(૫)—સૌ દ્દની—

અરે કોઇ નાવો(૨) મારૂં દીલડું ચીરી, ખોલી બતાવો.
પ્રાંણ ાગે નહીં, પ્રેમ હાણના બાણ,
ચ્છ છું, તું મારે મન પ્રાણ.
અને તપ નહીં વો. લાગી અગન બુઝાવો, બોલાવો લોભાવો.
પ્રાણ પ્રીય વો, ારૂં દીલડું ચીરી ખોલી બતાવો (૨)

(૬)—સુરદાસ—

અરે રંગ લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હંસોની તી હંસ જાણે, કાગ ન કાંઇ પીછાણે.
ઘાવ રહિત ઘાયલની ગતીને જગમાં કયાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણ દીની દશાને લક્ષે કોઇ ના લાવે.
સુર ભજનના રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.

(૭)—ઉદયભાણ—

અહો દિલદર જરી દેદાર દિવાનાને દેખાડોને
અરે લટકી અધર પટકી, મરૂં પટકી જીગર ખટકી
અરે આધર સુધા રસ સાર ચતુરાને ચખાડોને—
મુખે અટકી મધુર મટકી અરે છટકી અધર છટકી

સાખી { "દીલની થાપણ ઓળવી, ઘટે ન કરવી ઘાત;
"પ્રાણ કહો તો પઠાવું, વાલમ કરવા વાત.

(૮)—વિણાવેલી—

અરે શું માનવનો અભિમાન પલકમાં ટળી જશેરે.
ખરે જ્યમ પિપળ ઉપર પાન. પલકમાં ખરી જશેરે (૨) માટીમાં
મળી જશેરે ...અરે.
ઘડી એક જીવતરમાં ઘડી એક સુખનીઆ........અરે. નથી.

મુઢ મમતમાં તોયે મરતાં આંખાં અરે નથી. પામર નર નાદાન—અરે.
કાયા કલેવર કારમું, છે ગંદકીનો ગાડવો;
સમજુ જને સમજી જઇ, અભિમાનને વણુસાડવો.
અભિમાન ફરણીધરને નહિ, દુધ પાઇને પેધાડવો;
રાવણ સરીખાં રાજવીએ, લીધો નથી કંઇ લાડવો—અરે શું.

(૯)—પવીત્ર. લીલાવતી—

અવર મદન અલબેલો, આતો અવર મદન અલબેલો. અ.
શરદ પુનમના સુધાકર સરખો આજ નગરમાં ઉગેલો. અ.
મનોહર કસ્તુરીયા મૃગ માફક જોઉં ઝરૂખે ઝુકેલો. અ.
હું નિરભાગી નાથે તજી મને વેસ્યા અવાસે વસેલો. અ.
ધન ગણીકા ધરણીતલ તુજને પ્રિય કર્યો મમ પરણેલો. અ.
ચંન્દ્ર ચકોરને મયુર મેઘ સમ મુજ મન રંગ રહેલો. અ.
મહિયારી વેશે નહીં જાણે, મમ છબી છેલ છબીલો. અ.

(૧૦)—પ્યારા સાહેબ. રાગ-ભૈરવી. તાલ ત્રીતાલ—

અરે જોબનવા ચાર દીના દીનો સાથ.
જોબન સત જબ જાત ભઇ, મુખ મોડન લાગે-કદર મોરી કહુ;
ના પુછી બાત—અરે જોબનવા, ચાર દીના, દીનો સાથ.

(૧૧)—ઉદયભાણુ—

અલબેલા લટકાળા વ્હાલા, પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીયા.
રસઘેલા રીસાળા બેઠા, દેહના દેવળ માંહિ રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાળું વચનને ફુલડે વધાવું.
હેતના હીંચોળે હળુ હળુ હીંચાડું, હોંસે હસીને હસાવું,
શ્રૃંગાર સજી સજાવું ભાવે, ભોજનની થાળ ધરાવું.
હઠનું કચુંબર રીશનું રાઇતું, ચામઠાઇ ચટણી વ્હેમ શાક રાઇતું,
બરફી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી કચોરી પુરી. શુદ્ધ સ્નેહ વાસના
ભાવના ભુખ્યા ઉઠયા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં વ્હેચ્યું
છું. ઉલ્લાસના—અલબેલા.

(૧૨)—કેશર કીશોરી.—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી કયાં, બધે મતલબની યારી છે.......અરે.
બીચારા કોઇક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે. અરે.
સાખી { કોપટ જેમ પઢંતતો, અચરે અચરે રામ;
મુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, કયાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.
સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીજાજ,
પ્યારી પિયુ પીયુ કરી મરે, પ્યારા રંડીબાજ.
ગયો સાચાનો વખત હા, દગલબાજી ની વારી છે. અરે..

(૧૩)—મી. મહુમદહુસેન. રાગ–યમન. કલ્યાણ, તાલ. લાવણી—
અબ નાઅને ગિરધારીરે, હમારી તોરી, ગિરધારી વનમાલી–અબ નાઅને
શાલ દુશાલે આપતો ઓડે, હમે ઉડાઇ કારી કમરીરે, હમારી તોરી.
(બોલો મોર મુગટવા લેકી જય)

(૧૪)—મી. મહુમદહુસેન. રાગ–દાદરા, કહારવા (મીઠા, ઝહેર)—
અટારીયાપે, બીરારે કબુતર આધીરાત,
સુન સુનરી ભાભી હમ તુમ સોવે સંગ સાથ. અ.
નહીં નહીંરે દેવરા, સૈયા તો જાગે સારી રાત.
સુન સુનરી ભાભુ સેયાકો દીજે મરાય.
નહિ નહિરે દેવરા સેજેકી શોભા મોરી જાય.
સુન સુન ભાભી હમતુમ ખાવે સંગ સાથ.
નહિ નહિરે દેવરા છતરી ધરમ ઘટ જાય. અ.

(૧૫)—પુંડળી— –
અધિક સુખ નાથી બીજું શું મનાય,
પ્યારી મારી બુલબુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક
પુરાં હસે પુન્ય પરભવે કીધાં, ભાર્યા સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધાં.
ઘરવાળીના ગુણ ગાય, ગામ બધું ઘરવાળીના ગુણુ ગાય...પ્યારી.
કાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધાને શ્રીકૃષ્ણ કાળા
પત્નિથી પતી પૂંજાય,—મીઠાં ભેગાં ખાટાં બોરો ખપીજાય...પ્યારી

(૧૬)—ઇંદ્રાવતી—
અમો સુધરેલાને તમો ગણો ન કમજોર,
કામ કેવાં કરીએ, ભેજામાં રાખી તોર.
લીમીટેડો માંડી...વેપારો વધારતા, યંત્રો મંગાવી હુન્નરો ખીલાવતા,
જુના ધારા કાઢી નવિનો, નીપજાવતા, ઘણું કર્યું બીજું હજુ કરીને
બતાવતા......અમો.

(૧૭)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—
અરે સખી ધીમે ધીમે ડગભર–ઉતાવળ આવડી આ. શી (૨)
પિયુ મુખ દર્શણ પ્યાસી...અરે સખી.........
અંતર મારૂં મારે છે ઉછાળા (૨) ન્હોય ઉછાળા યૌવન કેરા ચાળા(૨)
મંજરીવાળા, લાલા, લજાળા, પ્રિતમ તારા નહિ જાય નાશી.—અરે.

(૧૮)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—
અલીજોજે, મનાતીભોળી મેના, ભોળાવશે તુજને પોપટજી, મુખે મીઠું બોલી.
અલી જોજે, દેતી તું અંતર ખોલી......ભોળવશે.....

સાખી. } પ્રેમે પોપટ દાઝ દીલની, દીલમંહી સમાવશે,
　　　} રૂતુ વસંતે માન નીને, મદનરાજ મનાવશે,
રથ રાજની રશરેલ જ્યાં, રગ રગ મંહિ વ્યાપી જશે.
જખ મારી મેના માનશે, પણ ખોઇ પાયે લાગશે.

(૧૯)—પરશુરામ—
અરે, હાં હાં, જરા ધિરે, ખેંચો ભ્રકુટી કમાન,
અરે, જાઓ કરો શાને ઘેલી અડપલાં આમ.
ધરી ભ્રકુટી કમાને, ઝેરીલા નયન બાણે, સાધો શામે સ્નેહી—
　　　　　　　　ને સંધાન........અરે.
જાણું શું હું, બાળા ભોળી, કરો શાને આ ઠઠોલી,
જાણું શું હું તીર, શું કમાન..........................અરે.
થઇ ભોળીને અજાણી. ભ્રકુટી કમાન તાણી,
　　　　　　　　મોહિની મારે શા. મોહ બાણ........અરે

(૨૦)—સતિદ્રૌપદી—
અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સહાયથ જો શ્રીમુરારીરે.
રાજસભામાં રાજ સિધાર્યાં, વચન વડીલનું પાળી રે.
કેમ થશે કંઇ ચેન પડે ના, વ્યાકુળ થઇ મતિ મારી રે
કપટી કુટીલ છે કૌરવ રાજા—સ્વામી સત્યાચારીરે. મા.
દાવ ખેલતાં હે દીન બંધુ ! રાખજો લાજ હમારીરે, અરજ.

(૨૧)—સતિદ્રૌપદી—
અકળીત ભાગ્ય ગતી ન' કળાતી;
પલક પલક રતિરે; પલટાતી—અકળીત
ઉદય અસ્ત પછી ઉદયની આશા,
જ્યોતિ વાદળામાં—જોઉં છુપાતી—અકળીત,
ધર્મક્ષેત્રમાં ધર્મપતિથી, કૌરવ લડતા ધારી અનિતી;
ચિંતા, થી મતિ મા'રી મુંઝાતી—અકળીત.

(૨૨)—મોહિનીચંદ્ર—
અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઇ ન છેડોરે—મને.
લાચાર હું બિચારી છું શીદ લ્યો છો કેડોરે,
જુવાની થી દીવાની છું મારો છોડો છોડોરે, છેલા—મા૦
પ્રાણદાન છે પ્રિત્તમાં પુછી કરજો પ્રીત,
પ્રાણદાન તો સ્હેલ છે, કઠણ પ્રિતની રીત.
અધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડોરે,—અરે.

(૨૩)—ઉદયભાણુ—

અમર રહો તે નરનારી જે, શીયળ દીપક સંભારે રે,
અમુલખ દીપક અખંડ રાખે, વિરલા જોડાં સુખીયાં તે.
જળચર સારસ અવર પંખીડા, જોડેથી મદ માતારે,
તેમજ અરસ પરસ પતિ પત્ની, હરનીશ રહે હરખાંતારે.
ધન્ય ધન્ય એ દિવ્ય દંપતિ, સંપતિમાં સુખ માણેરે,
વિપતીમાં જે પ્રિત સરવર જળ, પ્રેમેથી પી જાણેરે.

(૨૪)—લક્ષ્મિ-વિજય.—

અન્તરયામી, નોધારાના આધારરે,
ગૃહિબાલ દાસિની. હે અવિનાશી ઉગારજો રે;
ગરૂડા ગામી, લક્ષ્મિના ઉરહારરે,
હરિ દીનબાળાનું દુઃખ દયાળુ નિવાર જોરે.
જાણી નિરાધાર નારી, દેછે પાપી કષ્ટકારી;
વ્હાલા વિનતી સ્વિકારી, લેજો અબળા ઉગારી.
વિભુ વિકટ બંધ આવાર, વેગે વિદારજોરે—ગ્રહિબાલ૦
"તારી શવરી નાર, શીલાની અહલ્યા કરી,
કીધી સતિની વ્હાર, દુષ્ટ નિશાચરને દમી.
દયા કરોને બિરદ સંભારોને, જાણી નીરાધાર નારી. અન્તર.

(૨૫)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

અત્યુતમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
આ અવનિમાં અન્ય ઘણાં જે સુખના સાથી થાય.
માતા પીતા ભ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી.
જે ગુપ્તમાં પણ ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રત્નથી આ ભવરણની સફર શફળ થઇ જાય
સમૃદ્ધિ ચાદ ભુવનતણી પુરૂષાર્થે મળવી સ્હેલ છે
સદભાગ્ય=વિણ સન્મિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુસ્કેલ છે.
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ વ્યાપક બે અક્ષર માંહી સમાય.

(૨૬)—લલીત મુગ્ધા—

અરે ઓ મિત્ર મારાને, દીધો મેં દોશ પ્યારાને.
વચનનો માર માર્યો મેં સહયો મુજ પિર મીત્ર ત્હેં.
ગયો કયાં મિત્ર મારા તું, મરૂં ઝુરી વિના તુજ હું.
હવે સોધું ફરી હું કયાં, બતાવો. નાથ સ્નેહિજયાં,

(૨૭)—કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને. દીલનાં દુખડા હરવાને.
શાન્તિ જળ મન ભરવાને યોગી આવજો૦

૭૧૫૮

માયા રાખી મહારાજ યો૦ દર્શણુ દેવાને કાજ—યો૦
ચરણુ કમળ નિસદિન મુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર વચન ઉચરવાને.
શાન્તિ જળ મન ભરવાને, યોગી આવજો.

(૨૮)—શ્રી નૌતમશારદા—
અજબ નવાઇ નશીબની શાણા તું સમજી લે.
એક દીન હાથી. એક દીન ઘોડા, એક દીન પાઇ ન પાસ
એક દીન મંદીર એક દીન માળા, એકદીન વનમાં વાસરે—શાણા
કર્મ રાયના અજબ તમાસા, રંક રાય નહિ ત્યાંય,
કરશું તેવું ભરશું ભાઇ, ફોગટફુટ ફુલાયરે—શાણા—અજબ૦

(૨૯)—કુંન્દબાલા—
અજબ નથી ઠગાઇ જાય પુરૂષ નારીથી;
જીતી નથી કોઇ ગયા નારી ઠગારીથી...અ૦
પાપી કલીઓપેટ્રા તણી ચુંગાલમાં ફસી.
સિઝર ગયો સમર્થ જીંદગાની પ્યારથી...અ૦
સીકંદરે રહયો નહિ આનંદમાં કદી;
ત્રીયાતણી કુ ચાલના ઘાવ કારીથી....અ૦
ખુવાર થઇ હજાર મુવા નીચ મ્હોતમાં.
રિઝિયા, ઇલઝબેથની મદભર ખુમારીથી—અ૦

(૩૦)—રેકર્ડ સોંગ બુક—રાગીની, આશાવરી મીસ, જાનકીબાઇ.
અબહિ કહાન ન કર મોસે રાર, (૨) જાવ કરૂંગી મે પુકાર
નિપટ ની ડર લંગર ડિગર ગાગરીયા મોરી, ફોરી; કહાન
જાય કે જસોદા સે, કહુંગી અપનો દીઢ લંગર એ ગમાર અબહિ.

(૩૧)—ઉમાદેવડી—
અજબ જ માનો નવીન નજરમાં આજ કાલ ચઢતો,
સસલાને કીચડમાં દાબી હાથી કરચડતો,
ક્રોડ પતિ કંગાલો કેરી થાપણુ ઓળવતા.
દરબારે દોરી વગસગથી બહું બહુરે નડતા,—
ગુલાબને દાબે છે, જો જો હજારીયો ગોટો.
ધર્મિ ને ઘેર ધાડ અને વાગે પાપી સોટો,—
સાચ કસ્તુરી વાસ સમજનારાનો છે, ટોટો.
અન્યાયી ગાદી તકીયે—લે ન્યાયી દોરી લોટો.

(૩૨ —સ્નેહ-સરીતા—
અબળા લાચાર બિચારી રે,
સ્વામિની દાસી. અબળા લાચાર બિચારીરે,

પ્યારી પ્રાણ આપે તોયે નાથ ન રીઝે કાંઇ,
"ભોળી મીઠાં વેણે-રીઝન રીરે— સ્વામિની દાસી૦
માંદી મરે છો દર્દથી, સંભાળ નારીની નહિ,
દાઝી બળે દીલ દુઃખથી, દેનાર દિલાસો નહિ.
દિન રાત સેવા નાથની, કરીએ, હસા શ્રમને સહિ,
પળ એકની ગલતી થયે, જીવન તણી શેવાગઇ"—સ્વામિની દાસી૦

(૩૩)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—
અમે જઇશું ! અમે જઇશું ! હવે અમે જઇશું રાજ,
રક્ષ ભિના તમે આવજો. ... ... અમે.
આવિ મંજરીઓ નિત્ય લાવજો (૨)પ્રેમે પરિમલ પ્રસારાવજો...અમે
મુનિવર અમ શું પ્રસંગ પાડી, દર્શન દે,જો દાડી દાડી,
અમ સરખું કંઇ, કાજ, જરૂર તમે કહાવજો. ત મે આ...અમે

(૩૪)—લવ-કુશ—
અર્જ સુણો લે, મ્હારી પ્રભુ અર્જ સુણી લે મ્હારી,
સ્હાય હવે એક છે, ત્હારી—લેજે ઉગારી—અર્જ.
બાળ સંભાળ કરી, બેઠી સ્થીર ઠામથરી,
મરેલાને નાંખ ન મારી, લેજે ઉગારી—અર્જ.
અંધને નેત્ર જેવાં વ્હાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાય વત્સ વિના નોધારી-લેજે ઉગારી—અર્જ.

(૩૫)—શુક-જયંતી—રાગ—કવ્વાલી-ગઝલ.
અમો વિશ્વાસ વધાને, છુપાવિ ધા, કરો શાને,
શનાવામાં આ ભોળીને, ગુન્હેગારી તમારી છે.
હસાવો રોવરાવોને, અખત્યારી તમારી છે,
ભલે કરજો ઘટે તે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે.
કદી આકાશ જો તૂટે, ભલે ભૂકંપ હો ભારી,
જીગરનો પ્રેમ નહિ તૂટે, પ્રિયા મૂજ પ્રાણથી પ્યારી.
જડેલા બંધ નવ તૂટે, ખુબી એ ભાવિની ન્યારી,
છુટયા તેતો નહિ છૂટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી.
ઝુરાવો વા, રિઝાવો તે, મુખત્યારી તમારી છે.
ફસાવી જીવ બાળે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે,
તપાવો છો તપેલિને, વળી ઘૃત ધાર રેડીને,
વિચારો શું દિલ કહો તે, ગુન્હેગારી તમારી છે.
જગતનો નાથ જે સરે, શહા કરવું મુગે મારે,
જના સમજી બોલે ને, ગુજારો તે નકામું છે.
જ્યાં દીલ સાફ ત્યાં શું છે, મણી મન સમજીનેરે છે,
અમારી છે વફાદારી, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી.

(૩૬)—લક્ષ્મી-વિજય—

અબળાના બેલી વ્હાલા, મારા સુંદર શ્યામળા,
બહુનામિ, જગજનના સ્વામિ, લજ્જા રાખો શ્રી ઘનશ્યામ.
નટવર નાગર દીનબંધું કેશવ કરૂણાના સિંધુ,
પ્રેમથી પ્રભુજી લ્યો ઉગારી સુંદર શ્યામળા—બહુનામી.
વ્હાલા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
ભવભય હારી લ્યો ઊગારી, સુંદર શ્યામળા—બહુનામી.

(૩૭)—મીસ ગૌહરજાન—રાગ, દેશ, તાલ, ત્રીતાલ,

અરે પિયા બીન નાહિં આવત ચેન, કાસેં કહુ મેરે જીકે બેન-પીયા.
યાદ પરત જબ હેદર નિશદીન; બાંકી સુરત તીખે નેન-પીયા.

(૩૮)—કબીરભજન. રાગ—મુલતાની, પદ.

અબ તુમ કબ સુમિરોગે રામ-અબ તુમ૦
ગરબ કુલીમે જપ તપ કીનો, નિકલ હુવા બેઈમાન-અબ૦
બાલપનો સો ખેલ ગંવાયો, તરૂન પનોસે કામ,-અબ૦
હાથપાંવ જબ કાંપન લાગે, નિકટ આયો અવશાન,-અબ૦
જુઠી કાયા જુઠી માયા, આખર મોત નિશાન,-અબ૦
કહત કબિર સુનોભાઇ સાધો, એકી ઘોડા એકી મેદાન-અબ૦

(૩૯) જલશા સંગ્રહ. રાગ—ઝિંઝોટી-ઠુમરી.

અએસી પ્રીત કાએકુ લગાઇ બાલમા, પ્રીત કરી કયુ રાત નાજાણી
અએસી૦
દોસ્તી કરકે કદરદાન જાણી; અએસો દાગ કાએકુ લગાઓ બાલમા.
પ્રીત૦ અએસી૦

(૪૦)મણુ—મણી.

અટંપટં કંઇ કઇને સમજાતી, ભાઇ પૈસો પેદા કરો કામનો-અટંપટં.
માતપિતા સુત બંધુ દાનાને બેની, વ્હેવાર વસ્તીન નામનો.-બસબસ૦અંટ
માનને ખાનપાન પૈસાથી થાયછે, મોટો વેપાર જગદામનો બસબસ૦અંટ
પૈસાની પ્રીતડી સંસાર રીતડી, પૈસો પ્રભુ બાખાબામનો, બસાબસ૦ અંટ

(૪૧)—ભદ્રાભામિની—

અજી વાહ વાહજી મુંદરીઆ મોરી, લે ગઇ મછલીઆં.
મયેં જલ જમના હાથ ધોય રહી,
છીટક ગીરી મોરી પ્યારી સુંદરીઆં—અજી.
સુની યે પીયાબીન લાગે મુંદરીયા.
તોસે ન બોલું મયનો સારી ઉમરીયાં—અજી.

(४२)—ઉમાદેવડી—

અજી લાગી લો મોરી જાન, નેન કટારીરે,
છુરી ન મારી કટારી ન મારી, ન મારી બરછી તલવાર.
લોહુકા નહિ બુંદ નિકસા, તનક નેના નહિં લાલ,
જીસ તનાસે કરદીયા યારો, કલેજા પારપાર.
દુશમન નહિં બૈરી નહિ, મારનવાલા દિલદાર,
બાવરો નહિં દીલબીછડા, મિલગયા હય ઔર યાર.
તુહી મૌલા કર હકીમી, કરદે બેડા પારપાર,
કોઉ બતાવે કોઉ મિલાવે સંઇયા ગુલેગુલઝાર.

(૪૩)—મીઠાંજહુર—

અરે છોડ છોડ, મોરી બઇયાં ન, મરોડ, કરૂં બીનતી હાથ જોડ, મોરી મધયારી,
જાજા ખાકી ઞરી, મધયારી દુર જા.
અરે અયસે કે તયસે ન મુઝકો સતાવુ, અય નાસજા.
જાની મેરી જીંદગાની, હયરાની, પરે શાનીમે, અબ ન મુઝકો સતા.
હમીસે યે માલે નિકાલે નિરાલે પડે સાહો.
વાલે સે, કીશ રોજ પાલે જા બેવફા.
અરે જા બેવફા, માફ કરો જો હયભુલભઇ
શેહું રીર હમીંબાસે મીલ ના કંહી. નહી નહી નહી અય-તેરે શરકી કશમ
હંહ હંહં મેરી દીલરૂબા ગલેસે લગાજા.—અરે.

(૪૪)—ખ્વાબેહસતી—

અલબેલા છેલા અયસા લા, દેંગે.
જો રંગીલા હો દીલ જાનકા. નઇ આનકા, નઇ બાનકા.
મોટરગાડીકી શયર કરાવે અયશી શાનકા—અ०
ક્ષા અનત મુરદાર તુમપે, જાઓ. જાઓ. જાઓ. ન સતાવો.
અયસા રંગીલા, છબીલા, રશીલા નુકીલા લાએગે.
શ્રાયકલ બીડલાકે જી બહેલાવે વોહ જી. શાનકા—અ०

(૪૫)—જાંનિશાર—

અરે મુવે કાહે મોરી બાહે, રે મોરોરીયા,
જાન હમારી તું કાહે દુખાઇ, છાંડ મોરી કાહે તુકલાઇ, રે,નિ ચોરીયા.
નેકી ગવાઇ. લીની બુરાઇ, રાખ મોરી પત કહુ તોહે કર જોરીયાં.

(૪૬)—મીસ કાલીજાન—રાગ–ગઝલ,

અજબ અપના હાલ હોતા, જો વિશાલે યાર હોતા;
કભી જાન સદકે હોતી કભી દીલ નીશાર હોતા;
જો તુમ્હારી તરહ તુમશે, કોઇ જુંઠે વાયદા કરતા;

તુમહીં મુનસરી સે કહદો, તુમ્હેં ઇતબાર હોતા;
તેરે વાઅદેપર સિતમગર અભિ ઔર સબર કરતે,
હમે જીંદગીપર અપની અગર એતબાર હોતા;
યહ મઝા થા દીલ લગીકા, કે બરાબર આગ લગતી
ન તુઝે કરાર હોતા. નઅ, મુઝે કરાર હોતા,
મુઝે માનને સબ ઐયસાકે, અદોબી સઝદા કરતે;
દરે યાર કાબા બનતા જો મેરા મઝાર હોતા;

(૪૭)—નિગાહેગફ્લત—રાગ=કાફી-ઠુમરી—

અય યાર. જાની, દિલદાર. જાની; મર્યે ડાલુ સદા જિયા, પિયા વાર જાની.
તુમપર બલહાર જાની. અય, બેચકે વચજે લાવું કહીશે.
પાસ મેરે રહે ધરે જો થે. આજ તક,
નિકલે છાકે દામસે, કાર જાની-વાર જાની-અય.

(૪૮)—ભુલભુલૈંયા—

અરે હાંહાં દીવાના બનાઉંગા, અરે હટ મર્દક ધપ્પા લગાઉંગા,
ચલજા બે બચ્ચા, નહિ મારૂ ચચા ગલા દાબુ તેરા,
અબી મારૂં બચ્ચા અરે હાં હા મદારી, નચાઉં ગાયે; નાચ બેટા (૩)
તુઝે મેં બંદર બનાઉંગા હટ, મરકદ અભીવાતે તુ મુઝસે બનાયગા.
અબે ધાતે તુંહમકો દીખાયગા જરા દમસે કદમતું હટાયગા;
ઝટપટ રાઝી તુંહમસે હોઝાયગા—નામ બેટા (૩)

(૪૯)--હરિશ્ચંદ્ર—

અરે નાદાન ! અરે બે ધ્યાન ! જરા તો માન ! જરાતો માન !
ન ખો તું જાન, નહો હયરાન, જરાતો માન ! જરાતો માન !
કયસી રાની કયસી બાની, કયસે લાલાજી કે લાલ !
બાતે તેરી લંબી ચોરી બાકી સુખા જય ગોપાળ !
રૂપી કામાન, જોતુ ફરમાન તો હો છશ આન તેરા કલ્યાણ !
અરે અગ્યાન, નકર હયરાન, જરા તો માન ! જરા તો માન-કયસી

(૫૦)—હારજીત—

અદાબાંકી તીરછીયાર તેરી ચાલ હયે મતવાલી. તેરે બાલ જુલ્ફેં કાલી
તેરી આંખ જાદુડાલી બની લાલ મએકી પ્યાલી
ઉફરે સેયાદ મેરે-દીલકે ફસાને વાલે
તુજસે કમ દેખે હએ અંદાજ દીખાને વાલે
ઓ દિલબર બરતર સહવર ફન્દે-જુલ્ફેંઅડી પુરફન
દીલકો એહ ફંસત ફીરતહય, કરેકે ઝાંસા લાસા જાંથા ફાંસા.
ચીકારી બનકર તેરી, નીગાહે કરત હરદમ સઇયા. દિ૦

(૫૧)—હુસેન-આરા—
અરેહારે મેરા બાલા જોબનવા લુંટલીયોજી લલચાએ,
હબપ્યારી દીખાવે, છબ-યારી દીખાવે રશ બાને બનાયે.
બીરમાએ, જી લુભાયે ફુસલાયે—અરે
બીરહાકી મારી મયનો, જરકે મરતહું, કયસે નઠોર તુમ હાયે
ચતુરાઇ દીખાયે, નિઠુરાઇ બતાએ, સંગમોહેનલાયે,
તરસાયે કલપાયે જી જલાયે—અરે.

(૫૨)--જલસા સંગ્રહ-રાગ, ભૈરવી.
અબતો વો દીલ ફીરી બસે-કામ પડા જોહો સોહો,
હુસ્નપર ઉસકે નકદેદીલ-સદકી કીયા જોહોસોહો,—૧
હોતેહી ઉસકે ચારચશમ-લગગઇ મારી ટકટકી.
જલવાહ તો ઉસકા આંખમે-છાયે ગાયા જો હો સોહો,—૨
હમકુ ઇસીસેકામ હયે-દીલમે વોહી તમામ હયે,
હોઠોંપે જીસકા નામ હએ-દર્દસદા જો હો સોહો,—૩
નાસહો કા તુમ ન=કુછ=કહો-દેખ સમજ કે ચુપ રહો
એશકકા જખમદીલપેલો-કારી લગા જોહો સોહો-૪
હોનાથા સો હોગયા-હોગા વોહી જોહો ના હવા,
પુછોના કુછ દીવાનોંસે-લે તોહો કયા જોહો સોહો-૫
નીશેકે હય અજબ મઝા-મહી તે સબા તું જાને કયા,
પીતેહય જો બરમીલા-કહેતે હવા વોહ જોહો સોહો-૬
યાર નેદી હમે શરાબ-પીકે હુવે હય હમ ખરાબ,
ચાહો ભલા કહો તુયેબ.-ચાહો બુરા જોહો મોહે-૭

(૫૩)--જલશા સંગ્રહ. રાગ. ધનાશ્રી.--ખ્યાલ.
અબકે સુનાયો બનકે કયેસો,
આઓ તો કાહે કરત તેજાઓ કીનો--અ.
કહા પુછતહો બિર બઢાઇ, અધક છાંડ દુઃખદીનો,
જંતર મારી મોરો મનહર લીનો સદા મ લીનો,-અ.

(૫૪) –ગજલ. રાગ, ભૈરવી, તાલ, દદરા—
અપને મૌલાકી જોગન બની, જોગન બનીરે બી જોગન બની
અપને મૌલાકી અપને ખ્વાજાકી જોગન બનીરે;
મેં અપને દીલકો કીસી બુતકો દીયા ચાહાતા હું.
છોડ ઇસ્લામકી રાહ કુફ્રલીયા ચાહાતા હું.
આબ મુસલમાનો કહો, કયા મેં બુરા ચહાતા હું. અ.
જીસ્સે મીલા હય ખુદા ઉસ્સે મીલના ચાહતા હું, અ.

(૫૫)—નિગાહે ગફલત—રાગ, કલ્યાણ—ગઝલ
અયસી જો દિલરૂબા હો તો ફિર નાજ કયું નહ !
મ્હે હુસ્ન દિલ ફરેબ મ્હે અન્દાજ કયું ... —અયસી
જિના હય પારસાઇકા નામ જીસ્સે ... !
અવાજ મેં મસીહકા એજાજ કયું ... !—અયસી
ખુબી કે આસમાનકો નરગીશ તુ માર ...
હાલ તેરા અય માહ મ્હેદમ સાજ કયું ન ... !—અયસી
(૫૬)—દિલેર-દીલશેર—રાગ, સોરઠ. ઠુમરી
અગર મગર મતકર, નાહિં રગર અગર ... —અગર
અરજ બરજ કરત હારી, ગરજ તો હે ...
નજર મો પર કહર કો કયું કરકે, તુ ડરાવે !—અગર.
(૫૭)—ખુનેનાહક—
અલબેલેસોં કહેના રે સંદેસા ...
કાહે બીસારે અય પ્યારે, મે હે ... તોની હમઆસ,ની હારે.
કરો કુછ ધ્યાન લગે, બિહ... હય જા... ... બનીરે
દીન રતીયાં એહા, દીન રતીયા રકત ... અ...
આગ હય છતીયાં લગતીયાં, નભાવત કોઉકા બતીયા;
અબતો સજન દીખલાદે દરશન.................હારે
સુલગતા તન મન તજે હમ અનબન.
(૫૮)—અસીરે હિર્સ—રાગ સોરઠ, તાલ, ખેમટા.
અમ્મા મુજે અચ્છીસી ટોપી મંગાદે;
ટોપી મંગાદે ઘોડા દીલાદે જોડ દીનાદે સીલદે.
ગાડીપે લોટુંગા ઘોડેપે બેયઠુંગા હાકુંગા કુચ કુચ હું હું હું;
આહીસ્તા આહીસ્તા આહીસ્તા બસ
થમ થમ થમ થમ, અમ્મા મુજે છોટીસી બંદુક લાદે;
બંદુક લાદે ભાલા મંગાદે તીરો કમાન દીલા દે.
તોપો છોડુંગા કીલેકો તોડુંગા; ગોલા ચલાઉંગા ધરરરરર ધુડીમ.
ઝટપટ હો, ઝટપટ હો ઝટપટ હો ફયર ધરરર ધુમધુસ. અમ્મા.
(૫૯)—અઝલે-ફિરોજ, રાગ બેહાગ-ગજલ.
અજબ અસર ગાનેકી સુનતે ગમ રફા હોવે,
એક બારબી રંહેમ કરેજો, ખુદા ખફા હોવે,
હેવાનબી જો સુનતે હો જાતે હો... હએ આશક.
જો બેવફાસંગ દીલ હો ન ઓમી વફા હોવે,...અજબ.
હએ કીશીવો ગમ મતી કુને આરામકી;

શરાબ બેહોશવે, હમેં, જીસ્સે દરદો દફા હોવે.—અજબ.
શીરપે ગીરા અફલાક તો પલબા મીશાલ લગે,
આરમહએ એજીનકાંમે જેલાબો જફા હોવે.—અજબ.
ફીરોજ કે અજીજો ગાતે રહો સુબો સામ,
ખુશ હો ઇલાહી તુમપે દોનો જાંહાં નફા હોવે.—અજબ.

(૬૦)–જલસા સગ્રહ—રાગ, ખમાચ, અસવારી.
બાબ મએ કએસે આઊં, રાજહો તેહારે પાસ, અબમે૦
પાએલ મોરી બાજની મહેબુબા રબાવે,
દુજો હએ બેરીકો બસ. અબમે૦

(૬૧)–જલસા સંગ્રહ—રાગ–સીંધ કાફી—ઠુમરી.
અલએલે સૈયાં હમસે કરો ના પ્રીત૦—અલએલે૦
ઔરનકે સંગ હમત બોલત હો !
દેખી તિહારી પ્રીત લાગે, સૈયાં હંમસો ન કરો ના પ્રીત૦—અલએલે૦

(ભાષણ)—લાચીયા અમલદાર-ગ્રોનોફોન રેકાર્ડ,

(સાહેબ !!! પાછળની પોંળમાં લ્હાય લાગી છે. માટે બંબો મોકલાવા જલદી મહેરબાની કરો ! પહેલી પેળની ગલી અંદરથી પડાવી અને રસ્તો મોટો કરાવો ત્યારે ત્યાં બંબો આવી. શકશે? પણ સાહેબ ! તે ગલીમાંતો બાર બંબા સાથે જાય એટલી જગ્યા છે. માબાપ અને જો અમે ગલી પડાવીએ અને મકાનો પડાવી એતો લ્હાય વધી જાય, અમે તે ઇહાં ગલીપડાવી એક લ્હાય ઓલવવા જઇએ ? ડેમફુલ તમે બેવકુફ માણસ જેવા છો મારી મતલબને બીલકુલ સમજતા નથી ને લમણાઝીક ખાલી મારી સાથે કરો છો. શું શમઝયા ! કાંતો ગલી પડાવીને રસ્તો મોટો કરાવો નહીં, તો કાંઇ નૈવેદ ધરાવો ! !સાહેબ નૈવેદ ! હા નૈવેદ! કયા દેવને, બંબા દેવને, કયા દેવનેતે–ત્યારે લ્યો. હા ત્યારે જાઓ તમે, હું તમારી પાછળ બંબો મોકલાવું છું. હા. હા હા હા હા હા. જ્યારથી મ્યુનીસીપાલીટીમાં દાખલ થયા છીએ ત્યારથી તો લીલા લહેર છે, કારણ કે કોઇ દહાડો ખીસું ખાલી હોયજ નહીં. કેમ ! જોયુ ! હે ! એમ ત્યારે સરકાર આપણો બાપ છે, ને મ્યુનીસીપાલીટી આપણી મા છે, જ્યારથી મ્યુનીસીપાલીટીમાં દાખલ થયા છીયે ત્યારથી કોઇ વાતની કમીના છે, જ નહી ! કારણ કે આવું રોજ તે રોજ હોય, કાંતો કોઇની મોરી ગંધાતી હોય કાંતો કોઇનું જાજરૂ સાફ ન હોય. કાંતો કોઇનો કચરો હોય અને કાંતો કોઇએ એઠવાડ ઢોળ્યો હોય, નહી તો છેવટે અઠવાડીયામાં

કોઇ લત્તામાં લ્હાય તો લાગે ભાગે ને લાગેજ, કશું ન મળે તો સાંજના વાઘરીઓ પાસેથી દાતણ લેવાનું પણ ચુકતાજ નથીજ)

(૬૨)–અમલદાર ગંગાજળ જેવો હુ ચોખ્ખો ખું ચટ;
ના આપે તેનું ના લઇએ એવા ભોળા ભટ્ટ,
કેને રડાવી કેને દુભાવી કેને સમજાવી કેને ફજાવી ભરૂં ખજાનાફટ
પહેલાં નાણા પછી વાત, નહિ નાત ! કે જાત;
વળી દીવસ કે રાત. ભરૂં પેટ ભલીભાત
એરી શાણી આવાની લટપટ—અમલદાર

|આ| |આ|

(૬૩)—શ્રીરામચન્દ્રનેવનવાસ જતી વખતે કૌશલ્યાએ રોકાવા કહેલું
—રાગ ભજન—
આજ રહો મોરે પ્યારે રઘુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે. રઘુ.
જો તુમકો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલેરે; રઘુ.
રઘુવર કહે સુનો મેરી જનનિ યહ વૃતનિયમ હમારે;
અબ ન રહું ઘર માત કૌસલ્યા, દશરથ બાચા હારેરે—રઘુ.
સિતા સહિત સૌમિત્રા નંદન, ભયે કુટુંબસે ન્યારે;
તુલસીદાસ પ્રભુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જલધારેરે—રઘુ.

(૬૪)—મોહજીત—
આ વિશ્વરૂપ વનવાડીની શોભા, સુઘડ સતિયો થકી;
જનરૂપ જુઇના પુષ્પની, ખુશબો ખરે તેમાં ટકી...આ.
સુખદ આ સંસારમાં, દુનીયા તણા વ્યવહારમાં;
ભરથારને બ્રહ્માંડમાં દેનાર, સુખ તો છે સતી...આ.

(૬૫)—સ્નેહ સરિતા—રાગ-કોરસ.
આજે ઉત્થાપન કરીએ, મંડળ પાણીચું લઇએ,
મહિલાનો ઝુડો ધરીએ, પાઘડીનો વળ ફેરવીએ,...આજે.
નિષેધક મોઢાં કાળાં "બૉયકૉટ" કરો ના બાળા,
બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા, બસ, વેલકમ, સૌ સુધારા,...આજે.

(૬૬)—સરોજની—
આવો અલબેલાજી અંતરમાં બીરાજી...બળતી ઠારો...
મારો દોષ કંઇ, અવગુણ, નહિ ઉર ધારો, બળતી ઠારો—આવો !
હાં ! તમારો તોર તુટયો, ભૂલી માફી આપશો ! ડાહ્યા ડમરા ભૂલી જાશો.
(ના. ના. ના.) (નહિ તો જો જો પછી ટટળી પડશે ઠેકાણે. ઠે !)
(પછી વાગશે પપુડો પાછળ પેં પેં પેં) ફરમવો હુકમ ફરમાન.
બેસી જા ! ઉભી ચાલ ઉભી થા બેસી ચાલ !
ભુલી કે ! થપડ માર, અરે વ્હારે તારો પ્યાર......આવો.

(૬૭)—સરોજની—

આ મન ઉપવનના માલી. લ્યો કુમનની માળા, સ્વિકારી
માળા કરમાળા ધારી, ધારી, કીધી ઉપકારી
નવ પલ્લવ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ બળગેલી,
પ્રિતિ પીયુષથી નવલ સિંચેલી, લેજો સ્નેહે સંભાળી...આ.

(૬૮)—બોલતો કાગળ—

આશક ખડગુચા જોતા મશુકનો પુર દમામ.
ચાહે રાંડે કે માંડે શું, અમને તેથી કમ
જાણે ધરડી ઘોડી ને પરોણાની લાલગામ.
જોડી જુગતી છે એવી, જોવા મળશે નામ
હા, હા હા હા હા હા—હા હા હા હ હા,
વર લોભ ધરે કન્યાનો જમરાને માગે જાન
ઘોડાને બદલે ખાધો, ગાતાને બદલે ગાયુ
અહીં માડવલો મડાયો, ત્યાં કાષ્ટ ગયા સમશાન
ચોરીને બદલે ચોકો, ને શનમોલો ભળ ગામ
હા, હા હા હા હા હા હા—હા હા હા હા,

(૬૯)—સત્યનારાયન—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મ્હાલી, ભગમ ભાંગી અને ખીસ્સે ખાલી—આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશાગ કલાઇન, આપે મ્હારો વનમાળી—આ.
શુંડાથી ભાઇઓ ભુત પણ નાશે. નાચાના ઝુંડે સઉ ડાળીરે—આ.
ભકતોને ભીડ તીડ. ઉઆગાય ઠગોને, દોરંગી દુન્યા નીહાળી—આ.
પ્રરનાને ઘંટી ઉ—મંટી ખાવાને, બળતાને નાંખે સઉ બાળીરે—આ.

(૭૦)—કુશમાવતી—

આતો હીસ્ટ્રીયા કળાય, વાયુ ગોળો છે ભળાય,
ચાલ ડીસ્પેન્સરીમાંય સધારીએ.
ચોટા વિક્ટોરીયા માંહ્ય, ડાક્ટર ભક્કાને ત્યાંય......ચાલ.
અરે, અરરરર હાય, કંપ કંપ થાય છે,
ખમા ખમા ડીયરજાન તને શું થાય છે.
અરે અરરરર હાય, મારો જીવ જાય છે.
મારા કલેજાના ટુકડા, તને શું થાય છે.
કાળી જીરી બે વાલ, ગળો લીંમડાની છાલ,
પાઉં કાવો કરી ચાલ માંહી થે ડુંક ઝેર ઉમેરીએ...ચાલ.
જાય કોલેરાનો રોગ, મળે માલતિનો ભોગ.
આવે દીવાળીનો જોગ, લગ્ન અશ્વનીકુમાર ચાલીયે;
અરે, અરરરર............અવે હાય.

(૭૧)—સ્નેહ સુધા—

આનંદ આજે છાયે સકળ સ્થળ, ગાતાં પ્રભુ ગુણ પુર્ણ ઉમંગ ધરી.
અકળ અગમકૃતિ રતી અતી રસ ભરી, જગત સકળમાંહિં રહી નીસતરી.
કર્તા હર્તા જગના, ફળવતી સહુ તુજ રચના,
તારા આધારે સહુકો ચાલે સુખે મ્હાલે.
હે જગ નાયક ! શ્રીવર દાયક ! સહાય કરજો ! વિઘ્ન હરજો !—આનંદ.

(૭૨)—સ્નેહસુધા—(ભજન)

આ જગમાંહિ જન્મ ધરીને જન જે સુકૃત કરે;
અભયવર ત્રિશ્વ મહીંએ વરે; સહજમાં ભવ સિંધુથી તરે. આ૦
વિષમ વિષનું પાન કરે તો કહો, જીવે કે મરે !
" કરણી તેવી પાર ઉતરણી, ન્યાય નજર પર તરે.
પાપીઆ ફૂટ ફૂટ થઇને મરે; અંતમાં દુઃખી થઇને મરે.
ધર્મીનું ધ્યાન પ્રભુ પણ ધરે આ૦

(૭૩)—બુદ્ધદેવ—

આવો પ્રીતે પુંજુંપા...પ, પ્યારા પતિ;
તવ સ્નેહ તણી પુજા...પ, સ્વીકારૂં સતિ.
દૈવિ કુસમે, કાન્ત, વધાવું, અંતરના હિંડોળે ઝુલાવું;
પછી પધરાવું મન મંદિર ભગવા...ન, પ્યારા-તવસ્નેહ.
શાણી છો ગુણનીખાણ, વ્હાલા તમ મીઠી વાણ;
પ્રિતે આપું સન્માન...ન, પ્યારા પતિ...તવ સ્નેહ.

(૭૪)—મોહિની ચંદ્ર—

આવા નામના કુબાકુ પુત્ર નામના, હોય ક્રોડો કદી નોય શા કામના;
એતો ધાડ પાડુ જનક ધન ધામના, છેદે જનુની જોબનના કામના,
અસંખ્ય તારા આભમાં ઉગ્યા નાવે કામ;
એકજ ઇંદુ જગતનુ ટાળે તિમીર તમામ;
તેમ કુટીલ કરોડ પુત પાકયા ના છે કામ;
કુળ ઉજાળણ હાર છે, એક સપુત ગુણવાન.

(૭૫)—મોહિની ચંદ્ર—

આવશે પ્યારી આવશે પ્યારી આવશેરે
અહો હો હો, મારી હૃદય મણી પદમણિ પધારશેરે
હીરા મંગાવું કે મોતી મંગાવું, પ્યારીનું મન શું માનશેરે.
ગાળા મંગાવું કે ગજરા ગુંથાવું સુંદરીને શું ફાવશેરે
ચંબેલી લાવું કે હીનો મંગાવું, રસીલાં શાં રાચશેરે,
લાડુ મંગાવું કે ઘેબર મંગાવું, મોહિનીને શું ભાવશેરે,

(૭૬)—ભાગવત—ગીતા—

આ કમલ પાંખડી તુલ્ય વાંકડી આંખડી ચિતરી ખરી
પણ કીકી ફરતી અજબ પળપળ કયમબતાવું ચિતરી.
આ વદન હસ્તુ વ્હાલી નું, આવ્યું બરાબર ઉતરી,
પણ કોકીલ કંઠ છે, તે કયમ બતાવું ચિતરી,
આ પદ કમળ આવ્યા બરાબરા અંગ ને પુરધુધરી
પણ હંસકેરી ચાલ છે. તે કયમ બતાવું ચિતરી
આખુ બરાબર અંગએ નજરે રહયું તુરે તરી.
પણ મ્હેકતું ડોલર રુપું, તે કયમ બતાવું ચિતરી,

(૭૭)—સ્નેહસુધા—

આવ્યું જોબનિયું આવું શા માટે મસ્તાન ?
હું દિવાનીબની, દીવાની બની.........આવ્યું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઇ થાય છે.
દર્દે દુઃખાઇ મારૂં મનડું મુંઝાય છે,
શું કરૂં ઉપાય ના મારાથી શમજાય છે......હું૦
એળે જુવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોબન વનમાળી વીના ખીલી કરમાય છે,
લક્ષે ના લેવાય સ્નેહ શાગર સુકાય......હું૦

(૭૮)—લલિત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ ચોત્રન, બગીચો બતાવું.
બગીચો. બતાવું મોહન પુષ્પે વધાવું
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન
આમ્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડુ.
પ્રેમની ભૂરકી લગાડુ, હે નેહને નયને નચાડું—મન૦
શેતુરથી મીઠાં ફળ વ્હાલાધરાવું
અધર રશ પાન પીવાડું, હે અધર રસ પાન ચવાડું,
હૃદય સરોવર ની શીતળ પાળે
પ્રિતીને પંખે પોઢાડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું—મન

(૭૯)—લલિત-મુગ્ધા— રાગ-કોરસ

આઇ એમ કમીંગ, આઇ એમ કમીંગ, મેડ મધર આઇ એમ કમીંગ.
ગોઅવે યુ ડેમમધર, ગોયુ ઓફ હાય સ્ટેર બ્રધર,
નોટ યુ સ્પીક, નોટ મીટમ—નો યુ શેઇમ, ઓફ, ઓફ, ઓફ.

(૮૦)—કબિર-વિજય— રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમોને ઉગારવા ખિરાધાઇ,
સાહે કરો સહુ જોતાં રામ રઘુરાઇ.

મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહોંચો પ્યારા,
ભુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગાયા નહિ જાયે ગુણો ત્રણે ભુવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જેવા, જગમાં જોરાતા--આવો૦
તાર્યાં આપે તંતે ભકતો, જુવો અહલ્યાબાઇ જેવા,
આનંદે આરાધે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાતી વ્હાલા, સુણી કરે સર્વ સેવા.
કબિરનાં કષ્ટ કાપો લાખેણી, સુ કિરતી લેવા—આવો૦

(૮૧)—સુકન્યા-સાવિત્રી—

આવો આવો હું લેવરાવું લ્હાવો; આ મારા સંસારનો,
થયો અજે અનુભવ ભવપારનો.
તમારાં વિના વ્હાલું નથી કોઇ મારે, તે માટે કરૂં પુંજા તમારી પેજારે.
આતે બાયડી કે શાયડી-(શાયડી! શાયડી! શાયડી!)
દીઠો માલ શું? મફતીયો બજારનો, આ મારા સંસારનો-આવો.

(૮૨)—સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમા પ્રેમની,
મમતાપ ઊરના હાર નારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઇચ્છા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેરા શ્યામની....................
.........સાચી તું ભગવતી ભામિની—આરામની.

(૮૩)—શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી કર્યાં જશો મનમોહન,
નહિં અલબેલા અલગ થવા દઉં, રહેશો મુજ ભોવન—આ૦
કૃપા કરીને મ્હેલ પધારો, રાત ગુજારો પ્રાણજીવન.
મુલાકાત મુજ તાત તણી લ્યો, રૂડે ઊગમતે દિન—આ૦
હાલ તમારે મ્હેલ આવવું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા કરી દયો રજા મુને હે, સુંદર તન ચંદન—આ૦

(૮૪)—નિલમ પ્રમિલા—

આવો આવોને સુંદરી સુલક્ષણી, સ્નેહી સાચો સ્નેહીસાચો સ્નેહ છે,
પાતળીયા પિયુ પ્રિતમ પ્રાણ નિર્મળ ન્યારો નેહ ન્યારો નેહ છે.
પ્રેમ પઢાવીઓ સ્નેહ સુધારીયો આનંદ આપિયો આ...આ૦
પ્રીતીનુ ગોરસ સરસથી સરસ સારંગ નયની પીશ તારૂં પીશ. આ૦
છેલ છોગાળા છોરઢીયાળા રૂડા રાજ રિશીકલાલ હા.
ચંપક વરણી સુખદ કરણી-દુઃખદ હરણી. આં......આવોને.

(૮૫)—સુધન્વા—
આવો સખી આર્ય ભૂમિ માતાનું મંગળ ગાઓ. હાં.
અંતરની ઉર્મીના અબીલ ને ગુલાલ છાઓ.
છે વરદારી શ્રીકર નારી રમ્ય રસાળી.
વિશ્વ નિવાસીની વિષ્ણુ વિલાસની.
વિઘ્ન વિનાસીની જય જય માત.

(૮૬)—સગતના ફળ—
આવો અમારા અંતરના મહેમાન, તમ પગલા અમ ઘરમાં.
થયાં આજે કરૂ રાજી મારા મેહરબાન—આવો.
પાચે પકવાને ભરીથાળી ગમતી મનની પિરશું તમને
ખરાં મીઠાં, ખાટા તીખાં જે રૂચે તમને.
ભાવતાં જમજો રસ ભોજનને સહુ આજે સુખ કાજે.

(૮૭)—સંગતના ફળ—
આજ ભુલભુલતી વાસ્રિ આ અજબ મીઠી લાગે કાં—
ટહુકારે ગજબ શાયમાર છાતીમાં વાગે કાં—
કર્ણ અમૃત પિયે એનું શીતળતા અંગમાં લાગે
વધે મન મોહની મૂર્છા એ પ્યારી લાગી કાં—
કદી રમતી હતી એથી, કદી હસતી હતી એથી,
અગોચર વર્ણીના ભાવે ભરી એ આજ લાગે કાં, !

(૮૮)—દેવકન્યા—
આવો કરો હાથ મેલાવો લઇ એ પરણવાનો લ્હાવો
અડીક્ષમાં એ પડ્યે અત્યાશ—જુવો તો લગ્નમાં કેવી ખાંડાશ !
......ખાટી ગયાતી એ ખાસ—આવો.
લગનથી સુખી સંસાર લગનથી જગત વહેવાર
ભલાં ઘરબાર પ્યાર અપાર !-મારાતો પ્રણામ હજાર—આવો

(૮૯)—સ્નેહ—સરિતા—
આનંદે ઊછળો. માહારશે દિન આજ સુખસાર ભાયા.
સુંદરીને સ્વામી, શે ભાવનાનાં—આનંદે૦
હર્ષ ભર્યા છે દિલ હમારાં, મોક્ષ ગિરિનાં દર્શન પ્યારાં.
છે અણમૂલાં એ સુખ ન્યારાં, ઊર આ મલકાય વ્હાલા.
પ્રાણથી છે પ્યારાં, મોક્ષ લ્હાણાં—આનંદે.

(૯૦)—પવિત્ર લક્ષ્મી—
આવે સમઝેરે જમાન મિત્ર વિના કોણ થાયરે,
વ્હાલા વિના કોણ થાયરે..............આવે

સલામ મિત્ર સૌમળેરે, તાળી મિત્ર અનેક
ભીડ ભંજન કોઇ વિરલા. હોય સો લાખનમાં એકરે—આવે
મુખ મીઠાં કપટી હ્રદયના. લેખું લાખ કરોડ
સંકટમાં શીશ અરપે એવા, જગમાં ન મળે જોડરે—આવે

(૯૧)—સુરદાસ—

આ તારાં વચનો સારાં સ્નેહે સાંભળતાં
શાન્તિ પામ્યું છે મન માહરૂંરે આજે—આ તારા.
જગની જંજાળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી.
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી ધારૂંરે, આજે—આ તારાં.
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાંજી
થવ તું ત્વરાએ શુભ તારૂંરે શાણા—આ તારાં

(૯૨)—શુક્ર જયંતિ—

આર્ય ઉન્નતિ થાય કયાંથી જયાં આવાં અઘટીત કર્મો થાય,
માખણ માટે નિર વલોવે, કંચન તજી કોઠીને સ્હાય
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સઘળે ઠામ,
ખુબ ટકોરા ખખડાવીને, પુરણ પર્ખી ખરચે દામ,
કન્યાના જીવતરનો સાથી, વર જોતા આંધળીયા થાય,—
હુન્નર કરવે રાખે આળસ, અભિમાને અંધા અથડાય
જુઠા ઢોળ દમામ રાખીને, પાઇ પાઇ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાધવા વેચીખાય—

(૯૩)—અદલ્લ ઇનશાફ—

આવો લટકાળી નાર. કરો હેઠાણી પ્યાર,
આપો પહેલું કમીશન મારૂં;
નારીના વેશે નખરેથી લોભાવી, કેવો લીધો મેં ખચ્ચરને ફસાવી,
જરા મુખડું બતાવો તમારૂ, ઉંહ, ના, ના. ના,
બસ ખોલી ઘુંઘટ આવ આતુરને ભેટ,
કેવો હંબગ છીટ, છીટ, આઊટ ઓફ, એટી ફેટ.
વા, વાઆ, હા, હા, ભુલ્યો, ચૂકયો, લ્યો આ ઝુકયો,
પુરો ગમાર, આપો પહેલું કમીશન મારૂં.

(૯૪)—વસુંધરા-ઉર્ફે-બેધારી, તલવાર—

આલી સખી અબોલડા નવ લઇએ
માનુંતી ન માન મહીં મરડઇએ—આલી.
પીઠ કરી પડદો રાખે પણ-નખરાં કેમ છુપાવે (૩)
અંતરના ઉભરાતે એમજ ઊડી આગળ આવે
ના નૃત્ય કરે આ નેણે—અલી કહે તને મુંઝવી કેણે.

જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું-કહે જાણી જણાવે
રહે અજાણ્યું ન કંઇએ—આલી

(૯૫)—માયા મોહિની.—

આવી લગની લાલ લગાવી, લક્ષના ભૂલી ના જશો.
મારા છેલ છબિલા, રસરંગ ભિના, મુકટ મણી ભરથાર, નગીના ....લગની

ગુણવંતી ગંભીર નારી, પ્રેમ દેવી તારનારી,
શાંતિ તારી સુખ કરનારી—કાંતિ તારી દુઃખ દમ નારી.
તું માલિક છે આતનની..........આવી.

(૯૬)—નંદબત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યોને શાણા,
દુર્લભ માનવ અવતાર, અવની મંહી એરાણા,
બાળપણું રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લંપટપણું ભાવે;
વૃદ્ધપણાએ જીવ લોભે તણાએ રટે નહિ કીરતારરે,
મરણ શ્વાસ જવ ચાલુ થાયે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ;
પીડાય ભારે, ડરતાય પાપી તારે, આંસુ વહે ચોધારરે.

(૯૭)—મીસ, ગૌહરજાન—રાગ, જીલ્લા, તાલ. દાદરા,

આનબાન જીયા મૈં લાગી, પ્યારી ચિત કયોં દીયા, આનઝસી કૈસી-સાં.
પડન લાગી છબકે પૈયા, બોલો મેહરબાન સૈંયા.
તુમ બીન મોહે કલ, ન પડે તુમરે કારન જાગી—આનબાન જીયા મૈં.

(૯૮)—મીસ, ગૌહરજાન. રાગ—મલાર તાલ, ત્રિતાલ—

આયે ગરજત બાદરવા સુણ પાયે—આયે ગરજત,
રૂમઝુમ કહું મો ન સુખ પાયે,—આયે ગરજત.

(૯૯)—મીસ મલકાજાન. રાગ, ઝીંઝોટી, તાલ, ત્રીતાલ.

આ. ઓગલે લગજાઓ મે વારી સૈયાં, ફુલન શેજ બિછાઇ સા મોરે સયાં,
તુમ બીન મેંકા જીવ ઘભરાવત હે, અબ કાહે જીવા તરસાવત હો,
મોરે સૈંયા—આઓ.

(૧૦૦)—મીસ, મલકાજાન. રાગ, પીલુ, કહારવા—તાલ લાવની—

આવોજી આવો કૃષ્ણ પ્રાનકે જલાને વાલે,
અલખ હો અવીનાશી શભુર કૈસે હો બાસી.
અખિલ મંડ હૈ બ્રહ્માંડ કે બનાલે વાલે;
સંતકો પીર જુઠો કીનો પિત્તરશે નિરાદાર કીનો.
બસુદેવ દેવકીજીકો દુઃખસે છુડાને વાલે,
ગૌતમકી તિરિયા તારી પરાગકી ભોલી ભાલી,
આજ મિલે—પાપી જમ દંડસે છુડાને વાલે.

રૂખ મુખ શખન વાલે દશરથકે દુલારે,
તાડીકા વ્યાઘ્ર મારે ગર્દમેં, મિલાને વાલે—આવોજી.

(૧૦૧)—**પ્યારા સાહેબ**—રાગ, સીંધુ, ભેરવી. તાલ, દાદરા.

આજ મૈં લરૂંગી સૈંયા, અપને પીયાકો જાને ન દુંગી આજ મૈં લ.
ઇતની બિનતી મોરી માન લે સૈંયા, તાબે જીંદગી મૈં તાબેદાર.
હો રહુંગી સૈંયાં—આજ મૈં લરૂંગી સૈંયા.

(૧૦૨)—શ્રીયુત-મણીકાન્તની-મણીકાન્ત કાવ્ય માળામાંથી,

"ધનવાન અભિમાની સગાઓને ઠપકો"

રાગ, ગઝલ, સોરઠી.

આવ્યા તમારે આંગણે આવો ભલે કે'તા નથી,
કરિયે પ્રમાણ સલામ પણ કૈં લક્ષમાં લેતા નથી !
કહો શેઠ કુશળ ક્ષેમ છે ! તમ બાળ બચ્ચાં કેમ છે ?
આ રંકનાપર રેમ છે ! ઉત્તર અરે દેતા નથી !
નવ બેસવા આસન કરો, નવપાન સોપારી ધરો;
અવલોકતાં અવળા ફરો, સ્હામું જરા જોતા નથી !
જળ પાત્ર નિજ હાથે ભરી, પ્હેલાં તમો સ્હામે ધરી;
વિવેકની દૃષ્ટી કરી, પાતા અગર પીતા નથી !
જળપાન વણ કહેવે કર્યું, અંતર અમારૂં હા ! બળ્યું !
ના ધ્યાનમાં આપે ધર્યું, નરમાશમાં ન્હાતા નથી !
કૈં વાત કરિયે જો અમે, પણ સાંભળો ના તે તમે;
ના બોલવું તમને ગમે, કિરતારથી બ્હીતા નથી !
દુઃખ વાત તમ પાસે કહે, ના રે'મ તમ હૃદયે રહે;
અમ આંખથી આંસુ વહે, તે આંસુઓ લ્હોતા નથી !
ધનહિણ શું હલકા અમે ! ધનવાન તે ભારે તમે !
તમને સદા ચહિયે અમે, અમને તમે ચ્હાતા નથી !
અંધા બનો અભિમાનમાં, ના વાત લ્યો કૈં ધ્યાનમાં,
છેવટ જવું શમસાનમાં, પણ ગર્વને તજતા નથી !
છે, રંક રાજા હારમાં, કિરતારનાં દરબારમાં;
કો ઊંચ નીચો-ધારમાં, જુદું અમે ગાતા નથી !

(૧૦૩)—ખુનેનાહક—

આજ તોરા સૈયાં મંદીરવાલે, એહે પીયારી ભાગ જાગે—
સોહાગ રાગ જાગે—તોરા.

વારવાર હું નીસાર, જાન દુંગી વારવાર, ફીર હમકો તુમ જાગી ભુલ,
તુમ નેક ગુલ જાઓગી ફુલ વાહ ! વાહ વાહ વાહ, ફાગ લઇએ-તોરા.

(૧૦૪)—તબ્દીલે કીસ્મત—

આગ તનમન લાગી કયસે બુઝાઉં—
કયા બતાઉં કયા સુનાઉં, કલ પાઉં, જીએ જાઉં.
ઓ. કીસકો. દીખલાઉં—આગ૦
હાય ગઇ મયદાર, પાસ નહિ વો યાર, હાતા કયસે રહું મનમાર
કંઇ બીના મય કામીની રોઉં—કયસી કરૂં કરતાર
આગન જલદી આ પ્યારે, ઓ પ્યારે, જરી સુખ પાઉં,
મય તુજ પે બલ જાઉં—આગ૦

(૧૦૫)—તબ્દિલે-કીસમત—

આઓ આઓરે મોરે પ્રેમકી ફાસી ડારી.
મત વારી કરદારી મોહે દીલસે બીસારી
મોરે નએેન કટારી મારી ભારી—આઓ૦
તુમરે દરસબીના તડપડ નીશદીન, હમે ના સતાઓ
નહી ચયેન હએ તુમ બીન, તન મન ધન વારૂં હાં,
બવસ્લ કયું કે મુબદદીલ હો હીજ કે અઇયાંમ
મગર ખુદાઇ એ બીગડે હુએ સંવારે દીન
કબ ઉસ્સે હોગી મુલાકાત એ મએં પુછું હું
જરા તું દેખ તુંજામી મેરી સીતારે, દીન હાં. હાં હાં હાં હાં—આઓ૦

(૧૦૬)—દિલેર-દીલશેર—રાગ. ભયરવી–તિરાના.

આજ હય સારી બાત ન્યારી !
રહી નયાદ મેરી પ્યારી, ખ્વારી જારી,
થા જો માન જાન, મેરી આન બાન,
આજ રહી વ્હો નહી તમામ દિલદારી, ગમ ખ્વારી—આજ
ઘાયલ, બિસ્મિલ હૂં મયઁ ગાફિલ,
તેરે ગમમેં તાર તાર પયરહન ઝાર પુર મુહન,
હુઇ હય વાર બે કરી, બે દારી, બે જારી—આજ.

(૧૦૭)—અસીરે હીર્સ—

આવો આવો છયલા મદવા પીલાઉં
ચય નન પાવે જીયા મોરે પ્યારે, પીયા
મોહે મનમેં બીઠાઉં બલબલ જાઉં સજન બનાઉં—
નયકા વીંના હય નેક કરીના—ચારદીન હય જમાને મે જીના—
સચી બાત તેહો બતાઉં—
આબે નાબભી સાફ હએ શીશા પ્યાલા સાફ.
મય નીરમલ સાકી બનુ, પીને વાલા સાફ, આજાઓ. આજાઓ.
આજાઓ. હાં—

(૧૦૮)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ. ભૈરવી-ગજલ.
આશક તમામ દરપે તેરે હય ખરે હુએ,
લીએ ન કદ જાં સર બકફ અપને ધરે હુએ,—૧
તારીફ હુસ્નો નેકી સનનેકુ અએ સનમ,
ઊઠ બૈઠતે હય કબરોસે મુરદે પરે હુએ,—૨
કયું પેચો તાબ કરતે હો હમકુ ગરીબ જાન,
આલમકે પેચ ઝુલફોમેં હય ખરે હુએ—૩
ચલતા હય દોર ગુલ ગુંકા દીન રાત બાહોબ,
સરોં શીકાર તે હો હમસે ફીરે હુએ—૪
સાબર હો માહે દીનકો ઓર સબકુ આફતાબ,
ચલતે નહી ફલકવે તુજ સે ડરે હુએ.—૫

(૧૦૯)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, કલ્યાણ. રેખતો.
આહમકે શરકો જો દમ ગયા સો ફીર ના ફીરા,
જારી છન ચશ્મસે જો નમ ગયા સો ફીર ના ફીરા.—૧
લગાઇ કરતે ચહેરેપર દોનો જુલ્ફો શિહા,
ગુલે રૂખ શાર કામો સમ ગયા સો ફીરના ફીરા,—૨
અજબ હે જંગલ મુસતર પે મુજકુ હેરતહે,
જાંહાંસે જો કોઇ હમદમ ગયા સો ફીરના ફીરા,—૩
ઊદાસ હોકે સનમ શુબહો કુ ચલા અફસોસ,
બાહાર રોનેકે સબનમ ગયા સો ફીરના ફીરા,—૪
ગરૂરી મત કર તુંજ હોશ્નાપે અએ માહેલકા,
અજલકી સામને રૂસતમ ગયા સો ફીરના ફીરા—૫

(૧૧૦)—**દાગે હસરત**—
આવો મીયાં બાંકે મય ચમ્પી બનાઊં, ચમ્પી બનાઊ મય પાંઊ દબાઊ.
ગરમા ગરમ ચમ્પી રહે, નરમા નરમ ચમ્પી,
બકરા હજમ ચમ્પી રહે, મુરગી ભસમ ચમ્પી;
જયશા છેલા મય બના હું વયશી ચમ્પી બનાઊ.
શેઠ ગડબડ ગર કુછ કરે ગરદન એ ઊન્કી દબાઊ,
ગલા મરોડ ચમ્પી રહે ખોપરી ફોડ ચમ્પી;
પસ્લીતોડ ચમ્પી રહે ખુંની ચોર ચમ્પી.

૧૧૧)—**ખુરશીદે ઝરનીગર**—
આલમમેં હય ખુબી સારી પયસેકી,બાબામાઇ બેટા જોરૂ પ્યારી પયસેકી,
ઇજ્જતદારી ઇજ્જતદારી પયસેકી, જહાં દેખો વહાં મારામારી પયસેકી.
પયસે લાના, જયસે પાના દુઃખ ઊઠાના સુખ ઊઠાના,
સર કટાના જીસે જાના, તબહો આના પયસેકા.

ફ્રૈસ્સાં ખારી ઓ લાચારી, ખીદમતગારી, તાબેદારી,

સબ્બો-મક્કારીએ કમાના પયશેકા.

અદના આરા, બર્નીજા બાલા, જસ્યા વાલા, દેખા ભાલા, સબકો વાલા,

કો દીવાના પયશેકા, છોટા મોટા ચસ્યા ભોટા, શાલુ ગોટા,

થાલી લોટા, કુંડા શોટા પાના, ખાના પયશેકા.

---

(૧૧૨)—મીસ કાલી જાન—ધી ડીકસ રેકર્ડ, સોંગ બુક.

રાગ. ગજલ. પંજાબી.

ઇલાહી કયો કરેં જબ્તે મહોબત હમતે મરતે હૈં.

કે નાલે તીર બન બન કર કલેજે મેં ઉતરતે હૈં.

જફાપર જાન દેતે હૈં સિતમપર તેરે મરતે હૈં,

યેના કામે મોહબત સચતો યો હૈં કામ કરતે હૈં.

(૧૧૩)—ગઝલે-હુસરત—ધી ડીકસ રેકર્ડ સોંગ બુક

રાગ, ગજલ, કવ્વાલી.

ઇલાહી આબરૂ રખીયો મેરે પાઉં કે છાલોંકી.

છીદી જાતી હૈં નોકે ખારપર આંખે ગજાલોંકી;

દિલ અપના મુંત સીર ચાહત મે હય ઉન જુલ્ફ વાલોંકી,

ગજબ હે ગુલશને, હસ્તી તબીયત મેં મલાલોંકી;

તુ મ્હેં કરતે હેં કાયલ યા ખતા મેરી બતાતે હેં;

હમેંભી દેખની હે મુનસફી ઇનસાફ વાલોંકી;

તેરે દરકે ગદા કમલીપે અપની ફક્ર કરતે હૈં,

ન હુસરત ઉનકો સાલોંકી ન. ખુવાહીશ હય દુશાલોંકી

(૧૧૪)—મીઠા જહર—

ઇન દુકાનદારોકા ખુદા ભલા કરે

જીનકે જરીયે હાલ યારોં કી ગલા કરે

પયહરન કિરાએપર હમે યુંહી મીલા કરે

ઘરમેં ખાક હો ન હો નવાબ બરમલા બને

સલમા ઔર જરીટકી બરાય નામહય

યે ફૂરે બકે હય દાંને ઔર યે દામહય

ઇધર કતર ઉધર કતર ખતર વતરસે દરગુજર

કે હમપે યે હુન્નર તમાંમ હય

યે આન બનિ શાંન હય કમંદ બાકી.

રંગમે રંગી હુઈ હય હય મગર મંગી હુઇ હય આંન બાંન

(૧૧૫)—ખુશરૂ-હશીના—

પ્રસ નીંદી આકે વાગી સેજીઆપે ફુલોકી સોએ રહો
ચાંદ છુપો પંછી બોલ ન લાગે, જાગો પીઆ અબ ભોર ભયો,

ગફલત કીયે ખ્વાબમે અએ મેરે દીલદાર
પ્રસ ફુલોંકી સેજપર હુએ હો તુમ બેદાર—પ્રસ૦

અએ ખુશ કીસમત હુજીએ, ગફલતસે બેદાર,
હમ મુંહ હાથ ગુલાબસે, ધુલવાએં સઓ બાર—પ્રસ૦

ઉ ઉ

(૧૧૬)—ઉસ્તાદી—રાગ, ભૈરવ, તાલ ત્રીતાલ,—

ઉઠરે મન રામ ભજન કરરે, તીહુ તાપ કટે—ઉઠરે
રામ ભજે પાપ કટત હે, દુખદારિદ્ર સબ હોત દુર—ઉઠરે.

(૧૧૭)—વિણાવેલી —ગરબો.—

ઉગ્યો સખી સૃષ્ટિનો શૃંગાર હાર. ચાલ્ય ચાલ્ય જોવાને ચંદ્રમાં,
જોને પ્રેમ ઘેલી ભુમીના દેદાર જોને ડોલે સૃષ્ટિ આનંદમાં

સાખી { ધન્ય ધરા ધન્ય સુંદરી તને, ચતુર ચન્દ્ર તુજ કાન્ત.
શાંન્તી પાઠ પઢાવતો, સાંધીને એકાન્ત;

ધરણી પડી પતીને પાય શીક્ષા શીરે ધરેરે.
ગુણીયલ ગોરી પતિ ગુણ ગાય, શાન્તિ ચિત્તે સ્મરેરે;
ધરોને બહેન ધરતીમાતાનું કહ્યું કાન, પ્રીતેથી કરો સંસાર સુધારસ પાન.

સાખી { ચન્દ્ર સુખે ચીરકાને તારાના મુખ સ્યામ;
સદગુણીનું સુખ ભાળીને; રમે દુષ્ટના રામ

સખી ! જેને પતીનું માન, તેના ગાંધર્વ ગાયે ગાન,
પામે દેવી સમાન સનમાન, રમે રામા રસીક લઇ તાન.

ધરણી નાર સમ ગૃહીણીયો સેવે સ્વામી પાય,
ચતુર ચન્દ્ર સમ ધણી મળે જય જય ત્યાં ઉચરાય.

(૧૧૮)—મીરાંબાઇ—

ઉઠ ભાઇ તું બેઠો થાને શું સુતો સોડ તાણી, સમર રામનેજી,
રામ નામ છે ભવાબ્ધી તરવા ભજને સારંગ પ્રાણીરે, અવસર કામનેજી.
મારા મારા શું કરે સુત પિત દારા દેહ, ભજન હરિનું ભુલમાં
પામી દુર્લભ દેહ.
મુરખ મનવા મોટમ માની માયા માંહી મોહ મારે, મરણ માથેછેજી—ઉ.
ઉત્તમ અવસર આજે આવ્યો, ખોટો જાણીસ ખોમાં હીરો હાથેછેજી.

(૧૧૯)—સુકન્યા સાવિત્રી—

ઉભી ઉભી જોઉં વ્હાલા તમારી વાટડી, દેખી રૂપ હર્ષે ભરાય
મારી છાતડી—ઉ.
દયાનિધી દેવે આપી છે યુવાની, નીરખી નગીના બનું છું દિવાની
આનંદે ગાળીશું દિનરાતડી—ઉ.

(૧૨૦)—જલશા સંગ્રહ—પદ-રાગ, ભેરવ—

ઉઠો મેરે કહાન કુંવર નંદકે દુલારે
ઉઠો મેરે બ્રીજકે કુંવર નંદકે દુલારે—ઉઠો.
કમલ લલીત પ્રફુલ્લીત ભયે ભવંર ગુનગારે,
ભાનુકે પ્રકાશ ભયો મલિન ભયે તારે—ઉઠો.
ગરધસે ગજરાજ છુટી દેવતા ઉબારે,
જમુનામે ગેંદ ગીરી ગ્વાલ બાલ હારે—ઉઠો.
કાલીનાગ નાથ લાય કૃષ્ણ ભયે કાલે,
તાનસેન કહે પ્યારે ધ્રુવ પ્રહલાદ તારે—ઉઠો.

(૧૨૧)—જલશા સંગ્રહ—પદ-રાગ, રામકલી—

ઉઠ શજન બહોર ભઇ હરી ભજન ગારે.
પશુ પખી જીવજંત સંત હો પુકારે—ઉઠ.
બોહોર હોઇ ભજન હુઉં, પ્રભુ નામો તે હારે.
સુખ ચેન સોહાવે આજ સુફળ દીન તેહારે—ઉઠ.
કરત હું કરજોડ વીનતી તેરે દવારે.
દુખ દરીદ્ર સંકટ મેરે પ્રભુ તું નીવારે—ઉઠ.
જાકો શુભ નામ લેત પાપ ગયે હારે,
સકળ જગત સ્વામી તુંને રચી જગત ભારે—ઉઠ.
સુંનો જગનાથ કીયે પાપ હયે અપારે,
સાગર ભવ કોન ભેદ ઉતર જાઉ પારે—ઉઠ.
ફીરોજ અંતર ભજન કરો તોજ પ્રભુ તારે,
તનમન સેવાબીન સદા રહો નીવારે—ઉઠ.

(૧૨૨)—રમા રણજીત—

ઉત્તમ જનમાં ઝેર પડાવે, જર જમીન જોરૂ,
સંપીલા વસતા જોયા જ્યાં, છે કોરૂ મોરૂ—ઉત્તમ.
સહોદર બે વિર, પૈસા સોહે શીર.
ભાઇ ભાઇમાં એક બીજા પણ, કરે કાળું ધોળું—ઉત્તમ.
સ્વારથની બાજી, પૈઇસામાં પતરાજી,
મસ્ત બનાવે માયા જગમાં, લડે પિતા છોરૂં—ઉત્તમ.
ધનવાનોને ઘેર, રહે સર્વમાં વેર,
રંક બિચારા હળી મળીને રહે કુટુંબ બ્હોળું.
પરને કરી ફકીર, પોતે બને અમીર,
દુરજન મનમાં જાણે નહી જે, મોત ઉભું ઓરૂં—ઉત્તમ.

(૧૨૩)—નિલમ માણેક—

ઉપકાર અનુપમ થયો સુન્દરી, દે...બદલો કીરતાર,
સત્કાર-વિસરીએ-કેમ અતિથીનો, જે છે આધાર.

વસ્તુ કરતાં વ્હાલ કીમતી છે (કાંડી તે શું કીમતી રતી છે.)
કાંડીના બળપર સૃષ્ટીનો, છે સઘળો આધાર...ઉપકાર.
(કાંડી શું દીવાદાંડી છે.) ગૃહજીવનની સુખ હાંડી છે,
થેંક્સ, યુ વેરી મચ–ગુડ બૉય......ઉપકાર.

(૧૨૪)—મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભા રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... ... ...ઉભા રહો !
(કેમ શું ! થયું) વાગ્યો કાંટો ઝીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરરર......દુઃખ બહુ થાય......હું ? ખુબ બળે લ્હાય;
જાણે પ્રાણ મારા આ જાય......અરર ઓય...ઉભા રહો.

(૧૨૫)—કન્યા વિક્રયની ક્રૂરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો એ બદલો કિરતાર
સત્કાર (૨) સ્વીકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર
મોહન મુરતી. મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી;
સબળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર—ઉપકાર

(૧૨૬)—કામલતા—

ઉઠાવો નખરાંના ટકા હજાર ! તું તો નાનકડી નાર,
બની મોટી સરદાર,–શી, જોબનની બહાર,–જાઉં બલીહાર–(૨)
તારા નખરાં૦

પલકોનાં પાંચલાખ પ્યારી રૂપીયા,
તારા નયણોના નવલાખપુરા, હાં ! તારા નેણો૦
પતળી કમર વાહ, નાજુક ઉમર વાહ.
મોહી તુજ મચકે કમર કેરે લચકે, પ્યારી તાબેદાર, તારા નખરાં૦

(૧૨૭)—મીસ, અચ્છનબાઇ—

ધિ, ડીકસ રેકર્ડ, સૉંગ બુક,–રાગ, દેસ, તાલ–ત્રિતાલ

ઉધો એસી તુમ કહીયો જાયરે જાય—ઉધો.
કુબજા ક્રૂર કંસકી દાસી વાકે દેખે આવે હાસી,
રાધારાની યૌંઉઠ બોલી ઉનકી આજ દુહાઇ—ઉધો.
બછરન નીરછીર તજદીનો, હમને ત્યાગ બિન્દ્રાબનકિનો;
ગ્વાલ બાલ ગોકુલકે બાસી સબહી રહે મુરઝાઇ—ઉધો

(૧૨૮)—હરીચન્દ્ર—

ઉમાપતી નમૂં નમૂં સરણુ ગતી નમૂં નમૂં.
જટા ધારી સંગેલિયે, પારવતી નમૂં નમૂં—ઉમાપતી
કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિથા,
તેરો નિત નામરટત, જતી સતી નમૂં નમૂં—ઉમાપતી

(૧૨૯)—**સુરદાસ ભજન**—રાગ, ભૈરવી, પદ

ઉધો મનકી મનમેં રહી...ઉધો૦
ગોકુળતે જબ મથુરા પધારે; કુંજન આગ દહી.—ઉધો૦
પતિત અક્રુર કહાંતે આએ; દુઃખપર દાગ દઇ.
તન તોલા ભર ના, રહી ઉધો; જલબલ ભસમ ભઇ—ઉધો૦
હમરી અંખિયાં ભરિ ભરિ આવેં; ઉલટી ગંગ વહી,
સુરદાસ પ્રભુ તુમરે મિલનકો; જો કછુભઇ સુભઇ—ઉધો૦

(૧૩૦)—**મીરાબાઇ**—ભજન. રાગ. ભૈરવી, પદ.

ઉધોજી, પ્યારે સ્યામ ભયે બે પીર-ઉધોજી,
કઠન કઠોર દરદ નહીં જાણે, આખર જાત અહીર. ઉધોજી.
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, નૈન નિભર આયો નીર. ઉધોજી.

(૧૩૧)—**માનસિંહ અભેસીંહ**—

ઉન આને મેંભી હએ ઔર બુલાતે ભી નહીં.
બાઇસે તર્કે મુલાકાત જતાતે ભી નહીં,
ઝુદપરદા હએ કે ચિલવનસે લગે બએકે હાએ,
સાફ છીપતે ભી નહીં સામને આતેભી નહીં.
સએંકડો વઅદે કીએ પર ન હુવા એક વફા,
તુમ બુલાતે ભી નહીં જો સોહમ આતેભી નહીં.
જીસેગર તંગહો અએ દાગ તો કયું જીતે હો!
જાન પ્યારી નહીં ઔર જાનસે જાતેભી નહીં.

[એ] [ए]

(૧૩૨)—**સુકન્યા સાવિત્રી**—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદની,
આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે;
રેલજામી ઉરમાંહી આનંદની હાંહારે રેલજામી એ...ઠરે નયણાં
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષઘેલાં હૈડા કરે હાસ ઝલક શ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન,
સજની શું સમજી કરો રજનીના ગુણુગાન.

(૧૩૩)—**જલશા સંગ્રહ**—રાગ, શાહેની, તાલ, ત્રીતાલ—

એરી જશોદા તોસે લરૂંગી લડાઇ તોરે કુંવરે ધુમ મચાઇ—એ.
કાહુકી ઉચક દુધકી મટુકીયા, કાહુકે શીરકી ગાગર છરકાઇ.
બિચ ડગર મોસે રોકત નટવર, ચાંદ હસત પ્યારે બિજકી લુગાઇ—એ.

(૧૩૪)—**જલશા સંગ્રહ**—સિંધુરા–હોરી–
એરી કોઇ ઉલજા શામ કુંજનમે મેંતો ઢુંઢ ફીરી મધુબનમેં–એ.
એ સોરી જતન બતા મોરી શજની જો પીયા આવે ફાગનમેં–એ.
ફ્રમવા લઉંગી જય જાને દઉંગી એહિ બાત મેરે મનમે–એ.

(૧૩૫)—**વિક્રમ ચરિત્ર**—
એ માથે મટુકી લઇ જાવું, પ્યારા લ્હેરી લાલાને દુધલડાં પાઉં–એ૦
હું ગોવાલણુ નાની નારી, પ્યારો મારો છે વિહારી;
રંગે રમાડી રીઝાવું–પ્યારા૦

(૧૩૬)—**સ્વાર્થના સ્નેહી**–રાગ...એ માથે મટુકી લઇ જાવું,
એ...ગુરૂ ગુણુ હવે હું...ગાઉં
પાપ પુંજમાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ, દે છે, વિશારી.
એ...ભકિત નાદે, મનવાને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી. 'ચુની" લેજે ચિત્ત ધારી,
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

(૧૩૭)—**દેવકન્યા,**—
એક સરસ વાત સમજાવું રે, સંતો પ્યારા૦
ગુરૂ ગમની કુંચી બતાવું રે, સંતો પ્યારા૦
કોઇ નુરત સુરતને સાધે, કોઇ યોગે ચિતને બાંધે
કોઇ ભકત થઇ પ્રભુ ભજતા, કોઇ જગતી માયા તજતા;
કોઇ તપથી કાયા દમતા રે—સંતો પ્યારા૦
એ શોધ્યા મારગ ગરવા કેવળ મનને વશ કરવા,
આ ભવ સાગર તરવા રે—સંતો પ્યારા૦

(૧૩૮)—**સ્નેહ-સરિતા**—
એ શાણા, સ્નેહી સાદી મ્હેમાની સ્વીકારોને,
કરી દષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવોને,
હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પૂજવા ને.
પાદ પંકની રજ ચુંબવાને મધુ વાણી સુધારસ ચુંસવાને.
મારા મોંઘેરા મ્હેમાન રંક મઢુલી સુહાવોને—એ૦

(૧૩૯)—**સરદારબા**—
એક ફકત તારો આધાર રે, કિરતાર મારે,
ભજુ સદા સચ્ચિદાનંદ મ્હાય તે તારે કે મારે—એક૦
મરવું છે નક્કી માનવી, ફોગટ પડોછો પાપમાં,
સમજુ થઇ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમાં.

બાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બગરૂનાં માળીઆં;
કાળનો ઉકળાટ, થાતાં હાય વ્હેતાં ચાલીઆં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું.
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરોને અન્ય સર્વ છે કાચું—એક

(૧૪૦)--જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવી—અશાવરી

એરી હએ મોરી પેઆરી નનંદીઆરે—
તોરે બીરે મોએકુ દીનીગારી ન નંદીઆરે.
કે આરે કરૂં કુછ બશ નહી મેરારે—
સાસુ ન નંદીઆં લરેગી શારીન નંદીઆરે.

(૧૪૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેઘનો, જીલ્લો—ઠુમરી.

એક કામીની બન બન આવે,
ચતુરનાર ઓરમાન સવારે, મદમાતી પ્રેમ જગાવે,
....આજ એક કામીની૦
સામરો કનઈઆ મોસે માનત નાહિ ભોરહી આન જગાવે,
બિંદ્રાબનકી કુંજ ગલનમેં નારદ બીન બજાવે. એક કામીની૦

(૧૪૨)—જલસા સંગ્રહ—રાગ -ખમાચ. જલ્લો. ઠુમરી.

એસી ચતરનાર કર સીંગાર, ઠારી અપને દ્વાર,
પિયાનીકસ બહાર, એકપલખ લાગી હસમેરો મનલીનો—એસી૦
એક ચંદ્ર બદન ચંદાસી કારણ, આનથી સનદપીયાનેક નજર,
એક પાનોકી મેહેરણ હસ મેરોમન લીનો૦—એસી૦

(૧૪૩)—અસીરેહીર્સ—

એજી મુજે મંગવા દો જાન, સલમે સીતારેકી અંગીયા. એજી.
ગાલમેં લાલી, કાનમેં બાલી, મેં તો પહેરૂંગી પ્યારેકી, અંગીયા. એજી.
મુવે દરજીને અંગીયા બિગાડી, મુજે લાદો બનારસકી સાડી,
જીસ્મે આલાહો મસાલા, મુજે ગોટે કીનારીકી અંગીયા.-એજી.
અપને સૈંયાકી બાલી મે ભોલી, મુજે લાદો બનારસકી ચોલી,
જીસ્મેં આલાહો મસાલા, લાદો કીનારેકી અંગીયા. એજી

(૧૪૪)—ખુને જીગર—

એ કારી કંરી છાઇ ગરદુપેચટા સારે, ઉડાવો ગીલાસ.
હારે મતવારો ઉડાવો ગીલાસ—કારી
કોઇ રસીલા સજી લાહો સાકી,
હારે બુઝે રીન્દોં કે પીર મનકી પ્યાસ—કારી
મહેશર બપાહો ખીરામે અદાપર,
રહેમતસે મયકશ નીરાસ ચાહે રહે.—કારી.

(૧૪૫)—ખુને જીગર—

એ...દેખો કિસમત કા ખેલ ચલીઝંઝટકીરેલ સારે ગાંવમેં.
નહિં મ અલુમ ટીકીટકા નંબર ભી
ગયા ટીકીટ, ગઈ સાથ ઓરતભી.
અવલ આખિરકે દો ગાડ, લેગયે જોરૂ યે બદજાત—એ...
પંજાબસે માલ ગાડી જો આઇ.
અફગાની ડોં સે વોહ ભર ભર કે લાઇ.
હમને ખરીદે હમીં ઉન્સે પિટગએ,
લડા જકશન પે આકર પંજાબમેલ,
ચડા ઉલ્ફતકે મંડવેપર જીરૂલત કાબેલ—એ...

(૧૪૬)—હુસ્ન આરા—

એજી જાવો સજન બડે આએ, ચુમો, ન મેરે ગાલોંકો
મેરે ગાલો પેયાર, કરે લાખો નીસાર, હારે લાલોંકો—
ગાલ ગુલે લાલા, જોબન મોરે આલા.
છુએ કોઇ જો નાઝોં કે પાલોંકો
વારે લાખોં રૂપૈયન કે માલોંકો—ચુમોના

એ

(૧૪૭)—સુકન્યા સાવિત્રી—

એ. સહિયર, સુણો શીખામણ સારી, સઉ કરો સંગ જોઇ વિચારી-સ
કુસંગ કાજળ કોટડી, કુસંગીનું મુખ શ્યામ:
દુર્જન કેરા સંગથી, થાય નામ બદનામ.
બડી જેને સોબત જગમાં નઠારી, ગયું તે તો આ ભવ પરભવ હારી -

(૧૪૮)—અશ્રુમતી—

ઓ મારી રંગીલા દરજણ, દરજણ ગુલાબનો ગોટો રે,
તારો જગમાં જડે ના જોટો રે.
બતરાનું પીરગાનું હાથમાં નચાવું, વાળે રખે તું ગડબડ ગોટો
લાહી લુંટાને પરસ્પર પરણે, નથી હું માતબર મોટો.
એ ! મારે તો સંજોગે સારે પુરી ને સાથે ખાતરાના છું,
અરે અહીંના નબાશ રાટના ને ડુંગળી શી ખુશીના તો, ટાળ્યા છું.

(૧૪૯)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

ઓ સાહેલીરે (૨) સમજી કરીએ પ્રીત.
હાં હાં નવ સહેલીરે (૨) અટકી પ્રીતની રીત
બોલો અનેક સાથી બાજનાં બોલ નવાં બોલાયે—હાં હાં
સામાનું દીલ જોયા વિના, નવ આપણું દીલ ખેલાયે,
અંતર સાનાનું ભાગી, બરીગે પગનું સંભાળી, એક હાથે પરે
તાળી રે—

(૧૫૦)—મૂળરાજ સોલંકી—

ઓ છબીલી છોડ શરમ, કર છણુકો ન તું.
મહેમાન બોલાવી વાહ ! કરી મશ્કરી મજાહ ! ઓ.
રીતી એ કયાંની ? પ્રીતી એ મજાની ! જો છબી આ છાની,
કરો મેરબાની પત્ર વાંચવાની, ડાહી થઇ, દીવાની—આ...છબીલી.

(૧૫૧)—સ્નેહ-સુધા—

ઓ સ્નેહભીના શીરતાજ ! પ્યાલી પીયોજી આ પ્રેમની
સ્નેહે ભરપુર છે, પ્રેમનું એ તુર છે. હો૦ ઓ—
રંગીલો મધ આ સ્નેહતણી ચીજ. બીજી તું સ્નેહભીની નાર,
સ્નેહે સંસારનો સઘળો વ્હેવાર છે, સ્નેહ એજ સંસારે સાર,
વાહ વ્હાલી વરણાગી અલબેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુજાણુ—સ્નેહ૦

(૧૫૨)—જાનીસાર—

ઓ મોરે પ્રભુ હએ આશ તે હારી,
એક બીરહેકી આગસે જલ રહા થા.
દુજી રકાબતકી લગી ચીન્ગારી,
તુંહી આલા તુંહી આલી આશકે, ફુલોંકા, માલી.
ભરદે ઓ વાલી—તુ ગોદ હમારી—ઓ૦

(૧૫૩)—પ્યારા સાહેબ—રાગ, મ્હાડ, કવ્વાલી.

ઓ બાલમ મોરે, હમસે નજરીયા કા, હે ફેરી,
મેસ જીયા ચાહે ગરવા સો સો બૈરી તોરેરે. બાલમ—હમસે.

(૧૫૪)—દોરંગી દુન્યા—

એ દાસ બનું પીકી, લગગ હો જો જીકી;
નહિ માનુ કાંસીકી, બસ ન માનું કીશીકી.
વારૂં, વારે તન, જન, હો સુજન, કમલ બદન ફુસન મોહન. દાસી.
દીપક બીન કરી બીમલ, કમળપર અંગ પતંગ ન જારે.
એહી રીતી રતી કુમતીકી, બસ ફીકી અતનીકી નહી નકી. દાસી.

(૧૫૫)—ખુશરૂ હસીના—રાગ, જીલ્લા, તાલ, કેરવો.

ઓહો મન મોહેતાં તોરી, છુમ છુમ ચાલ—ઓહો૦
હાથો મે હએ પએમાનાં, મતવારી તોરી ચલ,
મદુઆ ભરેકે હેં ગઈ બજાતી ચલી તાલ—ઓહો૦
મતવારે તોરે નએનાં, અઓર ગોરે ગોરે ગાલ,
તોરે બાલા જોબનાં, ઉમરીઆ ચઓદા સાલ—ઓહો૦
મોરે દલગા ખાન તોરી તઓદહએ પખાલ.
આહા મોરે તોં હાલે; ઇસકુપ્પે કો સમ્હાલ,
અપની સુરત ભુલગયે, રંડી પે ગીરી સાલ,—ઓહો૦

(૧૫૬)—અનસુયા—

આંખ વિના અંધારૂં રે, સદાયે મારે આંખ વિના અંધારૂં.
કોઇ કહેશે લાલ લીલું, આ ધોળું ને આ પીળું.
મારે મન સઘળું કાળું કાળું રે (૨) સદાય,
કોઇને જગ લાગે સારૂં, કોઇને લાગે નઠારૂં, મારે મન જીવતર
ખારૂં ખારૂં, રે—સદાય.

(૧૫૭)—સૌભાગ્ય—સુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, દીસે દુનિઆં ફાની.
ફાની જીંદગાની રોજ રહેવાની માની—આંખો૦
આ ધનધામ મેડે, મ્હેલોને વાડી વજીફા,
અંતે સાચવ્યાં અંતે થવાના ધુળધાણી—આંખો૦
અચિંતો ડાબશે ટોટો, અજલનો ફીરસ્તો.
ફરી હોને ભલાઇ એજે, છે, સાચી કમાણી—આંખો૦

(૧૫૮)—સૌભાગ્ય—સુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ દીસે દુનિઆ ફાની,
ફાની જીંદગાની રોજ. રહેવાની માની—આંખો૦
પ્રેમ તહાં નહીં નેમ છે, નેમ તહાં નહીં પ્રેમ.
પ્રેમ અનેમ જહોય છે પ્રેમીને મન ક્ષેમ.
અજબ પ્રેમનાં પાત્ર આં સુંદરીને સૌભાગ્ય.
આશીષ એજ અચળ રહો સુંદરીને સૌભાગ્ય—આ.

(૧૫૯)—લયલી મજનું— રાગ—ઠુમરી.

આંસુવા ભરે મોરે નયેન, દીલરા કાંપે મોરો હો—આંસુવા.

"દોહરા"

જાને મનકો ભેદમન, દુજો નજાને કોએ.
પરકનહાર દુખઓ, દુખકો મારો હોએ—આં૦
ઉછલત છતીઅન હએ મોરી, ઓર ચઢતહએ સાંસ,
રૂપ સરૂપ તો જલ ગયો, દેહ બની જુંધાસ—આં૦
જગ કહે ન કીજીએ, પ્રીતમે જાવે પ્રાન,
કએસે બંધ૦હો છોડીએ, જો બાંધત હએ દોજાન,—આં૦
આગ જલાવે હાડકો, ઓર જલાવે માંસ,
પ્રેમ જલાવે સબકછુ, ન રાખે જીકીઆસ—આં૦
ચીંતાને સબ લુટીઓ જોબન ઓર આરામ,
પ્રીતમ જાતો ચખચુંકે, વાકા લેં ન નામ—આં૦

(૧૬૦)—ભદ્રાઆમિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?-અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અલી !......એ.
પ્રાણ વિના હુલ્લાસ, સખી શાને ?—અંતરે.
બુદ્ધિ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ માગથી ભુલાયે,
લોક કહે મને મૂર્ખ ભલે પણ, લાજ ન આવે જરાયે-સખી શાને-અં.

(૧૬૧)—લક્ષ્મિ-વિજય—

અંતર્યામિ, નોધારાના આધારરે,
ગૃહિ બાંહ્ય દાસિની હે, અવિનાશી ઉગારજોરે.
ગરૂડગામિ, લક્ષ્મિના ઉદ્ધારરે, હરિ દિનબાળાનું દુઃખ દયાળુ નિવારજોરે.
જાણી નિરાધાર નારી, દે છે પાપી કષ્ટકારી,
વ્હાલા વિનતિ સ્વિકારો, લેજો અબળા ઉગારી,
વિભુ વિકટ બંધ આવાર, વેગે વિદારજોરે.—ગૃહિ૦
"તારી શવરિ નાર, શીલાની અહલ્યા કરી,
કીધી સતિના વ્હાર, દુષ્ટ નિશાચરને દમી;"
દયા ધારો ને, બિરદ, સંભારોને, જાણી, નિરાધાર નારી—ગૃહ૦

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભા૦ ૧ લો સમાપ્ત.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડસ ગાયનમાળા.

ભાગ ૨ જો.

(૧૬૨)—કબીર ભજન—ભજન, જોગીયા—
કબ સમરેગે રામ અબ તુમ કબ સમરેગે રામ.
ગભ કુવીમેં જપ ત ા કરતો, નીકલ હુવા બે ઈનામ—અબ.
બાલપનેમેં ખેલ ગુમાયા, તરૂન પનામેં કામ —અબ,
જુઠી કાયા જુઠી માયા આખીર હોત નીલામ—અબ.
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધો, પેઠી ઘોડા મૈદાન—અબ.
(૧૬૩)—સુરદાસ ભજન—રાગ—પદ.
કયું રે નીંદભર સોયા મુસાફીર, કયું રે નીંદભર સોયા,
માનુસ દેહ દેવનકો દુર્લભ, જનમ અકારથ ખોયા—મુસાફર.
વનદારા જોબન સુત તેરા, વામે મનતેરા મોહયા,
સુરદાસ પ્રભુ ચલેકી પંથકો, પીછે નૈનુ, ભરભર રોયા—મુસાફીર.
(૧૬૪)—લક્ષ્મી વિજય—
કર્મ તણો કોણ મર્મ પતાવે, ભ્રાન્તિ ભર્યું મન શાન્તિ—ન, લાવે.
સુખના તે સ્વપ્નાં હવે આવે, દુઃખથી અન્તર દુઃખે ઉભરાવે.
નિકસી ભવનથી, વન જાયે, ત્યાં, દવ ભાગ્ય લગાવે.
ઉલટી દશા દુર્ભાગ્ય, જયારે, દુખમય, આ જગ, અનુભવાવે.
(૧૬૫)—સત્ય નારાયણ—
કહું આપવિતી, કર્મ કથા, દુઃખયારી. કાળજડું નાખતી સંહારી...કહું
આ નગર સાધુ શેઠની. બહુ લાડકી દીકરી હતી...
ખાતાં બગાસુ દાસીઓ, કંઇ લાખ બેહાજર થતી...કહું
મોતી હીરા પ્હેરી ચરણ, ધરણી પરે ના રાખતી.
તે આજ ટુકડા કાજ તમ ઘર આવિ છે, ભીખ માંગતી...કહું
પતિને પિતાજી લેઇને, વ્હાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઇ ગઇ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા, છે કર્યા...કહું
ચડતી અને પડતી પ્રભુ. ચિરકાળ કોની નવ રાખશે
ભીખારી પળમાં ભૂપ થઇ, ભૂપ થઇ ભીખ માંગશે...કહું

(૧૬૬)—[illegible]—

[illegible] બ્રહ્મ ભાસે છે,

[illegible], તિમિર તનમનનું ત્રસે છે...[illegible]

[illegible] નવ શ્રમ [illegible], શોધી.

મને [illegible] બતાવે છે..................મને૦

હૃદય [illegible] ઊમળકાના, કિર્ણ દશદિશ—વ્યાપે છે

નિજાનંદે હું આનંદ..................મને૦

(૧૬૭)—સુકન્યા સાવિત્રી—

કલ્પવૃક્ષ તજી કાગ અભાગી બાવળ પાસે જાય;

ફળની આસે જળ સિંચેનો, ભાંગે કટક પાય—અભાગી.

સંપત રૂપ મધ ટીપાં પાસે. બહુ કીડીયો ઉભરાય;

સ્વજન મિત્રની, ખરી કસોટી વિપત સમયમાં થાય—અભાગી.

(૧૬૮)—સતિ, દ્રોપદી—

કરમ ગતી અતી ન્યારી વિધાતા કળી ન શકે મતી મારી અરેરે—ક૦

એક દીન રાજા એક દીન જોગી (૨) એક દીન હાલ ભિખારી
અરેરે—કરમ૦

ધરી મૃગ છાલા દંડ કમંડલ, અંગ વિભુતી લગાવી ફરેરે—કરમ૦

રાજ નિવાસી જંગલ વાસી, ઘુંટી નિરંજન નાથ સ્મરેરે—કરમ૦

(૧૬૯)—સતિ દેવહુતી—

કળી ખીલતી ચમેલી ઝુલુ બાળા જોબનમાં

બાળા જોબનમાં, ધરી અનંગ રંગ તનમાં—

નાજુકડી હજી લાડકડી હું છું, બાળકડી મુજ મનમાં

મોહિની અજબ ગજબ હું તો, ઝુલઝુલ ત્રિભુવનમાં—

તનપર જે વર ઠમકે નેવર, લટક કરી ચરણુમાં

રૂમ ઝુમ ઝુમ ઝુમ કરી ચાલું. ચટકે મટકે મદમાં—

(૧૭૦)—મોહિની ચંન્દ્ર—

કરૂણાના સાગર નટવર નાગર વ્હારે ચડો વનમાળી;

ગુણ રત્નાગર, દેવ દીવાકર, પંખીણીયો સપડાવી,

બેરાણી પંખીણીરે. કોઇ ન સુજે, થર થર ધ્રુજે પાર પાડો,
પુન્યશાળી—કરૂણા

વેલી વીંધાણીરે કોઇ બચાવો, આવો, આવો રે, આવો; પરદુઃખ
ભંજન માળી—કરૂણા.

(૧૭૧)—નરસી મેહતા !—

ક્યાં છે મારૂને ક્યાં તારૂં જ્યાં જાંખું ત્યાં બ્રહ્મ ધારૂંરે

ગુરૂજીના જ્ઞાન વિનારે ! અંધારૂં...............ટેક

કોણ જગાવે, કોણ ઉગાડે કોણજ તરુને ઉગાડેજી.
કોણ હલાવે ને કોણ ચલાવે, કોણ જ કાળ, કાળ કરનારરે-ગુરૂજી.
કયા નગરમાં તું આવ્યો મુસાફર સોદો કરવાને, સારુજી.
પામર હીરો ન પરખીયો, કીધું તે કાચું કારભારરે—ગુરુજી

(૧૭૨)--**ધીરો ભગત**--કળીયુગનો મહિમા, ભજન.

કળિયુગ આવ્યોરે. દુનિયામાંથી ઘટી તો દયા,
મોટા મોટા મહાજનરે, લક્ષપતિ લોભી થયા...કળિયુગ.
ધરતીમાંથી ધર્મ ગયો ને, પાપનું વાધ્યું પુર.
પર્જન્ય તો પાંગળો થઇ વરસે. મેહની થઈ ચકચુર.
ધરતીએ રસ ચોર્યારે, વાવ્યા કણ વણસી ગયા...કળિયુગ.
પૃથવિમાં પાખંડ પુજાયે ને, વિપ્ર કરે વેપાર,
સન્યાસી ધન સંચવા લાગ્યા, પતિવ્રતા નહિ નાર
સત્ય ના જડે શોધ્યું રે, અસત્યના ઓઘ થયા...કળિયુગ.
લક્ષપત વાચાને ચૂકે, એ દુઃખ કોને કેહવાય,
કથા તો કુપાત્રની સુહાસે, પ્રશ્ન ગરોડા ને પુછાય,
દાસ **ધીરો** કહે છે રે, જ્ઞાની તે તો અંધ થયા...કળિયુગ.

(૧૭૩)--**ભદ્રા ભામિની**--

કર્મ કથાકી બીથા જગ જોઇ, સુખ દુઃખ સબ કમ ન તેં હોઇ--કર્મ કથા.
કોઊ કર કમલ કરત કીરત કલ, કોઉ કર તસ કર કરત સદાઈ.
કોઉ નૃપવર છંવર ઢોલાવત, કોઉ ઘરઘર માંગત ન અઘાઇ—કમ કથા,
કોઉ કર કર્મ નાક પતિ હોઇ, કોઇ નર કનપર બીપતિ બાગોઇ;
કુકર્મ કર્યો અસુર પતિ રાવન, સુરન લંકપલમેં ખોઇ-કર્મ કથા

(૧૭૪)—**જલસા સંગ્રહ, રાગ-ગોંડ-મલ્હાર-ઠુમરી**

કરકે કંગનવા મોરી છાંડદે કલાઇ, સુનો લંગરવા, મૈં ગારી દેંગી તુમકો
મોરી બંઇયા ન પકર ધરવા જાનેદે=કરકે.
ગરજી ગરજી બાદુરવા,બુંદ, નિવરસે,કુઇયાં પરત મોરી અંગીયા ભિજાઇલો
અયા યા લજાઇલો.
હસી હસિ હમરા અંચરા છાડકે, સમઝ માનલે—કરકે

(૧૭૫)—**જલસા સંગ્રહ, રાગ, કાફી, ઠુમરી,**

કનઇયા જરા બનસી બજાજારે, ઠઠજમનાકે તીર કનઇયા, જરા બ બજાજારે-૦
બનશીબજાઈ મોરી શુદ્ધ બીસરાઇરે, કનઇયા જરા ઓરતો બજા જારે-કનઇયા

(૧૭[illegible]) [illegible] — [illegible] રાગ, દેશ, ખ્યાલ.—

(૧૭[illegible])—[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] નહીં લાજ—[illegible]

છાંડદે [illegible] [illegible] પકડી [illegible]

ઘુમ [illegible] [illegible] સુંદર [illegible]

[illegible] આંનકી લાજ. [illegible]

પ્રીતમ ગીત [illegible] [illegible] [illegible], બરવા, તાલ, [illegible]. હોરી—

(૧૭૭)—બોસ, [illegible] [illegible] હોરી—ક.

કન્હૈયા [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] મનરાગી.

ચંન્દ્ર બદન નર [illegible] ગવાલની, નૈનોક[illegible] [illegible]—ક.

લે લે હાથ ન [illegible] કુમ કુમા, ભર ભૈર્યા [illegible] [illegible],

અબિલ ગુલાલ કે બાદર છાયે, ખેલત નંદ [illegible] મેરી, ક.

કુંવર કહાન મોસે રંગ ન છીડકો, ભીંજત સુંદર [illegible] [illegible].

સબ સખિયન મિલ બાન બન આઇ, કોઇ સાવર. [illegible]

અપને અપને મંદિરશે નિકસી, સાસ નનંદકો ચોરી. ક.

(૧૭૮)—પ્યારા સાહેબ—રાગ, આશાવરી—

કરલે સીંગાર ચતર અલબેલી, સાજનકે ઘર જાના [illegible] [illegible]. (૨)

માટી બિછાવન માટી ઓઢાવન, માટીમેં મિલ જાના [illegible].

નાહલે ધોલે શીશ ગુંથવાલે, ફીર વહાંસે, નહીં આના હોગા [illegible].

(૧૭૯)—જહરી સાંપ—

કહું કાહે સારમરી યે બાત, મુશ્કીલીસે કટતી હય રાત નીગોડી—કહું.

ચોરી સુની હય બગી તાં માલીસે—ખાલી, ફુલે હય ફળ પાન દઇ મોરી, ફુલે

ગયા પહેલા જમાના. અપતો નિશાના મદરા ગયા ગોરા ગાલ,

મોરી આલી, ન અંગમે સમાના, હા—કહું.

(૧૮૦)—જલસા સંગ્રહ, રાગ, કાલીંગડા, પદ.

કરમ ગત તારે નહિ તરે૦—કરમ—

કહાં બસે ગાઉ કહાં બસે શશી રવી, જોગ સંજોગ પરે—કરમ—

ગુરૂ બશીષ્ટ પંડીત મુની જ્ઞાની, શોધકે લગનધરે—કરમગત—

સીતા હરન મરન દસરથકુ, બિપદમો બિપતપરે,—કરમગત—

સુરદાશ પ્રભુ અબહુંસ સોહુઇ—જકજક કવન મરે—કરમગત—

(૧૮૧)—મિસ-કાલીજાન-ગજલે, અલીફ—ડી. રે. સો. બુક

કભી બનશ સરવક જો આ ગયે, તો બહારે હુસ્નદિખા ગયે.

મૈરે દિલ કો દામ લગા ગયે વહ, નવાસ ગોદુ ખિલાગયે.

વહ દુઆથી દિલકી, ન આયે દિલ કોઇ, બેવફા ન દિખાયે દિલ.

વહ જો બેચતે થે દવાએ દિલ, વહ દુકાન અપની બતા ગયે.

બંદ હય કયો નઆંસુ ઓ કીઝડી. કે મોહબત અપને ગલે પડી.

વહ જો કર ગલેથી વહ અંબરે, વહ બલાકે પેચમેં આ ગયે,

(૧૮૨)—મિસ અમીરજાન-રાગ-પીલુ-તાલ-દાદારા—
કહો ગુઇયાં કૈસે કટે સારી રાત, સૈયાં નહીં આવે જીયરા ગભરાયે—કૈસે
અસે બે દરદી સે પીતજો ઠાની, કબહુ નમાની બાત.—કહો ગુઇયાં.

(૧૮૩)—મિસ-અમીરજાન-રાગ, દેશ. તાલ, ત્રિચંદી.
કન્હૈયાને ઘેર લઇરે, કુંજનમે. આજ સખીયાં નહીં મોરે સંગમે,
ફાગ રમોહે મોહનકે દ્વારે—મોહન ખડે હૈ બિંદરા બનમેં,
નઇ નવેલી કૈસે બચેગી કયોં નિકસી ફાગુનમેં,
મૈં જલ જમુના ભરન જાતી, સોંચ રહી મનમેં,
ગાગર પટકી ચરન ઝટકી, ઔર ભીજે ઠારી રંગમેં, કનૈયાને

(૧૮૪)—ગાયન દર્પણ—રાગ, પંજાબી
કબહુન આયો બાંકે યાર બિનતી કરત રહી મેં તો સોસો બાર-કબ
કહેત કદર સમજાએ સખીરી, માનત નહીં કછુ એકબાત.
અબ ખડે રહે સોતન કે દવાર, કબહુ ન

(૧૮૫)—કુસમાવતી—
કયસે રાધામે બ્યાહું કનૈયાકાલા, કનૈયા કાલા, કનૈયા કાલા,
માખન ચોરીવો ગલી ગલી ફીરતા, તટજમુના પે ભટકતા, ગોરી મો.
ગોરી મોરી રાધા ગોરી મોરી રાધા—કયસે.

સાખી { "જળ જમનાકો મેં ગઇ, આય નંદ કીમોર,
મટકી મેરી તોડકર, દીની બાંહય મરોર"

આયા થા ઓ આગ લેને, દાગ અંગ લગા ગયા
નયન કી મરોડનસે કરોડ બાતેકર ગયા—ગોરી મોરી

(૧૮૬)—મીઠા જહર—
કયસી પીત નિભાઇ, સુધ હુ મોરી બિસરાઇ
મોરી યાદ ન આઇ, માનો નાર હું પરાઇ—
સબર પિયા બિન આ વત નાહીં-બિહરાને સજન તોરે અયસી
ભાવે ન કછુ મોરે જીપે બનાઇ, —ગત કીની

(૧૮૭)—ખ્વાબે હસ્તી—
કનઇયા કીસન, મન વારે દુલારે, કયા નયન પ્યારે પ્યારે!
સુંદર સુરત તોરી, મન કો હરત.
હરજનકો હરત તોરી, મોહીની મુરત ગોરી,
મોરી બારી ઉમરીયા બેહારી મએ તોરે વારી.
જાન જાન દીલબર દીલબર હારે! યાર સુંદર મનહર,—ક,

(૧૮૮)—મીન મલકાજાન—રાગ જીલ્લા. તાલ, દાદરા.—
કમલ પતલી લચક છબપ્યારીરે, નૈયના રસીલે સુપાવ મતવારીરે; કમર
ખુદાને દિલ યે દિયા નજર બે તરફાકે લીયે;

મિલી હય આંખ તો દિદાર દિલ રૂબા કેલીયે,
બચન સમાલિયે, દિલકો જરા ખુદા કે લિયે,
નાજુક સૈયાં ગોરી કલૈયાં, મેરે પીયાકી યે આદય ન્યારીરે. કમર.

(૧૮૯)— પ્યારા સાહેબ—રાગ, ભૈરવી, કવ્વાલી.

કહાન કુંવર મોસે કરત બરજોરી, અબ મોસે કરત બરજોરી.
એક ન માને એક ન માને મોરી, કાને કુંવર કરત મોસે બરજોરી.
દેખી શામ વદ્દ નામ હરતો, શામ તુમ લાગો હીરહત;
ઘડી ઘડી પલ પલ છીન તોરી બીનતી, કરત બરજોરી, એક નમાને.

કા **का**

(૧૯૦)—કંસવધ—

કાનુડા તારી કામણ કરનારી, વ્રજમાં વાંસલડી વાગી;
મીઠી વળી મોહક, મન વસ કરનારી—વ્રજમાં
મનવસ કરનારી, સ્વર સુણતાં લાગે સુખકારી.
હું ઘેલી તમ વીણ થઇ છું ગિરધારી—વ્રજમાં.

(૧૯૧)—વિણાવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
હારો ત્યાં લગી જાણજે, જ્યાં લગી શ્વાસોશ્વાસ;
સદાસંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઇએ;
રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીયે;

સાખી { પીપળ પાન ખરંતાં, હસ્તી કુંપળીયાં;
મુજ વિતી તુજ વીતશે, ધીરી બાપુડીયા.

નહી જેવીને તેવી નિત્ય, કોઇની નભતી જોઇએ;
દશાના ઢંગ, રૂતુના રંગ, જેવા દેખી લઇએ—સદા૦

સાખી { કદી મેહેલોને માળીયા, કો દીન છપ્પરખાટ;
કોઇ દીન એવો આવસે, ભુખ્યા ન મળસે ભાત—સદા૦

(૧૯૨)—શારદા વિજય—

કાગવીરા વાલમને દેજો, દુઃખીનો સંદેશ;
"જોગણને વેષે વિજોગણી, કે જાતીમે દેશો દેશ.
જામે જીતની ભુધ હય, ઇતનો કહે બતાય;
વાકો બુરો નમાનીયે ઓર કહાં...સેલાય."
ગાગરનાં પાણી ઝુકી છળે, સાગરના મોઝા મુકી છળે;
નીતીનો એ ધારો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો, પધારો પ્રાણેશ.

(૧૯૩)—મીરાંબાઇ-રાગ. ભજન—

કાનુડો શું જાણે મ્હારી પ્રીત. બાઇ અમે બાળ કુંવારારે. કા.
જળરે જુમનાના અમે ભરવા ગયાં તારે, કાનુડે આવીને છાંટયા
નીર, ઉડયાં છરરરરરરે, કા.

શેરીએ ને શેરીએ અમે રમતા, ને ભમતાંરે, કાનુડે આવીને ખેંચ્યા ચીર, ફાટયાં ચરરરરરરરે, કા.
વંદરાતે વનમાં વ્હાલે, રાશ રમાડયારે, કાનુડે તાણી માર્યાં તીર, વાગ્યાં અરરરરરરરે. કા.

(૧૯૪)—**બુદ્ધદેવ**—

કાયા કાચ કુંપો, તું તો ચેત રે, હિણુ ભાગી હંસા:
અવિચળ પદ્દીને તું પેખરે, હિણુ ભાગી હંસા—કાયા.
ઝાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારો;
મમતા મુકી દે ને તું કારીરે, હિણુ ભાગી હંસા—કાયા.
બે દિનના છે ધરજળ સઘળાં, બે દિન અહિં રહેવાનું છે.
બે દિનનાં છે સગા સંબંધી, બે દિન સુખ લેવાનું છે.
બે દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે.
લોકો જોતે દુનિયા કહે તે, એક મુસાફર ખાનું છે—કાયા.

(૧૯૫)—**બ્રહ્મર્ષિ-વિશ્વામીત્ર**—

કામભોગી રાજયોગીને બનાવવા.
જપ તપથી રૂષીવરને નીકળી ચળાવવા.........કામ.
ચિત્તહર યૌવનની મને મોટી મન હામ છે !
નિહાળી હાવભાવ, પુરૂષ નારના ગુલામ છે !
એ દરશાવવા રૂષીરાજને ભરમાવી......કામ ભોગી.

(૧૯૬)—**મીંરાબાઇનું, ભજન**—

કાયા કારણ ભેખજ લીધો. મેં તો રાણાજી કાયા કારણ ભેખજ લીધો.
રમતો ભમતો જોગી આવ્યો આંગણીયે; દાસી જાણીને દરશણ દીધો...રા.
ગીરધર વિના મુને ઘડીએ ન ચાલે. હરીરશ ઘોળી ઘોળી પીધો...રા.
એરે કામણ મારે કહાનુડે કીધાં. કંથા પહેરીને નેડો લીધો...રા.
બાઇ **મીરાં** કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ જંગલ માંહે ડેરા દીધો...રા.

(૧૯૭)—**શ્રી, કુસમ કમળા**—

કાળું કામ કરે ન શું ! કામી, નીચનારી તો જાત હરામી;
વદે વેણ મીઠાં મુખે સ્વામી, બીજા સંગ રતી રસે જામી;
લોભાવે રક્ષના એ રશાગી, ઉરમાં તાખી પાપની પાળી,
કુર-ધુંત ઘોંગી ને ધુત્તારી, ભણી ચુંકેલ જારિ વીજારા,
શમ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિં, દયા નહીં ! તલભાર.
જાર મારે જગદીશને. છેતરવા ! તૈયાર,
રડે ઘડીકમાં હશે ઘડીકમાં, ઘડી ગીશે મસ્તાન.
લલચાવે નર લાખને, પણ કોઇની નએ શેતાન,—

(૧૯૮)—સરોજની—

કાળ નહિં છોડેરે. હાલા શાને મથીને મરો,
પાપી ભમણા કાજે રે, ધોળાં કાળાં શીદને કરો,—કાળ
મન જાણો છો? મેં કર્યું કે, પણ કરનારો છે કોય,
આદર્યાં અધવચ રહે ને, હરી કરે સો હોય,
મિથ્યા વૈભવ માટેરે, નિર્દય જુલ્મી શીદને ઠરો,—કાળ
નક્કી સમજે કાળ રાય ત્યમ, રંક સર્વને ખાય,
બાંધી મુઠીએ આવેલાં, સૌ ખાલી હાથે જાય,
કરશો તેવું ભરશોરે? પરમેશ્વરથી જરી તો ડરો,—કાળ

(૧૯૯)—રજની ચંદ્ર—

કાયાની માયા જુઠી સહુ જાણરે,
પલમાં વીખરાશે તારો માળો આ સંસારનો રે
બિન્દુ જેમ ઝાકળ કેરૂં. માનો મોતી જુઠું રે
એમ સંસારની માયા મીથ્યા માનરે—પલમાં
સગાને સંબંધી. રાહી કોઇ નથી તારૂંરે
સ્વાર્થમાં રાખે સગાઇ સગો ભાઇરે—પલમાં

(૨૦૦)—કુસમાવતી—

કામ કેરૂ કરી ભુલવે તમામ ભાન—ભુલવે છે સાવધાન—
—ભુલવે વિવેક જ્ઞાન—કામ ગહન વનને ભુવન ભવ્ય ભાળે.
અરે કાંટાની કોમળતા નિહાળે—અગન ઝરતી, ચંદન શીત ભાળે.
અરે કામીજન મોટા નાહાન.......................કામ કેરૂ

(૨૦૧)—નાગર ભક્ત—

કાયા તારી કાચી તેમાં ફુલ્યો તું ફરેછે શાને,
ફુંકાઇ જવાની હોળી પેઠે, એ સ્મશાને—
કરે દેહ તેને તું તો અંબરમાં છેટી સ્નાને,
પ્રતિ દિન પેટ ખાતાં, ખુનિયાઓ ખાનપાને
તાલી મારીને તું મોતા જેવી મૂઢતાથી માને
નામ કૃષ્ણજીનું કવાથી આવે તારે કાને—
સુખી થવું હોય તો જદુનાથજીને શરણે જાને
મોટાઇ મુકીને પ્રિતિવાળો પ્રભુ ચરણે થાને—
મેળવને ભાઇ મારા, કેશવ તણી કૃપાને
ગરીમા ધરી ને ગુણ ગોવિંદના ગાને—કાયા,

(૨૦૨)—**સ્નેહસુધા**—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે. કુટીલતા કરતા, કામી,
કરે અનીતિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા.
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ બનીને ફરતાં રે—
લાજ શરમને કરી પરાઇ પાપી પગલાં ભરતાં
અંતે ફટફટ થઇને પાપી, વીણુ મ્હોતે સહુ મરતારે—કામી—

(૨૦૩)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, કાફી–હોરી.

કાએ સનુમ પિચકારી મારી, કાએ.
ભર પિચકારી હમપર મારી, ભીંજ ગઇ સબ સારી;
બીજકી સખી સબ હારી હસત હએ, એસો તુ ભયો અનારી,
પીયા કુછતો લોને બીચારી—કાએ.

(૨૦૪)—**અદલ ઇનસાફ**—

કાન જાનેદો પ્યારે પ્રાન જાનેદો, કાહે રોકો ડગરીયાં
બૈયાં ગહત મોરે તનકી છુવત હો, છાડો મુરારી, બસ રહો બીદારી
મેરી બારી ઉમરીયાં—કાહાન જાનેદો.
નાહી એકલી મેં હું સંગ સાહેલીકે,
ફીર મીલુંગી તુમે નીર બહાન, શીર ધર ગગરીયાં—કહાન જાનેદો.

(૨૦૫)—**હુરનઆરા**—

કાહે ધોવે તનકી ચદરયા. મનકો ધોડાલ એજલ સુખ જાએયા.
અરેમાન જલ સુખ જાએયા................કાહે.
ચમક ઉઠે હાં કરો અએ સાહી જતનવાં, લગા લગા સતકા સાબનવા
તનકો ધુલા મનન ધુલા, રહા જીગર મગર મલભરા તનતો—કાહે
મસલ મસલ કરત ગુસલહાં, નહિ જલકી કદરયાં—કાહે.

(૨૦૬)—**જહરી અંગુસ્તરી**—

કાહે છાંડે સુરખ મોરી બઇયાં, કલઇયાં ગારી દુંગી મયે.
મુંછીજારે શરમ નહિ આવે, સતાવે કાહે મોહે, જરા ન લજાવે—કાહે
—પ્યાર જાની તુને કયા દીલમેં ઠાની,
મોહનીયાં સુંદરીયાં કામનીયાં દુલારી હય;
ચલ ચલ પ્યારી છલબલ ન્યારી, હય મીલ—જાવો જરી,
મીલ જાઓ પ્યારી આઓ, નસતાવો ન લજાઓ,
ઘબરાઓ નહિ બસ આઓ પ્યારી; જારે રીઝાલે જરા મું સંભાલ—કાહે,

(૨૦૭)—**જલસા સંગ્રહ, રાગ, બેહાગ ઠુમરી**—

કાહના મોરીરે ગગરિયાં ફોરીરે, દેખોદેખો રે લંગરવાને બરજોરીરે
—રામામોરી.

મૈં જલજમુના ભરન જાતીથીરે, બીચડગર મોસે કીનીરાર રે
ચલછાંડદે બાલમ નહીતો દૈંગી મેં ગારી—એ શીકયાકીની મોસે ચતુરાઇ,
—રામા મોરી

(૨૦૮)—**જલસા સંગ્રહ, રાગ, ખમાચ ખ્યાલ**—

કાલી કમરીવાલા સે મીલજાના વે૦
મએ અપના પિયાકુ ઢુંઢન નીકસી.
મીલ ગયો બંસીવાલાસેં. મીલજા-કાલી.

(૨૦૯)—**મીસ જાનકી બાઇ**—રાગ, સોહીની, તાલ, ત્રેતાલ,

કાહે સજન કાહે રાર મચાઇ, (૨) કાહુ સોતનીયાને તોહે બેહ
કાય દીનો.
કાહુ નિપટ કાહુ બાત બનાંઇ; છોટે પિયા, તોહે કર જોરત હું,
છાંડો છાંડોજી મોરી, મુરકી કલાઇ. કાહે.

કી **કી**

(૨૧૦)—**લવ-કુશ**—

કીડી કુંજર દાબતી સસલે સીંહ હેરાન;
પુરૂષ નથી બળવાન પણ સદા સમય બળવાન,
કંઈ કંઇ ધાર ભલે અવનિમાં કર્તા કંઇ કીરતાર
અકળ કળા ન કળાતાં. કર્તા કંઇ કીરતાર.
અળશીયાએ નાગ કૃશાવ્યો, ગોરા હજારી, ગુલાબ લુભાવે
શીયાળે વાઘ થકી કરી સરસાઇ કાંઇક રડાવે કંઇક હસાવે—કર્તા૦

(૨૧૧)—**નરસીમેતા**—

કીસનજી કાળારે ! લાવો ફુલ માળારે ! પારથના સાળારે;
આવો ભીડયો ભાંગવા હોજી............કી૦
નહિ આવો તો થાશે પ્રભુજી મમઘાત; રૂઠયો છે આ રાજારે,
શીર મારૂ કાપવા હોજી...કી—કંઠમાથી આપો ઊતારી હાર,...
લજયા મારી રાખોરે, મોહનજી માધવા હોજી........
શીશ કાપશે માહારૂ તો થાશે જગ ફીટકાર........
હાંશી અવિનાશી થશે આપો કંઠનો હાર........કી૦
કીધાં છે તે બહુ બહુ મારાં કાજ......
તેમાં આ વધારેરે, જાણી લેજો જાદવા હોજી—કીસનજી૦

(૨૧૨)—**જલસા સંગ્રહ, રાગ, પીલુ, પદ**—

કીસકા કોન સંગાથીરે બાબા—કીસકા
જુઠીરે માયા જગત ભુલાયા, કહેત પુરાણકી પોથીરે-બા—કી૦
દોલત દુનીયા માલ ખજાના, માત પિતા સંગ નાહીરે-બા—કી૦
આપહી આપે અકેલા રી, જાના, હોતે મશાનકી માટીરે-બા—કી૦

(૨૧૩) —**જલશા સંગ્રહ**—કાફી. હોરી, બારમસી.

કીજે કૌન ઉપાય અજહૂ. ઘરનાયે કનાઇ—કીજે
દીન ગીનતે સખી માસહુ બીતે તોબી ખબર નહી પાઈ.
દીલમેં હોસ હુમાસ મિલનકો, કેસે મિલે જદુરાઇ;
રીતે કોહુ દેત બતાઈ-કીજે
ચૈત માસ ગયે ત્યાગી ચતુરભુજ, ચુરી મે ચુંતા લગાઇ;
રૂતુ બૈસાખ તાપ તન જારે, જેઠ બી રહશે જરાઇ
રહે કયે। જીયરા બચાઇ—કીજે.
માસ અષાડ મેઘ ગરજત હૈ, દાદુર શબ્દ સુનાઇ;
રિમ ઝિમ બરસત શ્રાવન, ભાદો મહા ભયદાઇ
નદીયનમેં પુર બહાઇ—કીજે.
આશો આરી બઢી નહી આયે, જગત દીપાવલી આઇ,
કારતક કહાં તક સહુંમેં, માગસર મનકો મુંઝાઇ.
ન ભાવત મેવા મીઠાઇ—કીજે.
પૌસ પિયા બીન શીત દુઃખ બચુ માઘ મરન દુખદાઇ.
ફાલ્ગુન પીર હરી ઘર આવે, તો ખેલે હોરી સુખ પાઇ,
ગુલાલ અબીર ઉઠાઇ—કીજે.
પ્રાણુજીવન પ્રભુ બાત નીહાળત બહાર માસ બિતાઈ.
દુઃખ વીદારન આય ગયે હરી પ્યારી ગલેસે લગાઇ,
બીર હરી પીર મટાઇ—કીજે.

(૨૧૪)—**પાંડવ ગુપ્ત, નિવાશ**—
કુંન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું બેઠાં હારી,
હાથતણાં હથીઆર ઉતારી, ચાકરી ચુડીને ધારી,
સિંહ વશ્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વીચારી,
ગૌબ્રાહ્મણુના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃતિવિસારી,
રાજ રમાની લાજ લુંટાયે બાજ અખાજે, ખુવારી,
વ્યંડળ વિરો પ્હેરે ચીરો. ધર્મ ધીરો, લાચારી—કુન્તી.

(૨૧૫)—**સાગર સરિતા!**—
કુંવારૂં રહેવું ઘણુંજ સારૂં બલ્યું પરણુવાનું-કાકાજી બલ્યું
પરણુવાનું
સારો ઘણી જો નહી મળે તો જુગ જુગ રડવાનું-કાકાજી જુગ
જુગ રડવાનું
પ્રેમથી રમાડું તને વ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, ઓ
વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય

ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી રહે, નહિં તો ફ્જેતો થાય, એ કાકા તમારૂં નખોદ જાય

મેના તું કયારે હવે મારી થાય......નહીં તો......કુંવારૂ૦

(૨૧૬)—જહેરી અંગુસ્તરી—

કુદરતકા તું દાતા જગકા પાલનહારા.
જગપરવર સુખ દુઃખકા તુ સુલતાં ગુન વાલા—કુ૦
ગીરિધર સુખકર દુઃખહર શાન ગ્યાન ! તેરી પ્યારી,
જગકાવાલી ચંદર આલી, છત્તર શીશ પરહે ન્યારા—કુ૦

---

(૨૧૭)—ગાયન દર્પણ-રાગ ગરબો. ભૂપાલ—કલ્યાણ, દાદરો !

કેવી મુરલી વગાડી મનલીનોને, મને બીરમાવીને જોબન છીનોરે—કેવી.
કહાના જવાદે મને વાર થઇ છે ઘણી, મારી સાસુ છે નઠારી તુંપે ઘણી
એવું જાણુતી તો એ વાટે આવતી નહી, એવી કપઠી રીત મને ફાવતીનહી
બીકથી કંપેરે મારો સીરજોરી—કેવી.
કહાના હું લાગું છુ ચરણ તારે આજથી જો, ઇશ્વર કારણ મુકી દે મને લાજથી તો.
લાડકવાળા કેવાય નંદજી જો—કેવી૦

(૨૧૮)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, કાફી, દાદરો !

કેસે બોલેરે પપીયારા પાપી દેજ, મોરા જીયરા કહો—કેસે૦
સાંજ નહી બોલે સવાર નહી બોલે, ફીર બોલે આજલી રાત પપીયારા—કસે૦

(૨૧૯)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, પીલુ—હોરી.

કેહે દીજો હમારી રામ રામ જાકુ મીલે મોરા શામ—કેહે.
નગર નગર ઔર દ્વારે દ્વારે, હોરી ખેલનકી ધુમ ધામ ધામ—કેહે
ઊમંગે જોબન પિયા માનત નહી, કેસે કે. રખું મેં ઠામ ઠામ—કેહે
ભુખ પેંઆસ રાધીકા છાંડયો, ધેયાન તોપે પરોહી અષ્ટ જામ—કેહે
કૃષ્ણ નંદસુ ઇતની હે બિનતી, પ્રભુ કયું છોરી એસી બામ બામ—કેહે

(૨૨૦)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, ખમાચ—હોરી.

કેસે ભરન જાઊં પાણી—સાંવરામે કેસે૦
મોહે બિચ મીલે મધુ બનકો—સાંવરા—
કુવે જાઊં તો કીચ લગતહે, જુમના જાઊં પિચકારી;
ગોકુલ જાઊં તો રંગમેં, બિનત કું, એસી ગત મતવાલી,—સાંવરા૦

(૨૨૧)—નરપિશાચ—
કોઇ અલબેલે અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામણ કરી મને છેડી-મૂકો આવરણાગી. આ-છેડો ના છેડો-કોઇ૦
ઝુલે ગુલઝાર અંગો નિહાર, તમે લઇ લેશો ના
મરમનો મારા વચનનો પ્રહાર, તમે કંઇ કેશો ના
ગાલો પર ચાર. ચુંબન અપાર, મને કંઇ દેશોના—કોઇ૦
(૨૨૨)—નવીન નવલ-ગંગા—
કોઇ મને સ્યામ બતાવે, જો કોઇ લાવે મુખ બતલાવે.
મન ગમતું મુલ પાવે..............કોઇ મને-
તરસી ગાય તરફડીયા મારે, પાણી આરો જણાવે,
પ્રીતી વાટે ભુલી પડી છું, પ્રેમ મારગ કોઇ ચલાવે-કોઇ-
(૨૨૩)—સંગતના ફળ—
કોઇ કરો ન કુસંગ-કુસંગ, તો કાજળ જેવો.
નિર્મળ નર ને નિચા પાડે, નિતી બગાડે એવો
ડાહ્યાનું પણ ભાન ભૂલાવે............
એવા કુસંગને સ્નેહ ધરી નહિ સેવો—કુસંગ૦
સંત મહંતને ભક્તિ ભુલાવે, લપટે કૈંક કુટેવો
સુખનો શત્રુ સંગ કુટિલનો સારૂં ચહો તો ભાઇ, થવાના દેવો-કુસંગ૦
(૨૨૪)—સરદારબા— "કજોડાની કહાણી."
કોને કહીએ કજોડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીલાયે ઘાણીરે-કોને.
શોક વગોવે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે-કોને.
હું જોબન રથ ઝુલતી, પણ જોડીની ખોડ
પીયુડો રમે લખોટી યે કરતો દોડા દોડ
જગદીશ! હવે ગભરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પાણીરે......
(૨૨૫)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ, દાદરો.
કોનશી તલઇવાંમે નાહુંરે, બગલા પાણી જકાર ગયો.—કોનશી.
ગંગાબી નાહી વારી જમુના બી નાહી, અજોધયાકી ઘાટરે. બગલા.
રાની જો હું મેં રાજમેં કુંવરકી ચાહુ તોપકડ મગાવુંરે.-બગલા.
(૨૨૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાફી, હોરી.
કોઇ એસા કરોરે પિયાકા દીલ લલચાય.—કોઇ.
જંત્ર મંત્ર જાદુઇ ટોણા, લાખ જતન કર હારી,
નવ લાખ તાવિજ રખી છતીયનપે, એક ન હુઇ કારી-સખીરી.
ઔજકી સખી સબ ખેલે જો હોરી, મેં બેરન દુખીયારી;
મેરે બદનપર બુંદ નહી હુય, એહી દુઃખ મોહે ભારી-સખીરી.

(૨૨૭)—ગુજરો મહેફીલ, માંથી અધુરૂં—ગજલ, કવ્વાલી.

કોઇ અયસી સખી ચાતુર ના મીલી, મુઝે પિકે દવારે બિઠાદેતી.
મેને રાહ મદિનેકી દેખી નહી, મોરી બૈયાં પકડકે બતાદેતી.
મોરે મનમે હય અબતો જોગનીયા બનુ, ઔર મલકે ભભુત મદીને ચલુ,
સખી લોદકી નગરીમેં કહે રહુ, નહી પરસો ચેન જરાદીની.
પીયા સાત સમુદર પાર બસો, મેરા પગમે ન ચલનેકા જોર રહો,
નહી જાતી મદીને મે કોઇ હવા, મોહે મુલકે અરબમેં ઉડાદેતી.
મોરી ચેહ મે ઉમરતો સુખસે કટી, ચલી પીકી નગરીઆ તો સોચ પડી,
કોઈ ગુઇયાંભી સાથ ન આઇઓરે, મોહે હેત બહાકી બતાદેતી.
મેતો સુની સેજરીયાપે તરપત હું, પીયા દેશો અરબમેં બીરાજત હય,
કભી દેતે જો સુપનમે દરશ દીખા, વંહીં, ચરનોમેં શીશ નમા દેતી.—કો૦

(૨૨૮)—ચમકતી બીજલી—

કોઇરે કભી દીલ ના લગાય હએ, એહ દહેર મુવા સંસાર કયું સતાયે.
અબેસ અબસ કરત ચુનવાએ મકાં બનવાએ,
ઓ જહેદ ભરે માર હએ સામાન સભી બેકાર,
દીયાજીયા કીયા જગપર હાતુને, કુરબાં પાઉ હાકૂએ લાએ......

(૨૨૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કારી, હોરી.

કોઉસરકા જામ ભરદે, નજકે બસૈંયા—કોસરકા૦
પુલ સરાદકી રાહા, બિકટ હય, ઓર ગુણહારી દૈયાં,
અબકે પાર ઉતારો અલીજી, તુમકુ નબીકી દુવૈયાં.—નજફકે.
તુમારી કમર ઝુલફે કારજ સોહે, તુમ દુલદુલકે ચહરઇયાં,
અહેમદ તોરી આસ કરત હયેં, કારી કામરી વાલે કનઇયાં—નજફકે.

---

(૨૩૦)—મનુ-મણી—

કંજુસ કેરી કમાણીરે, આખર ધુળધાણી,
છાની રહે બેશ-એશ ફેરવે શું, પૈસાપર પાણી—કંજુસ૦
ભલે શરીરની ચમડી તુંટે, પણ હાથેથી ન દમડી છુટે,
સાચી જગે તે કહાણીરે—આખર—કંજુસ૦
પળી પળી ભલે સીંચે કૃપણ પણ, રામ ઉડાવે મારો કુપ્પો,
રાજા લુંટે ઘર આગે બાળે કાંતો તસ્કર લે દઈ ટુંપો.
પરંતુ પાજીની પુંજી ટકે ના, વદે એમ વેદવાણીરે—આખર—કંજુસ૦
આવ્યા બાંધી મુઠી, જાવું ઉગાડે હાથ, હાથે કર્યું સાથે, બીજું નકોઇ સાથ,
ચુપ ચુપ ડાહ્યલા, નિકળ અહીંથી, બ્હાર નીકર ખાઇશ માર.
કોઇ કરે ન બ્હાર,—મારો બેલી કિરતાર વાત, જાણીરે—આખર—કંજુસ૦

(૨૩૧)—**સત્યનારાયણ**—

કંસ નીકંદનં, જય ભીડભંજન, વંદન દુઃખ હરતા !
મન રંજન કરતા નીરંજન, જય જગના ધરતા.—કંસ.
અંજન નયના ધાર, પ્રભુ છો સૌના પાલનહાર, (૨)
ભાલ સુચંદન જય ખલખંડન, નંદનવન ફરતા.—કંસ.
"અકળકળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;
વિરલા વિભૂ પીછાણતા, જેને તમનું ધ્યાન.—કંસ.

|કો| |કો|

(૨૩૨)—**મારવાડી ભાષાનું ગાયન મજાક, રાગ, લુવર, સારંગ, તાલ, લાવણી.**

કાંટો લાગોરે દેવરીયા મોસે ગેલ ચલો ન જાય,
અપને પીતાકી મે અલબેલી, જોબન ખીલ ગયો ફુલ ચમેલી.
ધુપ પડે કુમલાય—કાંટો લાગોરે.
આધી બી રાત મોહે લે આયો, રસ્તા છોડ કુ રસ્તા લાયો,
ચલત ચલત મોરી બીચલી ટુંટી, જજરી દેહ પીરાય—કાંટો.

(૨૩૩)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, ખમાચ, દાદરો !

કાંઇ લટક લટક ચલંત મોહન આવે ભાવે,
અધુરી, અધુરી, મધુરી, મધુરી, મોરલી બજાવે—કાંઇ.
ખાંધે કમરીયાં હાથે લકરીયાં બનમે ગઊવાં ચરાવે,
સાંવલી સુરત મોહની મુરત મુખસે બિન બજાવે—કાંઇ.

|ખ| |ખ|

(૨૩૪)—**ધ્રુવકુમાર**—

ખળ ખળ ખળ આંસુ, આંખથી આ ખરે છે.
ધગ ધગ ધગ હૈડું બાપડું, આ બળે છે.
પળ પળ પળ પ્રકટે, અંગમાં અગ્ની એનો,
વિરહ બહુ દમે છે, આજ કુમાર ધ્રુવનો.
ધ્રુવજી વીના મારૂંરે, જીવન થયું ખારૂં,
જીવન થયું ખારૂં, સહુ સુખ અકારૂં.
નારીના નેહે લપટાઇને, ભુલ કરી ભારી,
ન્યારૂં કર્યું બાળ બિચારૂંરે, જીવન.
રાજતાજ વૈભવ બધા જોઇ બળે ઉર લાય,
પુત્ર વિયોગે પ્રાણ મુજ પાપી કેમ ન જાય.
હાય થશે હવે શું મારૂંરે. જીવન.

(૨૩૫)—ભજન.—

અમર નહીંયા જગમેં પલકી. રામ સુમીરલે સુમરન કરલે, કો જાને કલકી.

કોડી કોડી માયા જોડી બાત કરે છલકી.
પાપ પેટ ધરી મીર ઉપર કીસ બીધ હોવે હલકી,
જબ યહ હંસા નિકલ જાયગા મીટ્ટી જંગલકી,
એક ચંદ્રમા નવલખ તારે જોત નાહી જનકી, રામ

ખી | ખી

(૨૩૬)—બુદ્ધદેવ—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી મ્હેકે,
સાહેલી જાણે અમર તણો આનંદ લ્હેકે,
ફુલી વૃક્ષવેલી, દીસતી સોહામણી.
એ...બ્હેની ચાલો હેતાળ એની છાંયડી,
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બ્હેકે—સાહેલી.
મિઠું યૌવન પુર આ, મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ,
મીઠી કુસમલ છાંયડી મીઠો તરૂ કલાપ;
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણાં ઠરી જાય,
અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

ખે | ખે

(૨૩૭)—મીસ મલકાજાન—રાગ, કાફી, તાલ, દીપચંદી—

ખેલત નંદ કુમાર બરજકે લોગનમેં—ખેલ.
બીજકી સખી સબ બનબન આઇ, ઔરે કુમકુમ ઔર ગુલાલરે,
ખેલત નંદ કુમાર બ્રજકે લોગનમે.

ગ | ગ

(૨૩૮)—મીસ રોઝા—રાગ, મલ્હાર, ધીમા, ત્રીતાલ—

ગરજ ગરજ બરસનકો આયે, મેહરવા બરસન લગી બુંદરીયા,
એક તો દમક દામની દમકે દુજે મોર પપૈયા,
બોલન લાગે, ઉચટ ગઇ મોરી નિંદરીયા—ગરજ.

ગા | ગા

(૨૩૯)—શુંગીરૂષી—

ગાન મધુરાં કંઇ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરાં કંઇ ગા,
તારલીયા તણો સાલુડો ધારી, કામણગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઉરપર ધારી, એકલડી ના હરખા ....અલીરજની.
યોગીજનો સખી સાધે સમાધી, શિતળ સમીર તું વા,...અલીરજની.

ગી ગી

(૨૪૦)—મુદ્રાપ્રતાપ—

ગીત વખતનાં ગાવાની ગત, પુછી જુઓ ગાનારાને.
જેવું તેવું ખાવાની ગત, પુછી જુઓ ખાનારાને.
મહાજન મોટા થાવાની ગત, પુછી જુઓ થાનારાને;
વિણ બોલાવે જાવાની ગત, પુછી જુઓ જાનારાને.
ધાડ પડે તો ધાવાની ગત, પુછી જુઓ ધાનારાને.
જેને તેને ચાહવાની ગત, પુછી જુઓ ચાહનારાને.

ગુ ગુ

(૨૪૧)—નિલમ માણેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિં કાંટાં તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં, મન, સુખ લેવાને...ગુણી.
કોઇ મુરખ બાવળ વાવે, કાંટા લઇ પરદા ચાવે.
સંત જનો સત્ત ગુલાબ વાવે, સુંગધ ભરવાને
આ કર્મ તણા કંટક ત્યાગે, ભવસાગર તરવાને...ગુણી

(૨૪૨)—પિતૃભક્ત પ્રભાકર—(ગંગા યમુના અને સરસ્વતી સંવાદ)

ગુણુની ખાણુ મને ગણુ, ગંગા, કષ્ટ અધમના કાપું,
મુજમાં ન્હાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપું.
મહિમા મારો એવો, સાખ પુરે છે ...દેવો...

જમના મારૂં નામ અરે હું, યમ ની બીતી ટાળું,
મારૂં પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રજાળું.
હરનારી હું હાની...વાત એ છે...ના છાની,

સરસ્વતી હું સુંદર મારૂં જળ કિલ્લમીશ હરનારૂં,
કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરૂં હું સારૂં.
કરૂણા મારી પામી........દાસ ખોય છે ખામી,

મુજને તારો પાપ નીવારો......આવે દુઃખનો આરો,
કરૂં સ્નાન ને પાન હમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો
સુખમાં દેજો સ્થાપી......માતા છું...પુરો...પાપી.

(૨૪૩)—મીસ જાનકી બાઈ—રાગ-ભૈરવી-તાલ. દાદરા,

ગુલનારો મેં રાધા પ્યારી બસે, જાહી જુઇ મેં કન્હેયા બસે,-ગુ.
ચંપામાં ચતુરભુજ બેલામેં બિહારી.
તેરે નયનોમેં ગીરધારી બસે, જાહી જુઇમેં કન્હેયા બસે-ગુ.

ગો | ગો

(૨૪૪)—સતી દ્રૌપદી—

ગોવીંદગુણગાવોરે નરનાર, ગીરધર શ્રીધર, શ્રીમુરલીધર.
નામથી નેહ લગાવો-હા, નેહ લગાવોરે, નરનાર.
મારૂં તારૂં મીથ્યા માની, કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહે જાવોરે,
અધમ ઉધારણ ભવ જળ તારણ,
નિરભય નામથી નાવોરે-ભય નામથી જાવોરે.

(૨૪૫)—ભદ્રાભામિની—

ગોરા ગાલો ગુલાબી પ્રેમ રંગે રંગાશે, ઝલકાશે છલકાશે,
પ્રીતી આનંદે હસંતે મુખેરે છવાશે.-ગો૦
ચંદ્રા ખીલે ત્યારે કુમદ વિકશે આનંદ રેલી રેલાવ.
આનંદ ભરતાં અમૃત ઝરતાં, વિશ્વે વિહરતાં સુખીયાં થતાં—ગોરા.

(૨૪૬)—અંબરીષ—

ગોવિંન્દ તારા ગુણ ક્યા ક્યા ગાઉં (૨)
હોજીરે સાગર ગુણ ભરીયોજીરે.

નવશે નવાણું પુર્યાં નવા નવા ચીર વ્હાલા,
દ્રૌપદીની વ્હારે ઝટ ચડીયો—હોજીરે.

ઇન્દ્રે કોપીને વૃષ્ટિ વૃજમાં કીધી ત્યારે.
ટચલી આંગલીયે ગિરીવર ધરીયો—હોજીરે.

કણના કોઠાર ભરીયા, લુંટયા રંકે આ ઘડીરે,
બમણો કણનીધી ક્ષણમાં કરીયો—હોજીરે

(૨૪૭)—સ્નેહ-સુધા—
ગોરી ધીરે ચાલો જોબનીયું છલકાઇ જાય.

ઝલકઇ જાય મીઠો રશ છલકાય—ગોરી૦
પાલવડો મૂકો મારો પાય પડું છું વ્હાલા,

નવરંગ ચિર મારા જૂવો આ ચિરાઇ જાય હાય-ગોરી૦

કરગરી કહું છું હુંતો, બલજોરી છોડો લાલા,
પતલી કમર લચકાઇ જાય હાય-ગોરી.

(૨૪૮)—મીસ જાનકીબાઇ—રાગ, પીલુ, જીલ્લા, તાલ—લાવણી.
ગોરી ધીરે ચાલો ગગરી છલક ના જાય,-(૨)

છલક ના જાય છલક ના જાય,-ગોરી
સિરપર ઘડા ઘડાપર ગાગર, પતલી કમર બલખાય, નાજાય-ગોરી

(૨૪૯)—ખુને નાહક—
ગોરે ગોરે ગાલોપે સ્યામ મનવારા, પ્યારા જગસે ન્યારા...મો.
સુંદર કમલ મીરગ સારંગ અંગ, સંજાવત ચમકત હરદમ,
અમસા ગુન પાઓ જગત કરો મોહે છાંડ ન જાઓ પીયા હીનારે
હાં મોરા—ગોરે

પ્રાન ગયે પરમાત માહા.........લાગે નયનકા બાન,
જીતડ પતહય તુમ બિના.........દરશ દીખાવો ભગવાન...મો.

|ગ| |ગં|

(૨૫૦)—નંદબત્રીસી—

ગંગાજળ નિરમળ સમુ, શુદ્ધ પવિત્રજ સાર;
તેવું કુળ જો માહરૂં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
હંસ ગયો સરોવર તીરે, દીઠું અમૃત સાર;
પીધા વીણુ પાછો ફર્યો, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
સત્ય ચુકે જો સાધવી, ધરા ન ઝીલે ભાર;
તે ગુણ જો હોયે મુજ મહિં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
નાગ મુખે અમૃત ઝરણુ ચોર કને ભંડાર,
કામી પાસ રહે કામની, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
મીઠા આંબો સર્વદા ઉત્તમ ફળ દેનાર,
તેવું કુળ જો માહરૂં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
વિમળ કમળ વિલોકીને, ભ્રમર ગયો તે ઠાર;
દીઠું પણુ અડકયો નહીં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
અહલ્યા સીતા દ્રૌપદી, સતી ખરી નિરધાર,
તેવું ચિત્ત જો માહરૂં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.
ભુખ્યા આગળ જો ધરે, ઉત્તમ ભોજન સાર;
ખાધા વિણુ ઉઠે નહિં, (તો) પડ પાસા પો'બાર.

|ગૃ| |ગૃ|

(૨૫૧)—ભિષ્માપતામહ—

ગૃહસ્થાશ્રમની સોભા સઘળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નઠારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...ગૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા બે સાથે, પુરૂષ પ્રકૃતિ રહ્યા સંગાથે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહ્યું કહેવાય. તેગ્ર.
નારી વિના કહો કોણુ નિપજ્યા, સાર્વભોમ પણુ એથી ઉપજ્યા;
ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય, એની પણુ નારી મા થાય;—તે—ગ્ર૦
જગતની જે આદ્યશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;
ગૃહિણી ગૃહદેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સ્ત્રી સમજાય—તે—ગ્ર૦

|ચ| |ચ|

(૨૫૨)—સતી તોરલ—

ચર્ણ નમે સ્નેહે વિનવે...વળી સતિયોનાં નામે મોટા મુનીયો નમે
શીયળ શૃંગારે શાણી, દેહ દીપાવે, પતિ પ્રભુમાં જેતું મનડું રમે...સતિના
હરીહરને બ્રહ્મા જેનાં પારણીયે ઝુલ્યાં, સુણતાં ઉત્તમ ગુણુ—તનનાએ
તાપ સમે—સતિયો.

સાવિત્રી સતીયે, પતિને, યમથી છોડાવ્યો, ચારચરિત્ર જોતા જગને ગમે...સતિયો.

(૨૫૩)—**પરશુરામ**—

ચડયું ડોલે. હિંડોળે ઘેનું જોબનું, ભરી મદ નયન માંહ્ય
ઉર મીઠી મીઠી લ્હેર જણાય, ના સમજાય. શું એ થાય અવનવું—ચડયું
રસ ઝરણું ઝરી ભીંજાવે, જાણે જગત સુધા વરસાવે;
ઝીલતાં એ રસ સાગર ભાવે. તૃપ્તી હૃદયમાં નવ આવે;
રસબસ બની. ટાળી ભેદ, કરી અભેદ. ઝીલશું જીવન તનું—ચડયું

(૨૫૪)—**અર્સીરે હીર્સ**—

ચલતી ચપલા ચંચળ ચાલ સુંન્દરી આ અલબેલી—
જોબન રસ માતી ડોલે બયનન અમરત રસ ઘોલે,
સંગમાં બન મંડળ ખેલી આલી—
"એક તો નયના મદભરે, દુજે અંજન સાર,
એ બૌરી કંઇ દેત હય મતવારની હતીયાર."
અહાહા શાનો વાલી, ઓહોહો ભોલીભાળી.
નઇ બેસલી હય–નાર નવેલી

(૨૫૫) **કવી છોટમ**—રાગ, ભજન,

ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણું ભજે છે માથે રામજી,
ધામ ધરા ધન સુત–ધણીઆણી સેવક નાવે સાથે રામજી...ચ૦
હોય લાખ તે રાખ બરાબર, તેમાં નહીં કાંઇ તારૂં રામજી
ધન સાંચ્યું પણ ધર્મ નસાંચ્યો. કયાં જન્મારો હારૂં રામજી...ચટ
મોટ પણાનું માન ભરાયું, માટે કંઇ નવ સુજે રામજી
જમના કીકંર જોશો ત્યારે, થર થર કાયા ધ્રુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરખે, તો ભવનો ભાંગે ભય રામજી...ચટ

(૨૫૬)—**જહેરી–સાપ**—

ચલાજારે બેદરદી સીપૈયાં,હરજૈયાં, વાહીયા,તોરે સંગ નાહી બોલની–ચ૦
ગરજૈયા હરજૈયા વાહયા તોરેસંગ નાહી બોલતી.—ચ૦
માનો માનો માનોજી માનો, વાયદા હમારા જુઠ નવ જાનો,
આંખોસે આતા, મોકાજોપાતા પ્યારીકો, મે અપને ગરવા લગાતા–ગર૦

(૨૫૭)—**ખુબસુરત બલા**—

ચલે ઇશ્કમેં આએ જીગર પર, દો ધારે;
ચયન આશિકકો દમભર કયું કર હો,
મુસીબત ઝેલી બલા સરલેલી.
તબીયત ખેલી પહેન ગયે સવેલી–મજે ઇશ્કકો.

પ્રેમ પ્યાલા જબ તુમ દીનો મત હમરી બઔરાઇ,
હિરદે બાન નયન કે લાગે, શુદ્ધ બુદ્ધ બિસરાઇ.
પ્યારી પ્યારી બતીયાં, કરત ઘતીયાં તજોજી છતીયાં,
લાગોજી પ્યારી તોરે વારી–ઇશ્કમેં.

(૨૫૮)—સંગીન બકાવલી—

ચલ ઘોડે અસવારરે, ચલ ઘોડે અસવાર, હો,
ટક ટક ટક ટક હાંકુ ઘોડા, તનપર કોડા મારરે—ચલ.
નાન કબાબ ઔર ભાજી જીસપર, પેંડા બોટલ ચારરે—ચલ૦
પલ પલ જા તું યાર બના તું દેખ મેરા સીનગારરે—ચલ૦

ચા (૨૫૯)—બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે—વસુંધરા—

ચાલ હવે ચાલ વ્હેલી વ્હેલી, વળી વળી વ્હેકે શું જોતી વળી ઘેલી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી સાહેલી તારાતનમાં–૦
રહી જાશે મોને સુગંધી મજેલી,–અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો,
જુઠો કોઇ આવી બાંધો પાટો, જુકી. ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં બાંધવો ક્યાં પાટો–હવે ચાલ. ધુતારી ચાલ, (ચાલીયે છીયે)

(૨૬૦)—માલતિ માધવ—

ચાલ...ચાલ...ઓ...અલબેલી, વળી વળી પાછું જુવે શું પ્રેમઘેલી,
તારા ઉરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી, તારા ઉરમાં આનંદની હેલી.
મળ્યા હવે ભેગાં, ચંપો ને ચપેલી.................ચાલ ચાલ.
મારા પગના ઝાંઝરની ખીલી, વારે વારે પડતી ઢીલી.
(ખિલી જેવી ઢીલી, એવી તું એ છે હઠીલી, હવે ચાલ ?)
(આ આવિયે છીયે)..ચાલ.

(૨૬૧)—સૌભાગ્યસુંદરી—

ચાલો સાહેલી (૨) ભુવનેશ્વરીના સૌ મળીને દરશન કરીયે,
દુઃખ હરનારી સુખ કરનારી. મુર્તિ માની અંતર ધરીયે.
ભાવ ધરી જો પુંજન કરીયે તો ભવસિંધુથી તરીયે
ચુવા ચંદન કુમકુમ કેશર, અરચન કરીને નત ઠરીયે;
અબીલ ગુલાલ ને પુષ્પમાળથી માને વધાવી મંદીર ભરીયે.

ચી (૨૬૨)—સત્યનારાયણ—થાવાનું તે થાવાનું છે— ચી

ચીન્તા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટે થાય;
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુપ્યું ન છુપાય;
કેંઇક જન્મનાં કર્મ કર્યાથી; કર્મ સદા બંધાય,
ધાર્યું તેવું છે લખવાનું, વિશ્વ વિભુનો ન્યાય,...ચીંતા,
બાવળીયા વાવિ મુક્યા ત્યાં, કેમ ગુલાબ ચુંટાય,

ઉગ્યું ગુલાબ પછી ના નહીં તે, બાવળમાં બદલાય...ચીંતા
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ મોતી મંગાય.
મોતી દીધાં તો મળશે મોતી, શીદ ખોટા શંકાય...ચીંતા,

(૨૯૩)—**સુફયદ ખુન**—

ચીંતવનને તીર ન જારી, દિલપર ઓહ મારા;
સંગ દીલ દેકર પચતાઇ, ઉલફતમેં ન રાહત પાઇ.
રાહતશે બાજ આઇ, દીલ મય હુય પસતાઇ;
યેહ તન મન વાર તુજપર સારા, દીલપર સારા.
મોહબ્બતકી ચાહત સારી હય, દો દીનકી સબ દીલદારી હય
બસ મુહ દેખેકી યારી હય—દીલપર—આહ મારા.

(૨૯૪)—**ગૌહરજાન**—રાગ, પીલુ—તાલ—દાદરા.—

ચિંતન નાહિ બદલ ગયે નૈનાં. (૨)
કાગજ હો તો બાંચ લીયે, અરે કરમ ન બાંચો જાય.
ચિંતન નાહીં બદલ ગયો નૈનાં.

સુ સુ

(૨૯૫)—**મી ડી. રે. સો બુક**—રાગ—બિહાગ. તાલ. એકતાલ.

ચુરીયાં મોરી કરકાઇ-અરેહાં સાયારે—ચુરીયાં મોરી કરકાઇ—
ચાલ હટો મોરી બૈંયા ન પકડો—હાયરે કઇયાં સુરકાઇ—અરે
સાંવરી સખી ચિતવત ઓર હે. કહત કૃષ્ન સુનત પ્યારો,
જાઓ જાઓ કાહે મોરી નીંદીયાં ઊચટાઇ.—અરેહાં.

ચો (૨૯૬)—**મોહનીચંદ્ર**— ચો

ચોકને આંગણે ચાંદનીરે, ખીલી રૂપેરી રંગ, રંગરે,
આવો સાહેલી રંગ માણવાં;
હૈયાં ખોલીને બેન બ્હેનરે વાતો કરી લ્યો વ્હાલની,

સાખી { વ્હાલા વસે વિદેશમાં, બાળા બાળે વેશ;
સૈયર સાથે મોકલું શાણાને સંદેશ.

કુંજલડી સંદેશો અમારો, જઇ વ્હાલમને કેજોજીરે,
પ્રીતિ કાંઠાનાં અમે પંખીડા પ્રીતમ સાગર વીના સુના.
સુનાઇરે કુંજલડીને, વ્હાલા મીઠા મેરામણ,
અમને અમૃત ખારૂ વ્હાલા પ્રિતમ પ્રાણ.

સાખી { સાલમેં મારો ગુલ... ઓ, એંઠા જુઠા ખાય.
કની સુખડી ના ગમે, સોગન જુઠા ખાય.

તમારા સમ ... તમે અને વ્હાલા, જુઠાસમ શીદ ખાઓછોજીરે.
પીયુ તમારૂં મનડું ... ત્યાં જાઓ છો, ઘી ભર્યા ઘેબર—
ઘેર રઝળે છે, કુસકા ખાવાને ધક્કા ખાઓજીરે.

સાખી { સોળ વરસની સુંદરી, સ્વામી વરસ સાઠ,
મોઢું જોઇને મોહી રહ્યો, લાકડી કરતી લાક.

પગમાં કાંટો વાગ્યો નહિરે જીવું, હું તો નહિરે જીવું, મારી સગી નણંદના વીર હો રાજ.

તેડાવજો મારા બાપાજીને, જોગી જતીને તેડાવજોજી-નહિ.—ચો

ચં (૨૬૭)—અંબરીષ— ચં

ચંપા તું મારી દીલજાન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુરબાન વાહ, વાહ.
ચંન્દ્ર વદની છો, ભરી મદની છો, ઝરી રસની ગુલતાન: વાહવાહ—ચંપા
શાણા ચતુર સુજાણ, વાહ વાહ, ગુલાબ પરી હું.—
છુપી છરી છું—ગળે લગાવે ગુણવાન —વાહ. વાહ.—ચંપા.

(૨૬૮)—સાગર-સરિતા.—ભજન, રાગ, પદ.

ચંચળ લક્ષ્મીના ચાળારે જનમુર્ખ ફુલી મરનારા,
કાળાં ધોળાં કરતાનાં રે ખાતે ખત્તા ખાનારા—ચંચળ.
"જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર
આજ મળ્યું ધન કાલે જાશે, આંખ ચોળી રહેનારરે, ચંચળ,
મોટા મોટા નર મરીગયા ત્યારે ગયું ન કાંઇ સાથ.
જુઠો મદશો જાળવો તમે જાશો, ખાલી હાથરે—ચંચળ

છ (૨૬૯)—માસરોઝા— રાગ, દેશ—તાલ, ધીમા, ત્રીતાલ.— છ

છબ દીખલાજા બાંકે સાવરીયા, ધ્યાન લગો મોહે તોરારે.
બાંકે ચિતવન નયના રસીલે, ચાલ ચલત મતવારીરે,
કાહે કરત કિત જાઉ સખીરી. ન માને જીયા મોરારે—છબ.

છે (૨૭૦)—સરોજની— છે

છે ધરમતણો હરીએલી! ધરમજતન જે કરશે તે તરશે...છે.
અંતે સતિયાને જય મળશે, પાપીનો પ્રભુજી ક્ષય કરશે...છે ધરમ

સાખી { "વિના ધરમ, ધનધામ ધરણી ખર ઉપાડે ભાર;
"ધિક્કાર પામ્યો શ્રેષ્ટ પદવિ, સત્ય વિણ સંસાર.

લખપતી થશે, કોડી ન મળશે, લઇ પાપ પોટલા પરવરશે...છે ધરમ.

(૨૭૧)—કંસવધ—

છેડ કીધી છબીલે છેડ કીધી, અરેરે ધુતારે ઠગારે, એ કપટી કાનુડે—છેડ.
જળ ભરવા હું ગઇતી, હું જમુનાજીને તીરે.
ભરી બેડું નીરે, ધરી મોરે શીરે, ચાલી ધીરે, ધીરે, આય આય—
કાનુડે કેડ લીધી.
કેડ લીધી એ નકટે કાનુડે, પાલવડે મને પકડી.
હું છટકી ત્યાંથી દોટે દીધી—અરેરે.

છો (૨૭૨)—ઉમાદેવડી— છો

છોડો છોડો છબીલા, જાઓ જાઓ, છો હઠીલા.
મારી લુંટાશે નવલખ લાજ—છબીલા,
તમે મોટા પુરૂષ મહારાજ, પાણી પહેલાં બાંધી લ્યોને પાજ,—મારી
વાહ વાહ વચન રસીલા, તારા નયન રંગીલા.
ગોરી ગાજે સર્વને ગુમાન.—રસીલી પ્યારી—ગાજે
લાગે જેને પ્રીતીનુંજ પાન, ગણે નાના મોટા. સૌ સમાન. ગોરી.

સાખી } કથન કથે જગમાં બધા, વિરલા પાલણહાર.
પ્રીતી ભગત ભામા સદા, વચન નિભાવનહાર.

મુકો મુકો માનુંની ગુમાન,—સાણા દાસી છું તારી સુજાણ.
ચાલો આવો ચતુર પ્રીય પ્રાણ.—છોડો.

(૨૭૩)—બેધારી તલવાર—

છોડો છોડો રસિલા છબિલા છોગાળા.
નહિ બાળને આમ બનાવો;
"પ્રેમવેલી નવેલી, દિસાના રતિ રંગ રાગમાં—છોડો.
રાગની રીતી નથી એ મોહન, દુરનિરંતર વાસ.
યૌવન પુષ્પ ખીલ્યું શા ખપનું, નહિ લેનાર સુવાસ;
રશીકડી હાજર છે આ દાસ;
મદન ઘેલી મદછકેલી કેમ લજાય ભેટે લે, રામ—છોડો.

(૨૭૪)—ખુરશીદ ઝરનીગાર—

છોડો છાંડોજી મોરી કલઇયાં, દુખાવો નહી બઇયાં. પડું મેં પૈયા પૈયા.
આહા, ડમરીયા સબ તોરી, ડરીયાં કરો દેખો; મે લઇયાં.
કોઇ, સખીજો સુન પૈયા, આ. આ. આ. આ. આ. જઇઆં—છોડો
ચુરીયા મોરી કરકાઇ. દેખો દેખો. તુમ રામ દોહાઈ.
કાપે દીયા જીયાસે મન રસીઆ, કયા મન બશીઆ,
આવોજી આવોજી ના તરશાવોજી, હે. હે. હે. બાકી જનીવા—છોડો

(૨૭૫)—મીસ. ગૌહરજાન—રાગ, ભેરવી, તાલ, ત્રીતાલ.

છોડો છોડો મોરી બૈંયાં, મોરી મુરકી કલાઇ, છોડો છોડો, નાહિં નાહીં.
અબ દેતીહુ દુહાઈ, છોડો છોડો મોરી, બૈંયા, પીયા;
મોહે છતિયાંપેં અપને લગા, મોહે સારી બતિયાં બતલા,
મેંને જાન લીયા, પ્યારી મેરી, યાર તુ હઠીલી તોબા તોબા,
જીસને તેરા નામ બીલીયાહો,

જ (૨૭૬)—ભિષ્મપિતામહ— જ

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીરે.
લાખ ટકાનાં લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી.
ફુલ સૈયામાં રાખો તોપણ કહેશે મુજને ખુંચીરે—જગમાં
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દધ પોવાય.
અમૃત પાશો તોય લશણની ગંધ કદી નહિ જાયરે—જગત
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ.
સ્ત્રી અંકુશ કરવા ટાણે શું ! હરી ગયો તો ગામરે—જગત

(૨૭૭)—ભિષ્મપિતામહ—

જખમના દરદો જખમી જાણેરે, વિણ જખમી શું જાણે.
મરદના ઘા તો મરદ વખાણે, કાયર શું જાણે.
ઓ બાઇજી... ... ...કાયર શું જાણે.
આમ્ર સ્વાદમાં કોકીલ માણે મૈના દાડમ દાણે.
હરખી હરખી હંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે
બગલા શું જાણે........ઓ બાઇજી.........જ
પતિ પત્ની માણે રતી રણમાં કામદેવને બાણે.
શું સમજે તે જોગી જન્મનાં જે જગ મીથ્યા જાણેરે.
જાણે તે જાણે ... ... ઓ બાઇજી......જ.

(૨૭૮)—પિતૃભક્ત પુંડલીક—રાગ, (ગઝલ)

જગતના જાણુ ભેદુઓ...દલાલો સત્ય દર્શાવો,
મને ના ગમ પડે કાંઇ...કહો કાંઇ ભેદના ભાવો.
તિમેરે છાય ધુનિની, શશી ના ધારે શિતળતા, અધુરા,મધુરા,ઉરના ઉભરઃ
લઘુતામાં પ્રભુતાની, થતી ઝાંખી તે બતલાવો......જગતના.
પતિના ચર્ણે પતિની, વશી જો મુક્તિ શક્તિ તો,
પતિને ઓધવા પતિ કરે ના વ્યાજબી દાવો...........જગતના.
પ્રીતી પરનારીના સંગે, અચળ બંધાય જો પતિની.
સતિની...પછીથી ગતીસી...બનતી.
તુંટ્યું જો આભ તો ટેકા, તણો આધાર બતલાવો......જગતના.

(૨૭૯)—રામવિયોગઃ—

જય જય જય દશરથ નંદન, જગદા નંદન (૩) વંદન.
ગંભીર રણધીર, સીતા સુંદરી આ આ આ...અવસરનાથ,
દૈત્યોને મારો, ભક્તાને તારો, સૃષ્ટિ ઉદ્ધારો.
ધિરકીટ તક ધિ ધિના ધા. ધિના ધા ધા ધાતુના (૩)
ધાકીટ કિટ ધુમ કિટ કિટ ધિના, આ આ અવસરનાથ,
કડાન ધા ધા ધા. (૩) જય૦

(૨૮૦)—શ્રી રામાયણમાંથી (મ્હાત્મા, તુલશીદાસ, કૃત-કૃતી)

જય રામ રમારમણં શમનં, ભવતાપ ભયાકુલ પાહિજનં,
અવધેશ સુરેશ રમેશ વિભો, શરણાગત માંગત પાહિ પ્રભો.
દશશિશ વિનાશન વિશભુજા, કૃત દૂરી મહા મહી ભૂરી રૂજા,
રજનીચર વૃંદ પતંગ રહે, શરપાવક તેજ પ્રચંડ દહે

(૨૮૧)—અશ્રુમતી—

જપતી પ્રીતમની જપમાળા, જુવતી જે અલબેલી;
જોબન રસરંગે જેની બની ઘેલી, વ્યાકુલ છુના વિણ વ્હાલી વેલી

સાખી { તન મનમાં વ્યાપી રહ્યો જોબન વસંત જંગ,
રસભોગી રશીયા વિના, રમશો ક્યાં રસરંગ.

જાણ્યું ન જડીયો કોઇ રશીયો રંગીલો.
ચપચપ કરતાં કરતાં ચેતી જાતે ચલો શ્રી.
બળતાને બાળી સખી હૈડે શું હરખાય.
આહા અકળાય શાની છેડ, છબીલી.

(૨૮૨)—**મીસ, જાનકીબાઈ**—રાગણી. ઝુવર, સારંગ.—

જમના તટ રામ ખેલે હોરી, (૨) દોડ દોડ પીચકારી ચલાવત,(૨)
અબીર ગુલાલ ભરે ઝોરી—જમના તટ રામ.

(૨૮૩)—**મીસ અંજનબાઇ**—રાગ—બટવા. તાલ, લાવની, હોરી.

જશોદાકે લાલ ખેલે હોરી, કૈસી ધુમ મચોરી. જશો.
મુરલીકી ધુન સુન ગોપી બિકલભઇ, સબ મિલ બાત કહોરી.
અંગ અંગ ભુખન સબ સાજે. ચલી કીસનકી ઓરી, કૈસી.
આય અચાનક ગલે લગાવત, દીયો અંગ કછુ જોરી.
ગારી દુંગી છોડ દે મોહન (૨) તુમ્હે તમિજ નહિ મોરી કૈસી.
ચહુવા ચંદન અત્તર ગુલાલકે, ગલીયન કીચ મચોરી.
ઉડત ગુલાલ લાલ ભયે બાદર, ચલી રંગકા ઝોરી. કૈસી.

(૨૮૪)—**મીસ, રાધાબાઇ.**—રાગ—પ્રભાત.—

જગાવે જશોદા મૈયા, નંદના કુંવર જાગો;
નંદના કુંવર જાગો, હરી હમને વ્હાલા લાગો. જ.

સોળ કળાનો સુરજ ઉગ્યો, અંધકાર ભાગ્યો;
ઘરઘરની ભામની જાગી, અરૂણુ સોહાવ્યો. જ.

પંચ વસ્ત્ર અંગે ધરી, પ્રેમનો છે વાગો;
વલોણાનો ઘોર વાગ્યો, હરખ પ્રેમ વાધ્યો. જ.

(૨૮૫)—**સરદારબા**—

જનમી જગમાં જેણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન
ગોરી ગબરૂ સુંદર દીલબરના ગાને નહિ ગુલતાન
જનમ્યો તથાપિ નવ જનમ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન

બહાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે મોજી મસ્તાન—જન્મી૦
ભર ભર પિયાલા પીલીયો ઉડાવો રાગ રંગ
દિલબરની સાથ બાથ ભીડી, ખેલો રંગ જંગ—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાગ્યવંત
અજબ રંગ અજબ રંગ રંગ રંગ—વાહ૦

(૨૮૬)—બુધ્ધદેવ—

જગમાં લોકો, મારે ધોકો; સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો,
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું
પરધન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કોઇ સુંદર પરીને, સાથે લઇ ફરીને.
મજા લગી તે ખરી, મરવા પછી કાંઇ નથી જોવું.
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઇને રહેવું—જગમાં.

(૨૮૭)—કંસવધ— રાગ—ગરબો.

જમુનાને તીરે જાદુ વાલે સખી બંસરી બજાવી,
નંદલાલે વ્હાલે ચિત્ત ચોરી મને બાવરી બનાવી,
ભુલાવી મારૂં ભાન સાન કહાન ગયો હાંહા,
અને મોરલી એ મોહીની ઉપજાવી—જમુના.

સાખી { સુંદર છબી જોઇ છેલની, ઉપજી અંતર પ્રીત;
નટવર ગિરવર શ્યામમાં, ચોંટયું મારૂં ચિત્ત,

નયન નેહે નચાવ્યાં વાલીડે સખી મુખ મલકાવી, છુપી છુપી કરી સાન;
અને લોભીરે હોરાવી, ન ભાવે ખાનપાન નિંદ ન આવે હવે
લગન લલનાએ પ્રેમની લગાવી,

સાખી { વીરહ થકી વિંધાયલું, અંતર અતી અકળાય;
અળગો રહે અલબેલડો, શું કરૂં સખી ઉપાય; જમુના.

(૨૮૮)—કબીર ભજન— રાગ, ભૈરવી.

જનમ સબ ખોયો ખટપટ મેં, પ્રભુકો ન રટયો અપને દીલમેં—જ૦
કહત કબિરા સુનો ભાઈ સાધો, પ્રભુ બસે અપને મનમે—જનમ૦

(૨૮૯)—તારા-સુંદરા—

જરા ધીરેસે આવો પ્યારી નેનાં મિલાવો.
એક બોસા દીલાઓ. દિલદાર મોંહે પ્રાન—જરા.
પ્રેમ પ્યાલા પીલાઓ, મીઠી બાતો સુનાઓ,
પ્યારી રંગે રિઝાવો, આવાર મોહે પ્રાન—જરા.
અજી ચલોજી સાથ, ગલે ડાલોજી હાથ—(કરો ધીરેસે બાત)
એજી, વાહ. વાહ. વા.—(૪)—

(२५०)—असीरेह्रीसं—
जवां दुल्हापे हुं मय नीशार मुओ ખુसमटपे मेहुं नीसार;
तेरी मेरी जोडी बनी मजेदार, अंधी कानी जोडी बनी मजेदार.
लुला लंगडी जोडी बनी मजेदार, शादी करुंगा, घोडे चढुंगा,
पीर ना करुं तकरार.

मुजे बाली बनादे, बुंदे दीलादे, साडी दीला दे, तुं चोलीके साथ.
तुजे बाली बनादुं बुंदे मंगादुं, जुता गंठादुं, मअे मोचीके हाथ
अभी लाउं (३) शादीका करो यकरार...जवां.

जा (२५१)—जाळंधर सती वृंदा— जा।
जा. जा. अली. शरमावे, शाने ठाली, सतावे रीबावे शुं आम.
पीयु पंखी विणु यौवन ઉपवन सुनुं,
रसना भोगी विणु, सरवे सुनुं...सुनुं.

लटकाळी, चटकाळी, मटकाळी, मतवाळी...............जा. जा.
बिचारो प्रेमझरो कयां ઉभरावे, नावलिया संग आला झरणुं झरावे,
मने शाने सतावे (२) मन मुंझाय, अकळाय तरसाय दुःखी थाय. जा जा.

(२९२)—परशुराम—
जाओ, ठगारां, कामणुगारां, रशभिना रसराज.
ना करो ठाला, चतुर चળा, थइने काला, मदघेला, माहाराज.
मनभावे शुं मोढुं हलावो, जुवंती पर शु जोर जणावो,
हवे मानो, अरे नहि नहि. शाणी शुं शरमाय-ना...जाओ (२)
टुटेप्रिती दोर ताणो करी जोर, आवो, चित्तचोर, गांठु प्रीती दोरे-.जाओ.

(२५३)—ઉमादेवडी—
जा जारे शुं रिशाय रशीली नजर मीलावी ले (२)
चटपटी चितमां लागी चतुरा च्हेरो जोवा दे-
हिरा मोती मांग, मधुरी, झांझर झुमणां ले.

मदन अगन तनमां लागेली तरत બुझावी दे,
समता नथी रहेतीरे, सलुणी मरम वचन मुकी दे
कल्प लत्ता छबीली तुज छाये, पामर पंखी ले.

(२९४)—चंद्र मधुरी—
जारे जारे सांवरीआ तुं जारे बनाय कोइ दुजी, गोरी हां-जारे
काना बनाना दीवाना बनाय कोईदुजी गोरी हां.
तोरी बंगरीआं अनाडी, कनइआ में कहुंगी जसोदाको जाके;
सांवरीयां, गागरीयां, फोरी मोरी नंदके दुलारे-जारे

(૨૯૫)—**પ્રભાત**—પદ, રાગ, પ્રભાત—
જાગ્યને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળીયા, તુજ વીના ધેનમાં કોણ જાશે;
ત્રણસોને સાઠ ગોવાળ ટોળે મળ્યાં, વડોરે ગોવાળીઓ કોણ થાશે—
દહિં તણા દહીંથરાં ઘી તણાં ઘેબરા, કઢિયલ દુધ તે કોણ પીશે;
હરી તારો હાથીયો કાળી નાગ નાથીયો, ભુમીનો ભાર તે કોણ લેશે.—જા.
જમુનાને તીરે ગૌધેન ચરાવતાં, મધુરીસી મોરલી કોણ વાશે,—જા.
ભણે **નરસૈંયો** તારા ગુણ ગાઇ રીઝીયે, બુડતાં બાવડી કોણ સહાશે—જા.

(૨૯૬)—**વસંતપ્રભા**—
જાણ્યો જાણ્યો તમારો પ્રેમ જાઓ શું છળી,
તારા રૂપમાં ભુલી, ગયુ દાલડું ગળી—જા.
જાવો પીયુ મન ભાવતી, પરણો બીજી નાર,
જુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર-
પરણું હુ પ્રેમદા—રાજી છઇયે સદા,
જો પરણીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા,
"ઠીક ત્યારે સુભ. મુહરત શુભ લગનમ્ સુભમ્ ભવંતુ"
આ શું—લગ્નગાંઠ્યાં ફરી, પરણ્યો બીજી પરી.
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

(૨૯૭)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, પ્રભાત, પદ.
જાગીયે ગોપાલ લાલ ઉઠીયે બલ જાઉં,
ઠાર થારે સુરબી ગ્વાલ, કહત જનની કમલ નેણ કઉતક દેખાઉં—ઉ.
કૈકઇ પર ચહાડો કોઉ, તાહીં ચતુર વહન દોઉ,
નિકટ આપને આંગનમે.—ઉ.
વૃષભ પર ચહાડો એક પંચાનન ફકની એનેક,
ઝટા જુટ ભસ્મ અંગ, રૂંદ માલતાહુ—ઉ.
આસન ગજરાત સ્વેત સ્વાચ્છાનક સુર વિવેક,
જય જય સબ કોઇ કહેત, રાજે ભાઉ—ઉ.
તબ જસોમતી જીવન પ્રાણ, દરશણ દીયે ભગવાન,
સુરદાસ મદન મોહન તાકે બલ જાઉં—ઉ.

(૨૯૮)—**રામરતન**—
જાઓ સોની હાટે સીધાવો સજુણા જાઓ જાઓ,
આવો શાને મારે રીસાઓ, રસીલી આવો
લાવું મારી મીઠડી માટે-કંઠો મનમોહન મારે,
વાણું વાશે વાલમ વાતે, પળો જાઓ પ્રીતમ વાટે.
જાઓ જાઓ ઝટ લાવો આવો ઝટ, ધીરાં અધીરાં ન થાઓ—જા.

(૨૯૯)—વસંતપ્રભા—

જાઓ વ્હાલાને વેગે વધાવો, માથે પહેરાવો ફુલથી છાઓ.
અંગે અંગે ફુલોના વાગાથી સજાઓ...જાઓ.
કુસમ સમીકાય ત્યાં પુષ્પ સોહાય, શીયળ સુગંધી સંસારે જો ફેલાય;
રતિ પતિ છો સુગંધી, કુશમોની કુંજે સોહાવો—જાઓ.

(૩૦૦)—કૈસીઆટી ઉલ્ફત દોરંગી દુનીયા—

જાઓ જાઓજી જાઓ, છાડો ધતીયા, એહબતીયાં હાંમએ, નામાતુરે
હારે નામાતુ નામાતુ નામાતુરે, દીટઅનારી રારી, પ્રીતમીનારી, સાગી
મોરી ન જાની તુને કદરીયા.

લીખ લીખ પતીયા હુએ મોહે જલાય
ભયા અએ સાહાયે નોહે ગુમાન.—જાઓ.

જી (૩૦૧)—મીસ, મલકાજાન— જી

જી ન મારો પિચકારીરે કન્હૈયા, ગારી મૈં દૈંગી,
કેંકત લાલ ગુલાલ કુચનપર, બોર દઇ રંગ સારી.—કન્હૈયા.

(૩૦૨)—જુગલજુગારી—

જીવન દોરી સોંપુ તમ હાથ, લાડકા તણી નેત્રના મણી,
ઉગારૂં જીવનનાથ......જીવ.
જાઓ સુખે કરી નાણાં ભરી દે, દુસ્મનનાં મુખ કાળાં કરી દો.
રૂડી વધાઇ આનંદની લાવો હેતે, હૈયામાં લઇ હરખાવો,
બાળકડાંની સંગાથ......જીવ.

(૩૦૩)—જગતસિંહ—

ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ, ભીંજે મારી ચુંદડલી;
એવો નંદકુવરનો નેહ, ભીંજે મારી ચુંદડલી.
ઊંચા આવાસ એ અલબેલાનાં, નીચે અમારી મેડીરે;
સુતી હતી હું રંગ ભુવનમાં, સાનકરી સીદ તેડી—ભીંજે મારી.
દગમગ દાદુર મત્રમત્ર મોરલા, ચાતક થયા નમેરીરે;
વીજળીના વેગના ભય ત્યાગી, આવી ઉભી આ શેરી—ભીંજે.

જુ (૩૦૪)—ભજનામૃત— ભજન ૫૬. જુ

જુનું તો થયુ રે દેવલ જુનું તો થયું, માહરો હંસલો નહાનોને દેવળ
જુનું તો થયું—ટેક.
આરે કાયા હંસા ડોલવાને લાગી, દાંત ગીયાને માંહિ રેખુતોરીયાં—મા. ૧
ઓર કાયા હંસા પડવાને લાગી, ગયો હંસોને પીંજર પડી રહ્યું. ૨
તે વખતે વળી હંસાં મળી ગોવાલણુ, તે સું મહારૂં મનડું મોહ્યું. ૩
મીરા કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, પ્રેમના પ્યાલા તમને પાઇ પીધું. ૪

જે (૩૦૫)--**શ્રી નૌતમ શારદા—** જે

જે લખ્યા વિધિ એ લેખ કહો શું ફરશે.
બાવળીના કાંટા, કહો કદી શું ટળશે.
સુખકર છાંયા આમ્રવૃક્ષ શું કહો કદીએ તજશે.
ગુણ, દોષ સદાય સમજશે ભાવે ભાવીને ભજશે.
સરિતા સાગરમાં મળશે, નહિં તેલ પાણીમાં ભળશે.
તરૂવર પર વેલો મળશે, નંદ વદનનું પારીજાતક, ઉકરડે ઉછરશે,
.................શું ઉકરડે ઉછરશે—જે
જ્યોતિપર જંતુ જળશે, મુક્તા હંસોને મળશે,
પયથી પણ પહાણ નગળશે, "કરણી તેવી પાર ઉતરણી"
કહેવત જગ ઉચરશે, એ કહેવત જગ ઉચરશે—જે.

(૩૦૬)—**અદલ-ફેશનસાફ**—રાગ, કોરસ.
જેણે નહીં જોયો, તેણે ખોયો. એળે આ અવતાર;
ફેશન પોઝીશન વાળો સુધરેલો સંસાર.
પફ્ઘ્ફ પાઉડર નહીં કીધાં, ગાલે ન લગાવી લાલી;
આજ ગ્લાસ પ્હેર્ગ નવ ઓપ્યાં કર અમરેલા નવ ઝાલી:
તેની ઝીંદગાની હાલી.
કંઇ ડીયર. મીસ્ટર જયોલી, ગુડમોરનિંગ ઇવિનીંગ બોલી;
ચીઝોટ ન લીધી દીલ ખોલી, તે જાનુ બિલકુલ ભોળી,
નાટક ચેકટ જોવાને, પોંહચ્યા નહીં સૌની પહેલે;
સેનડો મોટરમાં બેસી, ફરીયા નહી દરીયા સેલે તેની જીંદગાની એળે

જો (૩૦૭)--**બાજીરાવ પેશ્વા--** જો
જોબન રંગે રંગાતી, છાતી, સુપકવ અનાર.
છાતી સુપકવ અનાર. હિરાનો હાર, શોભીત સુખકાર.
કટી કેશ ભારે લચકાતી, વાયુ વેગથી. હું વહી જાતી.
ગાલો આ લાલશા, રંગીલી રસીલી, છબીલી હું નાર,
હશે પુન્યશાળી કોઇ મને ચાહનાર..................રંગાતી.
(૩૦૮)—**સ્નેહગુંથ**—
જોબન રસ ભર્યું રૂપ દીલદાર ઝીલો ઝીલો સુધારસ યાર-જો
હું મદદેલી ને નવેલી, પુર બહારે ખિલી રહેલી
કુસુમ કળી નિરધાર સુંઘો દીલદાર લૂંટો દીલદાર—જોબન.
(૩૦૯)—**લવ-કુશ**—વૈરાગ્ય-ભજન, રાગ-પદ.
જોને જરી જાગી મુરખા જોને જરી જાગી.
અલયા સુતો શું અભાગી! જીવ! જોને જરી જાગી.
સગાને સંબંધી ત્હારાં, સુખનાં છે બેલીરે (૨)

હેલી મેલી જાશે દુખમાં રડતોજ ત્યાગી,—અલ્યા સુતો શું.
કાયાની માયાને ત્હારી, કર તું વિખુટીરે (૨)
તુટી ખુટી સાંધનારો નથી કો વિરાગી—અલ્યા સુતો શું.
મ્હારૂં આ મ્હારૂં છે માની, ગુમાની શું થાતોરે (૨)
જાતો હરખાતો માતો જાશે હામ ભાંગી—અલ્યા સુતો શું.

(૩૧૦)—ઉમાદેવડી—

જોડી વીણ જનમ વૃથા જગજાણ, પુષ્પ જેમ સુગંધી વિણ પરમાણ.
ચપળ કમળદળ નયન બન્યા પણ નહિં કીકાની તાણ,
સુંદર ચંદ્ર વદન પણ અંદર, નહિ નામનિશાન—તેમ પિછાણ.
વિકટ વાટ સંસાર તણી, ત્યાં સુખનો એક વિશ્રામરે,
ભવ જંગલમાં મંગળ રૂપે, જોડી છે જળ ધામરે;
દેતું દયાનિધિ ! દયા કરીને, જુગ્તિ જોડીનું દાન-(૨)
સકળસુખ ખાણ-જોડી૦

(૩૧૧)—સતિ દ્રૌપદી—

જોજે અલી હર્ષઘેલી થતી ભાન ભુલી જતી,
ન્યાળી રતી પતી સલુણી શાણી, સ્નેહના સુરજ્યમાં—હાં.
જોજે અલી વલ્લભથી, મળી વેલી વાંકી વલી,
આલી જતી ભુલી થઇને શાણી,—સ્નેહના૦
પિયુસંગ હાસ્ય લાસ્ય નેત્રના વિકાસમાં,
જડી રહી પ્રીતમ પ્રાણ પ્રેમનાગ પાસમાં;
દીલદસ દર્શ સ્પર્શ હર્ષના પ્રકાશમાં,
ભલા ભલા ભાગ્ય ભોગ યોગના વિલાસમાં.
ભાળી ભોળી બાળા પ્રીતીમ સંગ, વસી હસી ધરી અંગ ઉમંગ
સોપીને સ્વામીની સેવામાં અંગ, માણીશ નિત્ય નવા નવા રંગ;
રેની સ્વામી સંગ મળી અખંડ ભાગ્ય તારૂં ભળી;
સાગર સંગમાં ગંગા મળી, રહે જે, રીતે સુભાગ્યમાં.

(૩૧૨)—સતિ દેવહુતી—

જોડી રૂપાળી બનશે એ રૂપીવરની વૃદ્ધિ યુ નવ યૌવના,
યોગીરાજ જવ યોગ આચરશે, સખી સામગ્રી ધરશે,
યોગ કાર્ય સંપુર્ણ સાંધીને રતિ અંતર રતી ભરશેરે,
શુભ યોગે શુભ ફળ મળશેરે જગદમ્બ સ્વરૂપે ઠરશે.
—રૂપીવર એ પરમેશ્વર મારા પુર્ણ પ્રતિજ્ઞા કરશે,
દેવ ગણી નિત્ય સેવા કરતાં કલ્યાણ કેટીક ભરશેરે.
સખી વ્યંગ થકી શું વળશેરે, નહિ આત્મ નિશ્ચય, મમફરશે.
વા.......................................જોડી.

(૩૧૩)—ઊર્વશી-પુરૂરવા—

જોજો જુઠાની બાજી છે, બધી આ, નામ નિશાની કંઇ નહી,
જોયું તપાશી નેત્ર વિકાશી, સાચી કમાણી કંઇ નહી.
પંચભુતોનો પીંડ અરે આ નિસબત ક્યાની કાંઇ નહિ,
કાળની માયા વાદળ છાંયા, વિતી જવાની કાંઇ નહિ...જુઠા.
જીવ ગુમાની ને અભિમાની, છે સહુ ફાની કાંઇ નહિ,
જોર જુવાની, છે જીંદગાની ખાખ થવાની કાંઇ નહિ........જુઠા.

(૩૧૪)—સતિ સીતા—

જો પતિને પજવે વચન વજે, તે બૈરૂં ના કે'વું,
રહી રહીને રીબે ને કાન તોડે, તે શોનું શાનું કે'વું.
રૂપ રંગમાં હોય અનુપમ, પણ પિતળ નહી સોનું.
હોંશ કરી હૈયે ધરીયે તો, વિશ્વે થાય વગોણું.
પુરણ કસોટી છેદન ભેદન, તાવેથી પણ તેવું,
કુંદન તે કુળવાન સમજવું, ઘાટ ઘડાવી જોવું.
અણી પડે જે જવાબ દેશે, સો વરસે પણ તેવું,
સોના સમ શીયળવંત સતી, ગૃહ ભુષણ માની સેવું.

(૩૧૫)—નિતીમાન નરગેઝ—

જોવા તુંજ દિદાર છું ઇન્તેજાર,-મોહબત રહોબત તુજની શોધું.
તુજ ગોલ લટક, ગરદન ગોરી, કેવી, જાવું બગલમાં લઇ દોરી.
રંગીલી રસીલી પ્યારી, પ્યાર તુજ સૌને ધરે,
કદર આએ મુછો ની કરે, યુસુફની ઝુલીખાં કરે,
ફરો રંગીલો, રહીલો, હરેલો, ફરેલો,
રેજીસ્ટડ, રીઝવડ હું બાંકો જવાન.

(૩૧૬)—કૌરવ પાન્ડવ ભાગ. ૧ લો,—

જોગીયઇ આ ભોગીના, શા ઢંગ જટા ધારી ?
ત્યાગી બની સંસારીના, શા ઢંગ જટા ધારી ?
નિરજન વનના વસનારાછો, વપુએ વલ્કલ કસનારાછો,
ધર્મ ધ્યાનમાં ધસનારાછો, માયાથી દુર ખશનારા છો,
તેને શી. નારી ? અરે ! ચિત, તેને તે શી. નારી ?—જોગી,
-શક્તિકા હમ હય પુંજારી. ઊપાસના ઉસકી હય ભારી,
વાહવાહરે, નિર્મળ બ્રહ્મચારી, ભક્તિ તો આ ઊત્તમ ભારી,
છે જગથી ન્યારી, આહા, હાહા ! છે જગથી ન્યારી—જોગી૦

(૩૧૭)—જાળંધર અને સતી વૃંદા.—

જો સખી !! આવે મ્હારો હંસરાજ લોલ !!
લટકે રમીને લ્હેરી લાલાને રીઝાવીએ—જો સખિ૦

સાખી } ઉદર સરોવર તટપરે, અંબુજ બે વિકસેલ.
મન મુકતા ફુલ અરપવા, જુગતે રાખીમુકેલ,

હંસણીની ચાલ ચાલી ચંચળ ચળાવીયે, જો,
પિંજરે પુરીને હૃદય સ્નેહમાં, રમાડીયે—જો સખિ૦

(૩૧૮)—જંનીશાર—

જોબન લચ્છેદાર યાર મોરિ બગીયામે.
ચુન ચુન કલીયાં મે સેજ બીછાઇ સોવેગા દિલદાર—મોરી.
સોનેકી કરીયા જીવના પીરોસ્યું ખાવેગા મેરા યાર—મોરી

(૩૧૯)—બોડાણા નાટક—

જોબન ઝુલે (૨) પ્રેમઝુલે અણુ મુલે,
કોઈ રસીયાનાં નેન જોઇ ખુલે,
મીઠી મનહારી મુખ કાંન્તિ કે જોઇ લાલ,
મલકેરે (૨) કામી મન માને મનમાં,
ચાલ મારી લટકાલી ભાળી, ભુલે—જોબન,

(૩૨૦)—તારા સુંદરી—

જોબનવંતી હું તો રાજાની રાણી,
રાજાનીરાણી મોજે લેઉં માણી—જોબન.
રૂપરંગીલું હું. પામીહું આવું,
ભપકે ભરાવું ભલભલાને પાણી—જોબન.
રૂપભુવનમાંહિ ભુપને ભુલાવું.
માને મોહિ ને કંઇ કહેતાં ઇંદ્રાણી—જોબન

(૩૨૧)—બુદ્ધદેવ.

જોયો સાળો ડહાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો કર્યો વેપાર; (૨)
બની ઠની ચાલ્યો ભર ચૌટામાં, પૂછ્યો ભાવ બજાર હાંહાં.
કહે છે ખરીદી લાવ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અકકલ તણી હરાજી;
કરો મશ્કરી, ભલે પરાક્રમ જો જો બીજી વાર (૨) જોયો
મલ્યો દલાલ પુરોપાજી. એણે બગાડી બધી બાજી,
હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી જેથી બજાર ઉઠે ગાજી;
કોણ પછી કહેનાર મને છે. ઘરમાં માંખીમાર હાં હાં (૨)
હુંશીયારીથી બની જવાના, મુનીમ હડફાલાલ, હાં હાં, (૨) જોયો

(૩૨૨)—સ્નેહ, સુધા.

જોબન રસભર્યું લુંટો દિલદાર.
ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જોબન
હું મદઘેલીને નવેલી, પુર બ્હારે ખીલી રહેલી,
કુસુમકળી નીરખાર ચુંટો દીલદાર. લુંટો દીલદાર—જોબન.

(૩૨૩)—સ્નેહ, સુધા—
જોઇ મારી મુર્તિ હું તો ગઇ છું લોભાઇ,
મધુરી મીઠડી આનંદની લ્હેર હૃદયમાંહી છાઇ,
મારીને મોહબાણ ઘાયલ બનાવ્યો, હું તો ગઇ ફંદે ફસાઇ,
હાજર હુકમે દાસ તમારો—પ્રેમી મળ્યો પ્રાણ પ્યારો,
રશીલી, રંગીલી, છબીલી, નવેલા, આજે આનંદ વધાઇ—જોઇ.

(૩૨૪)—સરદારબા—
જોજે હો અશી શેલી, કળી મળી, ભોગી, ભુંડી ડળી જા,
રશની રસીલી થતાં લુટાલુટ આ વ્હાલી વીશરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને આહેલી ઝાલીને જોજે હો. જોજે હો જોજે આ
વ્હાલી વિસરી—જા.

વ્હાબાંના વેણુ રશીલાં નેણુ, ભભુતિ નાંખશે બ્હેન,
ભભુતી ઘેન ભુલાવે ચેન, જોગન, ની શી તરફેણ;
રસીલા અજ્જોડે, મ્હારો ભલે ફોડે, બકે ન્હાને મોંદે મોઢું શું. મચકોડે,
પ્રેમ બગીચે ભમતી ભમરી, લેતી ગુલાબ કેતકો લ્હેર.
લડીક ગુલાબ બઠીક કેવડે, ચતુરાઇથી રશ લે ચોમેર;
તોએ ગુલાબ એનો નવાબ, હોય બા હોય, આવ્યો તારે.—જોજે હો.

(૩૨૫)—માયા—મોહિની—
જોબનીયાની ભૂકીથી ભાન ભુલાવે, હુલાવી, ફુલાવી રમાવી હસાવી.
તનમન હર્ષે ફુલાવે, માની મનાવે લોભાવે—જો,
ખુબી છે તારી ન્યારી, કાયા કુરબાન મારી.
પાળી આ પ્રેમની તેં, જાલિમ કેવી કાતીલ મારી,
વેળા છે સારી આણી—લ્યો બશ મોજ માણી, બન્ને જોડાઇ સાથે.
ફેરવીશું પ્રેમ ઘાણી, લટાવી, પટાવી, બોલાવી, ફશાવી,
તનમન હર્ષે ફુલાવે લોભાવે, માની મનાવે લોભાવે—જોબની.

(૩૨૬)—ગાયન.દર્પણ. રાગ. ત્રીતાલ. જીલ્લો,(મા.પર.સમ.સુર. સૌ)
જોબન માતી ફીરે છુંદ ભરીરે; જોબન.
પાયેલકી ઝનકાર સુનાવે. ગજ ગેંડીકી ચાલ ચલે,
ભવાં કમાન બનીહે દો નેના, રંગ રશ ગા હેલ પ્રાનહરે,
છુંદ ભરીરે ... ...જોબન.

(૩૨૭)—ગાયન દર્પણ—રાગ. આડ. ચોતાલ. (જાપર. સમ. સુર. ગા.)
જોબન છુપાયે ચલીજા, ભલા, ગોરી રાધે,—જોબન.
સીરપર ઘરા વારી, ઘરે પર ઝારી, પતલી કમર લચકાયે,
ભલા...જોબન.

(૩૨૮)—ગાયન દર્પણ—રાગ-દીપચંદી—(સા.પર.સમ. સુર. ધ.)

જોગન ભઇ મેં સંગ પિયા કે છોડ ચલે મોકુ બનમે—જોગન.
અપને પિયાકુ મેં ઢુંઢ ફીરત હું, રાતદીન,નહી ચેહેન મેરે તનમે-જોગન.
કા કરૂં કીત જાઉં સખીરી, હારી સોચ કરૂં મેરે મનમેં,
કાહેસે હમસે રૂસ રહે હો, મોકુ અકેલી છાંડી બનમે,
માણેક કહે પ્રભુ બેગી મીલોગી, નહીંતો પ્રાણ તજુંગી છીનમેં-જોગન.

(૩૨૯)—ભગવદ્દગીતા,-રાગ, ગઝલ, કવ્વાલી.

જો દેવ! દે તું દીકરા દેજે સમા જે દીનકરા.
કુળ પૃથવિને કરતા પ્રકાશિત, દુઃખતિમર ટાળે ખરા;
એવા ન જોહા દીકરા, તે દીકરા નહિ દીકર્યા;
બહેતર અરે એથી બહુ, રસ્તે રઝળતા ઠીકરાં.
કો કામ આવે કાંઇ, આતો નામને ડુબાવતા;
છે. ભાર રૂપે ભુતળે, માબાપના તન તાવતા;
એવા અરેરે. દીકરાથી, વાંઝીયા રહેવું ભલું,
જેને વિતે તે જાણતા. કષ્ટ કુપુતનું કેટલું.

(૩૩૦)—ભોજ કુમાર,—

જો જરી રશીલી જોને, જો જરી છબીલી જોને—
જોબન મદમાતી જોને, જોજો જોનેતું પ્રિયપ્રાણ જોને.
નહિં હઠીલી બહુ હઠ સારી. જોજે જોનેતું પ્રિયપ્રાણ પ્યારી,
પ્રેમને કુવે ઉતારી, વ્હાલાવર્ત વાઢશો.
બોલોને રશીલા લાલ, બોલોને છબીલા લાલ,
-તું બોલ બોલ બોલેરે, વચન રશીલા, સાંભળી આ કાલાવાલા,-જો

(૩૩૧)—શ્રી નૌતમ સારદા—

જોબન આવે જોબન આવે જોબન આવેરે—રસીલું.
પ્રેમ પઢાવે રતીરસ લાવે, ચેન ચોરાવેરે—રસીલું.
ચિતને ચળાવે, મનડું મુંઝાવે; મદન ડોલાવે. રસીક. રસીક—પ્રેમ-
શરીર સુહાવે વિવિધ ભાવે, રસે રિઝાવે રસીક. રસીક-પ્રેમ.

(૩૩૨)—સત્યનારાયણ—

જોબનીયું અંગે અંગે છલકાય, કોણ શરમાયે ઢળી રસ જાય;
વેદના ના બા, કળી નાકળાય, મનડું મુંઝાયે કળીના ચુંટાય,જોબ૦
કળી ચુંટાયે તો સુખથાયે, જાયે, અનંગનો રંગરે;
કોમળ કાયે નહીં રહેવાયે, થાયે આ રંગમાં ભંગ,—કોણ—જોબ૦

ગ્રામોફોન-રેકાર્ડ-માંથી—**જોટાનો ધંધો—સટોરીયાની હાલત,—**

(શેઠજી આજે વેપાર શો કરવો છે? આજે. વેપાર કરવાનું કાંઇ ધ્યાન નથી, કારણકે કાલ રૂપૈયા આઠશો નવશોનું નુકશાન પડ્યું છે રાજા! માટે આજે વેપાર નહી કરીયે! અરે શેઠ કંઇ હીમત હારે તે ચાલે! આપણે સટોરીને તો ધંધો કરતાંજ રહેવું, આજે નહિ તો કાલે કમાઇએ તો ખરાજને, એમ. ત્યારે તમારી શું મરજી છે! મ્હારી તો મરજી ધોરણ દશ ઉપર બેઠું છે! દશની તેજીના કેટલાં દોઢીયાં લાગે છે! અગીયાર દોઢીયાં, તો લગાવ્યા પાંચલાખનાં-લગાવ્યા તો આપ્યા-આઠની મંદીનું શું છે, છ દોઢીયાં લાગે છે.! ખાધા વીશલાખનાં, ખાધા તો આપ્યા,—કેમ વેચાણ આવ્યું! હા! શું! લુગડા ઉતારીને વાંચો, અરે પણ શું??? તમે લુગડા ઉતારો પહેલા, અરે શું? ત્રણ??? હાય હાય ત્રણ? મરી ગયો મારા બાપ, હાય હાવ! મારા બાપે કાપડનો ધંધો કરી એક લાખ રૂપૈયા જમા કર્યા હતા, અને તે મરતી વખતે મને સોંપી કહી ગયા હતા કે, દીકરા કોઇ વખતે જોટાનો ધંધો નહિ કરતો! નહિ કરતો તારી ખરાબી થશે, પણ મેં મુરખે ન માન્યું ને આ લાઇનમાં પડયો, અરેરે બિચારી બૈરીને પણ બે હાલ કરી નાંખી. એના બાપને ત્યાંથી દાગીના લાવેલી તે પણ મેં ફોસલાવીને જોટેશ્વરમાં આપ્યા, હવે કાલે અત્યારે વલણ ન્હેં આશે ને મારે શું, દેવું, લાવ બૈરીને પુછું તેની પાશે કાંઇ હોય તો—કંઇ સાંભળેછેકે, તારાપાશે તારા બાપનાં દાગીના હતા તેમાનું કાંઇ હોય તે લાવને, ગળાવીને તને બંગડી બનાવી આપું મારી પાસ તો હવે કશું એ નથી. મેં તમોને જે દાગીના આપ્યા હતા, તે ધોવરાવીને તમે કયારે લાવશો! હેં? તે દાગીના તો મેં જોટેશરને આપ્યા હાય!!! હવે મારે શું કરવું.

(૩૩૩)—

જોટાનાં પાટીઆ નો ધંધો કરીને, લોટો પીવા નવ રાખીયો,
ધણી, ભીખારી જાતે બન્યા, અને બાપ કે'વાતો તો લાખીયો,
(હાયલાખ રૂપૈનો આસામી હતો-ભાગાતળાવમાં મારૂં ઘર છે). જો
જોટાનાં ધંધામાં મંડયારેશે, તે, નક્કી આમબનશે અભાગીયો,
પતી મ્હારા પૈસા વગર શું કરવું, હાં હેવા તાલ જોઇકેમ થર
થરવું—પતી,
(ગામ શા ઉપર બેઠું છે? અરે ગધેડાપર. હજીએ પણ જોટામાંથી ઉભો જતો નથી, જુવો ભીખમાંગતો થઇ ગયો તો પણ જોજો ભાઇ-જોટાની ફજેતી,)
પાટીએ પાટીયાં કંઇકના વળ્યાળ્યાં, વગર મ્હેનતે દુનીયામાંથી કહાડયાં,
ફક્કડ થઇને બજારે ફરશો, પત ગયે ધડો કોઇ ન કરશે,
(અરે વાહરે, મારા દેવાળીયા ધણી, લોહી થોડું ને ચરબી ઘણી.)

જં (૩૩૪)—ઈંદુમતિ— જં

જંજાળી જીવડા જંજાળ જોઇ શું રાચે,
કીણુ ભાગી હંસા રાયા મોતી શે ન ભાસે,
શ્રાવણ કેરી વાદળી જળમય થઇ નભ જાય,
તરસ્યો ચાતક રળવળે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે;—જં
સ્વાતિનું બીંદુ પડવાથી, પેટ ભરાશે,
આશા પંતગ ઊમંગથી, ગયો ગંગન મોઝાર,
વિટળાઇ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે—જં
મુરખડા મનડા સંતોસથી સુખ થાશે—જંજાળી,

ઝ (૩૩૫)—અર્તાદ્રાપદી.— ઝ

ઝટપટ જાવું રંગ જમાવું. નટવર ઘર, ખટપટ પ્રગટાવું. આ. વાહ, વાહ
નારદના નામમાં, ખામી શી કામમાં, ઇશ્વર ધ્યાનમાં, રહેવું ગુલતાનમાં.
નારાયણ નામ રટણમાં..........ઝટપટ
ગોવિંદ ગુણ ગાનમાં ભક્તીરસ તાનમાં—આતમ જ્ઞાનમાં,
મરન તોફાનમાં, કુશળ છું. કૃષ્ણ કપટમાં—......ઝટપટ

(૩૩૬)—મોહિનીચન્દ્ર—

ઝટ સ્યામ સલુણા ઘર આવોરે, હવે નાથ વધુ—ના તરસાવો, આવો.
અંતર પટમાં રહિ અલબેલા, થન થન મનડું નચાવો. આવો.

(૩૩૭)—ગાયન દર્પણ—રાગ, ગઝલ, પિરતો, (ખા.પર.સમ.સુર.રી)

ઝરકી મોહબત ઝરકે તક બેઝર તો જગમેં ખારહે,
જોબની, મેં દેખ આયા, ઝરસે બેડા પારહે—ઝરકી.
મેં હર તરહસેં સોચ દેખા, જગમેં, ઝરકે કુચ્છ નહી,
ઔર દેખા નસુના મૈને ઝરકી વાં મુખત્યાર રહે—ઝરકી.
માશુકોકી મીઠી બાત પર ન દીલકો ભોભાયાર,
ઝરકી મોહબત દીલમેં ઊનકે, ઝરકી ઊનકા યાર હે—ઝરકી.
જીનકે મુંસેદમ બદમ નીકલે સુખન એ જાનતું,
તુમકો ન કરતી મીઆં વો ઝરકે કરતી પ્યારહે—ઝરકી.
મૈ દોસ્તો કહેતાં હું તુમકો, ઝર સીવાબી નહિ કદર,
ચાહી,યે દુનિયામે ઝરકી, કીસનકો કીરતારરે—ઝરકી.

(૩૩૮)—ગાયન દર્પણ—

ઝર હોવે તો હરકોઇ હોવે દીલદાર કીસીકા,
બસ મુસ્કીલીમેં નહીં હોવે, કોઇ યાર કીસીકા—ઝર.
રખતા હું તુસે મોહબત મેરી બહોત ઊમેદ,
અબ કાહેકુ કરાતી એ, સોદાહે ખુશીકા—ઝર.
જંજીર બલી તોકબલી મૌતબી આતા,
પન હક ના રખે કીસીકુ, ગિરફતાર કીસીકા—ઝર.

ઝુ (૩૩૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, મેઘ.મલ્હાર—ખ્યાલ, ઝુ

ઝુંઝુ ગરજે બરસે ચમકે, કીઊં લરજે જીઅરા—ઝુંઝુ.
રેન અંધારી પિયા ઘર નાહિ, કાએ બારૂ દીઅરા,
ઝીમ ઝમ ઝીમ ઝીમ બુંદ પરતહે લરજત મોરા જીઅરા—ઝુંઝુ.

(૩૪૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, પીલુ–ગઝલ.

ઝુલફેપુર પેચમે દીલ એસા ગીરફતાર હુવા, છુટના દુસવાર હુવા.
એક એકસાથે નયા દશ્કફા બાજાર હુવા, મફત બિમાર હુવા.
અપને બેગાનોસે લઇ તેરે સબબ આંખ ચોરી, હયએ ઇનસાફ કીજા.
હાય ! ઇસપર ભીનાતો મુજસે સરોકાર હુવા, ઓર એ ઇનકાર હુવા.
ખાક સેરાકી તેરે હીજ્રમે છાની એસી, હેશીયત તક ના રહી,
પાર તલુવેકે મેરે દસ્તા હરખા રહ્યુવા, કેસા લાચાર હુવા.
હૈ સુના મેને કે છુપ છુપકે ચલે જાતે હો, ઇસકા બાએસ તો કહો,
સચ બતાવો કે એ કીસ્સે નયા પ્યાર હુવા, કોન દીલદાર હુવા.
કસદમો હમ સુખનો સુનીસો નમરાજે સરીક, ન રહા કોઇ રફીક,
દર્દે ગમમે મેરે ન કોઇભી ગમખાર હુવા, ગમ ફક્ત યાર હુવા.

(૩૪૧)—સતિ–દેવહુતી—

ઝુલો ભ્રાત ભગવંત, મારા ઝુલો સ્વયં આત્મ પ્યારા,
જગતને ઝુલે શ્રી પ્રભુને ભગિની ભક્તિ ઝુલાવે—
અનંત બ્રહ્માંડને પારણે પોઢીને, ધાર્યું છે વસન વિશાળું,
અર્ક ચંદ્રાદિક હીરાલા જડીયા, દરશન લાગે રસાળું
વેદ સમૃતિ તારાં ગાન કરે છે, ભક્તિથી મુક્તિ પમાડું
વારી હું અંતર હિંચે હીંચોળુ ઇચ્છુ છું શરણુ તમારૂં—

(૩૪૨)—બોડાણા ચરિત્ર—(વૈરાગ્ય ભજન.)

જુઠું જુઠું જગત ખરૂં જાણ્ય માં રે,
જુઠી જનની, જુઠી જાયા, જુઠી મોહ ભરેલી માયા,
કાચ કુપો છે કાયા, મમતા તાણુ મા. રે,
ગગને જામે વાદળ ગોરા, પાણીમાં પ્રગટે પરપોટા,
એલ વિશ્વનો ખોટો–સાચો જાણુ મા. રે,
મારૂં મારૂં કરતાં મરતાં દ્રવ્ય કાજ પાપે નહી ડરતાં,
મેલી ચાલ્યા દામ ખજાને ખાણુમાંરે—
જુઠી જાણો જગતની બાજી, આતશબાજી જાશે ગાજી
અંતે સોને સોવું છે, સ્મશાનમાંરે.

(૩૪૩)—જયરાજ—

ઝુમ ઝમ નીંદીયા આઇરે; પિયા ? ઝુમ–ઝમ.
જાઓ જાઓ ભોરભઇ જહાં રેન ગંવાઇ પિયા ! ઝુમ.
ઇતની ઢીટીઇકાહે ? બિનતી કરત હું,
અયસી ચતરાઇ ? અબનાહીયો સંઇયા, મોરા જીયાસે ભુરાઇ.–ઝુમ.

(૩૪૪)—પુષ્પસેન-પુષ્પાવતી—

ઝુંઠા યહી સંસાર હએ છોર દે માયા સભી.
આખીર ફના હોન હાર હએ, મોરદે માયા સભી,
કુચ્ચી કાયા ઔર માયા, સૂર્યકી છાયા સમઝ
દિલમે જોતેરે અહંકાર હએ તોડદે માયા સભી—ઝુંઠા.
જન્મા વોહ જાતે સભી, ખીલા વોહ ખીર જાય;
ઉદયકા અસ્ત હએ—કાલ પીંડકો ખાય—ઝુંઠા.

જે (૩૪૫)—સતિ-તોરલ— જે

જેસલ, કરી લે વિચાર માથે જમ કેરો માર,
સ્વપના જેવોરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોકાર,
આવોને જેસલ રાય આપણુ મળીયે.
ખરાં સંત હોયે ત્યાં જઇ ભળાયેજી......
આભવ આવિયો અવતાર, માથે સદગુરૂધાર,
જાવું ધણીને દરબાર, બેડલી ઉતારે ભવપાર—આવોને—
મોતિ એરણમાં ઓરાણુ, માથે ઘરણુ કેરો ઘાય,
ફુટે ફોગટીયા કહેવાય, સાચાંની ખરે ખબરું થાય.—આવોને—
નવલખ કોઠળાયો બંધાય, ત્યારે ગાંધીડો કહેવાય,
હિરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મોઘેરાં થાય.—આવોને—
નિત્ય નિત્ય ઉઠી ન્હાવા જાય, કોયલા ઊજળા નથાય,
બેટા ગુણિકાને તે તો બાપ, કોને કહેવા જાય—આવોને—
દેખાદેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લઇને, છતી આંખે જે કુવે પડવા જાય,
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરલ દેવી ગાય—આવોને—

ટા (૩૪૬)—સાગર સરીતા— ટા

ટાળ્યા ન ટળી જાયે લેખતે. લખ્યા લલાટ માંહિ—ટાળ્યા.
મુરખ પામર જરી નહિં જાણે રીતી—ટાળ્યા.
જીવન ઘડી પલનું જો ચપળઆ. રહે વૃથા જગતમાં રાખીને પ્રીતી, ટાળ્યા
ભુપતિ ભીખારી થઇ ભટકેછે. ચડેવો સરવકોને નથી વિતી—ટાળ્યા.

ઠ (૩૪૭)—સતિ. સરોજીની— ઠ

ઠગી જગતને ઠીક બનીછુ. હુંતોરે સ્નેહે સાધવી, (૨)
ઠગ્યો નિહાયત નગર શેઠને, હરી વીત ને ચિત,
હાલ બેહાલ કર્યો હદબારે, પુર્ણ બતાવિ પ્રીત—બનીછું.
ચાળા ચુંથાવ્યા ચંદનને. અજ બનિયો મટી ઇભ.
ઠામો ઠામ ઠગીને અંતે, જાહિર કાપી જીભ—બનીછું.
ખુબ ઠગી ઢોલીને ખાંતે, ખડો કર્યો યમ બ્વાર.
હવે ઠગું તેછે, હાંસલમાં ધરીને ભગુવો ભાર—બનીછું.

ઠા (૩૪૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. પરજ—ખ્યાલ, ઠા

ઠાકોરરે આઇઓ રાજ મારો રાજ બાંકો સીરદાર૦—ઠાકોર—
અરજ્‌કરૂંછું મહમદશાહ રંગીલે, ગરે લાગુંજીને સદારંગ કરોરે.—ઠાકોર

ઠુ (૩૪૯)—ધી. ડી. રે. સો. બુક. રાગ. જીલા. ભજન. ઠુ

ઠુમક ચલત રામચંદ્ર બાજત પીજનીયા;
આગનમે મલત જાત, આવત નગનીયાં,—ઠુમક.
કીલકીલાત ઉઠતધાય, પરતભુમી, લચપચાય;
ધાય માય ગોદીલેત, દશરથકી, રનીયા—ઠુમક.

ડ (૩૫૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ભોપાલી—ખ્યાલ। ડ

ડરોરી નેયણુ નનંદીઆંસોં
ધ્રત બીતકી જુઠી સાચી લગાવત, બીરહાંન પ્યારે, ડરોરી.
કરજોરમો. રાસીર સીજરા, અબ સાવકી નવાસીં કહાકહુંએ—ડરોરી
(૩૫૧)—ચંન્દ્રહાસ—

ડરમાંતું દીલ સાથ છોકરા ડરમાંતું દીલ સાથ;
તુંને કોઇ નમારે લાત..............................છો.
તુને સંભાળુ પ્રીતથી પાળુ.. ચાલતુને મારો મ્હેલ દેખાડું;
ઘરેણાં વસ્ત્ર રૂડાં રૂડાં કહાડું. ચાલતું જોમારાં મ્હેલનાં ચિત્રો.
રમકડાં રૂડાં ન્યારાં વિચીત્રો, (ચાહ્યો આવ બિ. મા) ચાલ. તુંને
મારે કેવાછે કંકણુહાથ, જો જો મારે કેવાછે કંકણુ હાથ—છો૦
નમે માયાળુ દીલદયાળુ, સૌના કહ્યા વિના હું નહીં આવું
નાત ભ્રાત પ્રિયમાત કોપાવું. વિષ્યાજી એહું સમ કહાનું,
નાના નહિં, હુંતો ત્યાં નહિ આવું, મનેના સતાવોરે,
જાઓ તમારે મારૂં સું, છે કામ, તમે મુકો મારો હાથ—છોકરા

ડા (૩૫૨)—સ્નેહ સુધા.— ડા

ડાહ્યા ડમરા ભાભી લાગો રૂપાળાં.
કાલા ઘેલાં લાગો છોશું ! રઢીયાળાં.
પુરૂષ તણો પહેરી ને જામો ઠીક જામાવ્યો રંગ.
રંગત રમશું રહેશું સંગે (૨) અજ્યા તમારા ઢંગ (૨) ડાહ્યાં.

ડો (૩૫૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવી. ઠુમરી. ડો

ડોલીયાં લે આવો મોરીરે, મેંતો ચલી પીયાકે દેશનગર—ડોલીયાં,
ચાર કહાર મીલ ડોલીગે લે આવોં મંજલ મજલ પોંહચાવો—ડોલીયાં

ઢી (૩૫૪)—મીસ, જાનકીબાઇ—રાગ, દેશ. તાલ, દાદરા. ઢી

ઢીઢ લંગર નગર નગર, ડગર ડગર હે, રેરે—ઢીઢ.
અધુર મધુર મુરલી લીયે, સંગ ફિરત મેરે,
નાચત ગાવત આવત જાવત, કરત સો સો ફેરે—ઢીઢ.

હુ (૩૫૫)—સતિ પદ્મિની— હુ

ઢુંઢન ચલી સબ સખીયનરે, મિલ ગયે પ્રભુ બીંદ્રાબનમેં,
ખેલી ગોપીયન તનમનમેં, ખેલન ચાહત મોહનસે...આહા...ઢુંઢન.
નટવર શ્રી નંદ દુલારે,બંસી અધરનપર ધારે,હીલમીલ ગાવત સખીયનસેં,
સની ધધનીની સા ની સાની રે, સાની ધપ ધની સાની ધપ ધ.
મપ મધ પમ ગ ગમ પગ મગરે ગ રેગ સારે નીની સા.
હોગઇ હરષીત તનમનમેં.—

(૩૫૬)—બહારે-પરસ્તાન—

ઢુંઢને આસુક કો, જાતે હએં હમ,
દેખીયે કબ લઓટ. કર આતે હએં હમ—ઢુંઢને.
(આ હા,હા,હા,હા, આ હા હા હા.) અય ખુદા તેરી મદદ દરકાર હએં.
હાથ તેરે આગે ફયલાતે હએં હમ—ઢુંઢને.
(આહ એશક ઈસ્કકી શામત) સહસ હો દુશવાર એ રાહે જાતું.
આફતોસે ઈસ્કી ગભરાતે હએં હમ—ઢુંઢને.
(કયાહએ દહા, મીલ જાય પરીયા.)

ન (૩૫૭)—પ્રતાપી, રાજસીંહ— ન

તમે વીઠલ વહેલા વળજોરે, પામર જાણી,
વીન તરી ઉરે ધરજોરે, પ્રીતમ પ્રાણી;
ગાય બીચારી રોકડીને, કસાઇ વાડે સાર,
પલકમાં પાપી પ્રાણ લેસે, કોણ સુણે પોકારરે—તમે૦
પંચાળી પ્રભુ પડી પાસ ના, દુષ્ટ કૌરવ દરબાર.
તુમ વીણ અબળા જાતની, આ કોણ કરી લે વ્હારરે.

(૩૫૮)—કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી બોલાવી, હવે હાથ છોડી ન દેસો.
ભોળું હતું કુંવારૂં જ્યારે, આ મન મારૂં;
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા; એ શું વ્હાલા, વિશારી દેશો.
ના કહેશો-મને નાથ.

(૩૫૯)—બુદ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્રિતપર શું રીસાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માનસ સર ના રાજહંસ તમે, મુક્તાફળના ભોગી;
કુસુમ કુસુમતા, સમ સેજ સુંવાળી, મુકી થયા તમે યોગી કાન્ત-તમને
જે સરવર જળ પાન કર્યા ત્યાં, કંટક કદી નવ ધરીયે,
સુખ દુઃખમા નિશદિન અનુસરતી, કિંકુરી કયમ પરહરીયે.

(૩૬૦)—કુસમાવતિ—

તમે રસીયા ઓલે પાળજો રાજ, વ્હેલા વ્હેલા વળજો,
દાસી ઉર અરજી ધરજો રાજ, વ્હેલા વ્હેલા વળજો;
સ્વામીનાથ હો પ્રાણુ અમારા, અમૃત આનંદ ભરજો રાજ...વ્હેલા.
નાર નવેલી તમ વિણુ સ્વામી, કરમાશે મન ધરજો રાજ...વ્હેલા.

(૩૬૧)—મીસ, ગોહરજાન.—રાગ, કાફી. તાલ ત્રિતાલ.

તનમન તોપે ડારૂંવાર તોરી સાંવરી સુરતીયા.
ઔર નૈના રસીલે, તનમન તોપે;
મોહે બીન દેખે નહિ પરત ચૈન, મોહે કહો કૈસેકટે દીન રૈન,
વિરહાગી નકરરીન લાચાર, તનમન તોપે ડારૂંવાર,

(૩૬૨)—મીસ, ગોહરજાન રાગ. ઝીંઝોટી, ત્રિતાલ.

તનમનકી સુધ વિસરગઇ કૈસી બજાઇરી બૌસરીયાં;
જબસે ધુન પડી કાનનમેં, નિંદ નહીં મોરે, અરે નૈનનમેંરે,
મિન્ત ગોહર પિયા આવનકી; સુન મુરલીકી ધુન ભઇ. બાવરીયાંરે

(૩૬૩)—ધી. ડી. રે. સોંગ બુક. રાગ. દાદરા. કહરવા,

તરકારીલેલો માલન જો આઇ બીકાનેરસે.
સોયા બેચા પાલક બેચા. ઔર બેચી ચૌલાઇ.
ભરે બજાર મેં ડંડીમારી મેં માલનકી જાઇ,
જેપુર બેચા જોધપુર બેચા ઔર બેચા બીકાનેર.
હાં ગંગારામસે ટીકીટ કટાયા, જાનાહે અજમરરે—તરકારીલે.

(૩૬૪)—પરસુરામ—

તમે સંભાળ જો આઘાવ, છોડું નેન ની કટારી;
કામણુ ગારી કાતીલ કારી. એ ઉર ભેદી જાય
આરપાર અજબ ધારીદાં! ગણુશું અમૃતના ઘા, એપ્રિય.
કરશું એક અભેદી અંતર, બ્રહ્મ ધુન ગાશું નિરંતર,
સ્વર્ગ લ્હાવ લેશું. પરસ્પર;—તમે.

(૩૬૫)—સૂર્ય-કુમારી—

તમારાં શાં કરૂં સન્માન,
મળ્યા, ધને મનગમતા મ્હેમાન—તમારાં.
રૂદય ઢળી તમ ચરણે પડતું, દેવા આદર માન. તમોને
બાળાએ પુરવ જન્મની પીછાણુ.
ભાગ્ય દેવી તવ દર્શણુ પામી. પ્રફુલ થયા મમ પ્રાણુ—તમારાં.

(૩૬૬)—મદાલસા—
ત્યાગી બન્યા પણ ત્યાગ ન કીધો; વાસના રહી વળગી;
ભગવાં પ્હેરી વેશ બદલ્યો, પણ તૃષ્ણા ન થઇ અળગી;
જુઓ! ભગવાના ભવાડા, શુષ્ક વેદાંતીના ધુંવાડા
સોઽહં સોઽહં જાપ જપે નિત્ય વાચક જ્ઞાનની વાત:
આપ બુડયા એ અન્ય શું! તારે, પ્રબળ વિકારો સાથ,
ધરમ પર પડે ધાડાં મારે જ્ઞાનને કુહાડાં. ત્યાગી,
(૩૬૭)—યોગ કન્યા—
તને એનાથ નહિ છાજે, પડયો તુજ પ્યારમાં, જુલ્મો ગુજારમાં.
સંતની સારલે સંસારમાં-નાથ અમૃત સાથે વિષ ઉપજાવીયું.
મણી વિષધરના શીરપર મુકયો—
પ્રભુ કરતા ચતુરાઇ ચુકયો-ભુંડા એવું શું ભાવિયું,
કરૂણા કર થૈઇને, તેંતો તનડાને તવિયું-નાથ,
(૩૬૮)—ભદ્રભામીની—
તમે જોબનના રંગે રંગાયાછો બ્હેન. ચમકે નેહ ભર્યાં નેન-જોબન૦
ગાલે ગુલાબી લાલી છવાયે, અંગે છવાયે રંગરેલ........જોબન૦
જાઓ પ્રિતમજી પાસે પધારો, રંગ માણવાહો, બ્હેન......જોબન૦
(૩૬૯)—કળાવતી— રાગ, ભૈરવી, તીલાનો,
તનનનન તાધુમ તના ધુમ તનુમ,
છનનનન છુમ છન છુમ છન છુમ છન છુમ.
છન છુમ છન છુમ છનુમ—તનનનન.
કિડ કિડધા કિડ કિડધા ધાધા ધાની ધાની ધાતુટ ધાધા;
તાથુમ તાના થુમ તાના થુમ થનુમ.
નાદર દર દર સનનન ગાઓ બજાવો;
સાની સાનીધ નીધ નીધપ ધપ ધપમ પમપમગ,
મગ મગરી ગરી ગરીસા; સનનનન રૂમઝુમ રૂમઝુમ,
ઝુમ ઝનનનન ઝુમઝુમ ઝુમઝુમ ઝુમઝુમ—તનનનન
(૩૭૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ખમાચ, ઠુમરી,
તરસઇ ઓ સારી રાત સેજે સૈયાં નાજઇઓ૦—તરસઇ ઓ૦
હમસે અબદબીદ ઉનસે બીમલ રહે અબના માનુંગી તોરી બાત.
તરસઇ ઓ૦—
૩૭૧(—જલસા શંગ્રહ—રાગ, મલ્હાર-ઠુમરી.
તએં તો બીજલી ચમક ચમક રહીલો. તએં તો૦
ગરજ ગરજ બાદલ બરસ ન લાગે,
કદર કદર મોરા જીયા ધકધક રહીલો—તએ તો૦

તા (૩૭૨)—**ભરથરી**— ता

તારૂથી તુજથી નથીરે જુદાઇ શશિવદની સુખ પામું હું આંહી—તા૦
વદન મનોહર તારૂં લલિતા, સૌરભ અંગ જ ધન સુખદાઇ—તા૦
ભ્રકુટી વિક્રમ સ્મીત અતિ વીભ્રમ, નીરખી ભુલું પ્રીય સરવે હું કાંઇ—તા૦
ત્રણસો સાઠ લાગી તુજનેરે ચાહું, તુજ વિણ મુજ ક્ષણ કલ્પ સમજાઇ—તા૦

(૩૭૩)—**સત્યનારાયણ**—(રાગ—માલકોષ)—

તારણ, મારણ, અધમોદ્ધારણ કર જગ કારણ, કાંઇ દયા તું...
પાલન હાર સઘિના દાતા..............................તારણ.
નિર્દોષી દોષીત ઠર્યાં, ચડયું અણધાર્યું આળ
અરજી, કરજી, સુણીને છોડવજે જંજાળ..........તારણ.

(૩૭૪)—**કંસવધ**—

તારા ગુણ અગણીત હું ગાઉં ગરીબ ગૌમાતાજી;
તુજ તનમાં વસતા દેવ, સર્વ સુખ દાતાજી.
માનવી જાતનું હિત કરનારી; રસકસ ઘર ઘર તું ભરનારી;
છો જગજનની, વડી માવડીરે.
ધન ધાન્ય પુત્ર મળે, તું થકી સુખદાતાજી,
એડ ખેતી તુજ તનુજ, પવિત્ર ગૌમાતાજી;
ધર્મ ધરા ધેનુ બગાનેરે પો'શે, સુખ ઊંચા સંસારે રે'શે.
એ ત્રણ ખોશે તે જન રોશે, જોજો વિચારી આ ઘડીએ.
છો ભારત ભુષણ શણગાર, ભલી ગૌમાતાજી.
તારૂં બળબુદ્ધિ પ્રદ પય, સરસ સુખ દાતાજી.

(૩૭૫)—**સૌભાગ્ય-સુંદરી**—

તાત શાને કરો છો આવું કુડું કામ? જેને રાખે શ્રીરામ, કરે રક્ષા ઘનશ્યામ.
તેનું લેઇ શકે કોણ નામ—તાત૦
પ્રહ્લાદને પીડી હિરણ્યકશીપુ—પિતાજી. કમાણો શા દામ,
બુરે મ્હોતે મુવો પાપી, અંતે, થઇ બદનામ—તાત૦
મોહિ સતી પર શંભુને બાળવા, ભસ્માસુરે ભીડી હામ,
બળી ભસ્મ થઇ ગયો, જાતે, જાણીને બે કામ—તાત૦

(૩૭૬)—**બિલ્વમંગળ-ઉર્ફે-સુરદાસ**—

તારો મુજને હેતથી ગ્રહી હાથરે ગુરૂજી, ગાઉં પ્રભુ આનંદે ગુણ ગાય હોજી.
આશરો મારે તો સાચો એક ગુરૂ આપનો છે સ્તુતી કરૂં છું સ્નેહ સાથ હોજી
છે નહિ મારે આશા, ધન ધરા ધામ, નીરે,
ગુરૂમંત્ર આપો કૃપા નાથરે...ગુરૂજી—તારો.

(३७७)—ओढाणा नाटक—
तारी धीरे गाडी हांकोरे मेरामण गाडीवाळा,
तारी मजरे गाडी हांकोरे, मेरामण गाडीवाळा.
घोडा छुटया थानथी, पीछी पडी पोकार,
दश दरवाजा बंध हुवातोभी, नीकळ गया असवार-तारी.
गंगा कीनारे घर करी, ने नाहावो नीर्मळ नीर;
आप्या विना शुं पामीये, ते कही गया दास-कबीर-तारी.

(३७८)—जलसा संग्रह—राग, देश, मल्हार-ठुमरी.
तारा बंगलानी खीरकी उगाड हुंतो, भिंगु छुं, महाराज-तारा०
नवरंग मारी सारी जो भीजे, ओर भीजे चीर गुलझार,
हुंतो भींगुं छुं म्हाराज.

(३७९)—खुदा-नी-तारीफ़—राग, बिहाग, ताल. त्रेताल.
तारीफ़ है उस खुदाकी, जीसने जंहा बनाया,
कैसी जमीं बनाइ, क्या आसमां बनाया,
सूरजसे हमने पाइ, गरमी भी रोशनी भी.
क्या खुब चश्मे तुने, अय महेरबां बनाया,
ये प्यारी प्यारी चीडीयां, फीरती हय जो चहकती:
कुदरतने तेरी इनको, तसबी खुदा बनाया.
क्या दुध देने वाली, गायें बनाइ तुने,
चडनेको मेरे घोडा. कया खुश अना बनाया—तारीफ़.

(३८०)—गझले-नझीर—राग, देश. गझल.
ताब उसके देखनेकी न लाये चले गये,
क्या क्या परी जवान थे आओ चले गये.
दारा रहा'न जमीं-न शीकंदर शाह बादशाह,
तख्ते जमींपे सेंकडो आओ, चले गये.
आदम रहा न कोइ पयगमबर रहा नहीं,
वोभी सरेजमींपे समाओ चले गये.
मालम था परे, गुलेखांका युसुफ़ चाहमें,
रुके हजार बेहाके आओ चले गये.
देखा नझीर मेंने चमनमें जो आपकु,मेंदी भरेजो हाथ.देखावे,चल गये.

त्री (३८१)—रमादेवी— त्री
त्रिभुवन, तणो रचनार, हांहारे सखी,
केवो चतुर किरतार, गंगन मंडळ विस्तार— हांहारे सखी,
रविशशि उडगण सार, सागर जग खारो जाणे,
सरीता उर स्नेहज आणे, भवपतिथी मोजो माणे,

દુનિયા એનેજ વખાણે; સાગર સંસાર, સખી, જો;
ભાવિ સરીતા નીરખજો, લિલા વિધ વિધ હરખાજો,
રત્ન નિધીથી પરખીજો, પ્રભુ મહિમાનો નહિં પાર—હાંહારે સખી.

(૩૮૨)—વિક્રમ-ચરિત્ર—

તીરછી નજરીયાં લગા, એ જાનો જાની;
સો દર્દ દિલકો જલાયે જાઓ જાની—તીરછી૦
હમે તો આશક હુએ તેરે, નાજો નખરે કે પ્યારે,
કરોજી કરોજી કરમ રહમ, ફરમાઓ જાની—તીરછી૦

(૩૮૩)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાલીંગડો, દાદરો.

તીહારો મનમૈલો તેહો, ડારૂ ગરેબિચ બહિયાં. તીહારો૦
કયા સાલુકા ઓઢનારે, બુંદ પરે રંગ જાય,
પરાએ સૈયાં સે બાત ન કરીયે, આજ રહે કલ જાય, તીહારો.
કુલમે ફુલ ગુલાબ કારે, ધુપપરે કુમલાય,
પરાએ સૈયાએ પ્રિતી ન કરિયે, ભોર ભયે ચલ જાય. તીહારો.

(૩૮૪)—જલસા સંગ્રહ—રાગ-કાફી-પદ.

તીરીઆં હરલાયો બિરહાની, એસો મેરો કંથ ગુમાની...તીરીઆં.
જાકી તીરીઆં તુમ હરલાયે, ઓ પ્રભુ અંતર જામી,
ઓ દોબીર ખરે સમુદરપે, શૈકત સારંગ પ્રાણી, એસો—તીરીઆં.
ચમકત શાસ ફડકત નેની, ગીરદ ઉડે અસમાની;
લછુમણ બીર બાલિ સુત અંગદ૰ હનુમાન, હુએ અભીમાની—એસો—તી૦
કેહતિ મંદોદરી, સુનપીયા રાવન, ઇતની અરજ મોરી માની.
રામકી તીરીયા રામકુ સોંપો૰ રાજ કરો અભિમાની. એસો. તીરીયાં.
મેઘનાદ જેસો પુત્ર હમારો. કુંભકરન જેસો ભાઇ.
લંકા જેસો કોટ હમારો, સાથ સમુદ્ર કાંઇ. એસો-તીરીયા૦

તુ (૩૮૫)—મીરાંબાઇ— તું

તું તારા બિરદ સામું જોઇ લે શામળીયા,
ના જોઇશ કરણી, હમારી જે રે વ્હાલા.—તું.
ગજને કારણ વ્હાલા, પેદલ ધાયા; દ્રોપદિનાં વસ્ત્ર વધાર્યાં રે,વાલા—તું.
ટીટોડીના વ્હાલાં, બાળ ઉગાર્યાં રે, પાળી ભુપત જગત રાયારે...તું.

(૩૮૬)—પુષ્પસેન પુષ્પાવતિ—

તું જાને હર દુર હુએ, પણ હર હૃદયા માંહી,
ભિતર ટાટી કપટકી, તાસો સુતજ નાહી.
કયા સોયા હય તું જાગ બંદે, કયા હોવેગા તેરારે;
ખોજત નાંહિ કાંઇ અગમ નીગમકો, મદને તાકો ઘેરારે.

કહાંસે આયા, કાંહ જાવગા, કહાં ડાલેગા ડેરારે;
સમતાકે કારન કચ્છુ કરલે, કયા બયઠા હૈ બહેરારે. કયા.
મન મેરા પંખી ભયા, જહાં તહાં ઉડ જાય;
જહાં જૈસી સંગત મીલે, તહાં તયસા ફળ ખાય.
ખોટી કાયા, ખોટી માયા, મતકર મેરા મેરારે,
કામ, ક્રોધ, મદ લોભ મોહ મેંય, કયોં દેતા હય ફેરારે. કયા

(૩૮૭)—ઉસ્તાદી—રાગ લલીત—તાલ, ત્રીતાલ—
તુમ બીછડત મોહે ચેન નહીં, કલ તુમ-બિછડત મોરે ચૈન નહિ.
અબ કેસે કરૂં સુખરે. પલ પલ.—તુમ.
યેહાં દરજો મોહે સદા, રંગમેં જાઉં, ઉનકે બલબલ—તુમ.

(૩૮૮)—ગજલ, સ્થાન—
તુને પ્રીતીકા વાયદા કરકે ગીયા, પ્રીત લગાના છોડ દીયા;
વોહ મહેરકી અંખીયા ફેરલીની, હરદમકા આના છોડ દીયા,
જરા દર્ષ દીખાકે બોલો સજન, તેરે બોલો પેં વારૂ, તન મન ધન.
તેરે ધરકમેં ખોયા સારા જોબન, મૈંને અપના બેગાના છોડ દીયા.
પ્રશ ચાહમેં પહેલે નેંહ લગા, ઓર મનકા મોરે ફેર લીયા,
અયસેં બસે કીશ દેશમેં જા, ઈશ દેશકો આના છોડ દીયા.
જા. એરી સખી અજમેરકો, ચલ જહાં અપને પીયાકા બાસાં હય.
પીયા બિન કછુ ભાવત નહી, મૈંને દીલકા લગાના છોડ દીયા.

(૩૮૯)—કબીર ભજન—પદ.—
તુંહી રામ તુંહી રામ તુંહી રામ, તારો ચરખો બોલો રામ નામ,
ભજ તુંહીરે નીજ તુંહી રામ તુંહી;
ચરખો મારો અજબ રંગીલો, પુણીઓ લાલ ગુલાલ;
કાતનેવાલી છેલ છબીલી, આકાશ નાંખે તાર, અરજી સુણુજો મોરીરે.
૨ પીંજાવવા હું ગઈ, તુમ પીંજો પીંજારા ભાઈ;
પીંજન પીંજોરે કોઇ ખા ગઈ. કાંઇ દાશ ગુરૂ સકલ બતાઇ. ચ.
જળ ઉપર જળ નિપજેરે, જળમા કીધો વાસ;
એક અચંબો મેં સુણ્યો કાંઇ બેટી જનમ્યો બાપ.
બેટી પુછે બાપકું તું અજાણ્યો વર લાવ;
અજાણ્યો વર ના મળે તો, તારે મારે ધરબાર.
માતારે મરજો પીતારે મરજો, મરજો ધર ભરથાર;
એક ન મરજો સુતારીયો, મારા ચરખાનો ધડનાર.
રામદાસનો ભણે કબીરો, આ ચરખો કેવાય;
આ ચરખાને જે કોઇ ફેરવે, તેનો જન્મ મરણ મટી જાય.

(૩૯૦)—બુદ્ધદેવ—
તું જાની છાની નયન નચાવે સખી શાને.-તું.
તું ધીમી ધીમી પ્રિતમ પાસે અહીં જાને;
તું ધીમી, ધીમી (૨)—તું છાની
રસકુંજની વિહારી, તું છે શાણી સુકુમારી,
વહેલી અંતઃસુખ, જઇ પાને, તું વહેલી, વહેલી (૨)—તું છાની.
હાં, હાં, મીઠી દૃષ્ટિ મીલાવી, હાવભાવથી રીઝાવી,
સ્નેહ રસમાં ભીંજાઇ સુખી થાને, રસિકડી તું રસમાં (૨)—છાની.

(૩૯૧)—તારા સુંદરી—
તું તો સમજ સમજ તારી મેળરે, જીંદગી જાય તારી એળેજી.
વૈભવ તારો વહી જશે જેમ નદિયોનાં પુર,
વાક ઘટશે વદન તન નુરરે,—જીંદગી
ચળકી દેખે ચાંદનાં ચાર ઘડી ચંડાળ
અંતે ખુટશે કાળ, કરાળરે—જીંદગી
અંધે ઝાલી આરસી, બ્હેરો ગીતે ગુલતાન
મુંગો લાગ્યો. આલાપવાને, ગાનરે—જીંદગી

(૩૯૨)—ઊર્વશી પુરૂરવા—
તું ચાલ ચાલ શાણી, સ્વર્ગે ચટકીલી ચાલથી.
ત્યાં ઇન્દ્ર તણા દરબાર મંહી વિસરે જે વ્હાલથી ..તું
નારાયણના ઊરૂથી તન આ, વિધીએ ઉપજાવ્યું.
અર્પ્યું રૂપ અનુપમ સાથે, મદભર મન ભાવ્યું.
એતો ઠીક, પણ આતો આણું પરણ્યા વિણ આવ્યું.
પરણ્યાવિણું પ્યારથી...........તું ચાલ

(૩૯૩)—સતિ પાર્વતી—
તું તો પ્યારી મારા પ્રાણ કે, તને ઠગાય શું જીવજાન,
એતો જાણ્યા કહેવાના પ્રાણ. નથી હોં. કાંઇ હું, અંજાણ.
મ્હેં માંગ્યું હાજર કરી દઉ છું. એનો આ શિરવાપ,
કંથ કહું છું હું તમકાજે, આણો ભક્તિ ભાવ,
લ્યો હાથમાં માળા જપને, નારાયણનું નામ,
હે નારાયણ, હે નારાયણ, હે, નારાયણ.
તું થઇ ભગતાણી, વિદ્વાન, તો હું, ભગતજી ચતુર સુ જાણ.—

(૩૯૪)—જાનિસાર—
તુમ ન આયે નગરીયા હમારી રે,
રહે ગઇ સુંની સેજરીયા હમારીરે,
આંખે દીખાકે તુમને મેરે દીલમે રાહાકી.

સીને કે પાર હો ગઇ બરછી નીગાહકી,
તુમસે લડ ગઇ નજરીયા હમારીરે.
અચ્છા નહી હય હાલ તુમારી નીગાહમે
આંખોકો અપની મયને બીછાઇ હય રાહ મે.
આવો આવો ડગરીયા હમારીરે.
રૂખની નતેગ કાંધેપર અય પ્રીતનગર કંહી;
બલખાન જાયે સુરૂતમેં, નાજુક કમર કંહી,
માનો માનો સાવરીયા હમારીરે,

(૩૯૫)—અસીરે હીર્સ—

તુમે કૌન અનરીત સીખાઇ, સુન સજન મોરી સુખબીસરાઇ,
આસમાન જાલીમ સીતાગે. પતી બીન સતી અતી દુરગતી,
તન મન ધન સબ. તજકર બીરહન,
તડપ તડપ બીતી કઠીન અબ મીલન, કહા હમરા સુખ દરશન—તુમે

(૩૯૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ—ખટ-ઠુમરી

તુ મસે મોરો નેહ ભ ઇલવા—તુમસે
હમારો કહો તું એક ન માને, ઇન બાતન મેંડી સુધ બુધ ગેંડ્રી.
કઠણુ પ્રીતકી રીત કરો. અદન બદન કે બીજકે લંગરવા, તુમસે

(૩૯૭)—સયદેહવસ—

તુંદાતા જગત્રાતા તેરો નીશદીન રહે નામ સબ સંસાર
તેરો આધાર નીત બીચાર તોપે નીશાર લાખ બાર.
કરમ ધરમ, રાખો શરમ. સબસુખ હરતાંતુ-દાતાર.
કયસી પ્યારી ફુલવાડી કુદરતકી ગુલકારી;
દેખો બહાર, કયસા નીખાર. છાયા હયહર ચમનમેં,
હરબનમેં હરમનમેં—
તુંહી નીસદીન બશો કષ્ટ હરતા..............તું-દાતા,

(૩૯૮)—બહારે પરસ્તાન,—

તુઝે પ્યારે કયસે પાઊં, કાટુ કએસે રતિયાં-તુઝે
ભાયા પ્યારે તાહે જંગલ. છોડી સબકી પિતીયાં,
પાક ખુદા અબ યારહો તેરા, દેખે ખુશીકી તું બતિયાં-તુઝે.

(૩૯૯)—જલસા સંગ્રહ. રાગ, પીલુ, ઠુમરી.

તુમહી બસતહો પ્રીતમપ્યારે તનમે. મનમે. નેણુનમારે-તુમહી.
સાંવલી સુરત મોહની મૂરત, જાદુસ કરગએ સેનનમારે-તુમહી,

(૪૦૦)—જલસા સંગ્રહ-રાગ. કેદારો. હોરી.

તુમ ખેલો પિયાસંગ હોરીરે; અબિરગુલાલ ઉડાયે-તુમ.
સુવા ચંદન અત્તર અગરજા; ડફ મૃદંગકી, ધુંકાર ગાજે-તુમ.

તે (૪૦૧)—જુલ્મે વ્હેશી—

તેરી રજાપે મય રાજી, હું કસમ લે.
અબ ન સતા મુજે દામો, દીરમ લે, —તેરી
અહાંસે ચલા જા, કહીંકા રકમ લે,
બાકી જો જર હય ભેજદુંગી, દમ લે,—તેરી.

(૪૦૨)—ભુલભુલૈયા—

તેરી મેરી જોડી બની, પિયા પ્યારે પે જાઉં નિસાર;
તેરી મેરી જોડી બની સુંદરાયા, પ્યારે આ જાયેં વારી.
મેરી જાન નૈનાસે નૈના લગાવો, મુજે ભાસીસી સાડી દીલાનારે,
જીસમેં ગોટા કીનારી મસાલે, તુજે ભારીસી સાડી દીલાદું.
જરમે ગોટા કીનારી મસાલે દીલબર, સુંદર, મનહર જાન, લે સામાન;
ચલ દોકાનમેં કુરબાન કુરબાન. તેરી મેરી.

(૪૦૩)—મીસ રોઝા——રાગ—કાફી—

તેરી જલ જાયા નંબરદારી પુરતી ન લાયા ટોલકી,
ભરા કટોરા દુધ કા, મેં ગોલું તું પી,મેં બેટીરે જાટકી,તેરી લગી ધરમકી.
રેલા બેટા જાટકારે ધરકાં નંબરદાર,સગી ભત્રીજી બેચકે ઉતર ગયા ગંગાપા
લંબી સડક લાહોરકીરે રેલુવે, પકડા, જાય તાર તાર માબે ચકર,
રેલુવે લેના છોડાય-તેરી.

(૪૦૪)—ધી. ડી. રે. સૅા. બુક—રાગ કવ્વાલી.

તેરી જાનસે ફિદા હું ચાહે બોલો યાન બોલો.
તેરે ઇશ્કને સતાયા,ગલીયાંમે તેરી આયા.બદનામ હો ચુંકા હું ચાહે બોલો
તેરે ગલેમે ગજરા મેરે ગલેમે સેરા, બદનામ હો ચુંકાં હું. ચાહે બોલો

(૪૦૫)—કબિર ભજન—રાગ, ભજન, પદ

તેરે સીરપર શ્રી ભગવાન, ઉદાસી મનવા કાહેકો ભયો.
કયોં રેમનવા ડગમગ ડોલે, ધીરજ કયોં ન ધરે;
તેરે સીરપર રામધણી હય, ભટકત કાહે કો ફરે. ઉદાસી.
હલન ચલનકો પગ યા તેરા, હરી સેવનકો હાથ;
હરી ભજનેકા મુખડા તેરા, હરી દરસકો નૈન, ઉદાસી,
કહે કબીર સુનો ભાઇ સાધુ. યે પદ હે નિરવાણ;
એપદકી કોઇ નીંદા કરે તો બાકો કોનસી સાન, ઉદાસી.

(૪૦૬)—કાનના માણુસ—રાગ, કવ્વાલી, (ચુ+મ. શાહ)

તે હોય જે! કાનના માણુસ! નિકંદન, નીજનું કાઢે છે!
નિકંદન નીજનું કાઢે છે! ને સાહમાને સતાવે છે!
ગણેના તે સત્ય કે અસત્ય! વિવેકે બુદ્ધિ દોડાવી,
સુણી કો. કાનથી વાતો. કે, મૂકે મન બેડો! દોડાવી,

પર્છી, જુવે ના યશ કે અપયશ, જૂવેના લાભ કે, હાની.
જેહ વિચારે પોતાનાં—સુણતાં વાત તોફાની,
સદંતર હોય જુઠું પણ, ખરં તે સુણતાં માને.
ખરે તે 'કાનના માણસ' વીચારે નહિં કંઇ ગ્યાને.

(૪૦૭)—બુદ્ધદેવ—
તેરી બતલાદે હુંશિયા......રી. કુછ મંત્ર મોહકા ડારી;
હોગા મેરા કામ સિદ્ધ અબ તુંહે, ચતુર સુજાનઃ
મધુકર કા જ્યોં કમલમેં, હોતાહે પરવશ પ્રાનરે-તેરી
તેરે તિરછે નેન બાનશી-હોગા વો લાચાર;
જ્યોં પારધિ હરિણકો, શરમાર કરે બેજારરે-તેરી
મેં મદમાતી છેલછબીલી. છલબલસે ભરપુર;
ભલ ભલેકોં પાડે પલમેં. કયા ઇનકા મકદૂરરે-તેરી

(૪૦૮)—મીઠા, જાદુર.—
તેરા જાદુ ન ચલેગા જાદૂગરની.
છલતેરે બલતેરે કલતેરે આગે આયે તુઝકો.
આયે સુખ હરની-તેરા૦
અપજશી અપજશ છયા તેરા જગમેં
દુઃખ મે અપને કાંરે ખોતીહય. કર, બુરી કરની-તેરા૦

(૪૦૯)—જલસા સંગ્રહ—. રાગ.-દેશ-હોરી,
તેરી હોરી ખેલનમેં ટોના. મેંતો નહિં આવું શામ સલોના. તેરી
તુને એસો ફાગ મચાયો. મેઘ પુલો.બેહાને આયો. તેરી.
સાચી પ્રીત લગીહો પેઆરેસે, દૈઆ પાર મીલગયો સેના૦ તેરી.
લાગગઇ તબલાજ કાએકી, તેરી હોનીથી સોહોના,
તુમસુનીઓ નનંદ જેઠાનો૦તેરી.

(૪૧૦)—ગાયન દર્પણ—રાગ-કાલીંગડા-તાલ-ત્રીતાલ.
તેં.તો મને ઠગી ઠગી મારા રાજ. તેં. તો.
ચંદ સરીખો તારો મુખડો બીરાજે,
બાતડી કરોછો ફુગી ફુગી. મારા રાજ-તેતો.

(૪૧૧)—કવી તાનસેન—રાગ-માલ કોષ.
તેરીગત અપાર. મોસે બરન ન જાત નિરંજન નારએન, તેરી
તુહી ચાંદા તુહી સુરજ તુહી પવન તુહી પાની, તુહી ઉગરન તુહી
નારએન,—તેરી.
તુહી બ્રહ્મા તુહી વિષ્ણું તુહી અગમ તુહી નીગમ. તુહી સુરજ પારાએન
તાનસેન કહેપ્રભુ તોઇ કીધાવન, સુમર સુમર ભયે પારાએન. તેરી.

ના. (૪૧૨ —અર્સારેહીર્સ— તો

તોરી છલબલ હે પ્યારી, તોરી કલબલ હય ન્યારી;
કરો બાત ન મોસે સાંવરીયા—જાન.
તોરી જુલ્ફે હે કાળી, તોરે ગાલોંપે લાલી, તોરે નૈનોંકી લાગી
કટારીયા—જાન.
જાઓ જાઓ નાદાન, મોહે ન બતાવો જાન;
નૈનોંસે નૈનાં મિલાઓ મેરી જાન, એજી વાહ વાહ વાહ.
બાંકા સીપૈયાં તું મેરા સૈયા, ડાલુ તોરે ગલે બૈયાં.
હાં હાં હાં માન માન માન—જાન.

(૪૧૩)—**શારદા વીજય**—

તોફાની દરીયે નાવ, તમારૂં ગોથા ખાયરે,
બરતાની દરીયે નાવ, તમારૂં ગોથા ખાયરે.
સાથા પી સુતા શું મુરખ, જાગી કરો ઝટ સાહાય. તો૦
પાપી પવનના ખાઇ પછાડા, ભાઠે જઇને ભરાયરે. તો૦
મહાસાગર માપી આવ્યા, ખાડે ખુંચી જાય. તો૦
લક્ષ ચોર્યાશી બંદર કીધા, ફોગટ ફેરો થાયરે. તો૦

(૪૧૪)—**જાનીસાર**—

તોરી સાવરીયા હય જાદુ ભરી અંખીયાં,
રસીલી કટીલી નુકીલી હય. વાહ વાહ.
-ગોરે ભોલે ભાલે આશકે નાદાન,સુરતકી બરછી ગાલોં કે કુરબાન.
દે ડાલો દે ડાલો ઇધર ઊધર કે ગાલોંકા બોસા અય પ્યારી જાન,

(૪૧૫)—**ભુલભુલૈયાં**—

તોસે લાગી નજરીયા, ઝટપટ ચલો સવરીયાં;
કબસી મોરી બીસારી ખબરીયાં,
કયસી પાગલ યેહ સારી નગરીયા,
આઓજી આઓજી લગન લગાઓ,
ચલો જલદી સાંવરો સજરીયા,
આઓ છબીલે સજન વારે.
ચલ ચલ પ્યારી તોરી બારી ઊમરીયાં,

(૪૧૬)—**ગાયન દર્પણ**—રાગ. જીલ્લો. દીપચંદી હોરી.

તોરે બીજમેં નાર કાં ઠોરી, સામરેને હમસે મચાલીની હોરી 'સામરેને'
અપનેરે અપને મંદીરસે નીકસી, કોઇ સાંવરી કોઇ ગોરી;
કોઇએ અત્તર લીનો, કોઇએ ચંદન લીનો,
અબીર લીયો ભર જહોલી 'સામરેને'—તોરે૦

થ (૪૧૭)—ચન્દ્રહાસ— થ

થતોરે દુઃખદ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર ભુવનને.
એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારા—કેમજ.
મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા—કેમજ.

(૪૧૮)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

થઇ પ્રેમવશ પાતળીયા. (૨) મારા મનના માલિક મળીયારે...થઇ
પ્રિતે કરો મુખવાશ સજનવા, રાજ હૃદયના વાસી...
...પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી (૨)
મારા મનના મનોરથ ફળીયારે...............થઇ૦
...ભાગ્યવંત કર્યો ભગવતિ મુજને, જીવન સફળ થયું મારૂં.
કરો શ્રીહરી શુભ તમારૂં...મારા મનના માલીક મળીયાંરે...થઇ૦

(૪૧૯)—માલવકેતુ—રાગ. ગઝલ-કવ્વાલી.

થયો ચારે તરફ ભવમાં, મહા વિસ્તાર માયાનો;
કરે છે પ્રેમથી પુરૂષો, સદા સત્કાર માયાનો—થયો.
થશું પાપી નરકવાશી, થતાં સહવાસ માયાથી,
સમજતા તોય કયમ થાતો નથી, ધિક્કાર માયાનો—થયો.
નજરથી નિત્ય દેખાયે, જગત સંહાર નારી છે;
છતાં કર્મો કરે કાળાં, લઇ આધાર માયાનો—થયો.
નથી એ માર્ગ મુક્તિનો, અચલ સુખનું ન સાધન છે,
તથાપિ રમ્ય દેખાતો, વિકટ આકાર માયાનો—થયો.
ન છુટે કોઇ કાળે તે, ફસાયો જે જરા એમાં,
હૃદય પાપી બને પૂરૂં, થતાં સંચાર માયાનો—થયો.
કર્યું જો એક પાતક તો, ફરી બીજાં બહુ પાપો;
પાતકા પાપની ફરકાવવી, એસાર માયાનો.-થયો.
ફસાયો હું ય છું એના, પ્રબળ ફન્દમાંહી આજે.
થયોછે ચિતમાં મારા, પ્રબળ અધિકાર માયાનો,—થયો.
થશે સંહાર આ સરદાર, ને નૃપ બાળકો કેરો.
નહિં તો મમ મરણ થાતા, થશે સંહાર માયાનો—થયો૦

ધી ફ્રેનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભા૦ ૨ જો સમાપ્ત.

વાંચવા લાયક સર્વોત્તમ પુસ્તકોની ખાત્રી પુર્વક પસંદગી
કરવા માટે ચુંટી કાઢેલાં ઉત્તમ પુસ્તકોનું

પ્રાઇસલીષ્ટ.

આ નૉવેલ માટે નામદાર ગાયકવાડ સરકારનાં લાયબ્રેરી ખાતાએ સાર્વજનીક પુસ્તકાલયોમાં રાખવા લાયક પુસ્તકો તરીકેની પસંદગીની યાદીમાં સુરતીલાલની પણ પસંદગી કરી છે. કહો આનાથી બીજું શારૂં સરટીફીકેટ શું જોઇશે.

સુરતીલાલ.

(સર્વોત્તમ શિક્ષાપ્રદ. સંસારીક સચીત્ર નોવેલ, એકવાર વાંચવા લીધા પછી હાથમાંથી મુકવું ગમશેજ નહિ. ઉત્તમ અભિપ્રાય પામેલું સંસારીક નૉવેલ સુરતીલાલ ચીકણું ૩૨૫ પૃષ્ટ. સોનેરી નામવાળું હોલ કપડાનું બાઇડીંગ **૧૬ સુંદર ચિત્રો** સાથેનું દળદાર પુસ્તક છતાં કીંમત માત્ર રૂા૦ ૧-૦-૦ પોષ્ટેજ જુદું.

નટવર અથવા મોહટાંના છોકરાં. (ખરાબ દોસ્તોથી નીપજતું માઠું પરીણામ (૧૬) ચિત્રો, સહિત મજબુત પાકું પુઠું કિંમત રૂા૦ ૩-૦-૦) નાની બુક (૧) ભાગ કી. રૂા ૧-૦-૦

રમણ તારા, અથવા ભાગ્યહિન ભાઇ બ્હેન-કર્મની કમબખતીનો આબેહુબ ચિતાર, એક ભાટીયા ગ્રહસ્થને પડેલી મુશીબતનાં મોજાં, આખરે સત્યનો વિજય. કીમત રૂ. ૧-૦-૦.

શિરહિન શબ અથવા માથા વિનાનું મુડદું—(ભયાનક દ્રષ્ય દાખવનારૂં અજાયબ ડીટેકટીવ નોવેલ રૂ. ૦-૮-૦

ગુલસાના (અજાગબી પ્રેમ પરીસીમાથી છલાછલ ઐતિહાસીક પ્રેમ દ્રવ્યરૂપ નોવેલ કી. રૂ. ૧-૭-૦.

હિંદુ બેરીષ્ટર યાને સદગુણી સુમન. આ પુસ્તક માટે કાંઇ પણ પ્રશંસા કરવી. તે સુવર્ણપર ગીલીટ ચડાવવા જેવુંજ છે. ફક્ત એકવાર વાંચીને ખાત્રી કરો કી. ૦-૧૨-૦

મંડળગઢની મોહની. (અલાઉદ્દીન ખુનીના રાજતરંગ વખતની આતહાસીક અલૌકીક ઘટના કી. રૂ. ૦-૮-૦)

બાદશાહ અને બીરબલ. (ભાગ ૧ થી ૧૮ સાથે અપૂર્વ વાર્તાવિનોદનો ખજાનો. આના જેવું ચતુરાઇ અને હાસ્યરસથી ભરપુર પુસ્તક ગુજરાતી ભાષામાં બીજું ભાગ્યેજ હશે,) કી. ૦-૧૨-૦

વ્હોળા સુધારા વધારા સાથે.

ચોથી, એડીસન.

શા. રતનલાલ માણેકલાલ કીનારીવાળાની

ભાગ ત્રીજો

ધી ફોનોગ્રાફ.

(ઊભી: ધી ફો નો ગ્રા ફ)

અને ચોથો

ગાયન સંગ્રહ. ઉર્ફે,–રેકડર્સ ગાયનમાળા.

સોલ એજન્ટ–શા૦ ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.
લીમડાચોક–સુરત.

આઠશો ગાયનોમાં, ભાગ ૧–૨–૩–૪
સાથે કંમ્પલીટ.

जाहिर खबर.

"घन्य कृति, कीरतारकी, लीलां अदभुत, देख.
अजब हो मत मानवी, कृति करता की, पेख."

जाहिर खबर.

અહા ? આ કાંઈ ખોટાં ભાંગા પુંકી લોકોને ઠગવાની વાત નથી, આ કાંઈ ! ! જાદુઈ ચમત્કાર નથી ? નથી આ કાંઇ કામદેશની આશ્ચર્યજનક, તાંત્રિક જંત્રમંત્રની ઇંદ્રજાળ વિદ્યાના ખેલો નથી—આ કાંઈ.

:ચલચલી જા ! જા !! જા !!! ગઇ. ઉડ ગઇ ! એવા નમાલા તમાસાઓ નથી,

પણ આતો છે, પરમાત્માની વિભુતીરૂપ, કુદરતની કૃપારૂપ, અને સંત મહાત્માની પ્રસાદીરૂપ, એક ખરેખરી,

દૈવતાઇ બક્ષીસ, છે. દૈવતાઈ બક્ષીસ, છે.

તમે, તે જાણો છો ? કે તે શું છે !

વિજયી તાવિજ.

विजयी—ताविज.

વિજયી તાવિજ.

આ, **વિજયી તાવિજ!** પાસે રાખવાથી દરેક કામ માત્રમાં **વિજયશ્રીજ** સંપાદન થાય છે, **ધંધા રોજગારમાં લાભ મળે છે! ગ્રહદોષની પિડા નીવારણ થાય છે,—રોગાદી કુષ્ટની શાન્તિ થાય છે. જનમંડળ પ્રેમથી જુવે છે!** આહા ! એ વિજયી તાવિજથી માણસ માત્ર ને શું, શું ? ફાયદા થાય છે, જેનું લિષ્ટ ઉતારવાં બેસીયે તો કાગળોનાં કાગળો ભરાય ! પણ **વિજયીની વિજયતા પુરી નહિજ થાય,** ટુંકામાં **વિજયી—તાવિજ** માણસ માત્રની દરેકે દરેક, ધારેલી મનની મુરાદો પુરી પાડે છે. અને તે દરેકે દરેક, કોમનાં માણસને તેમજ બાળકોને સ્ત્રીઓને અને પુરૂષોને એક સરખું ઉપયોગી છે, **એ બાબત તદન ખાત્રિપુર્વક છે!**

एक. एक. से. अधिक है, रत्नो. अमुल्यां, मही मांही,
बीनां झवेरी कर चडै, ताही कीमत नांही,

છતાં; આ તાવીજનો ગરીબ, તેમજ શ્રીમંતો એક સરખો લાભ લેય, એ આશયથી. તેની કીંમત માત્ર નામનીજ જુજ રાખવામાં આવે છે.

ત્રાંબાનાં માદળીયામાં રૂા. ૨-૪-૦
ચાંદીનાં માદળીયામાં. રૂા. ૨-૧૦-૦

વિ. પી. પો૦ ખર્ચ પેકીંગનાં ચાર આના અલગ.

વાપરવાની રીત—તદન સહેલી છે. અને તે તાવિજની સાથે, જ કાંઈપણ કીંમત લાધા વગર આપવામાં આવે છે. પણ તે સાથે દરેકને ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે. વિજયી તાવિજ મંગાવી, તેનો ઉપયોગ કરનાર પુરૂષ સ્ત્રી. યા. બાળક કોઈપણુ કોમના હો, પણ તેઓ પોતે પોતાનાં ધર્મ-કર્મથી ભ્રષ્ટ ન હોવાં જોઈએ. તેવાંઓને, આ, વિજયી. તાવિજ ફળ દાતા નથી, ફળ આપતું નથી ! પણ જેઓ પોતાનાં ધર્મને ચુસ્ત પણે વળગી રહેલાં છે, તેવાંઓ માટે તે ઇશ્વરી બક્ષીસ છે ! કુદરતી આશીરવાદ, છે.

જેઓને ખરિદવાં ઇચ્છા હોય તેમણે નીચેનાં સરનામાં મારફતે રોકડા પૈસા મોકલી અગર. વી. પી. પો. થી મંગાવવું.

સુચના—આ તાવિજ દરેક માસમાં માત્ર એકજ દીવસે અમુક સંખ્યાથી નીયમીત તૈયારી કરાવી રાખવામાં આવે છે. માટે મંગાવનારાઓને, જણાવવાનું કે. હમારી પાસે સિલકમાં તૈયાર હશે, તોજ તુરત મોકલવામાં આવશે, નહિં તો, તેઓને એક માસ સુધીને માટે થોભવું પડશે ? તૈયાર થયા બાદ અનુક્રમે મળશે, ખરિદવા ઇચ્છનારે નીચેને શીરનામે લખવું, પેલાં અગર પછીથી કાંઈપણુ-ખુલાશાના જવાબ માટે રીપલાઈ કર્યાડ લખવો, અથવા ટીકીટ બીડવી, એમને એમ જવાબો મળશે નહિ.

શરનામું-C/o સી. એમ. બુકશેલર,

લીમડાચોક-સુરત.

નકલ-નો-નમુનો.

દટાઈ ગઈ અસલ' સૌએ, નકલ, સૌમાં સમાઈ, છે !
નકલ ની સૌ ભવાઈ હ્યાં !, અસલ' કો ને નપ્યારી છે !
ગઈ સૌ-રી'તો બદલાઈ, નકલની દે' ખા દે'ખી,માં,
કરી વાંદર, નકલ સૌએ, ફ્એશન,ની સફાઈમાં,
ટળ્યાં જાતિ અભિમાનો, બાબરીયાં કેશ શીરે થાતાં,
ચોંટયાં આંખે સદા ચશ્મા, પ્રૅસીનનાં નંબરે જાતાં,
ગયાં બંદિ-ને-અંગરખાં, મળે નાં શોધતાં, જામાં,
સેખાઇ. માં ખશ્યા ખેશો, રહયાં નાં પાઘ,નાં નામાં,
થયા બહુ કોટ અને જેકીટ, નફ્ટ નેક,ટાઇ, ની સાથે,
ગળે બંદ બેસ્તા કૉલર, સદા અક્કડ રહયાં, હાથે,
રહયાં નાં જ્ઞાતિનાં બંધન, નકલ' સૌમાં થતાં હયાં, તો,
ટુંટયા, તે વાત' સુણતામાં-ફેસીન, નાં, ખાં' તણી વાતો,
કહે, ફ્રૅશનમાં ફસેલા વો, હમારો, રાહ ન્યારો છે,
ગણે નાં-તે કોઇની પરવા, ફેશનમાં, ખુબ, ફશેલા. છે.
અને કહેતાં તે-છડે ચોગે, હમોને નાં કંઇ-પરવા,
હમે ઘરબાર વેચીશું ! ફેશન દેવી ને માટે,
હમો, પતિ, ને પુજિશું !-જશે જ્યાં, ત્યાં જવા દે,શુ !
રાખીશું નાં પ્રતિબંધ નામ, ફેશનનાં, ખાં, થવા માટે
પુરિ સ્વતંત્રા દેશું ! કદી ના-હા નહીકે, શું
સદા ગુલામ થૈ—રે'શું ફેશેનેબલ થવા માટે,
પહેરાવ શું ! પોલકા રૂડાં ! બતાવા બ્યુટીમાં પુરા;
કર અમરેલા, ઝલાવિ શું ! પોઝીસનમાં ખપાવા ને,
ધરી શું ! હમે છત્રી તેને, શીરે, ધોઇ શું પગ તેનાં, નીરે,
શરમના ગણુ શું ! તેમાં, ફેશનમાં, ફ્સ્ટ, થાવા માટે,
હમારી ફેશન એવી છે। હમોએ એ ફેશન સેવી છે,
નકલનો આ નમુનો છે ! નકલની વાત ન્યારી છે,

(મનહર કાવ્યમાળા.)

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડસ ગાયનમાળા.

ભાગ ૩ જો.

દ (૪૨૦)—**કબીરભજન**—રાગ-ભજન-પદ. દ

દયા ધરમ નહી મનમેં, મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં.
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં.
નુગરા બેઠન વાલા, ડુબે, સુગરા તરજાય ઉનમેં.-મુખડા.
મુછ સમારી પાઘડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં.
ડુંગરકા પાની જોબનકા લટકા, ઢલજાવેગા ખીનમેં.-મુખડાં.
ઓર કાયામેં ઘાસ ઉગત હયે, ગૈયાં ચરત હયે બનમેં.
કહેત **કબીર** સુનોભાઇ સાધુ રહ ગઇ મનકી મનમેં.-મુખડાં.

(૪૨૧)—**સરદારબા**—

દશા કરે તે કોઇ નકરશે મુરખ કરે અભિમાન.
પ્રાણી બિચારૂં તુચ્છ મગતરૂં, કાળ કથા અણુજાણ.
હુંપદમાં મરડાઇ મરે પણ, ધાર્યું કરે ભગવાન-દશા૦
નિરધનીયા પળમાં ધનવંતા, ધની થયા લાચાર.
દા સુખી કે સદા દુ:ખી, નહિ કોઇ જગમાં રહેનાર.
કુંપળ હરતી પાન ખરંતા. તે પણ છે ખરનાર.
નામ અમર રાખે તે જુગ જુગ, જનમ્યુ તેજ જનાર
નાહક આકીન છોડે નીજ જન, સત સહાયક કીરતાર-દશા૦

(૪૨૨)—**મીસ કાલી જાન**,-રાગ-ભૈરવા, તાલ-દાદરા,

દઇ મારે તુ તુરકવાને ઘેર લઇરે;
આપ જગે ઔર મોયકો જગાવે, મેરી એક લાખ રૂપૈયેકી નીંદ ગવાંઇરે-દ.

દા (૪૨૩)—**હરીશ્ચંદ્ર**— दा

દાન, ગ્યાન, ધ્યાન, નિશદીન તેરો. પલ છિન યાવર. સબપર,
જાન, પ્રાન. જાન રખતી તોહે, દુનિયા સારી,
જીસે પ્યારી, ધર્માચારી, જગમન. સરવર,
માન ખાનદાન રોશન જયમે માહે અનવર.
મિહરે બરતર, નિત સચ્ચાઇ, છાઇ ઘરઘર-દાન,
પ્રજા પ્યારી, નર યા નારી, તો પરવારી, ઓ હિતકારી,
જાનો તન, ધ્યાનો મન, માલોધન, ગરદન સર-દાન.

નામવર, દાદગર, જી. વકર. જી હુનર,
દરબાર આલી સરકાર, સરકાર વાલી દરબાર,
હરકાર નેકી આસાર, દરબાર. હામી કરતાર;
નેકીયાર હોબિસયાર. આલમચાર. હો બલહાર.
બાગો બાર, ફેહેગુલઝાર, રહે હદબાર, ફુલે ખિલકર,

(૪૨૪)—સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ટેક.
સંસાર સંબંધ તોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી;
હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે— દયાળુ૦
આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાવું..
જ્હારે અવિનાશી આવો, આવોરે, દયાળુ૦

(૪૨૫)—નવલ કુસુમ—

દામની છે દુનિયા તમામ, માન મુરખ મનવા દામને સંભાળરે. દા૦
દામ વિના નર તે ખર સમાન.-મુ.
દામ મળે માબાપ કહે, કરમી કુળદીપક મારો;
નહિ તો કહેશે કયાંથી પાકયો, કુળ માંહી અંગારો. રે મુરખ૦
ગરથ હોય જો ગાંઠ, તો નારી રહેશે પ્રતિવ્રત ધારી,
નહિતો સુતો મુકી સરકસે, જાલીમ રમવા જારી. રે મુરખ૦
હસે પાસ પૈસો જો તો, પુત્રો પણ સેવા કરશે.
નહિ તો કહેશે ખાતો મફતનો, ક્યારે બુઢો મરશે. રે મુરખ૦
કોણ માતને, કોણ તાત વળી, કોણ પુત્ર, કોણ પ્યારી,
સ્નેહ અને સગપણ સહું સમજો, દામ તણી સહુ યારી;
સમજો દામની દુનીયાદારી, સમજો દામતણી બલીહારી. રે મુરખ૦

(૪૨૬)—યોગ કન્યા—

દારૂ ધરનો ને પ્યાલી પરાઇ, હો પ્યારા ધીમેથી પીજો ધરાઇ.
બસ લાવ, લાવ. વ્હાલી. પી જાઉં એક પ્યાલી,
દેદે જરાક તાલી. કરબાટલી ને ખાલી.
વીસ્કી હું પાઉં કહોતો, બ્રાન્ડી લઇ આવું.
કહોતો એકરષ્ટા નંબર વન-દારૂ.
-આ દારૂ નહોયતો આખો સંસાર સુનોછે.
વાવા ઉમંગ છે, રંગીલી રંગછે ઉડાવો પતંગ.-દારૂ

દી (૪૨૭)—કામલતા— દી

દીલ મારૂં માને નહિ, મનડું ઠરે નહિ, ત્યારે કરૂં શું તાતજી—
મેં જોયું ફરી ફરી, જોડી મળે નહિ, કોને વરૂં હું તાતજી.
" નયણે પ્રીતી ઝળકી હતી, અહીં આવતાંજ સમધ ગઇ,
ઉર્મી અંતઃર ઉછળી હતી, નૃપ દેખતાંજ દબાઇ ગઇ."

હીરલો અમુલ્ય ખરીદવા, ઉમંગભર આવી અહીં;
પણુ અંતરે અંકુર ન ફુટીયાં, પ્રીતી પ્રગટાવી નહીં;
છતી આંખે દીવો લઇને પડી, કુવામાં હું ડુબીછું તાતજી. દીલ.

(૪૨૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ભજન, ઝીંઝોટી—પદ

દીનકો દયાળ છાંડ કવન શરણુ જાઉં.
એક નામ નિરંકાર, સોહી ફળપાઉં—દીનકો.
જાકે મુખ રામ નામ સોહીઘટ સાચા.
રાનનામકો પ્રતાપ ત્રિભુવનસે ઉંચા—દીનકો૦
તુંહિ રામ તુંહિ કૃષ્ણુ તુંહિ ગુરૂદેવા.
ભગતનકી લાજ રખો, એહી માનું સેવા. દીનકો૦
તુંહી ગરીબન નવાજ મૈં ગરિબ તેરા
એકબાર કહો દયાળ તુલશીદાશ મેરા—દીનકો૦

(૪૨૯)—અસ્તરે હીર્સ—

દીનાનાથ મોહે ડુબતા તારો ઉગારો કરૂણા નૈયાસો.
ભયકે ભવરન સોં ઉદ્ધારો કરદો વાર, ભવસાગર મતડારો.
તુમરોહી નામ નિસદિન, સરનકો જગ મજ ઠાંમ.
તુમહી દયાકે. રામ, જીયામેં, હયે હામ.
તોકે તજે ડુબે સાગર. ન સંસાર.
જાવે નહીપાર રહે મજ ધાર હોવે નિરધાર.—દિના,
તોરી લીલા જો કોઇ ભૂલા, વાકો નહિ ઠાર હશરકો સંભારો-દીના

(૪૩૦)—મીસ ગૌહર—રાગ,-દાદરા.

દિલજાની મેરે તુંને મેરી કદરભી ન જાની, દિલજાની મેરી તુંને
જરા આઓ સૈયાં, ન સતાવો સઇયાં, નજર આઓ સૈયાં (૨
ન સતાવો સૈયાં........દિલજાની મેરી તુંને
જો ચમનસે ગુજરે તો, એ શીબા તું કેના બુલબુલે જારસેં,
કે ખીજાંકે દિનભી સામને, લગાના દિલકો બહારે. દીલજાની મેરી તુંને

(૪૩૧)—મીસ ગૌહર—રાગ, પહાડી-તાલ. ત્રીતાલ.—

દિલદાર દિલઆરા તન મન ધન સબ, તુમપર કુરબાન કરું,
ઘડી ઘડી પલ પલ ધડક, ધડક દિલ ધડકત હે-દિલ.
ખુદાકે વાસ્તે અબ તો યાર પહેલુંમે.
તડપ રહા હય દિલ, બેકરાર પહેલુંમે.
ન તેરા વસ્લ હૈ, મુસકીન નતાબ હૈ દિલાકો;
અજીબ તરહકા ધતાહી, અજબ હે દિલકો. દિલ.

(૪૩૨)—મીસ જાનકીબાઇ—રાગ-ભૈરવી-તાલ-દાદરા,

દીલ દેદેપરી તુંહમારી હમે, બોસા નદીયા દુસવારા હમેં-દીલ,
ગેરોકો બોસા, હમકો દિલાસા, યેતો નહી હય ગવારા હમેં-બોસા.

(૪૩૩)—**મીસ ગૌહરજાન**—રાગ,-ખમાચ-તાલ, ત્રિતાલ,
દોલ કોસીસે ન લગાના. બુરા હે, જાને મેરી જમાના-બુરા હે;
હમસે અદાવત ગૈરસે ઉલફત. દીલજ, લે કો જલાના-બુરા હૈ;

(૪૩૪)—**મીસ કાલાજાન**—રાગ-જીલ્લા-તાલ-કવ્વાલી, ગજલ,

દીયાહેં ગુસ્સ યારોંને, કફન રંગીન પહનાયે હૈં,
તમાસાહે. કે કુશ્તે કો, તેરે દુલ્હા બનાતે હૈં
મેરે મુરકદ કો ફુકરીને કયામત બનકે આતા હે
પઢાહું આનકર મેહયાં તો યોં મુઝકો સતાતે હે

હલીનાજહાં રખતે હે શાયદ દર્દકા શીવાહ
જગહ દોતા હે જે દીલમેં ઉસીદા દિલ દુખાતે. હેં.

(૪૩૫)—**ગઝલે દાગ**—રાગ-ગઝલ,

દીલકા કોઇ હામી દમે બિસમીલ નહીં હોતા,
કમબખ્ત કલેજાભી. તો શામીલ નહીં હોતા,

તીર ઉસને લગાયા વહ, લગા આકે જીગરપર
કમ સીનહે વહ કયા જાને યહાં દિલનહી હોતા.

દીલ તુમને લીયા હે તો જરા તોહો લીયે હજરત,
ચુટકી મેં મિસલનેકે લિયે દિલ નહીં હોતા,

અયે દાગે મુસીબત મેં હું કુછ કલ નહીં પડતી.
ગો. છીનતે હો મુઝએ જુદાદિલ નહીં હોતા,

(૪૩૬)—**હુસેન આરા.**—

દીલો જાંન કરૂં કુરબાન સુરતીયાં મન બસ ગઇ.
મોરી જાંન સુરતીયાં મનબસ ગઇ......દીલો.
તોરે બલ બલ જાઉં દરૂનાઉં કરૂનાઉં.
માનન કર અબમાન જાંન...............દીલો.

જાય ગયા હએ મેરી આંખોમે' એ જોબન તેરા.
છોડ સકતીહું ભલા. અબ કોઇ દામન તેરા

દુર મત કર દીલબર દીલસે નહો બેજાર બીસ, મીતસે
મધુર મધુરબતીયાં કરોજી છતીયાં લગોજી છતીયાં. તજોજી. હાં આં—દીલો.

(૪૩૭)—**ભુલભુલૈયાં**—

દીલદાર યાર છૈલાશેં નૈના લગાયેંગે. નૈના લગાયેંગે સૈંના લગાયેંગે-દી.
યારમેરા આલા જોબનમેરા બાલા,સુરત મોરે સૈંયાકી દીલકો.નભાયરે-દી.
બાતમેરીભોલી ઉમરમેરી કોલી,આંખમાર ગબરૂસે નૈના લગાયેંગે-દી.

(૪૩૮)—**જાંનીસાર**—

દીવાના હું શએદા હું તલબગાર હું તેરા.
અએ જાને જહાં તાલીબે, દીદારહેં તેરા.—દીવાના,
જાઉં મે કહા અબતેરી. દેવડીસે નીકલકર
રહેનેદે મુઝે મએ તો, ગીરફતાર હું તેરા—દીવાના.
દેખા યહકબત તુજકો મહબ્તકી નજરસેં.
ગરજુર્મ હએ એહ તોમય ગુહનાગાર હું તેરા—દીવાના.

દુ (૪૩૯)—ના. સુ. નો. બંધ, સારંગીવાળો—રાગ—ગઝલ, દુ
દુઃખી સ્થીતી થઇ મારી, રૂદનથી શું, મળે યારી;
વૃથા ગઇ સર્વ આજીજી, મળી ગઇ ધુળ સૌ બાજી.
સંબંધી મિત્ર સૌ નાઠા, બન્યા બહુકુર શી આશા;
મનુષ્યોની મદદ એવી. દિવાલો રેતની જેવી.
વિપત્તી શીર ભલે આવો; દુઃખો સૌ ત્રાસ ઉપજાવો;
નથી ડરતો કશાથી હું, મરણથી ત્રાસ વધતો શું.
હઠો આવો ન મુજ પાસે, જગત સૌ સ્વાર્થમય ભાસે;
હરી હું છું શરણ તારે, ભવાબ્ધીથી ઉગારી લે.

(૪૪૦)—બુદ્ધદેવ—
દુઃખીને ડરાવે શાને, મરેલાને મારે શાને;
બળેલાને બાળે શાને, વૈરી વિધિ.
રીઝાવી સતાવે શાને, સતાવી રીબાવે શાને;
રીબાવી જીવાડે શાને, દયાના નિધિ.
શશિને કલંકો દીધાં, ગુલાબો મનોહર કીધાં;
નિયંતા તેં આવી શાને, અનિતી કીધી—દુઃખી.
ચંદનને કુસુમ ન દીધાં, સાગર જળ ખારાં કીધાં.
અમૃત કહી ઝેર દીધાં, જીવન અકારાં કીધાં;
રમણી હૃદયે આશા, નિરાશા, દીધી—દુઃખી

(૪૪૧)—સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.
દુરમતી શે નથી દેખતો ચેત ચેત નાદાન.
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન
આ જગમાં સાચો કોઇ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદાઇ છે.(૩)—દુર—
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુઠી ઠગાઇ છે,
તનધન જોબન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઇછે.
અંત વખત કોઇ કામ નઆવે સાચી પ્રભુની સગાઇ છે.
અમીર ગયા ઉમરાવ ગયા, નસહુને મનની મનમાં સમાઇ છે.
સત્ય વાત સાણાનર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઇ છે.

(૪૪૨)—મનુ મણી—
દુઃખીઓ આ દુનીઆ મારે, હું અંહીથી તંહી અથડાઉં
ચડતી પડતી દશા ચક્કરે, ચઢતાં ગોથાં ખાઉં.
કોણ કુટુંબે જન્મ થયો ? બાળ કાળ શી રીતે ગયો ?
ઉંચો ચઢી ભવસાગર, મોજે નીચો પડી પછડાઉં—દુઃખીઓ
વિરંગી રંગો રમીયો બહુ જંગલ જંગલ ભમીઓ સહુ;
ખમતો દુઃખ સુઃખ સર્વ તરેહનાં, અજબ સ્થીતિ પલટાઉં—દુઃખીઓ

(૪૪૩)—સુપ્રુયખુન—
દુનીઆ એક મુસાફીર ખાંના,હય પ્યારે ના મન અટકાના;
સાંજ સમજકે આય બયેઠે,હય ભોરકો હય જાના.
ચુન ચુન મટ્ટી મહેલ બનાયા, લોગ કહે ઘર મેરા;
ના ઘર તેરા, ના ઘર મેરા, ચિડીયા રેન બસેરા.
મત લલચાના, દિલ લગાના, હરકા ગુન ગાના,

(૪૪૪)—અસીરે—હિર્સ—
દુનિયા મતકબકી ગરજી, અબ મોહે જાનપરી
જબ લગ બયેલ બહે કોલ્હુમેં તબલગ પ્રીત ખરી
થકા બયલકો પુછત નાંહિ, ભટકત ગલી ગલી,
હરા બ્રક્ષ પક્ષી આ બયેઠે, રટકે નામ હરી
ઉડ ગએ પન્તે ઉડ ગયે પન્છી દુનિયા, જગતકી રીતઅરી.

(૪૪૫)—હાર—જીત—
દુન્યા એક મુસાફીરખાના હએ, પ્યારે ના મન અટકાના.
સોચ સમજ લે કયું બયઠા હએ, છોડકે રહે જાના,
ચુન ચુન કંકરી મહલ બનાયા, લોક કહે ઘર મેરા,
ના ઘર તેરા ના ઘર મેરા, ચીડીયા રયન બસેરા
મત લલચાના દીલ ન દુઃખાના, હરકા ગુન ગાના—દુન્યા,

(૪૪૬)—ખુશરૂ, હશીના—
દુખીયારી હું મારી હું ગમકી.
મેરે આસ નહીં કુચ્છ દીલમે જરા—દુખીયારી.
આપ ક,ઓમકે હો બએપારી, ધનધા ધંધા જારી,
બીના ધન દાનકે લેનાં ન દેનાં, મએ ઓરત હું ભિકારી-દુખીયારી
કામ નહીં મીસકીનોકા, યહાં નહિં ખએરાત,
જા અપની તું રાહલે, કર માયાકી બાત—મેરે.
નએ દઓલત હી રહેગી નએ સાંમાં હોગા,
ગોરે તારીકમે તનકા, તને ભેજા હોગા,
ધન માયા કુચ્છ કામ ન આવે, આવે કરની કામ;
અએસી કરની કર ચલો, જો પાછે બાજે નામ—મેરે૦

હે (૪૪૭)—સુરદાસ— હે
દેખો દેખો, મેરા નામ, માયા મહાન મશહુર હે,
મેરા ન્યારાહી આલમમેં નુર હે. જોગી ભોગીકું મેરી જરૂર હે.
દીલમેં યું રહે, ન કોઇ મુજસે દુર હે.
વાહજી વાહ, વાહજી—દેખો દેખો.

(૪૪૮)—હઝરી સાંપ—

દેખુંગી પ્યારે અબાકા મુખડા, પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારે.
ભુલે હુવેથે હમે અબ તક દીલસે, દીલસે જાયગા સારા સારા સારાહી
એક મુરતકા ટુકડા—દેખું.
રખેંગે, ઉલફ્ત, વહમ અબ સબ હું જબાકું જબા,
ફીરતાથા મારા મારા મારારી, દીલ ઉખડાહી ઉખડા—દેખું.

(૪૪૯)—મીસ કાલીજાન—રાગ—ભજન—તાલ, દીપચંદી.

દેખોરી એક બાલા જોગી દ્વાર હમારે આયો હેરી.
આસન મારે આગન બિચ બેઠો, વહતો મોતિન માંગભરાવે હેરી,
ભિક્ષા દેતા નહીં લેતા વહ, બારહ બરસકા માંગે જોબનવા—દેખો.

(૪૫૦)—મીસ રેઝા—રાગ, સોહેની—તાલ—ત્રિતાલ.

દેખનેકો મન લલચાયે પીયાકે દરસપાઈનનદિ, જીયા ન માનેમોરા—દેખ નેકો.
રાત સનદ પીયા સુપનમેં દેખે ભોરભયે નજર ન અઆયે;
પીયાકે દરસપાઇ નનદી, જીયા ન માને મોરો,

(૪૫૧)—ખ્વાબેહસ્તી—

દેખી નાહી ચતુર સુઘડ કોઇ નારી, નીત નેક ચલનપર વારી વારી.
પ્રેમ મંદરીયા મોહની અખીયાં, પ્યારી નજર નજર બીચ લજીયા.
ગુનસે મોહે મન, જગતકી પ્યારી......દેખી.

(૪૫૨)—ખુબસુરત—બલા—

દેખો યારો કયા ઝક મારા બીબી અયસી લાએ,
કે જીસને આતેહી મેરા દીવાલાફુકા હાએ,
યારોકે સાથ હોટેલમાં, ચંપીનકી બોટલ ખુલવાયે
ઔર યહાં તો મીસ્ટર ખેરસલ્લાકા, ડબ્બા ગુલહો જાએ.
મિલે જીસકો જોરૂ અયસી, વોહ ભ્હાર દેખે કયસી.
લા અનત ભેજો યારો અયસી, જોરૂ ક્રી અયસી તયસી,
કોઇ આવે સાયકલ લેકર ઔર કોઇ લાવે મોટરકાર
મિયાં, તો ઘરકી ખાય હવા ઔર બીબી જાયે ભ્હાર,
ગયરે કો દેકર હાથ બગલમેં—ફીરતી હય બજાર.
અયસી ફેશનેબલ ઔરતપર હો ખુદાકી માર.—મીલે
ભટકે વોહ રાત કો નાટક ફાટકમે, ઉલજલુલ
મિયાં રોકે તો બીબી કહેતી બી, કવાઇટ, યુ, ફુલ.
દેખો યારો હાં તુમબી ન કરના અયસી ભુલ
વરના તુમ્હારી બી યેહ કરદેવેગી દબ્બા ગુલ,

ધ (૪૫૩)—સતી દ્રૌપતી— ધ

ધરો કાંઇ હિત શિખામણ ધ્યાન, ગર્વથી નથી નાથ કલ્યાણ.
કુસંપે રહ્યું કોણ આરામ, મેળવ્યું કોણે મહીમાં માન.
અભિમાન પર્વત છે મોટો. હેઠળ ઉંડી ખાઇ.........
ચડયા પડયા તે નર પછડાયા. છરમાં ગયા ઘુંદાઇ,—ધરો૦
લંકા સરખો ગઢ દુર્ઘટ ને સમુદ્ર સરખી ખાઇ.
લંક પતિ પણ લંક ન લાગ્યો. રણમાં ગયા રોળાઇ,
હિરણ્યાક્ષને હિરણ્યસ્યપુ જબરજંગ બે ભાઇ
નરસિંહ રૂપે નખેવધેર્યો, માને ગયા મરડાઉ.........ધરો૦

(૪૫૪)—દેવકન્યા—

ધરી સરસ સોળ શણગાર આજ. પિયુકાજે હું મલપતીરે.
વાહ બની જોબન મદવતીરે. કસકસી ને ચોળી તંગ અંગમાં.
નાજુક બદન તીરે—વાહ.
ચપળ નેનમાં સુંદર કાજળ, લાલી ગાલપર ખીલી રહીરે.
વેણી આ નાગણ સમગુંથી. શોભા વદનનીરે—વાહ-બની૦

(૪૫૫)—મીઠા જહર—

ધર ધીર ધીર ધીર જરા મનસે પ્યારી.
કર દમ બદમ ન અશ્ક બારી
લબપે રખના આહો જારી જારી
દુઃખ દેખા નહિ જાયે જીયા ભરભર આએ
ચલ જાનેદે ટલજાને દે, અરી માન. માન. માન. માનવારી—ધીર૦

ધા (૪૫૬)—સ્નેહસુધા— ધા

ધાર્યું એક ધણીનું થાય,
આપણું કર્યું કાંઇ નહિં થાય...............ધાર્યું,
રામચંદ્ર જેવા સત્યપુરૂષો, શીદ વનવાસે જાય?
સીતા જેવાં મહા સતી તે, શીદ દોષીત દેખાય?
દશાનન રણમાં શીદ રોળાય? વિધી નીકળી ન કળાય—ધાર્યું.
ધર્મ ધુરંધર ધર્મરાયને, શી દધુત રમવા જાય?
પાંચ પતી જોતા સતી કેરી લજ્જા શીદ લુંટાય?
હતા હાજાર બેલી યદુરાય—છતાં શીદ દુઃખમાં તે ડુભાય?
કરો ને ભલે અનેક ઉપાય—છતાં ભાવિનહીં ભુંસાય—ધાર્યું,

ધી ૪૫૭—મોહિનીચન્દ્ર— ધી

ધરી ધિરી સુંદરી જરા ધીરી, તારા વાસે લીધી છે ફકીરી—
નયન મીલાવો પ્યારી હસી બોલાવો, આપીશ આખી અમીરી એજી
રૂપે રીઝાવું કહોતો સોને મઢાવું, દુર કર તું દીલગીરી એજી.
ધીરા ધીરા કુંવર જરા ધીરા, સગી માડીના જાયા ઓ વીરા.
જેવી પોતાની તેવી નારી પરાઇ, પર સ્ત્રી પરભવની પીડા.
રાવણ રોળાણો દુર્યોધન દબાણો, કીચકના થયા ચીરા.

(૪૫૮)—**સૌભાગ્યસુંદરી**—

ધીમા ધીમા ચાલોને મારા પ્રાણુરે, પગ નાજુક તમારા અ:-
મચકાઇ જશે, કમર લચકાઇ જશે, ઓ સુજાણુરે. ધી૦

સાખી { નાજુક વેલી ફુલ સમી, કોમળ આ તુજ કાય;
ધડકે છાતી શ્વાસથી, એ અંતરથી ઓળખાય,

પરસેવાના બિંદુ બાઝયા મુખે, મુખ રાતું થયું થાક અતિ ।
આ છાતીપરે લ્યો વિસામો સુખે, ઓ—ઓ સુજાણુરે. ધી૦

(૪૫૯)—**લક્ષ્મી વીજય**—

ખિરી ખિરી બેની અલબેલી, મનમોહન આવે, ઓ આવે, પ્રેમઘેલી,
રહો છાની શરમાવો શું સાહેલી(૨) તારા તનમાં લાગી છે તાલાવેલી.-ધી.
સખિ જો પેલી કોકીલ રહી, કરતી ટહુકાર અધિર થઇ,
(કોયલડી અધારી...એવી તુ એ છે, સખીરી, વાહ) (શરમાવો શાં-) ધી.

(૪૬૦)—**ભગવત, ગીતા**—

ધીક્કાર (૨) નારીજાતીને ધીક્કાર.
કોઇ કોઇ કાઇ નથી, આ કળીયુગમાં રુદ્દાર—ધી.
લિંબોળી જાણી લ્યો નિશ્ચે, ઉપરથી પ્રાયકાર;
મીઠી તો એકે કયાંથી, પણ-કટુતા નો નહીપાર—ધી.
નારી વશ થઇ પ્રેમે ચરે, તે નર નહિ વાનરબેર,
ખત્તા ખાશે આખર મરતે, અનુભવના કહેનાર.—ધી.

ધુ (૪૬૧)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, પીલુ, હોરી. ધુ

ધુમ મચી ગોકુલ નગરીયાં, ફાગન કે દીન ચાર રમઇયાં-ધુમ.
કંચનકી પીચકારી બનીહએ, હીરા મોતી રતન જરાવ જરઇયાં-ધુમ૦
લાલ દીઓ મુખઉપર કેશર, હોરા ખેલે નંદલાલ કનઇયાં-ધુમ૦
કૃષ્ણુ રંગધર સાસ લરેગી, દેહ કિશ હન જાએ કેમ હીયાં-ધુ૦

(૪૬૨)—**ખુરશીદે ઝરનીગાર**—

ધુંવેકી ગાડી ઉડાય લીયો જાય, એસા શીરંગી પંસેકા લોભી-ધુ૦.
ફકફકફક, ગાડી ઉડાય લીયો જાય-ધું૦
જાત કહી દેખે, જમાત નહીં દેખે, એકહી બિસતરે બૈઠાય લીયો જાય-ધું૦
હીંદુ મુસલમાન ભંગી ચમારકો, ટીકીટકે, રૂપે ગીનાય લીયો જાય-ધું૦

ન (૪૬૩)—**વિક્રમચરીત્ર**— ન

નજર કરો નાથ જરા, ઓળખી લ્યો નારી;
હું છું ક બીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—ન૦

સાખી } હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ;
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની ભુલ્યા શુદ્ધ

કોણુ હતી કંથ તે દુધની પાનારી—ન૦

સાખી } મુવાં કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર,

છાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી—ન૦

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોકી, તમોએ કીધી.

ફરી બતાવી મેં સાબીત સરત સર્વ મારી—ન૦

(૪૬૪)—વિક્રમ ચરિત્ર—

નયનમાં નિદ્રા ન આવે જરી, મારો રામ ગયો વનવાસરે. ન.

હંસ વિનાનાં મારાં સરોવર સુનારે, વાત્ર વિનાની વન વાટરે. ન.

પંખી વિનાનાં મારાં પીંજર સુનાંરે, મંદીર સુનાં સિતા રામરે. ન

(૪૬૫)—અનસુયા—

નર વીણુ જગમાં નાર તણી, કીમત કોડી કહાવે,

હલકું સૌ કોઇ ગણી અબળાનું જુઠ્ઠા આળ ચઢાવે. ન૦

વ્હાલા પણ વેરી થઇ બેસે, જેને જેમ ફાવે તેમ બોલે;

કંથ વિના ની કામનીનું જીવતર તરણા તોલે. ન૦

કુડ કપટની ભરી કુલટાઓ, લાલચ દઇ લલચાવે,

અવરણમાં ભરથાર વિના, ભામિની લાજ લુંટાવે.

(૪૬૬)—અનસુયા— -ભજન-

નહિ કોઇ ચીજ ગળી, ગરજ સમ, નાહં ચીજ કોઇ ગળી;

માનવંત નિજ માન મુકી, દુશ્મનને પડતા ઢળી—ગરજ સમ.

બળીયા પણ નિર્બળને નમતા, રાય રંક ઘર જાય;

સોંઘુ પણ મોંઘુ થઇ બેસે, કળી શકાય ન કળી—ગરજ સમ.

સમયાધીન થઇ ઝેર હળાહળ પીવું અમૃત ગણી;

જઇ મહા સનિને શીશ નમાવો, જાય આપદા ટળી—ગરજ સમ.

(૪૬૭)—સરોજની—

નખરાળી જોબનવાળી, કોઈ બુલબુલને બોલાવો,

મચકાળી મેદીવાળી, આ બુલબુલને, બોલાવો.

કોઇ સલુણા સંગે માણુ, મોહનમાળા પહેરી,

મદન રંગનું જોર જણાવું, લાલ કોઇ છે લ્હેરી...આ...ન.

હાવ, ભાવ. રસ ભેદ બતાવું, સમજાવું સૌ વાતો,

ગયો વખત પાછો નહિ આવે, માણવી હોય મઝા તો...આ...ન.

(૪૬૮)—મીરાંબાઇ— રાગ-ભજન

નહીરે બાંધું રે રાણા નામ, ન જાણું કાંઇ, પરણી મારા ત્રિભુવનની
સંગાથ બીજાનાં મેડળ નહીરે-બાંધું.

ચાર ચાર જુગની રાણી ચોરીઓ ચિનરાવો, કાંઇ લીલુડા માંડવા હેઠ-બી
ધર્મનો ધોરીયોને પંથની નૈયા, કાંઇ સતની જાનડીયો લ્યો
સંગાથ-બી.
કરણીનો દોરડોને મનની વરમાળા ભાઇ. વરત્યા વરત્યા ચોરી
મંગળ ચાર-બી.
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ પરણું મારા ત્રિભુવનની સંગાથ-બી

(૪૬૯)—ઉર્વશી, પુરૂરવા—
નયને નિહાળ્યો મ્હારા નટવરે.
ઘટ ઘટ વ્યાપી વ્હાલો, હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે...નયને.
અલખ નિરંજન ભવભય ભંજન.
વ્હાલો વિહારી મ્હારા હૃદયે રમે મારા હૃદયે રમે નયને.
સાચો સલુણો સ્વામી નાથ ગરૂડ ગામી.
વિશ્વ વિરામી મારા હૃદયે રમે, મારા હૃદયે રમે—નયને.

(૪૭૦)—ઉમાદેવડી—
નથી જગતમાં સાથ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ.
શું ફોગટ ફાંફાં મારે મુરખડા ભરે આભથી બાથ.
કમળ પત્રપર જળબિંદુને સુકાતાં શી વાર
શ્રાવણની જળ ભરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું.
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુન્ય સંગાથ
પંથી જીવ પામી ગયો. નરભવ નગર બજાર
સોદાગર સમજી જાઇ,કરો પુન્ય વેપાર, જીવ જવુંછે ખાલી હાથ-અંત-નથી

(૪૭૧)—લક્ષાધિપતિનો રમણ—
નહી નીચતણી સંગત કરવી નહી સ્વાર્થીની પંગત ધરવી.
નહી પાપીની પ્રીતી ભરવી, સંગતના ફળ૦—આ. હા. હા. હા.
આ. રમણ હતો ધર્મેશુરો—આજ્ઞાંકીત બાળક એ પુરો.
ગયો સંગતથી આવો ભુરો. સંગતના ફળ આ. હા. હા. હા.

(૪૭૨)—નવલ-કુસુમ—
નકરરેહો કાળી કોયલડી ટહૂકાર-નકરરે.
હું-જોબન ભરીનાર-મારે મ્હોલે નથી ભરથાર-નકરરે
ઝરમર ઝરમર મેહુલો વરસે, વીજકરે ચમકાર.
તેમાં પાપીણી પીયુ, પીયુ,બોલી. શું? કાળજ મારે કટારરે-નકરરે.
માત મરીગઇ તાતગયા મરી, ભ્રાતન ભાળલેનાર,
પરને પનારે હું મરીશું.-મરેલીને નહિ મારરે—નકરરે

(૪૭૩)—સુકન્યા—સાવિત્રી—(નાતરીયા ન્યાતનો, ફજેતો)

નવ ગમે ઘરબાર, ભરી દુઃખની વખાર;
બળ્યો સંસાર નાતરીયા નાતનો,
...દીઠું નારનું બજાર વ્હોરી વ્યર્થ વહે ભાર.
જેમાં મળે નહીં મેળ કોઇ વાતનોરે—બળ્યો.
કેમ કરી થાય કહો પ્રીતિ પરાણે,
"કરે જીવનાં મોહકાણ મુવે હોય તાણા તાણ"
...ભાઇ બાઇનો વ્હેવાર ચાલે લાતનોરે—બળ્યો.

(૪૭૪)—ચમકતીબાજલી.—

નકરો જીહાં પ્યારી તનમન એ કરાર.
જીયા કરો નહી બેજાર દેવે સબ તુમે કિરતાર.
જરમર ઝરમર મેવલા બરસે બીજ કરે ચમકાર.
કોયલ પાપની પીયુ પિયુ બોલે તિરકલેજે કે પાર.

(૪૭૫)—ભિષ્મ પિતામહ—

નમસ્કાર છે ગુરૂજનોને, સુણો પ્રતિજ્ઞા મારી;
અબળા છું પણ પ્રબળા સમજો આ હઠને વિચારી;
છું પરશુરામની ફરશી, તે ભિષ્મ લોહીની તરસી;
...સાહસ બાળા નહિ કર એવું, ભીષ્મ બ્રહ્મચારી;
બ્રહ્મચારી પણ જોશે પ્રભુતા, આ સીતમગારી—નમસ્કાર.
આ ધર્મ મારો વણસાડયો ભીષ્મે ભવ મારો બાળ્યો.
......કર ક્ષમા ભવાની ભીષ્મને, કુરૂં નંદન વ્રત ધારી;
...વ્રત ધારી જોશે આ પરચો, કોપી મહાકાળી—નમસ્કાર
હું પ્રસન્ન શિવને કરીશ, મુજ ભુજાથી ભીષ્મ હણીશ,
વર મેળવી પુરૂષ બનીને વેર હું લે નારી......નમસ્કાર.

(૪૭૬)—સિલવર-કીંગ—

નયના લગાકે બરમાએરે મોહન મન લોભા ગયો,
દુ ચલા ગયો જીમે સમા ગયો—નયના.
ફસલે ગુલ તુજસે મેરા દસ્તે જાનું યાદ આયા,
દિન ભલે આય મેરા મોસમે ફરિયાદ આયા,
જાને શીરીંકે લીયે આશિકે નાશાદ આયા,
ના,જ ઉઠાને કે લીએ, કોહસે, ફરહાદ આયા,
નયના લગાકે બરમાએરે, મોહન મન લોભા ગયો,

(૪૭૭)—હુસ્ન આરા—

નહી પ્યારા દીલ આરા નીરાલા રે લગે તન મનમેં ભાલા,
સખીરી નાહી માને એહ જોબન બાલા,
બીન સયયાં હારી ગુઈયાં, ઉડત તન જવાલા—નહી.

ચરખને મુઝકો હુએ જીસ તઓર બનાયા તનહા.
ચુન યારબ હો કોઇ અપનાં પરયાં તનહા.
રંજો ગમ મએને ઊઠાયા, સો ઊઠાયા તનહા.
કીસી આશકકો ન રખના તુ ખુદાયા તનહા.

બી રહા જગએ જીયા. જાએ—મોગહાએ મોહન બીરજબાસી—નહી.

(૪૭૮)—દેવકન્યા—રાગ. ભૈરવી —ઠુમરી.

નજર મોહે લાગીરે બાલાપનમેં, નજર મોહે લાગી બિરહ જોત જાગી, બાલા
દેહલી શહેરસેં બૈદ બુલાવો. નબ્જ દિખલાવો નજર ઉતરાવોરે.—બાલા.

(૪૭૯)—મીસ ઝોરા—રાગ-સોહેની. તાલ-ગઝલ

નકાબ ઉડકર જોતેરા આરિઝે રોશન નઝર આયા.
હુવાં સાબીતકે ખુરશદે, કતે આદાબ કર આયા,

ખુદંગે નાઝ કે. જાનાકીસ, ધડીસીનેમેં જાપાયા.
દીલે નાઝ હું બરબાદ, હુવા, વો. એરીર આયા.

નીગાહે લુફતસે ગોરોકો દેખા હમ હુવે બિરમીલ.
ખુદંગે નાઝ તુમને કીસ તરફ ફેંકા કીધર આયા,—નકાબ.

(૪૮૦)—મીસ જાનકીબાઇ—રાગ-સિંધુ-ભૈરવી-દાદરા

નનદીયારે જીયા ન માને મોર, હાયનબી રેન થોરીરે—નનદી—
રધુપીયા તોરી ગુનનહિ જાને, લાખ સમઝાઊંકર જોરીરે—નનદી—

(૪૮૧)—મીસ, મલકાજાન—રાગ-ભૈરવી-તાલ-કહરવા-લાવની.
નયજોબન વાગીકા મઝાલુંટા, પતલી કમર કર બુટા-ધસસેમઝ લુંટા—
સોનેકી થલીયો મેં ભોજન પરોસુ ખાકે ખિલાકે મઝાલુંટા—
સોનેકા ગડવા ગંગાજલ પાની, પીકે પીલાંકે મઝાંલુંટા—નયજોબ—

(૪૮૨)—ધી-ડી-રે-સોં-બુક—રાગ-ગજલ,

નયના કસુંબી રંગહો ગયે, ગુલાબી રંગહો ગયે, પીયાજાગે સારી રાત—કસુ
એકતો મેબાલી મે બાલીસી—ભોલી મેરાં સૈયાં હે નાદાન—નયના.

એકતો મેં પાનુંસે પતળી—મેં પાનુસે પતળી—સજાહે સોળસનગાર, નયન
એકતો અંધેરી અંધેરીસી રતીયા, ધન છાયા ધન ઘોર—નયના

(૪૮૩)—મી. મહમદ હુશેન— રાગ જીલ્લા. તાલ, દાદરા—

નજરીયાં મીલાજા હો જાનેવાલે, હો જાનેવાલે ગજબ ઉઠાને વાલે

આપ ઘર આનેસે આરામ જો પાતે, જાતે કુછ, મુસાફતકી એરહા—
કુચ્છ તપસીલ સુનાતે જાતે દિલ દિલદાર, મેરે સીનેસે લગાતે જાતે.

તેગ અબરૂ મેરી ગરદન પે ચલાતે જાતે, હમને સબ દેખી નજર
આંખ મિલાતે જાતે.

અબ ન છોડું મેં તેરી સાંવરીયાં, સેજરીયાપે આજા.—નજરી—

(૪૮૪)—હાજીહુસરત—

ન શરમેં હોંસ બાકી હય, ન તનમેં જાન બાકી હય,
મગર હાં, દીલમેં તેરે વસ્લકા, અરમાન બાકી હય.
મદદ અય જોશે વહશત, આશિકોમેં બાત રહે જાયે,
ગરેબાં ફટ ગયા તો ક્યા અભિ દામાન બાકી હય.
ખુદાકે વાસ્તે અય ચારાગર લેબી ખબર જલદી,
તેરે ઉલફતમેં અભી કુછ જાન બાકી હય.

ના (૪૮૫)—મીરાંભજન— રાગ—ઠુમરી— ન

નાથ તુમ જાનતહો સબ ઘટકી. મીરાં ભક્તી કરે પ્રગટકી. ટેક—
ધ્યાન ધરી મીરાં મનમેં, સંભારે પુજા કરે, અટપટકી,
શાલિગ્રામકુ ચંદન ચડાવત, ભાલ તિલક બિંદુ અટકી...નાથ.
રામ મંદીરમેં મીરાં નાચે તાલ પડે જેશે ચટકી,
પાઉંમેં નેપુર રૂમઝુમ બાચે, લાજ સંભારે ઘુંઘટકી.
ઝેરના કટોરા રાણાજીએ મોકલ્યા, સાધુ સંગત મીરાં અટકી.
લે ચરણામૃત પીયો, હો ગઇ, અમૃતકો વટકી...નાથ.
સુરત દોરપર મીરાં નાચે, શિરપે ઘડા ઉપર મટકી.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના, ગુણ, સુરત લગી જેસે નટકી...નાથ.

(૪૮૬)—માલતિ માધવ—

નાનકડી નાજુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ—નાનકડી. (૩)
મારા, વ્હાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને-
નાની શું સમજે વ્હાલાના વ્હાલને,
હું તો બધુંએ સમજુ છું, જાણી ભોળો ભરથાર તું બહુ માથે ચડે (૩).....નાનકડી.

(૪૮૭)—શૃંગીરૂષી—

ના.ના.ના. એ નહિ બને (૨) શરીર લગ્ન નહિ ગમે મને. ના.ના.ના.
માછલડી સરવર જળ પ્યાસી, ખારાં સાગરે રહે ઉદાસી,
મીઠું જળ માને સુખરાશી, તેનું મનડું ત્યાં રમે...ના.ના.ના.
આત્મ લગ્ન વિણુ જીવત કારૂં, શરિર લગ્ન શું કરે બિચારૂં,
જે-જેનું-તે તેને, ગમે, ગાંડુ ચિતડું ત્યાં ભમે.........ના.ના.ના.

(૪૮૮)—ઓખાહરણ—

નારીની કેવી બલિહારીરે ભાઇ, નારીની કેવી બલીહારી...હાં.
નારીની કેવી દીલદારી, નારી સૌના મન રીઝાવે,
નારીની લીલા છે ન્યારીરે ભાઇ...............નારી.
નારી વિના સૂની આ સૃષ્ટિ, નારી પાછળછે દીવાનીરે ભાઇ...નારી.
લાલ પાલ સૌ થાયે નારીના,માયા મમતા છે નારીના ભાઇ...નારી

(૪૮૯)—દલપતસીંહ—રાગ-ભજન-પદ
નારાયણકો નામ જીયરા જપો, તન મનસે નારાયણકો નામ.
નામહીસે કેતે જન તીરીયા, સોહી આતમ અભિરામ—જીયરા
પ્રીત કરી વાકો પાર ઉતારે, સોચીત રાખો શામ—જીયરા
તીન લોક કો હૈયે તારન, સોઇ હમારો ધન શામ—જીયરા
નામકી મહીમા અગમ અપારા, સુખસાગર સુખધામ—જીયરા
કરદો જોડ કહે દલપતસિંહ વિશ્વપતી દે બીસરામ—જીયરા

(૪૯૦)—જલસા સંગ્રહ— રાગ—ભેરવી—પદ
નારી નરથી શ્રેષ્ટ તું માન.....................ના.
સઉ સુખો આ, જગના વ્યર્થા વિના સ્ત્રિ ચતુર સુજાનઃ
તેણી વિના તો લાખ કમાઇ—છે, સઉ ખાખ સમાન...નારી.
કુટંબ મુલકપર રાજય ચલાવે નર ખરો સુલતાન;
બેટા બેટી છે રૈયતને, નારી છે પરધાન...નાર.
નર નાખોદા હોડી ખેડે, નારી હાથ સુકાન;
વીના સુકાની પાર પડે નહી, જયારે થશે તોફાન...નારી.
કંઇક પતિના પ્રાંણ બચાવા—ખોયા નારે જાંન;
ફીરોજ નારની કદર જે બુજે, તેજ ખરો ઇનસાન. નારી.

૪૯૧)—સુકન્યા સાવિત્રી—
ના તરસાવ(૨) મધુકર ડંખ દઇ કયાં ઉડે.
ફરી ફરી નહીં મળે આવો દાવ......ના.
સ્નાન કરી લે તન સરવરમાં, કળશ કનકના ગ્રહીને કરમાં;
લઇ લે સુખનો લ્હાવ......ના
ઝાકળતું જળ હોય ન મીઠું. જાણી જમશે કોણુ અજીઠું.
તજતું જ શ્વાન સ્વભાવ......ના.

૨)—સતી પાર્વતી—(નાટક. નું. દર્પણ)
નાટક રૂનીઆનું દર્પણ રૂડું ગુણ દોષ જોવાનું.
ખાંતેથી જોઇ જોઇ, બોધ લઇ દીલડાનું દુઃખ ખોવાનું.
જયાં સુંદર મનહર ગાણું—રશભરેલ રૂડું ભાણું.
ભલે મૂરખડા ભસી મરે કે ધિંગે ધિંગાણું.
ઘડીક હસાવે ઘડીક રડાવે, બધે બોધ બતાવે;
લે જેને મન જે-ભાવે જમમ માર્યું ત્રાંણુ ખાવે.
રીતસર ખાવે રસ આવે—નહિં તો જમપૂરી જાવે.
કરમકુટ ઊંધુ સમજે તો—કોને કહેવાનું—

(૪૯૩)—સુરદાસ—ભજન રાગ, ભજન, પદ.

નાથ કૈસે ગજકો બંધ છુડાયો, પ્રભુ એહી અચરજ મોહેઆયો—નાથ.
ગજ ઓરગ્રાહ લડત જલભીતર, લડત લડત ગજહાર્યો,
જવભર સુંઢ રહી જલ ઉપર, તબ હરી નામ પુકાર્યો—નાથ.
સવરીકે બોર સુદામાકે તાંદુલ, રૂચી રૂચી ભોગ લગાયો;
દુરયોધનકો મેવા ત્યાગી, ભાજી વિદુર ઘરપાયો—નાથ.
પેઠ પાતાળ કાળી નાગ નાથ્યો, ફણુપર નૃત્ય કરાયો.
ગીરી ગોવરધન કરપર ધાર્યો, નંદ ઘરલાલ કહયો—નાથ
અગા સુર માર્યો બગા સુર માર્યો, દાવાનળ પાન કરાયો,
સ્થંભ ફોડ હરિનાકંસ માર્યો, નરસંગ નામ ધરાવ્યો—નાથ.
અજ મેલ ગજ ગુનકા તારી, દ્રૌપતિકો ચિરપુરાયો,
પયપાન કરત પુતના મારી, કુબજાકે રૂપ બનાયો—નાથ
ખોલ કોટડી પ્યાદલ ધાયો, ગરૂડ કો નાહિ બોલાયો.
છુટો નહી રાધાજીકો કંગન, ઓ બલ કહાંરે ગુમાયો—નાથ,
જોગીજીનકો ધ્યાન ધરતહે, ધ્યાન ધરત નહીં આયો.
સુરદાસ પ્રભુ તિહારે મીલનકુ, જશોદાકી ધેન ચરાયો—નાથ.

(૪૯૪)—જલસા સંગ્રહ—રાગ-કલ્યાણ, ઝીંઝોટી-ઠુમરી

નાજુકરો મારો જીા સેજરાયાં તોરી નાય ચડરૂં—નાજુકરો.
ઊંચી અટારીયા ચંદન કેવારોયાં. કયસે આઉં મોરાપી—નાજુકરો.
સેજ ચહડત મોરી પાયેલ બાજીત્તે, થરથર કાંપે મોરાજી—નાજુકરો.

(૪૯૫)—જલસા સંગ્રહ—રાગ-ભૈરવી, ગજલ.

નામ જાનેકા નલે પ્યાર મેં મર જાવુંગી.
પ્યાર મેં મરજાવુંગી દીલદાર મેં મરજાવુંગી—ના.
ખુલ્લે, બાલુશે શનમ, શામને મત આયા કરો.
તેરેકુ કુચ હોયગા મેં શીર પટક મરજાવુંગી—નામ.
પરી જાનેકી ખબર, મેરે દીલમેં હુઇ ફીકર.
બાટુંગી સેરો સકર મેં પીરોકું મનાવુંગી—નામ.
તેરી મેરી દોસ્તી આલમ દુનીયાં આ જાણે.
મેરેકુ કોઇ પુછેગા તો સાફ મુકર જાવુંગી—નામ.
તેરી ગલીકે સનમ લોક મુજે ડરાતે હય.
એસી તો મેં ભી, નહીં-લોકોંશે ડર જાવુંગી—નામ.

(૪૯૬)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, શાહાનો-કહાનરો-ખ્યાલ.

નાનકરા નંદજીના છૈયારે, તું છાંડદે મોરી બૈયાં,—નાનકરા,
રોએ રોએ અંખીયા લાલ કરૂંગી, નીરભરૂં ગીરધારી;
બીન્દ્રા બનકી કુંજ ગલનમેં, જાય પોકારૂં મે દૈયારી—નાનકરા.

(૪૯૭)—**પ્યારા સાહેબ**—રાગ પહાડી-દેશ-તાલ-દાદરા.
નાહીં નાહીં સખી બોલીન બોલો મેં પૈંયા પડું તોરેરે.
અબ કાહે કરૂં સજન, દરશન બિના, મોહે ચૈન ન આવે બાત બાત
બનાવતરી—

(૪૯૮)—**પ્યારા સાહેબ**— રાગ—સીંધુ, કાફી,
નાહીં પરત ચૈન સખીરી બ્યાકુલ નિશદિન, પીયા બીનકલ નહીં આવે,
શ્યામ મોરી સોતન ઘર કોઉન્િવટ નહર, કોઇ હમરી બીથા સુનાવે,-નાહીં
ઘડી પલછિન હુક ઉઠત હૈ, નીશદીન પિયા બીન ચૈન ન આવે,
નૈન મોરે બીન દરશન તરસત કો જાવે, કોઇ ચાંદ પીયા કો
સમઝાવે-નાહીં

(૪૯૯)—**મીસ ગૌહર**—રાગ—ભૈરવી ઠુમરી. તાલ ત્રીતાલ—
નાહક લાયે ગબનવા મોરારે, મોરા, નાહકલાયે ગબનવા મોરારે,
જબસે ગયે મોરી શુદ્ધ હું ન લીની બીતો જાત જાત જોબનવા. મોરારે

ની (૫૦૦)—**મીરાભજન**—ભજન, પદ. ર્ન
નીત નીત ભજીયે તારૂં નામ, તારૂં નામ, તારૂં નામરે;
પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોજી,
અન્ન ન ભાવે, નેણે નીંદ્રા ન આવે, સેજલડીએ પધારો મારા શામ,
આની તીરે ગંગા વ્હાલા, પેલી તીરે જમના વ્હાલા,
વચમાં ગોકળીયું રૂડું ગામ, રૂડું ગામરે—પ્રેમ.
મીરાબાઇ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
છેલી બાકીના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે—પ્રેમ.

(૫૦૧)—**ભક્તબાળા**—
નિર્ગુણ નિર્વિકારી નિરંજન નિરાકારી.
અગમ નિગમ જાણી નેતિ નેતિ વેદવાણી,
બ્રહ્મ રૂપ તત્વમશી તેજ રૂપ સુર્ય શશી.
આપની અગાધગતિ પાર નવ પામે મતિ.

(૫૦૨)—**મીસ-અચ્છનબાઈ**—રાગ-બિહાગ, ઠુમરી-તાલ ત્રિતાલ
નીંદાયા વેરન દુખદેત, હારે નીંદીયા વેરન દુખદેત.
ઊંચી અટારીયારે, છુટના દેવરીયારે;
રેન અંધેરી ડરદેત, વૈરન દુખદેત.—નીંદીયા.

(૫૦૩)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ-નટ-મલહાર-અષ્ટપદી
નિશદીન બરષત નૈન હમારે નિશદીન બરષત નૈન હમારે,
સદારહત પાવસ રૂતુ હમપર, જબતે શ્યામ સિધારે,
દ્રગ અંજન નરહત નિશિબાસર, કર કપોલ ભયે કારે.
આંસુ સાલલ બહતભઈ બ્યાકુલ, નહિં જાત રસ ટારે.
સુરદાસ પ્રભુ ગોકુલ બુડત, કોહિનલેત ઉબારે.

(૫૦૪—**મીસ કાલીજાન**—રાગ-જીલાકી ધુન, તાલ—લાવની—
નાજસે દેખો, ઇસારા કરતે જાતે હૈં;
હમારે દીલકો નાબકસે દો પાહાર કરતે જાતે હૈ;
વહ ચરકે દેતે જાતે હૈં. જફા યે કરતે જાતે હૈં;
જીગર તો દેખીયે હમ અબ ગવરા કરતે જાતે હૈ;
ઇલાહી ઇસુને હમકો યહ કૈસા કર દિયા મજનુ.
કે અબ તો દોસ્ત-બી હમસે, કનારા કરતે જાતે હૈં;

ને (૫૦૫)—**જલસા સંગ્રહ**—રાગ, સિંધુરા—ઠુમરી, ને
નેક નજર મારો મન બસ કરલીનો આલી,
સાંવલી આને જોરા જોરી બંસીઆ બજાઇ—નેકનજર૦
નીંદ નહી આવે સખી દીન રજનીરી, મોરી સખીયન—
બિરહા સતાવે, ઇતની બિનાતી મોરીસા સનદ સું કહીયો—નેકનજર

પ (૫૦૬)—**સૌભાગ્ય સુંદરી**— પ
પહેરી ચોળી, લટકા મટકા કરતાં આવ્યાં, રંગે બોળી સાડી ઓઢી
મન લોભાવ્યાં,—ઝાંઝરના ઝણુકારે, કર કંકણુના ખખડાટે.
કાજળથી નૈત્ર દીપાવ્યાં—પહેરી.
હવે શરમાવો ઠાલા, શાને દીયરજી મારા, બોલો બોલો, બોલો બોલો,
મેં કેવાં તમારાં નખરાં તો જણાવ્યાં......પહેરી.

(૫૦૭)—**પ્રભાત**—રાગ—સામગ્રી—
પઢોરે પોપટ રાજા રામના, સતી સીતા પઢાવે—પ.
પાસેરે બંધાવી પાંજરૂં, મુખે રામ જપાવે,
પોપટ તારે કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—પ.
તેનુંરે ઘડાવું પોપટ પાંજરૂં, હીરા રતને જડાવું.
સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ઘી પીરસાવું—પ.
પાંખ પીળીને પગ પાંડુરા, કોટે કાંઠલો કાળો—પ.
નરસઇના સ્વામીને ભજો, રાગ તાણીને રૂપાળો—પ.

(૫૦૮)—**અંબરીષ**—
પ્રથમ પગથીયું પામર માટે, તપ આગળ એ તુચ્છ,
પ્રગટ પારખું બતલાવું ત્યારે, દુર્વાસા મુખ મુચ્છ,
તપ સત્તા તું જોજે મારી, કરૂં વૃથા હું ભક્તિ તારી.

(૫૦૯)—**મહાશ્વેતા કાદમબરી**—
પતિ વીના પ્રેમદાના મનના, પુરાય કયાંથી કોડ,
કહે સખી પુરાય ક્યાંથી કોડ.
સરજનહારે સરજી જગમાં, નરનારીની જોડ. (૨)
પશુ પક્ષિ વન વૃક્ષ નિહાળો—સૃષ્ટિ માંહિ સઘળે જઇ ભાળો,

નાના મોટા જીવ જંતુમાં, પણ એવી નથી ખોડ—સ૦
પતિ ભજયે પાતક સહુ ટળતાં, અખંડ સુખડાં સેજે મળતાં
પતિ વિના સાહેલી જગમાં, હરાય જીતી હોડ—સ૦

(૫૧૦)—બુદ્ધદેવ—રાગ—ગઝલ.

પડતી હવે મુજને ખબર તુમાં, જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જગતની જંજાળની, ચતુરાઇ તેં દીઠી નહિ.
જ્યાં પ્રેમ મારો ઝળહળે, ત્યાં તે દીધો બદલો ખરો.
ઘરબાર તે છોડયા વિના, યુક્તિ કશી સુંજી નહિ.
હવે તો જો જરા જાગી (૨)
ચોળી વિભૂતિ અંગ, બન્યો શું યોગી (૨)
સમાધિ જૂઠી દે ત્યાગી (૨)—હવે
વિલાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન લાગી (૨)
મધુરાં પુષ્પને ત્યાગી, પ્રચા કાંટા શું હીન ભાગી (૨) હવે.
ઉંડી આશ ધારીને, મેં તારો સંગ કીધો'તો;
ભરુંસો દઇ ભૂલાવી ઓ ! વિરાગી શું ગયો ત્યાગી (૨) હવે તો.

(૫૧૧)—લક્ષ્મી વિજય—

પડે મોહિ જન માયા કાયપર, ધર્મમણી વણસાવે,
મરે જોઇ તન તાપ દીપકપર, નરપતંગ ઝંપલાવે
પી ઝેર જીવ્યાની આશા કરે, કોઇ કાગ કહો તે શું...? કેમરે,
પાતક પારાનું પાન કરે જન, મુરખ તે વિણ મોતે મરે.
ભવ વ્યર્થ કરે ... ...પડે મોહિ.
જયસત્ય તણી દશ દીશ મંહી, સૌ શાસ્ત્ર રહ્યાં સીદ્ધાંત કરી.
કરૂણી સરખું ફળ દેઇ રહી, આ લોક અને પરલોક મહીં,

(૫૧૨)—સરસ્વતીચંદ્ર—

પરણીને પરવશ થઇ રહેવું પીંજરમાં પુરાવું. છુટાં ફરતાં સ્વતંત્ર
જીવને, બંધનમાંહી બંધાવું—પરણીને પસ્તાવું, વળી પછી રંડાવું.
રસભીના રંગ રસીયા સાથે, રસમાં રસગલ ન્હાવુ
અમર સુધારસ પ્રિતી અમૃત પીવુંને વળી પાવું.
પરણી લ્હાણું કમાવું સુખી સંસારે થાવું.
ભોગ તેટલા રોગ સમજવા વીષય વીષ ન ખાવું,
ઝેર હળાહળ અમૃત માની, નવ પીવું નવ પાવું...પરણીને પસ્તાવું.
અગર અગરજા કેસર ચંદન પુષ્પ સુગંધી પલંગે,
અનંગ સરીખા પ્રગટદેવની કરી આરતી ઉમંગે...પરણી લ્હાણુ.
પતિ દેવ પરમેશ્વર પોતે સદાશીવ શંકર છે,
પતી વીના પ્રેમદા શું કરશે અન્યદેવ કંકરને...પરણી લ્હાણુ.

પતિ દેવથી પરણી આખર પાપ કર્મ આચરવા,
શુદ્ધ જીવના મલીન વાસથી, મલીન અંગો કરવા...પરણીને પસ્તાવું.
રચી ઇશ્વરે સૃષ્ટિ એવી પાપ ગણે તું શાની,
શિવ સાધુ યોગેશ્વર તોયે, રાખે સંગ ભવાની...પરણી લ્હાણું.
રહિ ગાર્ગી બાળ કુંવારી સરસ્વતી પણ સાથે,
અવિણે પણ પતીને પરણ્યાની, પીડા નવ લીધી માથે...પરણીને પસ્તાવું.
સગા સહોદર વસ્તી વાડી, એ સંસારના લ્હાવા,
સ્નેહિ સંબંધિ છૈયાં છોરૂ, લક્ષ્મી લાભ કમાવા...પરણી લ્હાણું.
નહિ લ્હાવા એ લ્હાળા સમજુ, સખી સ્નેહ નહિ સંતાપો,
રહું એકલી જોગી જેવી, જપું અંજપા જાપો...પરણીને પસ્તાવું.
દૃઢયોગી પણ ભોગી બનીયા, માયામાં લપટાયા,,
ચંચળ મનનાં ચગડોળે ચઢી, ભલા ભલા ભરમાયા...પરણી લ્હાણું.
સુંદર વનની કુસુમ કળી તું, બની હાર હૈયાનો,
રસીકતણે રદયે વળગી કર સફળ હેતુ જીવ્યાનો...પરણી લ્હાણું.

(૫૧૩)—સાગર સરીતા—

પ્લીડર કેરા માંડયા ધંધા, ખોટા જગમાંહી મોટા,
ઘર ઘર અંદર બન્યા કલંદર મોટા હા મોટા,
જગમાં મોટા ઘરના ખોટા, મોટા છે ગોટા.
સઘળે છે પોલં પોલા ભારી, અગડં બગડં,નીયારી.
કોર્ટે, મારામારી ભારી, જગમાં પોઝીશનની બલીહારી.
ગડબડ ગોટાથી, યારી, સાચાની ખ્વારી—પ્લીડર.

(૫૧૪)—કન્યા વિક્રય-નિઠુરતા—

પધારો પ્રાણ મારારે, મુજ આંખોના છો તારારે...પ્રાણપતી.
દુઃખના દરીયામાં હું, ડુબેલી દાસી,
તેમાંથી તરીને થઇ આપની પ્યાસી.
આવ્યા છે સુખવારારે......પ્રાણપતી.
દુઃખને અંતે સુખ કહે વાયે,
સત્યનો વિજય અંતે હોયે.
સ્વીકારો સ્નેહ બાળારે—લક્ષ્મી સતી...પધારો.

(૫૧૫)—સ્તુતિ-દેવહુતી—

પધારો પ્રાણ મારા સાંવરીયાં નાથ લળી લળી જોયશું, વાટ તમારી,
જગ દુઃખ ટાળી વૈકુંઠ ધારી વ્હેલા પધારો મુરારિ.
આવો સિધાવોજી કંથ રસીલા.
વંદુ પ્રભુ વારી વારી અઘહારીરે તવ ચરણ કમળ બલિહારી,
પ્યારી મનોહારી હારી સુખકારીરે, મજું અવધ પુરણ કરી મારી.—

(૫૧૬)—સુર્ય-કુમારી—

પ્યારા પ્રિતમ પ્રાણુ સ્નેહી, મનના મન્યા કયાં મળે.
આપિયુ પિયુ રટતી બાળ ચકોરી, વન વન ઘેલી થઇ ફરે,
મારા નાથ નગીના પરીમળ ભીના, સુંદરીના શીરતાજ સલુણા—પ્રિયતમ.
વ્હાલા થઇને શું વિસારી, કાયા છાંયાં જુદી ધારી,
માયા મોહનજી શું ઉતારી, શાણા એ શું. રીતી સારી.
છું કીંકરી રજ પદની—પ્યારા.

(૫૧૭)—મોહિની ચંન્દ્ર,—

પ્યારી વાતો મધુરી કરો પ્યારની, કાંઇ ખાતર કરો દીલદારની—
લ્યોને લેજત જોબનના શ્રંગારની, બોલોબોલ બોલા મદનના બાહરની
ઘુંઘટ ખોલો, બાળા બોલો. દીવાની જુવાની દીન ચારની.
સુણો વાતો સુણાવું વેવારેની. બીક રાખો ખુદાના મારની.
બધી ગફ્લા મસ્તાની આ સંસારની, નહી ચાલે હજુર કીરતારની—

(૫૧૮)—સંગતના ફળ—

પરમધામ થકી પંખી એક અહિં આવ્યો. આવ્યો. આવ્યો.
ચાંચ હેમતણી. રંગ રૂપાળો, કનક તણી બેપાંખ,
મોતી ચુગવા માન સરોવર, માર્ગ હંસે લંબાવ્યો.
મારૂ વાસમાં થંભાવ્યો.
ઉજડ રણમાં સુરજ તાપે, દાઝે કોમળ કાય.
પાણીનું તો બુંદ ન પામ્યો. વ્યર્થ ઝાંઝવે ભૂલાવ્યો,
પ્રાણ પંખી ડે ગુમાવ્યો—

(૫૧૯)—જાળંધર અને સતિવૃંદા—

પતિ પુજય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્નારી,
સતિત્ર તણા પ્રભાવે, ફાવે ના દુષ્ટા ચારી,
પતંગીઉ રૂપભાળી, ભમે ભુલી ભાન ખાળી;
ઝંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦
" શીળ કસોટી સ્રીતણી પરખે કસતાં વાર "
" ગુણી અવગુણી પુરૂષતો, વિગતે કરે વિચાર "
તજીને મોતીનો માળો, સેવે સદા સુકી ડાળો;
અરે! પડતીનો ચાળો, રૂવે દૈવ, ને સંભારી—પતી૦

(૫૨૦)—નર પિશાચ—

પળે પળે દુનીયા આ બદલાતી, પડતી માનવ પર છાંયા
પલમાં રડાવે, ભિક્ષા મંગાવે પલમાં બનાવે મહારાયઃ—
સિંહ સ્વછંદે વનમાં ત્રાડે, વકરાઇ જન મારે ફાડે
બળિયાના બે ભાગ નિહાળી. કાજી પણ નવ આવે આડે,
રંક સદા રિબાયા...... " ......બદલાતી.

સાખી { ગરિબ કેરી દિકરી, ભાભી. બધાની થઇ પડે
શ્રીમંતની બેટી બધાની, બેન સૌ' મોએ ચડે

ફળ આપતાં જે ઝાડ જનને તેજ પથરા ખાય છે
સુખડ સુગંધી આપતું તે પાવકે, પ્રજળાય છે-પળે પળે.

(૫૨૧)—ઉદયભાણુ—

પ્રમદા છે પ્રિતી ભાજન, મન રંજન ભીડ ભંજન,
જુક્તિથી કરીએ જતન, જોઇએ નિત્ય ચઢતો દન.
કોઇ ગાય દુઝણી લાવે. ચારો નહિ દુષ્ટ ચરાવે,
પાણી પણ નહિ પીવરાવે, ખાતાં પીતાં અકળાવે,
ફળ કહો તે કેવાં પામે, મુરખ જન
દળદર દેખે ને થાયે, નર નિરધન—પ્રમદા૦
પાળ્યું પંખી ઉછરંગે.. દિન ચાર રમાડયું રંગે.
પાલક પલટયો કુસંગે. નાંખ્યું પંખી ખોરંએ,
કહો,? દુઃખીયારા પંખીના કેવા દન. ?
પાલકને કે, એ, પંખીને ધન્ય ધન્ય—
ચિન્તામણી રત્નછે રમણી. વસી પારસ મણી મન હરણી-
કોમળને કાંચન વરણી. ધીર ગંભીર વચન રસ ધરણી-
સંતાપે એ પ્રામદા—પામરજન
રૂઠયો ભગવત ને ઊઠયો તેનો દન—પ્રમદા—૦

(૫૨૨)—સૌભાગ્યવતી—

પ્યારે તોરી બતીયાં કે દુંગી મે, કે દુંગી (૩) પ્યારે........
મીઠી લગત હયે ગરજ સબનકો, ગરજ સરી બૈદ બૈરી સબનકો.
દરસકરનકો તરસ રહીથી, કલન આવે મેરે જીકો સબ રતિયા—પ્યારે.

(૫૨૩)—સતિ-તોરલ—

પ્યારે નયન ન મત મારો મયહાર ગઇ,
બાલા જોબન હય બીચારો મય હાર ગઇ.
તીરછી નજરવાકે, બાન લગત હયે.
કોઇ હકીમ ન હમારો, મય હાર ગઇ.
મય દુધ બેચન જાતી બિન્દ્રા બન.
સૈયા અરોરે કાહન કારો મય હાર ગઇ.

(૫૨૪)—દીલેર-દિલશેર !— રાગ. જીલા. ઠુમરી !

પછતાવો નહીં, આવો, ફિર જાવો ઘરસે,
નાહક બુરા હાલ કયું, હય પ્યારી ડરસે.—પછતાવો.
ગુજરી રયન આધી, ઝટપટ આવો,
હાજિર હું બંદા મયઁ તેરા, ખિદમત કરનેકો સરસે—પછતાવો.

(૫૨૫)—મીસ, મલકાજાન—જીલ્લા, ઝીંઝોરી તાલ, દાદરા.

પનઘટ વાપે મોહે નજર લાગી, હો નજર લાગી-હાય, નજર.
શિરપર ઘડા, ઘડે પર ગાગર, દેખત છેલા ભોટ ભાગી—પન.
જો દેખા યારોકો દીલસે, દેખત મલાલ હુવા,
હવાઈ ઉડતીથી ચહેરેપે, જો નિહાલ હુવા;
લિપટ લેઓ એ, પિયાસે સખે બીશાલ હુવા,
સજરજો સુખા હુવાથા, વહ તો નિહાલા હુવા.

(૫૨૬)—નીગાહે ગફલત—કલ્યાન, ઠુમરી—

પરવરકો પાક જાન, શામોસહર લગા ધ્યાન,
નાથ વો દયાવાન નિગાહ બાન—પરવરકો.

સુમીર સુમીર તું હરનામ, સબ મતલબ લાવે બર,
નીતીમાન આલીશાન કદ્રદાન—પરવરકો.

નગર, ડગર, શહરગામ, મયે નાજીમ કોઢુંઢું,
આતુ અનેક, જાત! માન! માન!—પરવરકો.

(૫૨૭)—રતીચન્દ્ર—

પ્યારે જોબન બગીચામે, આવ આવ આવ, બેઠી દેખું રાહત, નાફસાવ —પ્યારે.
પ્યારે મોરે સૈંયાં,મેતોરે, લઉંબેયાં,મોરા કનૈયા કો, કોઈ દી બાત,બાત(૨) —પ્યારે.

બ્હેંકે ચંબેલી મોગરો ગુલાબ, પ્યારે પિયોયે, જોબન શરાબ,
પ્યાલા ભરકે તૈયાર, લાવ, લાવ, લાવ..................પ્યારે.

(૫૨૮)—વિણાવેલી—

પ્યારે તોરે અંગનમેં પુલનકી બહાર હય, સૈંયાં તોરી અંગનમેં પુલનકી બહાર હય.
પુલનકે બાજુબંધ પુલનકે ગજરે, ઓર સોહે પુલનકા ગલે હારહે-પ્યારે
પ્યારા કમળ ઓર ચહેરા ગુલાબ હય,
ગોરે ગોરે ગાલ સૈયાં, ગુલે અનાર હય—પ્યારે.

૫૨૯)—મીસ ગૌહરજાન—રાગ, દેશ, તાલ–ત્રિતાલ.

પનીયાં જો ભરનગઈ બીચ ડગર મોહે ઘેર લીયા;
ઐસો ચંચળ છેલનિપટ નિડર નટખટ, હમરી કછુ નહિ સુને;
લપટ ઝપટ પનઘટપર; ગાગર છીન લીનો મોયે, ગગરી ગૌહર.પ્યારી.
મેં તોસે કહું હું. ધુંન બાંસરીકી, મેંને સુનીરે—

(૫૩૦)—મીસ જાનકીબાઇ—રાગ, દેસ, તાલ, દાદરા,
પ્યારે પ્યારી સુરત. દિખલાજા, સુરત દિખલાજા. સુરત.
પહેલે થા દખ્લ યે દુશવાર તેરે કુચેમેં,
કેસબા કો બી નથા ઇતબાર તેરે કોચેમેં,
અબ તો હયે મજમયે અગીયાર તેરે કોચેમેં.
જમાયેહૈ ખરીદદાર તેરે કોચેમેં.............પ્યારે
હય મોહબ્બત મેં તેરીકહર ખુદાકટ હૈ અસર,
કરદીઆ એક જમાને કોઇ દીનસે બહેતર,
કુફ્ર ઓ ઇસલામ હુવે દોનો ધરો મેં ગાયબ,
દૈર દેરાહે તેરે અહમદમેં ક્યા હૈ ખરાબ,
જમેહે કાફીરો દીનદાર તેરે કોચમેં—પ્યારે,
(૫૩૧)—અસીરે હીર્સ—
પરદેશી સૈંયાં નેહા લગાયે દુખ દે ગયો,
આવનકી ઔધિયાં કીયે ગયો, સુખલે ગયો, દુખ દે ગયો—,
સૌતન બિરમાય ગયો, બયરન લલચાય રાખો,
કેહેકો અમૃત રશ ચાખો, કેહકે રશ બસ અબી લાખો,
હમસે બતીયાં કરકે, પતીયાં ન દયો—સુખલે ગયો—
(૫૩૨)—ઈન્તેકામ—
પતિવર્તા નારી પાતે હય, પતિ તકદીરસે,
ઔર કિસીસે કામ નહીં, કુછ પ્રીત એક અપને વરસે.
પર પુરૂષનકે માનક મોતિ, બદતર સમઝે પથ્થરસે
થુંકે રેશમી સાડી પર ગયરકી, રાજી અપનેહી ફટેચીરસે,
સુખી રોટીસે ઠંડે નીરસે—પતિવર્તા—નારી૦
(૫૩૩)—ખાનદાને-હામાન—
પ્યારા તું હમેશા, મેરા, હો ખુશી દીલસે તું અબે પ્યારે,
પ્રીત નીભે અબ મેરી તેરી દાયંમ—પ્યારા તું.
હોવે જોકછુ હાલ તુ મ્હારા, વોહી હોયેગા હાલ હમારા,
નાજો અદાકે ફુલ સ્યારા તું હમેશા તારા,
તન મન ધન સબ તુજ પર વારૂં,
નિશદીન પલછીન તુજ પર વારૂં—પ્યારા તું.
(૫૩૪)—જલસા સંગ્રહ— રાગ. જેજેવંતિ—ખ્યાલ,
પતિયાં લીખું અંખીયા ભર આવે, ધરકત છતિયાં ધરહુન સોહાવે,
સુનો ઉધો માધોકી કુબજા, હમારી પતિયાં કોન સુનાવે—પ.
પ્રેમકી બારી કાન ઉજાડી, બિરહ બિથાકી બેલ સંચાવે—પ.
જોગણ હોકર સબ જગ ઢુંઢું, મનબિન ધીરજ કોન બંધાવે—પ.

(૫૩૫)—જલસા સંગ્રહ— રાગ. પરજ, સોહેની, ૫દ.
પરઘર ગમન સજન નહિ કરીયે, નહિ કરીયે નિત ડરીયે,
જ્યારે સારે ન્યારે ઠારે, સુનકર-ગુનકર-પુનડર-ધુનદર.
ટારે જાંની-ખાલે તાની-જીવતે—પરઘર,
કૈસે મુન ધુન સાધન લાગે; દરસ ગંગાહો જટા ભંગ;
ન્યારે શીરોઝ પીમદ જબકર, તબ પિવતે પિવતે-પરઘર.

(૫૩૬)—હરીચંન્દ્ર—
પ્યારાં હમારા તુંહમેંદે આગ્યા જાનેકી-પ્યારા.
ઇશ્વર ઇચ્છા અયસી હય તો લાગે કોન ઉપાય.
ફેરબદા જો મિલાના હોતો ફેર મિલુંગી આય—પ્યારા,
પ્યારી હમારી જાન નહીં કલ તુઝ બીન પાનેકી,
દૌલત. સમ્પત અનંધન લક્ષ્મી તન મન જીવન જાય,
નાર જો તુમસીહો ન્યારી તો, કયસે જીના ભાય-પ્યારી.
પ્યારા હમારા તૂહમેંદે આગ્યા જાનેકી,
સતપન જાને નદું તુમારા દેહું અપની જાન,
સત્યપતી રહીયો પિયુ પ્યારે ! બિનતી મોરી માન ? પ્યારા.

(૫૩૭)—જલસા સંગ્રહ—ભૈરવી ધ્રુપદ.
પ્યારી તોરે નયન કયસે, મૃગહી કટક જયસે.
અતહિ અનોક અયસે. પ્રિતમકો પ્યારે હય—પ્યારી,
હંસન ગજ ગતી ચાલ, મોતનકી ગલે માલ.
લોચના બને હયલાલ, સીસ બાલ કાલે હય—પ્યારી.
ભંઉકી ભ્રમુટી કમાન, મુખ હીસોં ચંન્દ્રજાન.
પ્રીતમસે કરતમાન, પ્રેમબાણુ ડારે હયે—પ્યારી,
ભરનત બીરા બીએક, ઉનકી ખુબી અનેક,
દોઉનકે પ્રાન એક. પીંજરદો ન્યારે હયે—પ્યારી.

(૫૩૮)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ગોડ, સારંગ, ખ્યાલ ?
પલન લાગી મોરી અંખિયા, આલી. બીન. પિયા મોરા જીઆ ગભરાવે,
ચેન નહિ આવે ઘડી. પલ. છીન. દીનરેન—પલન૦
બિર પતંગવા લે જાઓ સંદેસવા પિયાસન કહીયો અમારી બિઠા.
તુમારે દરસ તરસત, નેણુ૦—પલન૦

પા (૫૩૯)—સતિ-તોરલ— વા
પાપ તારૂં પરકાશ જાડેજા પાપ ત્હારૂં પ્રકાશરે,
ત્હારી બેડલી ને બુડવા નહિ દઉં. જાડે જારે-તોરલ કહે છે,
હરણુ હેર્યાં લખચાર તોરલદે, હરણુ હેર્યાં, લખચારરે.
કંઇક વનના મૃગલા મારીયા, તોળાદેરે, જેસલ કહે છે.

કર્મ ત્હારાં સંભાર્ય જાડેજા કર્મ ત્હારાં સંભાર્યરે—તારા બેડલી.
લુટી કુવાંરી જાન સતિ નારી લુટી કુંવારી જાનરે,
સાતત્રીશું મોડબંધ મારીયા તોળાદેરે, જેશળ કહે છે.
ધર્મ ત્હારો સંભાળ્ય, જાડેજા ધર્મ ત્હારો સંભાળ્યરે—તારી બેડલી.
તોડી સરોવર પાળ, સતી નારી તોડી સરોવર પાળરે.
બ્હેન ભાણેજ ડુબાવ્યાં, તોળાદેરે—જેશળ કહે છે.
કંધક પરમારથ કર જાડેજા કંધક પરમારથ કરરે—તારી બેડલી.
માથાનો જેટલા વાળ સતી નારી, માથાના જેટલા વાળરે
એટલાં કુકર્મ મ્હે કર્યાં, તોળાદેરે—જેશળ કહે છે.
પાપ તારૂં પ્રકાશ જાડેજા, પાપ ત્હારૂં પ્રકાશ.
વિનવે જેસલ રાય સતિને, વિનવે જેસલ રાય,
સતિ નારી આ તારી, બેડલી ભવ પાર ઉતારેરે.

(૫૪૦)—ભગવદ્ગીતા—

પાષાણની આ પુતળી, પણ હું ન એ શકતો કળી;
ચૈતન્ત અંગો અંગ જાણે, જીવતી આ પુતળી,
બ્રહ્માજી એ ઘડી તે ઘડી, કોઈ અજબ પળ આવી મળી,
પુન ઘડી શકશે ન એ, આ તુલ્ય બીજી પુતળી,
હા બહુ કરતાં પ્રેમ વધતો, વાત એ છે નિશ્ચળી,
પ્રેમે ઘડાવી મુજ પાસે, પ્રાણ પ્યારી પુતળી,
\+ + + + + +
આડી નથી મુકાઇ એ તો ! સીધી પણ વ્હાલી વળી,
એ તો વળે છે કેમકે, ચૈતન્ય વાળી પુતળી,
\+ + + + + +
રીસાઇને મુજથી નથી ક્યાં તો વળી એ વિમળી,
મુજ ચીત્રતાં ચોડેલ, જોવાને વળી પ્રિય પુતળી,
ચિતરૂં ચતુરાને હું નિત્ય, આરસે કોરૂં વળી,
ચાહી મને ચીતારવા, મુજ ચિત્ર જેવી પુતળી.

(૫૪૧)—માનસીંહ અભયસીંહ—

પાણી ભરવા હું ગઇતીરે, સાહેલીની સંગે;
આડા આવીને ઉભારે, કુંવરજી નવ રંગે.
“જલ ભરવા સર્વે ગયાં, એ વાડી મોઝાર;
થઇ ઉભા દરવાન તે, બંને રાજ કુમાર.”
રોકી રાખી આસુજી, અમો સૌ પનીહારી;
નામ પુછીને મ્હારૂંરે, કીધાં ઠઠ્ઠા ભારી.
શરમાઇ ઉભાં રહ્યાં, શું અમ અબળા જોર;
વિનવણી કાંઇ ના સુણી, દેખાડી નીજ તોર.
હઠથી હમે હાર્યારે, આખર એક સાહેલી,
નામ દીધુંજ મ્હારૂંરે, ત્યારે ઠીધા મેલી.

(૫૪૨)—સતીનો શ્રાપ—

પ્રાણ પ્રીતી શું વીસારી, ઉદાશી, અંગ ધારી
ન બોલો આવી વાણી; હું દાશી છું તમારી...પ્રાણ.

સાખી } વૈરાટ રૂપે વિશ્વમાં, આપબન્યા અધીરાજ
પરશુ બની હું તે પળે ક્ષત્રી હણવા...કાજ

તેને આજે કરી છે અકારી જીવણજી !...પ્રાણ.

પી-૫ (૫૪૩)—કામલતા— પી-પિ

પીયુ પરદેસીને કહેજો પ્રણામ હમારા,(૨) કે,જો કે ગઇ તુજ દારા–પિ.
કહેજો, મને તજી દીધી તેમ બીજીને તજશો નહીં.
કોઇ પ્રીતી વસ અબળા, બિચારી ભોળીને ઠગશો નહીં.
કહેજો, તને સંભારતી, વીષપાન એ કરતી હતી.
છેલ્લો નીકળતો શ્વાસ, તારૂં નામ એ જપતી હતી.
કેજો કે દાસી થઇ અન્ય જન્મમાં,સેવીશ પીયુજી,કે ામળચરણ તમારાં–પી.

(૫૪૪)—સતી સંયુક્તા—

પ્રિયા કહું કે દિલદાર કહું કે હું તો તમને શું કહું,
અર્ધાંગના કહું વારૂં જીવ જાન કહું કે શું કહું. પ્રિ.
જો પ્રિયા કે દિલદાર કહું તો જુદાઇ આપણે ઠરે,
જેને સોપ્યું સર્વસ્વ તેને અર્ધાંગના શી રીતે કહું. પ્રિ.
પત્નિ કાન્તા જા, છટ, એ પ્રિતીને છાજે નહીં,
કુરબાન જેને કાજે જીવજાન, તેને કહેવાય શું.
રંભા કે રાધાજી કહેતાં, લાગે કલંક પ્રેમને;
વિયોગ પછીનો પણ ના ભેટો, સિતા શી રીતે કહું પ્રિ.
પ્રિતીને જે પાત્ર છે તે, પ્રેમ મુરતી માત્ર છે;
તેને દેવી દેવી, એજ શબ્દ, હા. હા. ઠીક છે. પ્રિ.

(૫૪૫)—વસંતપ્રભા—

પીયુ રસ ઝુલેઝુલે આવો, જગ રંગતરંગે-હા. ભર્યું જગ રંગતરંગે
જીવનનો છે એ મીઠો લ્હાવ, પીયુ.

હું રસભીની વાહલડીને, તું રસભીનો નાથ,
યૌવનના મદ ભર્યાં તરંગે, હીંચીયે જોડી હાથ, પીયુ.

(૫૪૬)—બુદ્ધદેવ—

પ્રિય સરસા ક્યમ વિસરાયે,રહી હૃદય વસી પ્રમદાએ—પ્રિ.
ચંપક કળી ભલે હોય સુવાસિત, મધુકર નવ લોભાયે.
પ્રેમી વસ્તુને પ્રાણ અર્પતો, કેદી કમળમાં થાયે—પ્રિયે.
ચંન્દ્ર ભ્રાન્તિ એ પ્રેમ ચકોરી, અગ્નિ પ્રીતથી ખાએ.
એજ સનાતન રીત પ્રીતની, અન્યને શું સમજાયે—પ્રિય.

(૫૪૭)—સરસ્વતિચંદ્ર—

પ્રિતી કરીશું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંશ દઈ અહો ભ્રમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી......મરોડી પરદેશી......પ્રિતી.
ત્યાગી કુમુદ વન. ભટકી એ ભમરા, આવ્યો અહિ શું ફરી દોડી.
હાં દોડી......પરદેશી.........હાં દોડી પરદેશી.........પ્રિતી.
ઉડીજા ઉડીજા, પંખી મુશાફર રેન રહિ છે, હવે થોડી પરદેશી.
હાં થોડી પરદેશી........હાં થોડી પરદેશી..........પ્રિતી.

(૫૪૮)—બુદ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા-વધુ ઝુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં-પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમની, ભોગી વિના કરમાય.
ઝુલતી આ લલિત પાંખડી, ભોગી મધુકર ચ્હાય-પિયુ.
બાળા રસાળી અંતરે આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોઢા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર મ્હાય.
હંસણી દુઃખી થતીરે, કોમળ માનસ ઉપવનમાં-પિયુ.

(૫૪૯)—કીશોરસીંહ—

પ્રિતલડી હું બાંધુ કોઈ છબીલાની સાથે.
મૂવો ઘરડો ભરથાર ભાગ્યો માથે..................પ્રીતલડી હું.
નારી ચરીત્રો કંઈક નચાવું-ચતુરા હું સટકી જાવું.
પ્રેમ કમળની ભોગી ભમરી રમશું-કેસુડાની સંગાથે...પ્રિતલડી હું.

(૫૫૦)—સતી દેવહૂતિ—

પીડા તો કળાતી નથી તારી, વળગ્યો છે કોઈ વ્યાધિ વિષમ દુઃખકારી.
અંતર ખોલીને બોલ બેની શરમાના સજની શું દુઃખ તારે શરમાળી.
રાતી મદમાતી હતી, જણાયે સુકાતી જતી
યુવાની ઉપાધિ વધી રતિ શું લાગી રતી.
ભારે ભ્રમણામાં તને ભાળી ગભરાના ઘેલી—શું.
નાજુકડી વેલી આલી, નવીન ઉપાધ તારી.
નયને જણાયે નહીં ઝપટ જાદુની કારી.
વખતે હોય વિરહ વન્હિ એ બાળી સમજાય નહીં—શું.

(૫૫૧)—**નીલમ માણેક**—
પ્રીત સુધારસ પાન પુરા પ્રેમી વીણુ કોણુ કરે ?
પ્રેમી ઓ ખરા પ્રેમમાં મરે,
માન સરોવરના મોતી તો, હંસ વિના કોંણુ ચરે—પ્રેમી
ચંદનને કાપો કે બાળો, સરસ સુગંધી ન પરહરે
સેરડીને સંચે પીલો પણુ, મધુરતા નવ ટળે,—પ્રેમી.
(૫૫૨)—**સરોજની**—
પિયુ ના જાશો મોહન મેલી,—શીદ રોકો રસીલી થઇ વૈલી...પિયુ
ઉર અશુભ અતી,મતી નથી ઠરતી,શીદ દુઃખ દરીયામાં દયો હેલી...પિયુ
સુખ દુઃખની વાદલીઓ એતે, વસે
પણુ એકલડી પિયુ તમ વિના પડવું કયા પ્રસંગે.
હરી સાચું શરણુ સદા બેલી...પિયુ.
(૫૫૩)—**કળાવતી**—રાગ-જીલ્લા—તિલાનો.
પ્રિય આવો પતિ આવો હો,
દેવયાની મન યયાતિ જેવા, તેવા મારે મન ભાવો. હો,
કરૂં તનમન ધન અરપણુ, મમ દરપણુ પ્રાણુજીવન કહેવાઓ હો—પ્રિય
ઘડી ન વિસારૂં સ્મરણુ તમારૂં સ્વામી,
પ્રાણુ પ્યારા નયનો તારા, છો ગુણીયાળા રૂપ રસાળા,
તમ આધારા આ દિનદારા, સ્વામી મારા છો છોગાળા.
કામણુગારા કંઇ રખવાળા આવો. હો—પ્રિય
(૫૫૪)—**મીસ સમીરજાન**—રાગ, માલર, તાલ, દાદરા,
પીયા પ્યારે ન જારે સોતન, પ્યારે માનોજી મોરી બાત,
બિજલી ચમકે મેંહા બરસે. છાઇ અંધેરી રાતઃ
આઓ આઓ સાંવારયા પિયા જાતે કહાં ધડલાતે,
તમન્ના હે હમે દિલસે તેરે કુચેમેં જાનેકી.
લગી હય અબ યહી વહશત મહોબત આ જમાનેકી.
અર્જે નિયાજ ઇશ્કકે કાબિલ નહિં રહા.
જીસે દિલપે નાજથા. મુઝેવો દીલ નહિં રહા.
(૫૫૫)—**મીસ કાલીજાન**—રાગ, પીલુ, તાલ-દાદરા—
પીયા બીના મેકા પડે નહીં ચેના પડે નહીં ચૈના,
ચાંદીકા પીંજરા, સોનેકી મૈનાં, ઉડ ગઇ મૈનાં,
તરફે નૈનાં, તરફે નૈનાં, પીયા બીના મૈંકા પડે નહીં. ચેના,
(૫૫૬)—**મહમદહુસેન**—રાગ, ખમાચ. તાલ, ત્રીતાલઃ—
પીયાકે, આવનકી, સુનત ખબરીયાં, બાટ મુકત હમ, નેક, નજરીયાં;
જો પીયા હમસે રૂસ રહેરે, છાય રહી જસી કારી બાદરીયાં—પીયાકે.

(૫૫૭)—ધુપ છાંવ— !

પીતમ હમકો છાંડકે બસે કહાં તુમ જાએ
અબ તો મનમાં બસગઇ મરૂંગી બીસખાએ.
એરી સખી જીયા ન કલપાવો. દરશન દેંગે પીઅરવા.
ઉનબીન મએ તરપતહું કલ ન પડે કયેસે કરૂં.
હાં હાં ધરો ધીર સજની એરી સજની.
કલ ના પડે જીયાકો પીયુબીના અબ,
હાય હાય બીરહાકી બીથા,
જલાવત જીયા. કુહડાવત હીયા કાહે કરૂં.

(૫૫૮)—રામ રતન—

પિયાસે. લગી હાં નજરીયાં હમારી
સાંવરેને આજ મોરી આલી ! પ્રેમ કટારી મોહી મારી...લગી
શેર { લોહકા નહીં બુંદ નિકલા, પ્રાનકો મુર્છા નહિ.
કોઇ અજબ જોશ એ દદ ઉભરે, જીંદગી પલટ ગઇ.
દીલ જાની પેં મયેં હું નિસાર..........................લગી.

(૫૫૯)—જલસા સંગ્રહ—રાગ કાહનરાની-બાહાર ખ્યાલ,

પીઅરવા મોરો ઘર આઇલો.
મેં કરૂંગી સીંગાર સીંદર તીલક પલમે પમડારૂં હરન ભરન,
દગ અંજન ભંજન બનાઇલો—પીઅરવા.
સુધ સુધાર લીઓ ચીર કુંદન, જડત જડાવ નગીના—
હીરા મોતી બનમાલા—બનવટ બિછવા ઓરઝાંઝર,
નીરક પરક છબ અપની મોરી મુસકાઇલો—પીઅરવા

(૫૬૦)—બીસ કાલીજાન—રાગ, દેસ-ઠુમરી-તાલ ત્રીતાલ

પીયા કરધર દેખો, ધડકત હય મોરી છતીયાં,
કેસી રતીયાં કારી પીરી, અતહી ડરાવે જેસે.
અચનાક તુમ બહીયાં ગહલીની.
તુમતો મૂરખ રસીયા અયને રસકે કહા
વહતો કાહુંકી એકન માને.-પીયા અબી સુનો.
મેરે મુખસે નીકસત બતીયાં,

(૫૬૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. હોરી,

પીયા બીન કયસ ખેલું સખી મેંતો પીયા બીન કયસે ખેલું૦સખી મેં૦
ફાગ દીનન મોએ કલુના સોહાએ, કીનપર રંગ મેંતો ડોલું-સખી મેં૦
તનમન તરસત યું ચતઆવે, કંથ ઢુંઢકે મે હારૂં. -સખી મેં૦
મોતનલાલ પીયા તેરેહી દેશ, હસ હસ ઘુંઘટ ખોલું-સખી મેં૦

(૫૬૨)—જલસા સંગ્રહ—રાગ. ખમાચ, ઠુમરી.
પ્રીતમ પ્રીત લગાકે સુરત મેરી કાંઇ બીસરાઇ રામ૦—પ્રીતમ.
તેરે ઇશ્કમે પ્યારે, સખીકું હમને સહેસારે,
ફીરૂં મયે મનકે મારે, કે મઉલા મેરી લાજ ગુમાઇરે—પ્રીતમ.
(૫૬૩)—ખુનેનાહક—
પીયુ મીલનકી બતીયાં. સુન આઇ હું મય રતીયાં,
ઘર છોડા દર છોડા. હય આજ
પ્રેમકી લાગી મોહે એ દીલપર ગઇ હય કતીયાંકારી,
લાગે ભારી, લાગે રયન દુશમન બની,
મન ઘબરાવે જીયા અકુલાવે, ફાટે છતીયાં—પીયુ.
(૫૬૪)—મીસ મલકાજાન— રાગ, જીલ્લા, તાલ,—દાદરા—
પીયા તોરી નિરછી નજર લગી પ્યારીરે,
એરી તુમરે શામ સલુને, નેન જાદુ ભરેકે કટારીરે;
મધભરે નેન તકતક...મારી, સેન સુધ વિશર ગઇ હમારીરે.
પીયા તોરી તીરછી તજર લાગે—પ્યારીરે.
(૫૬૫)—મીસ અચ્છનબાઇ—રાગ, મહાડ, તાલ,—દાદરા—
પીયાસે સખીરી નયનાં લગો અરે હાં. પીયાં.
અમી હલાહલ મદભરે, સેત સ્યામ રતનાર.
મરત જીવત ઝુકઝુક પરત જીહી ચતવન ઇકવાર—પીયા.
(૫૬૬)—ખુનેનાહક—
પીયા મીલનકી બતીયાં, સુનઆઇ હું મેં રતીયાં,
ઘર છોડા હે દરદર છોડા, હે આજે પ્રેમકી લાગે મોહે;
યે દીલપાર ગઇ હેં દુનીયાં. કારી લાગે અંધારી લાગે,
જમી, દુશ્મન બની, મન ઘબરાવે, જીવ અકલાવે, ફાડે છાતીયાં.

પુ (૫૬૭)—ત્રીવીક્રમ—ગરબો.— પુ

પુનેમ ચાંદની ખીલી પુરી આંહીરે, શોભે રજની, સુંદર શી આજ—
હેતે રમીયે, સૈયર સંગાથે, આપણેરે.
સૈયર કંકણુ, સોનાનાં કરે ધર્યાંરે, માહે જડીયા છે નીલમ મણી નંગ—હેતે.

સાખી { મળીયાં આજે આપણે, ધરી સોળ શણગાર,
કર કંકણુ ચુડી ચમક, ચન્દ્ર તેજ એક તાર.

હીરા રતનથી જડીત ઉર હાર છેરે, મોતી ગુચ્છ લળકે છે બાજુબંધ—હેતે.

સાખી { અંબોડા ફુલે જડયા, સર સેંથે હીંગુળ,
કીધા કુમકુમ ચાંદલા, મુક્તા માળા ઉર.

આરસપારસ મણી જડેલા ચોકછેરે, તેમાં રમતાં વસતાં હૈડે નણદલવીર—હે

સાખી } પહેર્યાં ઝાંઝર પ્રીતથી, ઝણુ ઝણુ કરે ઝણુકાર,
ફરીયે સધાયર ફુદડી, આ રજની મોઝાર.

સખી વેલીઓ ફુલી વીધવીધ ભાતનીરે, તે તો આપે છે સુન્દરસુગંધ-હે૦

સાખી } કથા શીયળની સાંભળી, પ્રીતમ ઉપર પ્રેમ,
વદો સખી વીરહી થઇ, મળે ત્વરાથી કેમ......પુનમ.

(૫૬૮)—ભક્તબાળા—

પુરણુ બ્રહ્મ પરમેશ્વ,
નમન વિભુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ વ્યાપી,

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી,
વીધવીધ નામી, અવીચળ ધામી, અંતર્યામી,

દીન તણા દુખ ટાળક દેવા.

પે (૫૬૯)—મહાશ્વેતા કાદંબરી— પે

પ્રેમબિજ રોપ્યું હૃદયે જીવન આધાર મારા.
પ્યારા પત્ર તારો ભાળી, ફુટયાંનવ પલ્લવ ડાળી

ખીલી પુષ્પે તોહ્દદવાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા.
મદનપડીને પુંઠે, મીઠાં પ્રેમ પુષ્પ ચુંટે.

મારી ફુલવાડી લુંટે (૨) જીવન આધાર મારા.

(૫૭૦)—રતનબાઇ—રાગ. ભજન. ૫દ.

પ્રેમપ્યાલો મેં પીધોરે, સુણોરે સંતો પ્રેમપીયાલો મેં પીધો.
આરે જગતડાને કોઇ નીવારો રે, અમ્મર પછેડો કોણે લીધોરે,-સુણો૦

મારા શીરના સુખે સુખડાંરે, તે અમે આગી દીધોરે-સુણો૦
મારા મનડાને બહુરે સમજાવ્યું મે, શોધ જંગલનો મેં કીધોરે-સુણો૦

ગુરૂના પ્રતાપે બોલે રતનબાઇ, કનકાપુરીનો મારગ લીધોરે-સુણો૦

(૫૭૧)—સતી તોરલ—

પ્રેમ રંગે હું અનંગે બરી યુવતી,
રશ બસ થઇ પ્રીય નરને પ્રીતે રીઝાવતી—રંગે.
મધુકર મોહનજી રહો, યૌવનના બાગમાં,

રમીલ્યો રંગે સાથ મધુર પ્રેમનાં પરાગમાં.
ઝુલાવતી અંગ પ્રીયે કળી વીકસવતી પ્રેમ રંગે—૦

(૫૭૨)—ભક્તરાજ અંબરીષ—

પ્રેમવશ થઇને જીવન તજી જામાં જીવન તજી જામાં ગમનકરી જામાં-પ્રેમ

તારી પરખ મેં નકરી સાચી સતી તું સુંદરી.
જો હત ખબર આવી, તો ન રાખત દૂરપરી,

સાહસ કરી નજા મુજ જીવ જાય તો જાયે.
એક વાર હું થી બોલી, ભલે જાય તો જાયે,

તારી પાછળ હું ભવમાં ભટકું અ તને મને.
કેમ શોભે હે શ્યામા, શોભે હે શ્યામા રહો રમણી રામ-પ્રેમ—

(૫૭૩)—સાગર-સરીતા—

પ્રેમરંગ ઝુલે ઝુલો હૈયાહાર, ઝીલો આ જોબનનો બહાર વ્હાલમાં.
કામણગારી જાઉં હું વારી, ચોર્યું ચિત શાણા સરદાર આજ મારૂં.
પ્રેમે ફસાવી દીવાની બનાવી, હું પણ દીવાનો દીલદાર આજ બન્યો.

પૈ (૫૭૪)—લક્ષ્મી-વિજય— પૈ

પૈસા માટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,
બાળા બાંધે વૃદ્ધ કોટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.
દોરે ત્યાં જાનવર ગરિબડી કન્યા ગાય, બિચારી,
પિડે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કશાઇ સ્યો ધારી—નર્કનો.
દિકરી કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,
દે, દાટી, થાય માટી...ધનની બને અંતે ખુવારી—નર્કનો.

પં (૫૭૫)—ઉદયભાણ— પં

પંથી પરદેશી ચિત સોંપી, હું આ ચા...લી, મનને ભાવે તે કરજો પુન્ય શા...લી.

સાખી. { તરસ્યાને ટીંગળાવવા, પડદે રાખી પ્રીત;
પુછ્યું પ્રવીણ પંથીએ, કોણ ગામની રીત.

શુભ સંદેશો લઇ સંચરજો, હું આ ચા...લી

સાખી. { મહા મહીનાનું માવઠું, જંગલ મંગળ ગીત;
સમય વિનાનું બોલવું, ત્રણેની એક રીત.

વ્હેલા મંડપ માંહી મળજો, હું આ ચા...લી.

(૫૭૬)—સતિ પાર્વતી—

પંખીડા તારૂં જાણીશ જગમાં ન કાંઇરે,
ધન નહિ તારૂં, તન નહિ તારૂં, સુંદરી સુત, માઇ ભાઇરે-
કર્મ સેલાણી એ આણી પુર્યાં, ફોગટ ફુલ્યો ફસાઇ એ-
સોહં, સાચો ભજ ભવ તરવા માયા આ સર્વ પરાઇરે-

(૫૭૭)—ખ્વાબે હસ્તી—

પંખના હોતો ઉડસકું બે પંખ ઉડાના જાય,
બિધના અયસીં બાતકરે કે પંખ દે લગાય
ચીડીયા બનકે મએ ઉડજાઉં, કોયલીયા બનબાસી.
બનબન દુઃખયારી કહું, અહીયનકર જીયરા ફુંકુ
અગમાં દુઃખ અગીયન ઝોકું,
બેકલ મતવારી ડોલું, અપના અપના દુઃખ કાસે બોલું.
બીરહા બીખ હીરદે ઘોલું—............. પંખના

પાં (૫૭૮)—કબિરભજન—રાગ ઝીંઝોટી. ૫દ. પા

પાંડવ કોણ કુમત તોએ લાગી, દીનાનાથ જપોરે અભાગી-પાંડવ.
જીવોકી વેધકચુ ધરમન કહીએ, સધરમકી કહીએ ભાઇ;-પાંડવ.
બડબડે મુનીવર મીલકર બેઠે. ઇઆમે કોણ કસાઇ -પાંડવ.
ચારોઇ વેદ તુમ જપજપ જાણ્યો, જ્યું બર લાખ્યો ભારા
રામહી નામકો મરમ ન જાણ્યો, તો કયુંકર ઉતરેગા પારા.-પાંડવ.
પઢપઢ પોઠી ભવનજો ભરાયો, અંતર ભેદ નપાયા,
કહેત કબીરા સુનભાઇ સાધુ-દુનીયા ધંધે લગાયા.-પાંડવ.-

ફ. ફુ. (૫૭૯)-મીસ, કાલીજાન—રાગ, ખમાચ-તાલ-ગજલ. ફ. ફુ

ફ્નામેં આહમેં, ફરિઆદ મેં, શીયોંમેં નાલેમેં,
સુનાઉ દર્દ દિલતાકાત, અગર હો સુન ને વાલમેં.
તુમ્હારા ઉઠકે જાના, ઔર મરીજ ગમકા મર જાના,
મેરી જાન ફદક હોતાહૈ, યહીતો મરને વાલે.

(૫૮૦)—બુદ્ધદેવ—

ફુલની પાંખડી લ્યો પ્રાણ—ફુલની.
ગણી અંતરની ઓળખાણ—ફુલની.
શ્યામ સલુણા, અમ ઘર આવ્યા, શ્રા કરીએ સન્માન;
નાથ નગિના પરિમલ ભીંના, મન માન્યા મેહમાન—ફુલની
ઝાઝું શું કહીએ સમજુને, સખી નયનના ભાણ;
વિમળ કમળ આ સરોવર જળનું, ભોગી ભ્રમર સુજાણ—ફુલની.

(૫૮૧)—બોલતોકાગળ—

ફુલણજી ફુલોમાં ઝાઝા ફુલ્યું ફુલ ફુલી કરમાશે,
ફુલી કરમાશે ખીલેલું આખર ખરી જાશે.
સરખા દીવસ ન ગયા કોઇના તેમ નહી જાશે,
રેંટતણી ઘટમાળ ભરાશે ભરાઇ ઠલવાશે—
ઉજળુ એ સહુ દુધ આજ અભીમાને દેખાશે
જયારે પડશે કાજી ઝપાટો ત્યારે સમજાશે—

બ (૫૮૨)—યોગકન્યા— બ

બની આવાર હું લાચાર, હૈયા હાર વિના;
જેવી જામિની લાગે, ચંન્દ્રના ચમકાર વીના,
જાણે વ્હલા વીના, વનીતાની વૃથા જીંદગી.
વાવેલી જેમ વેલી વૃક્ષના આધાર વીના.
શું કરૂં કોને કહું હાયરે સુંઝાઉંછું.
મીલાવે કોણુ મારો, માનીતો કીરતાર વીના.

(૫૮૩)—**ભજના** મૃત—ભજન—મીરાંબાઇ—
બલીહારી રસીયા ગીરધારી. સુંદર શ્યામ, હો તજી અમને
મથુરાંના વાસી, આવા નવ બનીયેજી
વાંસલડી વાગે વાહાલા, ભણકારા વાગેને, વૃજ વાટ લાગે ખારી;
સુંદર શ્યામ હો તજી અમને, મથુરાંના વાસી આવા ન બનીયે હોજી.
જમુનાનો કાંઠો વાહલા.ખાવાને દોડેને, અકળાવી દે છે મુને ભારી—સું.
વૃંદાવન કેરી શોભા, તમ વીણુ અમને તો,નવ લાગે હવે સારી—સું.
ગોવરધન તોળ્યો વ્હાલા, ટચલી આંગળીયે ને અમપર ઢોળ્યો ગીરધારી—સુ
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ, શુદ્ધ પ્રભુ લેજો માહરી.
સુંદર શ્યામ હો તજી અમને, મથુરાંના વાસી આવા ન બનીયેજી—બ.

(૫૮૪)—**સુરદાસ**— **ભજન**—રાગ હોરી.—
બ્રજમેં હરી ધુમ મચાઇ ગોપી સરવે દેખન આઇ,
ઇતસે આઇ નવલ રાધીકા, ઉતસે કુંવર કનાઇ;
હીલ મીલ ફાગ ખેલે પરસપર, શોભા બરની નહિ જાઇ,
નંદ ઘર બાજ બંધાઇ.

રાધે સાન કરે સખી અનહુ, જીુઠ જીુઠ ઉઠવાઇ
પકરો પકરો મન મોહનસે, સબ સંપ કરો ધાઇ;
લાલેકુ નાચ નચાઇ.

તાલ પખાંજે વેણુ વાંજીત્ર, વાજે મંજીરા સરણાઇ,
ઉડત ગુલાલ, લાલ ભયે બાદલ, સઘળી વ્રજ સોહાઇ;
માનુ બાગવા જરાઇ,

મુગટ પીતાંબર છીન લીયો, શીર પર ચુંદડી હોડાઇ,
નેનુ જોયે નભ નેનુ બીચ, કાજળ નકવેશર પેરાઇ.
માનુની નાર બનાઇ.

કહેત રાધીકા સુન હોને; કૃષ્ણજી, કહાં ગઇ ચતુરાઇ,
કહા ગયો તેરો નંદબાવાજી, કહા ગઇ જશોમતી માઇ;
તને કયું ન લેત છોડાઇ.

ફગવા લીયા બીન જાને ન દુંગી, કરો મા કોટી ઉપાઇ,
લગી કઠોર કસર, સબ દીનકી મસ્તી નાચ નચાઇ;
બોત દીન સાંખ ઉખાઇ.

મુગટ પીતાંબર દીયોને રાધીકા, ફગવા લીયો મન ભાઇ,
સુર કહે છબી કહાં લગી બરનુ એસુખ બઇકુંઠ નાઇ;
કરત જન કોટી ઉપાઇ

(૫૮૫)—**મહમદ હુસેન**—રાગ, ભૈરવી, કવ્વાલી
બહુ તેરા સમજાયોરી, લાખનબાર, દીલ હમારા વે માનત નાહિરે—
સમઝ સમઝ પસ્તાયોરી, લાખનબાર—બહુ તેરા.

(૫૮૬)—પ્યારા સાહેબ— દાદરા—
બટવા ગુંથન દેરે મીજાજીયા બટવા ગુંથન દે,
હારે મોરે ગોરેકા બાલા જોબનવા—બટવા ગુંથન દે.
એક તો ચીકના પીપલકા પત્તા, દુસરા ચીકના ઘી;
તિસરા ચીકના ગોરીકા જોબન, યારેકા લલચેજી—હારે૦
નદી કીનારે બગુલા બૈઠા, ચુન ચુન મછલી ખાય.
સીંગી મછલીકા કાંટા લગારે, મેરા તલપ તલપ જીયા જાય—હારે

(૫૮૭)—મીસ અમીરજાન—રાગ. ગજલ. તાલ દાદરા,

બહકાને વાલે આપકે સબ યાર બનગયે,
સમઝાને વાલે મુફ્ત, ગુન્હેગાર બનગયે.
હમને દીયાથા દીલ ઉન્હે, દીલદાર જાનકર,
વહ લેકે મેરે દીલકો દીલ આજાર બનગયે.
કુબે હૈદરસે જો આબાદ હૈ સીના મેરા,
બનગયા દુરે નજીફ દીલકા નગીના મેરા,
ઉસ ગુલ બગેર રાતકો આતી નહીં હૈ નીંદ,
બીસ્તર કે તાર હકમેં, મેરે ખાર બનગયે.

(૫૮૮)—મીસ મહમદહુશેન—રાગ ગજલ. કવ્વાલી.

બહાર આઇ હે ગુલ ફુલે હૈ બાદલ ટીરકે આયેહૈ.
મહી નેકા ચમન ઇસવખ્ત, આખોં મેં સમાએ હે,
બને સમસો કમર ઓ રહે બને સબતુર કે ચહરે.
ખુદાને આપ આપને નુરસે તુમકો બનાયે હૈ,
મીલેગા એક મોતીકા મહલ, ફીર ખુલ્દ મે ઉસકો.
ગમે, હજરતમે જીસને એક આંસુભી બહાયા હૈ,
ગમે હજરતમે વહહે જીસને, નારે દોજખકો બુઝાયા હે,

આ (૫૮૯)—મીસ જાનકીબાઇ— I
બાજી બંસીયા તાન, રસબનીરે...બાજી
સુની શ્રવન ટેર ચીતભયો ઉચાટ, મોહે રહયો ન જાય.
બાવરીસી કર દીની..............બાજી,
મુરલીકી. ધુન સૂન, આઇ કહાન ઠીઠ, કરત કલોલન સબ સખીયન મીલ,
ધાઇ. ધાઇ. ધાઇરે, કહાન હેરત ઔર ગાએ સબગુની. બાજી.

આ (૫૯૦)—મીસ, જાનકીબાઇ—રાગ. કાફી. તાલ. દીપચંદ. બી
બીતે અવધ સૈંયા આવત નાહી, કાસો મેં ફાગખેલોં વ્રજમાંહી. બીતે.
ફાગુન જેહે બહુરી ફીરન ઐહે, ગયેલો જોબન ફીર આવત નાહી—કા૦

બુ (૫૯૧)—મહમદહુસેન—ગજલ, કવ્વાલી— બુ

બુતોમેં કયોં યે શાને, કબરી આઇ હોતી જાતી હે,
કે ઉનકે કબજેમેં સારી, ખુદાઈ હોતી જાતી હે.
મેં ઉનકો પ્યાર કરતા હું, વો ગાલી મુજકો દેતા હે,
ભલાઇ કરતા જાતા હું, બુરાઇ હોતી જાતી હે.
મેં બરસોંસે કહા થા, મુદતોંસે રૂસે બયઠે.
ખુદાકા શુક્ર હે અબ તો રસાઇ, હોતી જાતી હય.
અગર મીલના નહિ મંજુર થા, તો સાફ કહ દેતે,
યે કયોં દરપર દાહ હમસે, બેવફાઇ હોતી જાતી હે.

(૫૯૨)—મુરીદેશક—

બુટ્ટી પીલાકે લુભા ગયા, કોઇ મુઝે બુટ્ટી પીલાકે, લુભા ગયા કોઇ,
બડે સવેરે જો કોઇ છાને, બાકી લંબી ઢીઢ.
ઉઢતી ચિડીયા બહ પહચાને. ગિરી સડકસે ઇંટ, સવેરે ફેર છીનેગી ભંગ,
દુસરા-પહેરે જો કોઇ છાને જ્યાં માદીકી કીચ,
ઘરકે જાને મર ગયે, ઓર આપ નસેકે બીચ. સવેરે ફેર છીનેગી ભંગ.
ચોથે-પહરે જો કોઇ છાને, બચા આપહી આપ,
દો જોરૂ, દો સુરરેકા, હો છબચ્ચેકા બાપ, સવેરે ફેર છીનેગો ભંગ.

બો (૫૯૩)—સુરદાસ— બો

બોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, બોલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં.
ન ધરિ, ચેન ધરિ, રેન ચુમિ, ચુમી, બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી.
પકરી જુગલ કર, બસન અલગ કર, કિય પરહરી ડર.

(સાખી) છતઅધરનપર-બોલું.

"મરોર ડારે જોરશે, મેરો કોમલ અંગ,
એસે નિરદય નાયકો મેં સુપને કરૂં ના સંગ,

(૫૯૪)—મહાશ્વેતા, કાદંબરી—

બોલો બોલોને અંતઃરના બેલી નાથ વિનવું કરજોડી.
પિયુ જાશો કયાં અમને છોડી, પ્રિતિ જન્મો જન્મ તણી તોડી...બોલો,

સાખી } હાથે આવી હંસલો ઉડી ગયો આકાશ,
જઇ બેઠો દુર દેશમાં, હવે મળવાની નહિ, આશ.

મદજાદા મેં કુળની છોડી, (૨) તમ સંગે મેં પ્રિતી જોડી (૨)
ઉઠો ઉઠો ને અંતઃરની કરીયે વાત,રાત રહી હવે થોડી...બોલો.બોલો.

(૫૯૫)—ઉદયભાણુ—

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલો બોલો, બોલો બોલો, મેના બોલાવે,
ડોલો રંગ રશીયાજી ડોલો જરી ડોલો, ડોલો, ડોલો પ્યારી ડોલાવે,
મેનાં તારા વચનની વેણુવાગી, લાગીલાગી લગીત લેહ લાગી,

મેના વ્હાલી મેના કે, ના કહે, પણ જાગી. જાગી જાગી, અજબ
જોત જાગી,
પહેલાં પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારો, વાહ ? મેના શું સતી સીતા વીસારો.
ચતુર સુજાણ સીતા રામ, ઉચરાવો......બોલો,
પોપટજી પાંજરૂં સોનાનું સજાવું, લાડલીહું લાલચુ નથી કે લલચાવું;
સોને રૂપે શું બીડ ભિતરની ભાગી......લાગી
રૂડા સુડાને રંગે રમાડું પાંખે ઘાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું,
ભાવના ભુખ્યા શું ભાંવી ભાવના ભુલાવે ?—બોલો.

બં (૫૯૬)—ભજનામૃત— બં

બંગલા ખુબ બના મહારાજ, જ્યાંમે નારાયણ બોલે—ટેક.
ઇસ બંગલમેં દસ દરવાજા, બીચ પવનકા થંભા;
આવત જાવત કોઇ ન દેખે, એહીં બડા અચંબા—બં૦
ઇસ બંગલેમે બાજાં બાજે, બાજે સાંજ સબેરી;
તાજ પખાજ ઔર મૃદંગ બાજે, રાગ છત્તીશે ગાવે—બં૦
હાડ ચામકી દેહ બનાઇ, તામે નાડીકા કોટ;
બાજીગરને ખેલ મચાયા, રંગ ખુબ ચ્હડાયા.—બંગ
પાંચ પચ્ચીસકે પાતર નાચે, મનુવા તાલ બજાવે;
સુરતકી, તુરતકી મૃદંગ બાજે, રાગ છતીશેં ગાવે.—બં૦

(૫૯૭)—સરહારબા—

બંસીવાલા આજોરે મોરે દેશ, પ્યારી સામરી સુરત પ્યારે બેસ. બં.
આવન આવન કેહ ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,
ગીણતાં ગીણતાં ગસ ગઇ, મોરી આંગળીઓની રેખ.
સાંવરીયા રસીલા સલુણા, પીયાને પીયાને જીયાયે કરૂંયે નીશાર,
હમતો જોગી પ્રેમકેરે, પ્રેમ હમારો દેશ,
શુદ્ધ નહીં પાઇ પીયુકી, તબલીયે આવેશ.

ભ (૫૯૮)— ભ

રાજકઠીઆરો—નોવેલમાંથી.)—રાજકઠીયારાની વાર્તા—રાગ.દોહરા
ભરતખંડમાં સુંદીર ગામ, ક્ષત્રિઓનું મોટું ધામ.
જજ્જા. નામે પુરનો ધણી, સ. નામે રાણી પદ્મણી.
એક દીવસ નીસાએ રાય, પાસે રાણી ચાંપે પાય;
રાત દીવસ નો પડયો વીવાદ, હોડ કરી કીધો સંવાદ;
ચઢા ઉતરી બેને થાય, રાજા હઠ માં આવી જાય;
હાજી આએ. હા જી હા કરી, કાળી રાત બપોરો ઠરી;
ગર્ભવંતી ગુણવંતી નાર, મુકી રાત્રે વન મોઝાર;

રોતી પિટતી રાણી ગઇ, વનમાં પ્રસુત પીડા થઇ;
જાયો, કુંવર. કન્હઇઓ કહાન, જાણે બીજો ભુપ નીધાન.
પણ પતી વીણુ સતીનું મન કચવાય, જુવે પુત્ર ને રોવાઇ જાય,
રાણી શોક અધીક મન ધરે, દીકરો લઇ દક્ષીણ પરવરે,
ભુખ દુઃખના આવ્યા દીન, સતી નું શરીર થાતું ક્ષીણ,
પુત્ર ઉગારી માતા મરે, સીદ્ધી સ્વર્ગ વીશે સંચરે;
મરતાં માદળીયું દીધ હાથ. માતાએ આશીશ સંગાથ,
કુંવર પછી કઠીયારો ઠર્યો, પીતા ક્રોધથી કુંવરી વર્યો,
સતીએ દળીદર કાઢ્યું દુર, ત્યાંથી આવ્યા શ્રી સીદ્ધપુર.
કપટે કંથ વગડે ઉપડે સતી સસરાને પાલવડે.
÷કહો જોગી પતી કયાં જઇ રહયા !.
–જંગલમાં જોગી થઇ ગયા;
÷કહો જોગી સસરા નું શું ! થયું ?
–પુત્ર વધુપર ચીત્તજ ગયું;
=કુંવર તાતથી કેમ પમાય !
÷સતીને પતીનો સમાગમ કયાં થાય.
–ઉતર સામી આંખ્યો કરો, દક્ષીણ સામી પીઠજ ધરો;
જયો પીતાશ્રી જોધાણ નાથ, લે સતી આ તુજ પતીનો હાથ

(૫૯૯)—કુસમાવતી—

ભલે જન કોટી યત્નો કરે, નશીબના લખ્યા લેખ ના ટળે.
પાપીયા પાપી પગલાં ભરે. અંતરમાં માથુ પટકી મરે,
હરિશ્ચંદ મહારાજ જુવોને. નિચ ઘેર સેવા કરે.
થઇ સેવકી સતિ લેખથી ગુમાન શાને કરે—નશીબ

પાંન્ડવ સરખાં ધર્મ ધારી પણ, વન વન રવડી મરે,
ચીર હરણ થયાં સતિનાં, પ્રભુ કૃપા ત્યાં કરે—નશીબ
સતીયા સુરજન ભલે કુ, જન થી, કદી પીડાતા ફરે,
સત્યમેવ જયતેજ સમજજો, ન્યાય નીયંતા કરે—નશીબ

(૬૦૦)—ખુરશીદે જરનીગાર—

ભરકે જામ સાકીયા પીલાના, શાદીયા મચાના પિયાકે, સંગ;
સોહાના સોહાના અજબ રંગ શહાના, જમાના પયમાના આહંગ.
તરાના સુનાના, જીગાના બજાના, ખુશીકા જમાના હય જાના ન સંગ,
જમાના રંગ, બનાના દંગ, દીખાના ઢંગ, આલા.
હાં, ચમન, ચમન, બજતેં, અમન, દીલ હય મધન ફુલનકા.

(૬૦૧)—બોડાણો—
ભલી ભક્તિની માળ, મણીમાણેક ને બાળ.
સજો સકળ જન અમુલ. ભૂષણ એ...ભલી.
ધરી માળા પ્રહલાદજીએ,કરી સહાય નરસિંહજીએ,પ્રીત ધરી ધરીયે...ભલી
ધન્ય છે ધ્રુવરાજ શુક્રમાં અચળ છે આજ. ભક્તિ મોતીને હંસ ચરજો
જનની જણે તો જણ દાઆતા કે શૂરજન.
નહિ તો રહે વાંઝણી. નુરના ગુમાવ જન.
ધન્ય છે ગંગામાતા, વાળી શ્રી સ્યામ તોળાતા. ભક્તિ ભૂષણ રાજજે..ભલી

(૬૦૨)—પ્રહ્લાદ વિજય)-વિરભક્તિ—
ભક્તિ નોકામાં બેશીનેરે, ભવતરીયે,
ભવતરીયેરે જગથી શાને ડરીયે-(૨)...ભક્તિ
અમૃત અળગું કરી વિષ શીદ પીજીએરે.
સૈંયા-છોડીને શીદ ભુમી થરીયેરે, જગથી શાને ડરીએ.(૨)...ભક્તિ
જુઠી છે જગની માયા, પ્રભુપદ સાચુંરે,
હેતે કરીને હરિવર વરીયેરે; જગથી શાને ડરીયે...(૨)...ભક્તિ.

(૬૦૩)—ધી-ડી-રે-સોં-બુક—ભજન, કાલીયા—કવ્વાલી !
ભજ રામ નામ પ્યારે, કયો બરથા જન્મ ખોયા—ભજ.
બિસયોમે લીન હોયા, હરી પ્રેમને ન રોયા,
તારી હય મીરાંબાઇ, ધનાં સુદન કસાઇ
ઉસને દયાલ હોકર, કઇ ઓરભી હે તારે
નીરદઇ તુને ભઇ, ન કીની કુછ કમાઇ
કુજાન મુહસે બોલો ધન શામકે જે કારે—ભજરામ,

(૬૦૪)—હરીચંન્દ્ર—
ભંગકા લોટા હા હા હા.
મન મેલ મિટે તન તેજ બઢે, હે રંગભંગકા લોટા,
સો સોગ ટલે, સો રોગ ચલે કરે ભંગ અંગકો મોટા.
જબતાર જમે આજાર રમે તો હાથ બઢેજી મોટા.
તન સાફ મન સાફ હો સાફ, આદમી ખોટા, લેકંદ દુધમેં ઘોલા,
તો ભંગ બના અલ મોલા, કરપાર ભંગકા ગોલા,
હરબાર બોલ બંબ ભોલા, ઉઠભોર—નહાકે ગંગ, ચઢાલે ભંગ,
જમાલે ઢંગ. નિરાલે ઢંગ, દીખાદે જંગીકુંદી સોટા=મનમેલ.
(તનહરા બદનહરા ખીલા હુવાંચમન હરા,ચારોં તરફ જમીઓ આસમાન.
સબ હરે હરે, સેત ધાન પ્રાન ઔર બેલ બાગબાન. સબ્જ ભંગપીકે
દેખલે જહાં સબ હરે હરે, ચાટમેં મીઠાસમેં ઉચ્ચાટમેં કભી ન્હોવે,
દેખલે મીઠાઇકી દુકાન. સબ હરે. હરે

શા (૬૦૫)—માલતિ માધવ— મા

ભાભી મારાં ડાહ્યાં ડમરાં, શા માટે શરમાવો,તમ શા માટે રીસાવો,
ઓ નાની નણુદલ આવો......આ કોણુ !......તારો પ્રાણુ !
હવે શા માટે શરમાવો (૨)......ઓ......

(૬૦૬)—બાપુસાહેબ—રાગ. ભજન. (બ્રહ્મભાવ. એકૈયતા)

ભાઇ નામ સમજીને બેસી રહીએ, આત્મા ચીન્હી મનમાં મગન થઇ
રહીએ—ભાઇ.

રામને, રહીમાન, તમે એકકરી જાણુજો, કૃષ્ન, ને કરીમ, એક કહીએ,
ખ્રીસ્તુ. બિસમીલામાં, ભેદ નથી ભાઇ, અને અલ્લા, અલખ, એક
લહીએ-ભાઇ.

ગફુર, ગોવિંદ, તમે એકકરી જાણજો. મઓલા, માધવ, ગુણ ગઇએ
હરી, હક તાલા,ના ભેદ મેં'તો જાણ્યો,હવે ચોર્યાસી માર નવ સહીએ,
—ભાઇ.

પરવર દીગાર પરમેશ્વર એકકરી જાણુજો, નબી નારાયણુ ચોટર્યા હૈએ.
ચોખા ને ચાવલ પણુ. ડાંગર એક એવું, સમજે તેના ચેલા થઇને
રહીએ—ભાઇ.

બાપુસાહેબ, નામ પાકછે, ને બીજું નાપાક, એવું સમજ્યા કહો ક્યાં
જઇએ.

જેજે સાધન કરે તેમાં પડેછે સાંસો. અમો બ્રહ્મ જળમાં નીત
ન્હાઇએ, ભાઇ.

(૬૦૭)—સુકન્યા સાવિત્રી—

ભુલે ભલભલા ભૂલેરે, (૨) ભાવીનો ભરમ કોથી નવ ખૂલે, (૨)
મુર્ખ મન ભલે ફુલાવ્યું ફુલે—ભૂલે.

અતિ ઉમંગથી કાર્ય આદરે, ધરી મન મોટી આશ;
અધવચથી વાડી લુટાઇ જાએ (૨) આખર થાય નિરાશ.—ભૂલે.
કાળ હીંચોળે અણુંમાત્રનું, જીવન ઝોલા ખાય;
રહે દુર નિરધાર્યું—ધાર્યું, ધરણીધરનું થાય.—ભૂલે.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ૩ જો સમાપ્ત.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ઉર્ફે

રેકર્ડસ ગાયનમાળા.

ભાગ ૪ થો.

મ (૬૦૮)—ઉદય ભાણ— મ

મન માયાના કરનારારે, જરી જોને તપાસી તારી કાયા;
પુછી જોને તું પંડીત પુરાણુારે, કોના અમર છે લેખ લખાણા,
કાચી છે કાયા, માટીની માયા, છે માટીના ખેલ બનાયા;
શાણા તો સમજી અલગ થયા, પણ બાળક બિચારા લપટાયા.
લાખોની પાંખો ગઇ છે પીંખાઇ, જેના મુછપર લીંબુ ઠરાયા,
કાળના કુહાડાથી કોણ બચ્યું છે, ભલે રંક ભલે હોય રાયા;
સંધ્યાના જેવા રંગ સોનેરી, વંધ્યાને લાડ લડાયા,
જોબન ને તન ધન, તેવાં સમજવાં, પાણીમાંના પડછાયા.

(૬૦૯)—નંદબત્રીસી—

મન ભુલાવે, મન લોભાવે, મન ચકડોલે ચડાવેજી,
શુદ્ધ પવિત્ર નિરમળ આત્મા, કાદવે રગડોળાવેજી,
જોવાનું તે નવ દે જોવા, નહીં જોવાનું બતાવેજી,
અમૃત મુકી વિષયને વળગે, નરક મહીં લોભાવેજી.
વારૂ વનીતા વિશ્વ મહીં, છે કોઇ ગોરી, કોઇ કાળીજી,
ત્રપતી છે સંતોષ મહીં, નથી સુખકર ક્ષુદ્રા બાળીજી.

(૬૧૦)—કામલતા—

મને આવે છે ફેર, ઝુલે મારૂં મન. હો સખી,
બેસું રથમાં શી પેર, ઝુલે મારૂં મન. હો સખી. મને.
કેફ ચડી કોઇ કારમી, હું સમજું ના બેન, બ્હાવરી મને કરી.
લ્યો વિસામો સુંદરી, ઝીલી આ લ્હેર—ઝુલે મારૂં મન.

(૬૧૧)—વસંતપ્રભા—

મૃગ નયની, યુવતી રંગીલી, હાં, છબીલી હાં.
શોભતી મધુરી શી શિયળવંતી મૃગ.
શોળ સજી શણગાર સતિ, યે, પંથ પીયુનો જોતી.
રશ્મ ઝરતાં નયણાં હરખે, રતિ સરખી મન ગમતી—મૃગ.

(૬૧૨)—વિક્રમ ચરિત્ર—
મને સહાય કરશે મોરારીરે, વ્હારે ચડશે ગોવરધનધારી,
અહલ્યા ઉગારી, મીરાંબાઇ તારી, એની ચીન્તા કરીશ નહિ મારી–મને.
મંજારી બચ્ચાને બળતાં ઉગારી, મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્રને તારી.
દ્રોપદિના ચીર પુર્યાં, થાશે તે સહાયકારી.—મને.

(૬૧૩)—વિક્રમ ચરિત્ર—
મને રોકો ના રસીલા, છેલા મુકોને મારો હાથ,
મારો હુંકડો ના છબીલા, વ્હેલા મુકો ને હાથ.
લ્હેરે ઝુકો અલબેલા, ઘેલા આવું સંગાથ;
મુકો કેડો, લાગ્યો નેડો, છોડો, છેડો.
સાથે તેડો, લાગ્યો નેડો, ભોળી નારી કામણગારી;
હું તો હારી, વાહરે પ્યારી—રોકો ના૦

(૬૧૪)—વસંતપ્રભા—
મદભરી જુવાની યાર.
રસ લેજો લુંટી દીલદાર, અહો દીલદાર, હાં૦ હાં૦ મદ૦
નાજુક ખીલતી હું—ચમેલી;
તું રસીલો ને છબીલો, ભ્રમર મધુ પીનાર, અહો પીનાર–હાં.હાં.મદ૦

(૬૧૫)—મોહીનીચંદ્ર—
મને કોઇ મેળાવોરે, મારાં દીલ દેવળનો દેવડો;
હાયરે ધુતારાએ નાથ ડુભાવ્યારે, પીયુ મારો સુઘડ ગરીબડો (૨)
જો કોઇ મીલાવે, તેને મોં, માગ્યું આપું પીયુ મારો સુઘડ ગરીબડો (૨)
આપું જો માગે મારો જીવડો. (૨) મ.

(૬૧૬)—અનુસૂયા—
મ્હારે મંદીર પધારો યોગીરાજ, મ્હારાજ ભોજન કરાવું મન ભાવતાં.
ઘેબર ધારી જલેબી શીરો સુખડી, મોતીચુર ને મેસુર, ભાગે ભુખડી;
તળું તતબીરે કાચલી, વડી તમ કાજ—ભો૦
નેહે નીપજાવું, શાક ભાતભાતનાં; રૂડાં રાઇતાં બનાવું, જાત જાતનાં;
અતિ જુગતીથી પીરસું-પ્રીતે ધરી બાજ—ભો૦

(૬૧૭)—અસીરેહીર્સ—
મજાહ દેતે હય કયા યાર, તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે,
નીકલી મેરે દીલસે આહ, જાતાથા વોહ રશ્કે માહ.
દેખા દુશ્મનકે હમરાહ, દોનો હાથ ગલેમેં ડાલે;
પહેલેથી મુજસે તકરાર, અબ તું કયું કરતા હય પ્યાર.
અબ તેરી તરફસે યાર. મેરે દીલમે પડ ગયે છાલે.
તેરી ભવે હય યા શમશીર, તેરી ચીતવન હય યા તીર,

હય આંખે બુતે બેપીર, યા હય જહેર ભરે દો પ્યાલે,
કોઇ દમકા હું મેહમાન, એક નજર ઇધરભી જાન,
તેરી આંખોકે કુરબાન ઓ, મુહ ફેરકે જાને વાલે.

(૬૧૮)—દાગે, હસરત—

મય તો શીરીકા હું દીવાના, કયા માલ હય જાન ગવાંના.
નસીહત આપકિસ આનકર, સાહબ સુનાતે હય,
બયાબાને આલમમેં કિસકો, મરનેસે ડરાતે હય,
ય્હે સચ કહેતે હય હજરત, આપ યા સીર્ફ અજમાતે હય.
કહી જાં બાજ અપને કોલસે, બીબાજ આતે હય,
કુછ બાત નહી મરજાના—કયા.

ય્હાં તો તનમેં ખુદ બાકી હય જાને જાં—થોડીસી.
ડરાતે હો કિસે તુમ ખીંચકર તરવાર થોડીસી,
મુજે ઇસ વાસ્તે હય જીન્દગી, દરકાર થોડીસી;
કે દીલમેં રહે ગઇ હય, હસરતે દીદાર થોડીસી.
એક ખેલ હય ખુન બહાના...કયા.

(૬૧૯)—લયલા—

મજેહદારી ગીલોરી ભરી લાલીયાં, ચાતુર હું ના કરૂં ન્યારા અરપાર.
મોરે પાનમેં યાર ફસે શેઠ શાહુકાર,
ખાઉં પીલાઉં મય બીડા બનાઉં, બીડીમેં છપ્પન મસાલે મીલાઉં.
લઓંગ, ઇલાયચી ઔર છાલીયાં, શહરબીચ આઇ હય પાન બીડાં લાઇ.
પકી પકી કલીયાં, ગીલોરીયા બનાઇ,
બડી મજાહ પાઇ, જો રંગીલે કભુ ખાઇ,
માનકો પાન હય, જાનકો પાન હય, લેલો, આવ આવ.
ગીલોરીયા. આવ. આવ. ઇસ રંગ લાલીયા.

(૬૨૦)—મીસ અચ્છબાઇ—રાગ મહાડ.-તાલ દાદરા—

મન માનત નાહિ, સ્યામ બીના, મન માનત નાહિ,
મંદીરવા ય તજકે બિંદાવન પ્યારે વતનસે;
ઢુંઢનકો સખી આપહી નિકસું, કરકે જોગીયનકો બેસ-મંદીર.

(૬૨૧)—મીઠાં જહર—

મન મોહન તોરે નયના,અજબ રસીલે,નિર્ભય નીપટ નસીલે-નયન
મદમતવાલે પ્રેમકે પ્યાલે, કહરકે, પીલે, પીલે, પીલે.
મટકી લે, ચટકી લે, ખટકી લે—તોરે નયના૦

(૬૨૨)—પિતૃભકત પુંડલીક—રાગ—ગઝલ કવ્વાલી.
મને તું માફ કર શાણી, વચનપર ફેરવ્યું પાણી,
ખરે હું ક્રુર છું પ.ગ્રી, ગુન્હેગારી અમારી છે.
લફંગા છો ધુતાર. છો, ઠગારા આપ છો પુરા,
અધુરા લેશ ના ભારો, હ્રદય માંહિ કટારી છે.
લફંગો છું ધુતારો છું, પરતુ દાસ તારો છું,
જગતના પાપની ઉપર, અખત્યારી હમારી છે.
જણ્યા રાંડે રતન જેવાં, ખરેખર બાપને બેટા,
લડે છે શીંગલા ઘેટા, ભયંકરતા થનારી છે.
અમે મસ્તાન પંખીડા, અમે મ્હોબત તણા કીડા,
વડીલો પણ હતાં એવાં, કબુલાત એ અમારી છે.
રૂપાળી જોડ છે ઝામી, ટળી બાપા થયા સ્વામી,
રહી ના લેશ પણ ખામી, કહો, (આ) છેડ સારી છે.
ધુજારો તો નથી લીધો, રશીલી આજ નખરાનો.
હવે તલસાવ, ના પ્યારી, વિરહની આ બિમારી ?.

(૬૨૩)—વસુંધરા ઉર્ફે બેધારી તલવાર—
મૃગલોચની (૨) મદેભરી છલકાતી, મૃગલોચની...મદે......
મુખે મૃદુ મૃદુ હસી મલકાતી, પળે પળે પીયુના પ્રેમે ભિંજાતી (૨) મદે.
પડી નવ યૌવન નિહાળે, ઘડી શરમાઇ વસ્ત્ર સમારે,
સખી, જો એની ત્રાંસી, આંખ મીચાંતી (૨) રે......મદે.

(૬૨૪)—કનકતારા—
—લે ઘાસલેટ, અયે ઘાસલેટવાલા કૈસે બાટલી દીયાહે,
અય છ પયસે કો. છ પયસેકો! અય! પાંચ પૈસેકો દેતા હે, અરેજાઓ—
જાઓ—તુમને દિયા ઓર હમને લિયા—ઘાસલેટ, ગાના તો સુન.)
—મય તો મારવાડ કો બનીયોરે—બમ્બઇ શહરકો આયો.
મારવાડસે નિકલ્યો જબતો પાંઉ મે નહીં થો જુતો,
ઘાસલેટ (લે-ઘાસલેટ) કી. ફેરી ફરીને–પાંજરાપોળમાં સુતો.
મયતો મરવાડકો બનીયોરે, બમ્બઇ શહર કો આયો.
બ્યાજ બટાકો ધંધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો,
આધી આધી જમે, કરીને લાડીજીકો લાયો,—મયતો.
લાડીજીકો મુખડો ભોલો, મેરે મનકો ભાયો,
લટક મટક કર ચાલી જાવે મોરે જી લલચાયો—મયતો.
(અયે! રામ રામ જીયો ભાઇ ગંગારામ ઠીયા દાન છુટે ગામ
—તાંબા દાન—પીતળ દાન.)

(૬૨૫)—સતિ સીતા—

મને એકલડી મુકિને, શેજે સુતેલી તજીને,
કયાં સિધાર્યા રામ,........કયારે ગયા.

રણમાં રવડતી કરીને, વનમાં વીખુટી કરીને.
કયાં સિધાર્યા રામ,........કયારે ગયા.... ... ...

ઝબકોને જટ હુંતો જાગીરે, જોઉંતો જંગલમાં આગ લાગી,
રઘુપતિરામ કયારે ગયા.

સાખી } ભયંકર ભાદરવા તણી, ઘોર અંધારી રાત,
ગરજે ધન ગંભીરને, વરસે જળ વરસાદ.

જાણે પુરમાં તણાઇ વે'તા, નિરમાં ડુબાઇ—રઘુપતિ.

(૬૨૬)—કબિર ભજન—રાગ—પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ બોલ, તેરા કયા લગેગા મોલ,

દસ પાંચ કોસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિં હીલતા.
તેરે ગાંઠસે દામ ન ખુલતા, તેરે દીલકી ગુંન્ઢી ખોલ,—તેરા.

મન તો,રંગી ઘોડા—ઘોડે કો પાંચ બછેરા;
તું કરતા મેરા મેરા,કાયા મેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાગ મરોડ—તેરા,—

કર કોલ જગત મેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા;
યેમાયા હય જગ ઠગની, તું ઠગની કા સંગ છોડ—તેરા.

ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાહે.
યૌં કહેવે દાસ કબીરા, તુ ભવ સાગર કોં છોડ.—તેરા.

(૬૨૭)—મીસ જાનકીબાઈ—રાગ-તાલ, ખીમટા.—

મઝા લેલે રસૈયા નઇ જુબનીકા. મઝા લેલે૦
યે, રસીયા, પદેસવામાં છાયે, હમ ધર ડાલે, ગલે કર ફસીયા.—મઝા

મય બાજ આઇ દીલકે લાગાનેસે,
મોહે સંગ લીયો છયલા, બહાનેસે. મય.

આજ પીર અપના ગયા વકત, મુઝે યાદ આયા,
જોરે દીવાર કોઇ આશકકે નાશાદ આયા;

દીલ ચુરાનેકો યો વોહી, બાનીને બેદાદ આયા,
મયતો આઇયાર થી, એક મેરાભી ઉસ્તાદ આયા.

મીલનેકો આઇ ગુઇયાં, સાજનકો લાઇ,
લગી મેરી મહેનત ઠીકાનેસે—મય,

(૬૨૮)—મહમદ હુસેન—રાગ, છાંયા નટ-ધીમા. તેતાલ.—

મન સુંદર લે ગઇ માર પલક,
ખલક, પલક, બલ, ખલક, જેસી, જીયા, બીચ, ઉઠ મુખડેકી ઝલક.

બીચ ધાર, સીલ,સીન્ન જમુનાકી, ઝલક, જેસી જોત,ચંદમેં જાત ચમક.
તીરછિ જુંઅ મેં રાજ હરમ, જીસે દેખ ચુકા સારા આમલ.
અએતો મરતા હું મેરી જાન સનમ,એક બારતો કીજે મુંજપેં કરમ,
ગયા હીજમેં રોયા બીકલ. બીકલ.—મન૦

(૬૨૯)—ફૈસાને, અજાયબ—

મચાના મિયા જાન ઉધમ ન એસા મચાના મિયા જાન
મિયા ન બોલો જોરૂ બનાસો મય તેરી દીલ બહુજાન. ઉધમન એસા
જી. નહિ. નહિ, ઘડી જાના જાની, ઘડી આના જાની.
ઘડી બોસા બાજી, ઘડી હીલા સાજી ઘડી હોના, રાજી,
કહો આવે કાજી, ઘડી હમ તુમ ફેર મિલકે પ્યાર. ઉધમન.
નમેરે જોરૂ નમેરે લડકા અલ્લાસે નાતા મુદામ. જી હાં. હાં.
કરો હમસે યારી—મૈ હું તુમસે આરી—મૈ હું તુમપે વારી,
હાય કયસી ખુવારી.
ગલે મીલજા જાની, નહિ મેરા સાની. મેરા દુર હીસે—હેગસ
—સલામ ઓઈ ઓઈ.

મા (૬૩૦)—અશ્રુમતી— મા

મારા હૈયા કેરા હાર, નજર ક્યાં આવશેરે,
મારા નાજુક શુકની ભાળ, અરે, કોઇ લાવશેરે;
લલીત વચનની, લેહ એક લાગી, સુંદર વરણુથી પ્રીત જાગી.
ચતુર સુજાણુથી, મેળવી વિયોગ ટળાવશેરે,
માગ્યા મુક્તાફળ આપીશ, દેવગણીને દીલ પીંજર સ્થાપીશ.
હાજર હરનીશ રહી, ચરણ તુમ ચાંપશેરે,
કનક કાયાનું પાંજર કરશું, હાવ ભાવ રત્નેથી જડશું;
પોપટ પગમાં પલક કરો, રશ ભાવસેરે.

(૬૩૧)—રમણસુંદરી—

મારે સ્વામી છતાં રંડાપોરે, બાપજી જુનીનું જોર ન માય;
ઘર ગધેડે ચડયુંરે માવડી, નંદલાલ નરકે જાય,
જાય જાય ઘરનું ઘોલીકું થાય, મોકાણું નીત્ય મંડાય,
ગોળાનું પાણી સુકાય, ઘર ફીટે ઘર જાય—મારે૦
જોઇ વ્હોરી મેં-જાત, રાંડ નીકળી કમજાત.
અરે લ્યો દાગીના આપું છું, નાથજી ? ઘરમાંથી જો પાપ જાય.
હોય શોક હોય, એ તો બે બછરાનો લાવો, અંદર ગુલાબસિંહનો દાવો.
અરે મેર પીટયા વાંઝીયા-કુટું તારા છાજીયાં,
હાય તને, હાય તને, હાય, હાય, હાય.—મારે૦

(૬૩૨)—વસંત પ્રભા—

માનો માનો ને રસીલા, માનો તે મારી વાત,
છેક આમ શું કરો છો, બોલાવે જાઓ તાત-માનો.
રસીલી પ્રેમપાન, અમૃત તેજીયાયે, હાજી પ્રેમ વાત, જાણું છું પ્રીયા.
કટાક્ષે વિંધાઇ, કેદી થઇ રહયા.
વિતી જાય રાત, વાતેનાથ શું, ઘેલા થયા—માનો.

(૬૩૩)—સતી સંયુક્તા—

મારી યારી પ્યારી,અરે શું કરતી હશે, નિર વીના માછથી મુંઝાતી હશે—મા.
મનથી ખડી કરી આકૃતી મારી, ભાળી, નયન, નીર ભરતી હશે.
સંભારી સંભારી મમ ગુણ, રામ નામ સમ રટતી હશે—મા૦
અકળાઇ જશે બાગ બગીચે, પાછી પાછી પડતી હશે.
નિંદ્રામાં પણ નાથ નિહાળી, જોગી ઝબકતી ચમકતી હશે—મા૦
આ નિરભાગી, શું કરમમાં છાજ્યું, રત્ન નહી, ને સરજ્યું હશે.

(૬૩૪)—પવીત્ર લીલાવતી—

મારો પાવન કરીયે પલંગ, પ્યારા પ્રાણનાથ પધારી,
રમ્યા રશિક રશીકાથી રંગ, વિરહ દુઃખ નાથ નિવારી.
આજ ઉપજી શીતળતા અંગ, મને સ્વામીનાથે સ્વીકારી;
  શરદ ઋતુ સોહામણી, પુરણ ચંન્દ્ર પ્રકાશ;
મંદ પવનની લ્હેરમાં, વ્હાલા વિલશો છો, વિવિધ વિલાસ.
  અંતરઃપુરમાં એકલા, છાના રાખુ છેલ.
આ રતિને રતીપતી તમે, રમી રસક કરો રંગ રેલ,
તન મન ધન અરપણ કરી, રંજન થઇ દીન રાત;
હાજર રહીશ હજુરમાં, પ્રભુ અવર પુરૂષ ભ્રાત તાત,

(૬૩૫)—બુદ્ધદેવ—

મારી ક્યારીમાં મ્હેક મ્હેક મ્હેકી હો રાજ,
કોઇ કુસુમ લ્યો કુસુમ લ્યો.
મીઠાં યૌવનના ભોગી રસીલા હો રાજ—કોઇ કુસુમ
પ્રીતે પધારો પ્રવાસી અમ બાગમાં,
પાથરી શું પ્રાણ અતિ અંતર સુહાગમાં;
એક દિન થાઓ મેહમાન, હો વિલાસીરાજ—કોઇ કુસુમ.

(૬૩૬)—બુદ્ધદેવ—

મારો અંતર અંતર બગીચે ખીલી પ્રેમ કળી.
કરમાયે રસથી ભીની, રસિયા રસભાગી વિના,
પાંખડી તલસે વિલસે, અમૃત મહેરામણ વિના;
સહુ પરાગ ભરી, છે સુવાસ ભરી—મારે.
અમી ભરી કુંજ જેવા, શાણા છો રસથી ભીના.
જીરકી નાખી ક્યાં નાસો, નાથ નગિના.
આવો આવો (૨) તલસાવો શાને વિલાસી બની—મારે

(૬૩૭)—મહાશ્વેતા, કાદંબરી—

માલીકના બાળક સૌ, માલિક, સૌના શ્રી જગનાથ (૨)
કર્તાહર્તા સહુના, સૌ બાજી એને હાથ.

ઝરણાનું બંધે આવી મળતું. ખાળ્યું નવ કોઇનાથી ખળતું,
જગત માત્ર તેને આધીન છે અનાથના જે નાથ,
નહિં પીંડ આ પોતા તણો, પોતાનું કાંઇ ન જાણવું.
સૌએ શુભાશુભ કર્મને, પોતા તણુંજ પ્રમાણવું.

(૬૩૮)—બોલતો કાગળ—

માળી, વિનાની ખારી, જોબન તણી ફુલવાડી,
હાયે, સુકાઇ ચાલી, પણ નાવે જીવન માલી.
ગાલ ગુલાબ તણી ગઇ લાલી, નરગીશ આંખ નમી મદવાલી.
હ્યો સંભાળી, જીવન માલી, પાણી વિનાની ડાલી.
તાપે...તપે હરીયાલી.........માલી.........

(૬૩૯)—સાગર સરીતા—

મૉઇ ડોલી......જીગર દે ખોલી ઓ, લવલી જોડી
બોલો મધુર કંઇબોલી...મૉઇ ડોલી (૪)
કમ ડીયર...આશકપર પ્યાર કર...નહિ મળશે કો આવો જબરનર,
કમ ડીયર......તુ દીલહર, શરમા ન ઘુંઘટપટ દુર કર.
જાઓ જાઓ આ શો ઢંગ-કમ એલૉંગ—સીંગસૉંગ,લીવલૉંગ, માઇ ડોલી

(૬૪૦)—સુર્ય, કુમારી—

મારા શ્યામ મનાવો દીલારામ મનાવો કોઇ
પ્રિય તમ તણા દર્દી દીલની દવાઓ બતાવો કોઇ
ભવસાગરમાં નાવડી-લાગી હલવા રામ,
અધવચમાં ડુબતી મુકી-ગયા સુકાની શ્યામ.
ડુબે મારી નૌકા આજે તરાવો—કોઇ.

(૬૪૧)—નરપિચાશ—

મારૂં જોબનીયું છલકાય, મારા છેલ છબીલા આવો
હજી હું કુંવારી છું નાદાન, કરતા નયન તણી કોઇ સાન
જોઇને મોહતા ધસ્કી જુવાન, તેની મીઠી નીધાથી બચાવો—
હજી હું ભોળી ભાળી નાર, ખાતી વાત વાતમાં હાર
ફસાવે મને પછી દીલદાર, આવો મનહર કેમ સતાવો-મારૂં

(૬૪૨)—મહમદ હુશેન—રાગ. મહાડ—તાલ, દાદરા—

મારો જોબન બીતો જાય, બાદીલાં એગે આયોરે,
પ્રિતમકું ચીઠીયાં લીખું, તાપર લીખું સલામ;
જીસ દીનસે પીયા પરદેશ સીધારે, નૈનસે નિંદ હરામ.
કોઠે ઉપર કોઠારી, સોના ઘડે સોનાર;
પાયલ મોરી બાજનીરે, બીછવેકી ઝનકાર.

(૬૪૩)—મીસ અમીરજાન—રાગ, સહરાં, કવ્વાલી—

માલન બનાકે લાઇ, કયા લાજવબા સહરાં,
મોતી દમક રહે હૈ, કલિયે મહક રહી હૈ.
દૌલત લુંટા રહા હય, કયા બેહીસાબ સહરા;
નૌસા બના સલામત, સહેરા ખુદાકી રહમત.
લડીયાંહે તારબારીસ યા બે હૈ શરાબ શહરા.

(૬૪૪)—સૌભાગ્ય સુંદરી—

મારા મનમાં તનમાં ભર્યો છે, ઠર્યો છે, ભય જાઉં જગ જોતી,
વાળી ગુમાવ્યું મેં ભાગતાં ભાગતાં, નકવેશરનું મોતી...મારા.
હાલવું ચાલવું, હારી છું હાય, જીવ મારો ગભરાય;
કેદી ફરી મારૂં મળશે મોતી...ગોરી હું કાઢી...ગોતી. મારા.

(૬૪૫)—ખુને નાહક—

માનો માનો માનોરે, પ્યારી બતીયાં;
જાજા નાહીં દીખાવે તુજ છતીયાં, એહ બતીયાં, સુરતીયાં.
ઓસા દે એક, ગોરે ગાલકા, પ્યારી જાન,ઓસા દે એક, ગોરે ગાલકા,
ચલ મુવે, હટ મુએ, ક્રુસ તું મનહુસ મુએ,
મય જો જાઉં તો પચનાઉંગી—દુલ્હા કંહા મુજસા પાયગી,
નીકલ નીકલ ઉધરકો ચલ, ન અબ મચલહાં.

(૬૪૬)—મીરાંબાઇ—

મીરાંને પુર્વ જનમની છે પ્રીતરે, મીરાંના હૈડે લખાણા,
હરીનાં હેતરે, નામ નહિરે, છાંડે હોજી......મીરાં.
રાણાજી યે આપીયો, ભુતડાં ભેળો વાસ;
ભુત પ્રેત ભાગ્યા ગયારે, મીરાંનો ઇન્દ્રભુવન થયો અવાસ...મીરાં.
વિખના પ્યાલા મોકલ્યા, દેજો મીરાંને હાથ, અમૃત કરી આરોગીયાં
મીરાંને રાખણુ હારો રઘુનાથ......મીરાં.
રાણે વિષધર મોકલ્યો, દેજો મીરાંને જઇ, પુંજી મીરાંએ પ્રેમથી;
મુર્તી શાળીગરામની થઇ, રાણે રજા આપી પછી કાઢી ગણીને કાલ.
મીરાં ચાલ્યા મહાલતાં, બાઇ ભાગ્યો છે વ્રજનો વાસરે......મીરાં.

મુ (૬૪૭)—કંસવધ— મુ

મુજને માર ના સમશેર, વ્હાલા વિર તું,
મારી સંગ, શું છે વેર, વદને વિર તું.
મીઠળ જોઇ કર તું મ્હેર, આશા ભરી જતી હું સૈર, તક જો વિર તું,
જો ઇશ્વર વસે ચોમેર, ન કર કંસ કાળો કેર-કરને વિર તું.

(૬૪૮)—સતી પાર્વતી—

મુનીવર કયા આ ગાળે છે, શ્રી શિવશંકર વર વરવા,
હોંશ ધરી છે એને હૈયે, ત્રીલોચન કર ધરવા.
એં હે! શું બોલો છો બાળા, પતિ પરખમાં પુર્યું અજાણું;
ભંગી જંગી એ ભોળાથી, તારૂં શું થવાનું કલ્યાણ.
કયાં રાહુ ને ચન્દ્ર ચારૂ, કયાં રત્ન સાથે નવ શોભે પ્હાણ,
ડુંગર ખોદે ઉંદર કાજે, ધન્ય ધન્ય છે તારૂં જ્ઞાન.
રૂડા કે ભુંડા શિવજીને, પામ્યે થવાની લીલા લહેર,
પરહરી અમૃત શોદને શાણી, જાણીને ઘોળે છે ઝેર.
ખેર ઝેર કે અમૃત એ છે, કથા તમારે શી તેની,
મનહર મળતાં મંગળમાળા, બાળા મન માને એની.
કાણો કુબડો ધણી મનમાન્યો, સુંદરી સમજે સુરરાય,
પ્રીત પુષ્પની મધુર સુગંધી, જડ જોગીથી શું સમજાય.

(૬૪૯)—કબીર ભજન—રાગ-કીરતન

મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં, તેરે દયા ધરમ નહીં મનમેં—મુખ૦
જેશી ફુલ રહી ફુલવાડી, બાસ રહિત નીજ ફુલમેં;
એક દીન એસી હો જાયગી, ખાક ઉડેગી તનમેં—મું૦
ચુવા ચંદન, અબીર અગરની, શોભે ગોરે તનમેં;
ધન જોબન દો ઘડીકા સાથી, છુટ જાવેગા ક્ષણમેં.
કોડી કોડી માયા જોડી સુરત રહે નીજ ધનમેં,
દશ દરવાજા બંધ રહે તો રહે ગઇ સબહી મનમેં—મુ૦
વાસનકી એક નાવ લગાઇ, લેચ લે જંગલમેં,
ધરમી ધરમી પાર ઉતર ગયે, પાપી ડુબે જગતમેં—મુ૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, એ કયાલગ રહે મનમેં—મુ૦

(૬૫૦)—કૃષ્ણ, સુદામા—કવ્વાલી. ગઝલ

મુંઝાવી કયાં મને મારે, જવાદે કૃષ્ણને દ્વારે;
ખલકનાં ખેલ છે ખોટાં, જેવા પાણીનાં પરપોટાં.
માથે ભય મોતનો ધારે, જવા દે કૃષ્ણને દ્વારે,
શિખામણ માની લે શ્યાણા, મેળવને ભક્તિનાં નાંણા.
ત્રીકમ વીણ કો નહિં તારે, જવા દે કૃષ્ણને દ્વારે,

(૬૫૧)—શૃંગીરૂષી—

મુનિરાજ ક્ષમા હું યાચું,
પતિતપાવન, અધમોધારણ! શરણ આપનું સાચું...મુની.
ચંદન શીતળ ચન્દ્રમા, વૃષ્ટી કરે અમૃત તણી,
એ સર્વથી શીતળ કૃપા, શાસ્ત્રે મ્હજજન તણી ગણી.
હોય રોષ અમમાં નવ ધરશો, દષ્ટી એક દયાની કરશો,
લક્ષ ચોરાશી હરણ સુખ રાસી, શરણ આપનું સાચું...મુની.

મે (૬૫૨)—સુરદાસ— મે

મેં ભયનો છોડયો ભાસ, નયનો કરીને ન્યારા;
ઘટ ઘટમાં કરજો વાસ, પ્રીતે પ્રભુજી પ્યારા.
વિઠ્ઠલ વ્હાલું બિરદ વિચારી, આ સેવકને લેજો ઉદ્ધારી;
વ્યાધિ વિદારી શરણે સ્વીકારી, ટાળો હરો મુજ ત્રાસરે—મે૦
આંખ વિના અતીશય દુઃખી થાશે, જીંદગી આની શી રીતે જાશે,
થાશે હવે શું ગભરાવે હવે શું.
આને બનો છો ઉદાસરે—મેં ભયનો૦

(૬૫૩)—સુરદાસ—

મેરે રંગીલે યાર, ખીલી કયસી, જોબનકી, બાલે, જોબનકી બહાર,
હાંરે મેરે બાલે જોબનકા બ્હાર.—પૈસે બિના—
કયસે કરૂં કહો પ્યાર—દેદો થેલી મરે દિવાને, દિલદાર—મે૦
થેલી મેં કયસું દું, પ્યારી, નવેલી યે, હય જીવનકા આધાર,
થેલી છુપાના, ચમન ઉડાના, હોતા નાં બરસો, હજાર.
લો. એ. થેલી. માશુક મજેદાર,-
—આપયો, મેંતો જાની હું હોકે હુંશીયાર.

(૬૫૪)—અહમદહુસેન—હોરી. કહરવા:—

મેં કૈસે હોરી ખેલુંગી, સાંવરીયાકી સંગ મેં કૈસે—
લહેંગા તેરા ઘુમ ઘુમીલા, ચોલી તેરી તંગ,
ખસમ તુમ્હારે બડે નખહુ, ચલો હમારે સંગ.
કોરે કોરે કલસ મંગાયે, જામે ઘોલા રંગ,
ભર પીચકારી મુખપર, મરી ચોલી હો ગઇ તંગ.
તબલા બાજે, સારંગી બાજે, ઔર બાજે મરદંગ,
કાન્હાજીકી મુરલી બાજે, રાધાજીકે સંગ. રંગ મે—

(૬૫૫)—મીસ અચ્છનબાઇ—રાગ. બરવા, ઠુમરી.-તાલ ત્રીતાલ.

મેરે મેંદીકા રંગ જર જાય, હારે સુરજ મુખ ન જઇયોરે. મે.
સાસ મોરી બાજે નનંદી ડર ખાવે અરે નાહી જેહોરે. મેં.

(૬૫૬)—મીસ, ગૌહરજાન—રાગ, ઝીંઝોટી, તાલ, દાદરા—

મેરે દર્દે જીગરકી ખબરહી નહીં, ખબરહી નહીં કુછ અસરહી નહીં,
નહી કોટેસે કટતી, હય કુદરતકી રાત, યા રબ ક્યા ઇસકી સહરહી નહિ.
દીલકો લગાકર ક્યા ફલ પાય ગૌહર,
ઐસે સજનમેં, સમ રહી નહી-મેરે૦

(૬૫૭)—મીસ, જાનકીબાઇ—

મેં કૈસે રાખું પ્રાન સ્યામ, માધો બન ગયે, માધો બન ગયે, લો ન આયે.
લીખ લિખ પતીયાં, શામકો મેં હારી, કુબ્જાલગ, ઔયા ઓ ન આયોરે,
અરે શામ માધો બન ગયે, ઓ ન આયોરે.

(૬૫૮)—ગાઠા જહુર—
મેરી ફુલતી ફુલતી જોબન ડાલ, રખ્ખુંગી કયસે સંભાલકે,
એ જવાની દીવાની આ ગઈ, કહાં રખ્ખું મય ઇસકો સંભાલકે.
યહાં જોબનકો હમલે બીરાલે, પ્યાં કંગનકે પાછિ નીકાલે,
પડે દો દો મુસીબતસે પ્યાલે,
ઉસ્સે તલ્લાસ કરને જાઉં, તો ઇસકો રખ્ખુગી સંભાલકે-મેરી.
(૬૫૯)—શહીદે નાજ—
મેરા દીલ તો દીવાના જાન, તેરે લીયે, બાલ બાલ ગજ મોતી પરોઉં,
મેરા બાલાશા જોબન તેરે લીયે,
નાલેશ કરોગીમેં કરને ન દુંગી, મયને છોડા જમાના જાન, તોરે લીયે.
(૬૬૦)—કામલતા—
મેં દુનીયાં સઘળી જોઈ, કોઇનું ન દીઠું કોઇ;
સ્વારથની જાળ પરોઇ, સમપણુ સૌ નાંખે ધોઇ.
આજ હોય વ્હાલા કાલ તેજ થાય વેરી;
અજબ સરખી એ તો, રીત પ્રીત કેરી;
પોતાના સ્વારથને માટે, અવરને નાંખો નીચોઇ.
(૬૬૧)-મીસ, જાનકીબાઈ-રાગ ભૈરવી, ચાચર,-તાલ ત્રિતાલ-ઠુમરી
મેંભી ચલુંગી તોરે સાથ, ન સાથ હીંદીયાને હા લગાયરે જાત-મેંભી
આજ પિયા બિન કલન પરત હે, કૈસેં કટેંગી દિનરાત—મેંભી
(૬૬૨)—મીસ, જાનકીબાઈ—રાગ, બરવા, કમાલનું-ભજન,
મેનલડીથી સૈંયા નિકલ ગયે, (૨)
ઇસ નગરીકે દસ દરવાજા, ન જાનો કોન ખડકી ખુલીથી,—સૈંયા
સાથ સખી મેરી આગે ખડી થી, ઇનકોં પુછો મૈને કહુના કહીથી—સૈંયાં
સુનીયોરી મેરી સંગકી સાહેલી, કાલ સેજરીયા, એકલી પરીથી—સૈંયાં
કહત કમાલ કબીરકા બાલક, ઇન યારીસેં ખ્વારી ભલીથી—સૈંયાં
(૬૬૩)-મીસ, જાનકીબાઈ-રાગ, બરવા, કબીર,ભજન, તાલ,લાવની,
મેરા હીયરા હેરાય ગયો ચ્યગરે મેં; મે
કોઇ પુરબ કોઇ પશ્ચીમ બતાવે, કોઇ પાની કોઇ પથરેમેં—મેરા
સુરીયો નર મુની સિદ્ધ અમુલીએ, યે ભુલભૂ લે હો નખરેમેં—મેરા
કહત કબીર સુનો ભાઇ સાધો, ખોજલે મનકે અન્તરેમેં—મેરા
(૬૬૪)—મીસ, અમીરજાન—રાગ-કહરવા-તાલ-દાદરા.
મેરીમાન સુવારી ભોલેને પીલી ભંગ,
ઔરેને ખાયા મોઢ બાજરા. આને ખોઇ ભંગ;
ઔરોંકે સૈંયા હંસત બોલત હે. હમસે કરત હે જંગ
ઔરોંકે સૈંયા તાડી પીયત હેં. યાને પીલી ભંગ,-મેરી

મો (૬૬૫)—અંબરીષ— મો

મોહનજીને મળવા તલપે મારૂં—ચિત્તરે મોહન.
પ્રેમની આંખો, પ્રેમની પાંખો, પ્રેમના ગાઉં એ ગીતરે—મો૦
સાગર સંગે, સરિતા ઉમંગે, મળવા દોડે ધરી પ્રીતરે—મો૦
પ્રેમે મળશું, ધ્યાનમાં ગળશું. વહેલા વળીશું, હયાં ખચિતરે—મો૦

(૬૬૬)—દાગે હસરત—

મોરી મોહનીયા, તોરે ગોરે ગોરે ગાલ,
મોરી મોહનીયા, તોરે લંબે લંબે બાલ;
મદસે હું મય મતવારી, મતવારી મોરી ચાલ;
કાંટા લગા પ્રેમકા. મય હો ગઇ બેહાલ,
આંખો તોરી મદ ભરી, ડોરે, ભરે લાલ (૨)
ઠુમક ઠુમક ચાલ ચલે, કમરીયા જયસે બાલ.

(૬૬૭)—મીસ કાલીજાન—રાગ, કાફી, હોરી, તાલ. દીપચંદી—

મોયે બારજોરી કર રંગ ડારોરી, વહ જો કહત હે નંદ
મહરજીકો છોરા કરો, મોયે બારા જોરી,
લાખ કહી બાતી એક હું નામાની, કવિધ કરો ના ડરોરી,
કર કુચન પીચકારી એસી મારી, ભીંજ, ગઇ સીસ બદન સબ સારી.
મોજમે આ મોરી બૈયા, મરોરી મુખ સુમત પટ, ઉગાડે.

(૬૬૮)—દલપત સીંહ— રાગ—ભજન,

મોહન તારી મોરલીરે, વ્રજનારને વેરણ થઇ,
કોમળ સુરે કાળજું કોર્યું, ચીતડું ચોર્યું સઇ...મોહન
કામતો હવે કાંઇ ન સુજે, સાંભળતા સુદ્ધગઇ...મોહન
પ્રેમના પાસમાં પ્રાણ બંધાયો, આકુળવ્યાકુળ થઇ...મોહન
માત પીતા તણી લાજ તજીને, વંદ્રાવનમાં ગઇ...મોહન
આવાં તમારાં કારમા કામણ, શામળા કીધા સઇ...મોહન
દુઃખડાં કેરાં ડુંગર ડોલ્યો, માવા પાડી લ્યો ભાઇ...મોહન
દલપતસિંહના દેવને મળવા, ગોપીયો ગોકુળ ગઇ...મોહન

(૬૬૯)—મહાશ્વેતા, કાદંબરી—

મંજરીએ મનડું મોહ્યુ રે,
મનગમતા મારાજ, મારા મનગમતા મારાજ.
એ શું દીલડું અમ પ્રોયું રે...મનગમતા.
(શું આ પુષ્પ તમને બહુ ગમે છે.)

સાખી { "મનને તો ગમતું ઘણું, મુખથી કેમ મંગાય;
વીણ પ્રીછે વીણુ પારખે, ઘટે માન મુનિરાય"

સાખી { "માગે માન ઘટે નહિં, જ્યાં જેવું દાતાર,
સુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ, ધરો કર્ણ મોઝાર"

અતિ ઉદાર દીલ તમ જોયું રે...મનગમતા.

ચ (૬૭૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ ભૈરવ-તીલાણો. ચ
ચલમનુ ચલેલી ચલાલે ચલમનુ ચલેલી ચલાલે.
તન નાદરદાની તુમ દરદાની, દીતરામ તદરે દાની—ચલમલુ
અબતો સારી રેન ગુજરી, હીજમે રોતે હિતે રહેતે
અબતો તેરા ચાહ હોગા, શુમોકે હોતે હોતે. તન નાદરદાની-ચલમલુ

યા (૬૭૧)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, ભૈરવી, ઠુમરી, યા
યાર સાવરીયાં તેં તો, મન હર લીનોરે,
સુરત મેરે મનભાવે, ચલો ચલો કહાન જોબન રસ લીનોરે—યાર
એધિક બાંસુરી બાજન લાગી, સસ સુરન ઔર તિન ગ્રામ,
ગાયન ગાયન ગાયન રે, બ્રિજકી નારી સબ ભઇરે મગન—યાર
(૬૭૨)—જલસા સંગ્રહ— રાગ, પરજ, હોરી.
યા સાંવરે રંગડારી, ડરલાગત ભારી—યા.
સહેજ સોભાવ જાત જમુના જલ, પહેની જરદ રંગ સારી,
આપ ચડ બેઠે કદમકી છઇઆં, તો હાથલીએ પીચકારી;
લાલ મોહે સનમુખ મારી-યાં સાંવરે-
સાસ હઠીલી નનંદ છબીલી. દેત કસાકસ ગારી;
યા નગરીકો ધાક ચવૈયા. વાકી રીત હયે ન્યારી.
સખી ડર લાગત ભારી. યા સાંવરે-
લાલ ગુલાલ ડારત, મુખ ઉડત ન કંઇ લંક બીચારી.
નંદલાલ આજ રચના કીની એસ ચતર ખેલારી,
સખી કે હોસનપર વારી—યા સાંવરે-
(૬૭૩)—જલસા સંગ્રહ— રાગ,-કાફી-હોરી.
યા બ્રિજમે હોરી ખેલે કાંમીની, માથે તિલક ઓર ચમકે દાંમિની—યા.
જીનકે પિયા પરદેશ ગવન કિન્હો,
કોણુ દેશ પ્રિયા છાઇ છાવની,-માથે—યા.
(૬૭૪)—મીસ જાનકીબાઈ— રાગ. બર્ખાકીધુન-તાલ, દાદરા.
યાર બોલી ન બોલો ચલે જાયંગે—યાર
કોઠે પેં ચાર યાર પહરેકી નસીસ્ત હય,
સોહ બાતમેં કોઇ બજમે કોઇ બાકા મરત હય;
હમલોગ આને પ તે નહી બંદોબસ્ત હય
તુમ કયા કરો મિજાજકી પાજી પરસ્ત હય,
(૬૭૫)—મીસ, અમીરજાન— રાગ, ભજન-તાલ, લાવની.
ચાપરથી સુના હરને સાધુ કેસો ખેલ મચાયો હૈરી,
જાન ડાલકર દુનિયા બનાઇ વાકો ભેદ ન પાયો હૈરી,

દુનિયા હમમેં હમ દુનિયામેં આપમે આપ સમાયો હેરી,
ગંગા જમુના દરશન કીનો, માથે તિલક લગાયો હેરી;
સંસાર દુનિયા ફિરત બાવરી હરકો ભેદ ન પાયો હેરી,

(૬૭૬)—ઓ-રેકર્ડમાંથી—દો જોરૂવાલેકા કીસ્સા.—

યારો દો જોરૂ વાલેકા કિસ્સા સુનો—દો જોરૂ ને કરના બડા જંજાલ હે. જબ દોનો લડતીયા હૈં, તબ દેખના ચાહીયે વો કહતી હય કિ તેરા ખાવીંદ મરે, ઔર વો કહેતી હૈ કી તેરા ખાવિંદ મરે. તો દોનોકા ખાવીંદ તો મૈ. ના. લો સુનો—

—યારો ! મૈ દોજોરૂ વાલા દો જોરૂવાલા, દો જોરૂ વાલા, હા—યારો.
એક પકડે ટાંગ, ઓર દુસરી પકડે કાન, દો જોરૂ વાલે કમબખ્તકી
બીચમે તાનમતાન—યારો.
એક માંગતી હય લડુ, દુસરી માંગે ખાજા, એક જોરૂ વાલા મીયા
સબમેહય રાજા—યારો.

—(ભાઇઓ દો જોરૂ વાલેકા કીસ્સા સુના, દો જોરૂ નૈ કરના. બડા જંજાલ હય. જબ મે નઇ કે ઘર જાતા હું, તો વો કયા કહતી હય, કી આજ તો મેરે પેટમે દુખતા હય, જબ જુનીકે ઘર જાતા હું તો કહેતી હૈ કે, મેરે સરમેં દરદ હોતા હય, અબ મે મેરા દરદ કહાં નિકાલુ ઔર કહા જાઉં, હય કોઇ ઐસા સખીકા લાલ કે દો જોરૂ લે લેવે? ઔર એક અચ્છી ખાતરીકી દે દેવે. ખુદા ઉસકા ભલા કરેગા)

---

૨ (૬૭૭)—માયા મોહિની— ૨

રહો વર્ષોના વર્ષો મવાલી, લાવું બૈરી હવે બસ રૂપાળી,
હોય વિધવા કે ભરથાર વાળી, આવી વાંઢા મેણું નાખે ટાળી.
શેઠ ! છે આ જમાનો મવાલી, કોઇ આવી જશે ઝાડુ વાળી,
હોય આ,આબરૂથી આરપાર ખાલી, હોય વિધવા પણ બે બચ્ચાવાળી.
નહિં. નહિં-બૈરી લાવીશ, બચ્ચા વગરની......(હાખ......છીં)
કેવી ઓચીંતી છીંક્યું, હાખછીં...હાખછીં...હાખછીં...હાખછીં.
રાંડ નકટી કરૂં નાક વાઢી, વાન વિઘ્નોની આ કેવી કાઢી,
તારી સુરત બનાવું હું કાળી, બૈરી આપી જશે હાથ તાળી. રહો.

(૬૭૮)—કંસવધ—

રમીયે આનંદમાં હરિ રસ સંગમાં, રહી રંગમાં—બંસીનાદ સુણી,
સુતી જાગી, નીંદ બીક ભાગી, ભીંજી પ્રેમ રસમાં—રમીયે.
રૂડી ચાંદની પ્રકાશી શરદ પુનમની,
રંગે રસ ખેલો, સંગે સુંદર શ્યામની.

''સુખદ સંગ શ્રી કૃષ્ણનો, સુખદ શ્રી વૃજવન,
સુખદ શરદની ચાંદની સુખદ સફળ જીવન."—રમીયે.
આવી આપ હજુર મહિ, નવલ કુશમ કળી,
રેજો લાલા ભારમાં, રશ લેતાંના છળી.
પ્રિતમ શર્પસ થતાં સમ્યું, દેહનણું, અભિમાન,
વિસરી હું પોતાતણું, ગોવિંદમાં ગુલતાન,
આવો આવો ને આજ, રસ ઝીલીએ, રંગે રમીયે મલ્યા મોહનજી,
થાસો ન અળગા ઘડી જગજીવનજી, રસ ઝીલીયે, રંગે રમીયે,
મળ્યા મોહનજી—રમીયે.

(૯૭૯)—ઊદય ભાણુ—

રસીલો રસીલી ચાંદનીનો,સમોસાધી, તજી સઘળી ઉપાધી ગયા ઉપવનમાં—
ગુપચુપ વાતો કરે નેન, ના ઇશારા કરે,
સંગે હસે હસે, ફરે રંગ ધુનમાં—(પછી)
પળમાં રિશાયા છે, રશીલા ભાન ભુલિ ભામની,
માનતા મોહન નથી, હાથે પગે થઇ માનુની.
વેલા, રશીલા વહી જશે પસ્તાવો પાછળથી થશે.
માન મોહન માનજાશે.—કાળ, કાંઈ રહી જશે
તું માન ભલે ના મન અને પરવા નહી.
જીવ જાત તને નહિં અલગ કરું તનથી.
પ્રીત વચનનીણુ સસના રશીયા, મન વસાયા સારજી—રશીલો

(૯૮૦)—કામલતા—

રસભર્યું આ જોબન જાય, રસિક રંગીલા વિનાં.
અંગ ભર્યાં આ રંગ સુકાય, રંગી રંગીલા વિનાં.
સાખી } સુંદર બાગ શરીરનો ખિલ્યો છે નવરંગ
અંગ પુનાગ ઉડતા, માળી જ્યાં અનંગ.
ફુલ પ્રેમ રૂપી કરમાય, ખીલાવે પ્રાણુ ભોના રંગીલા વીના.

(૯૮૧)—બોલતો કાગળ—

રહો આઘેરા અલબેલા જાણું, જીવન છો મનમેલા,
આ સ્નેહ અચિર છેલા, તરશાવો શાને આમ.
પ્રાણુ પ્યારી વિયોગી ભારી, બને લાચારી સલ કહું શ્યામ,
વ્હાલાજી પધારીને પ્રીતી, વધારી, આ નારી આભારી તમારી સુખધામ,
હૃદયદાન, દીધું સુજાણુ, તમને શ્યામ પુરેશ કામ,
વસી રહી હૃદય પ્રેમી મુર્તી, આ પ્રિય રંગે ભરી,
નીશદીન જોઇ વાટ દૃષ્ટિ, પ્રીતી રંગે ભરી. શ્યામ...શ્યામ, શ્યામ.

(૬૮૨)—સાગર સરીતા—

રહું રંગે પ્રિતમજીની સંગે ઉછંગે, શો છવાયે આનંદ અંગે અંગે–રમુ.
ચટક લટક ચમત્કાર શી તમારી દીલદાર, વ્હાલી રસીલી જાઉં બલીહાર.
કીધી પ્રેમઘેલી ભોળી આવાર, ભાવધરી પ્રિયપ્રાણુ ભેટલે. ઉમંગે–રમુ.

(૬૮૩)—ખુબસુરત બલા—

રબકીશન, ન્યારી, ન્યારી, બલહારી, તોરી કહાની,
ઘર ઘર માની જાની, ચકતાઇ, ચતરાઇ, પ્યારી, સારી,–રબકી.
યહ જહાંમેં યહ કામ કરના, નેકીપે, બંદોકા ધ્યાન ધરના,
ક્રોધ કામસે મુદામ ડરના, હવસ કપટ ડરત ફ્રિરત છલકી,
મારી દુનિયા સારી, બદકારી, નર નારી, હય, પ્યારી—રબકી૦

(૬૮૪)—મીસ, જાનકીબાઇ—ભેરવી,–ઠુમરી.–તાલ,–ત્રીતાલ.—
રસીલી તોરી અંખીયારે, જીયા લલચાય, જીયા લલચાય,–રસીલી.
ઇસ જોબન પર વ્યાકુલ જાનકી, તોરી દેખકે સુરતીયાં જીયા તો
લલચાય—રસીલી.

(૬૮૫)—મીસ, રોઝા—રાગ, ખમાચ તાલ–લાવણી.
રસ્તેમે કહાના ઘેર ખડા, મ કયારે કરૂં તદબીર,
જરા ઇધરસે હઠ જારે કહાના, ભરને આઇ નીરરે;
પલ્લા હમારા છોડ દે કહાના, ફૂટ ગયો દખની ચીરરે—૨
બાલા જોબન કયા ઉમગા, જેશે નદીયા નીરરે,
મોંહ હાથ મત લગાઓ કહાના, છુતા, મોરા શરીરરે.—૨
સાસુ નનંદ મોરી જનમકી, બેરન, ભરભર મારે તીરરે.
મેં હું ગુજરી કંસ, રાજાકી, તુમહી જાત અહીરરે.—૨

રા (૬૮૬)—કબીર ભજન—પદ— રા
રામ સુમીર, રામ સુમીર, રામ સુમીર ભાઇ.
રામનામ સુમીરન બિન, બુડત ભવ માહી. રામ.
બીનતા સુત દેહ ગેહ, સંપતી સુખદાઇ,
ઇનમેં કછુ નાહિ તેરો, કાલ જાત ખાઇ. રામ.
શુકર કુકર યોની ભ્રમત, તોઉ લાજ ન આઇ,
રામનામ છાંડી અમૃત, કાહેકો હો વિશ ખાઇ. રામ.
અજામેલ ગજ ગણીકા, પતિત કર્મ કીને,
વોભી ઉતર પાર ગયે, રામ નામ લીને. રામ.
સતકર્મ સજી સુધર્મ, રામ નામ લેહી,
ગુરૂ પ્રસાદ જન કબીર, રામ કર સ્નેહી. રામ.

(૬૮૭)—મીરાંબાઈ—ભજન. રાગ, ધનાશ્રી.—
રામ રતન ધન પાયા મૈંયારે, મૈંકો રામ રતન ધનપાયો,
ખરચ્યો ન ખુટે, વાકો ચોર ન લુટે, દિન દિન હોત સવાયો. મૈયા.
નીર ન ડુબે, વાકો અગની ન જારે, ધરણુ ભર્યો ન સમાયો. મૈયા.
નામકી નાવ, ભજનકી બતીયાં, ભવસાગરસે તાર્યો. મૈયા.
બાઇ મીરાં, કહે પ્રભુ ગીરધર શરણે, ચરણુ કમળ ચીત લાયો. મૈયા.

(૬૮૮)—ધના ભગત—ભજન—

રામબાણ વાગ્યા હોય તે જાણે, એલ્યા, મુરખ મનમાં ન આણે.
ધ્રુવને વાગ્યાં, પ્રહલાદને વાગ્યાં, ઠરી ને બેઠાં, ઠેકાણે.
ગર્ભવાસમાં શુકદેવને વાગ્યાં, એવું વેદ વચન પરમાણે—રામ.
મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી, લેવા, મ્હારો વા'લો આવ્યા જે ટાણે.
લઇ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, પત્ની પુત્ર બેઉ તાણે.—રામ.
મીરાંબાઇ ઉપર કોપ કરીને, બોલ્યો રાણોજી ખડક તાણે,
ઝેરના પ્યાલા મ્હારા ગીરધર લાવ્યે, આરોગ્યા અમૃત ઠેકાણે—રામ.
નરસીંહ મ્હેતાની હુંડી શીકારી, વ્હાલે ખેપ ભરી ખરે ટાણે,
આગળ સંત અનેક ઓધાર્યા, એવું ધનાભગત ઉર આણે—રામ.

(૬૮૯)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—રામ-ભજન-પદ.

રામ ભજન રોકડ નાણું રે, વેપારી સંતો, રામભજન રોકડ નાણું.
લક્ષ ચોરાશી કેરા ફેરામાં ફરીઓનોએ,
નહિ તારૂં ઠામ કે ઠેકાણું રે......વેપારી સંતો રામ.
બીજાની વાત માંહી ડાહયો બહુ થા,તાં પણ,
તારૂં પોતાનું તે ન જાણું રે......વેપારી સંતો રામ.
કાળની દાઢો વચ્ચે વિશ્વ ચવાતુ રે,
સૌ. કો, છે કાળનું ચવાણું રે......વેપારી સંતો રામ.

(૬૯૦)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

રામ ભજ તું પ્રાણીયા, તારા ભવની ભાવટ ભાંગશે (૨)
તારા દેહનું સાર્થક થશે......રામ ભજ તું.
"બોલો રામ, સિતારામ"
પંખીડા તું જો વિચારી, કર્મ તારા લે, સંભારી,
વાસના નઠારી તુને રૌરવ, નર્કે નાંખશે.—રામ.
મૂઢ તેં મતિ વીશારી, મતિ તેવી ગતિ તારી,
ઉડજે સંભાળી તારી કાયા કંચનની થશે—રામ.

(૬૯૧)—સંગતના ફળ—

રામભજન થકી લાગીરે, લગન મને રામભજન થકી લાગી—
અવનિમાં આવી વા,લા એક દી, બેઠો નથી.
પ્રિતી સંસારીયાની લાગીરે અમને—રામભજન,
ગુરૂમળ્યા જ્ઞાની એવે. શબ્દ સુણાવ્યો,
સુરતા સિતાપતિની જાગીરે, મનમાં મને—રામભજન.

(૬૯૨)—દાદુરામ—રાગ. ભજન. પદ.

રામભજન કરીલેજે, જીયરા, રામભજન કરીલેજે.
સાહેબ મેરા માગે ગા તબ, ઉતર ક્યસે દીજે—જીયરા.
આગે જાઇ પછતાવન લાગા. પલપલ યહ તન છીજે

તાસોં જીય સમજાઇ કહું, તોહે. સુકૃત અબતેં કીજે—જીયરા.
રામજપત જમકાળ ન લાગે, સંગી રહે તનજીજે
દાદુરામ ભજન કરીલેજે. હરિકી રાસી રમીજે—જીયરા

(૬૯૩)—હરીચંદ્ર—રાગ. ભેરવી.

રાત એક સ્વપ્નો. મયને બદ, અય પ્યારે, આજ દેખા,
જાય પહુંચી મન એક દેશમે, હય રાજ્ય દુર હો જાતે ઉસકા તાજ દેખા.
જાતે ઉસકા તાજ દેખા, લુંટ જાતે સબ તાજ દેખા,
સુખપર પરતે ગાજ, દેખા—રાત.
રાજ તારાજ દેખા, તાજ મહુતાજ, દેખા,
રાજાકોં રાજકો આફતમેં, અયે સરતાજ દેખા.—રાત.

રી.રૂ (૬૯૪)—સુર્યકુમારી,—રાગ, કવ્વાલી રી.રુ

રીબાયોછું? ફસાયોછું? કુટાયોછું. લુટાયોછું.
દુભાયોછું, મુઝાયોછું. અમારી આમ બાબત છે? "પણ તે થયું કેમ"
પકડતાં જાળમાં ઉંદર, ભરાયો સર્પ તે અંદર
હયું ઘોડા બદલ ખચ્ચર. અમારી આમ બાબત છે?
ખીજાણાં નખરાળાં, મુઝાણાં જોઇ ઘોટાળાં
પછીથી મળ્યો તો પુંછડાવાળો, અમારી આમ બાબત છે?
તમરાં કષ્ટ સઉ ટળશે, અવસ્યે ન્યાયપણ મળશે
તમારાં શત્રુ સપડાશે. અમારી એ કબુલત, છે

(૬૯૫)—મીસ, જાનકીબાઈ—રાગ, ગોડ. મલાર—

ઝુમઝુમ, ઝુમઝુમ, બાદરીયા વરસે, એરી ઉન બીન જીયરા તરસે.
ચલત પરવાઇ, સુમસનનનન નના, ઝીંગરવા બોલે, તઝુ,ઝનનનન.
ઉંચી મહલિયા, બીછવા બોલે ચલત કંગરવા કરકે.

(૬૯૬)—ઉમાદેવડી—

રૂડી રઢીઆળી રાત, ચાલોને રમવા, ચતુરા ચોકમાં:
લાગે હદય રઢીઆળી રાત, આનદલે છે. ત્રણ લોકમાં.
મ્હાલે મદન જોબન વનમાં.
હાંરે લાગી તાલા વેલી તનમાં, ઓય ચાલો ચોકમાં—રૂ૦

સાખી } "જુવે ચકોરી ગાભરી, ચંદ્ર ઉદયનો ઘાટ.
વીરહે વ્યાકુલ વલ્લભા, વ્હાલાની જુવે વાટ"

રતીરસે રમણીયો, બની રંગની રાતી, નણદીના વીરા વીના છાતી ભરાતી.

સાખી } "જેને પ્રીતી જગમાં, તે પર પીડા જાણ;
શાકરના શોખીનને, ભુખ્યાનું નહીં ભાન"

શીદ સતાવોરે સુલક્ષણા, શીદ સતાવોરે, પ્યાલો ધરોને પાસે વ્હાલા
શીદ ટળવળાવોરે.

લાજ ન આવેરે ઠગારા, ચન્દ્ર લાજ ન આવેરે.
નારી નીસાસાનો સાગર, નાહક ખળભળાવોરે,
સાખી { પાર પલકમાં પહોંચવા દીનાનાથ દે દાવ,
આશા સાગરમાં મુકયું. શ્યામ, સમાગમ ન્હાવ,

જુવો વ્હાલાની વાટ, બાળાઓ બેશી ઘરના ગોખમાં.
આવ્યા પીયુ પ્રભાત, ઝાંઝર ઝણુણુ ઝમકયાં ચોકમાં.

(૬૯૭)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

રૂપે શું મન રાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે, ભગવાન ભજો. (૨)
હાડ માંસ ને રૂધીર ભરેલું, મઢયું ચામડે અંગ. (૨)

ગંદા, દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રંગ પતંગ,
ભરૂસો નહિં સાચોરે, કાયાનો રંગ કાચોરે—ભ.

(૬૯૮)—ભિષ્મપિતામહ—

રૂડા રૂપાળા બહુ બહુ જોયા, પણ અંતર ના મેલા,
ઉપર ઇંદ્રામણા સરીખા, અંદર ઝેર ભરેલા;
ચંદન વૃક્ષે સાપ રહે તેમ, સજ્જનમાં દુર્જન ખળ છે.

સુગંધથી સમજાશે સઘળા, કસ્તુરીકે કાજળ છે—રૂડા.
કરી આકરી પુરૂષ પરીક્ષા, ગુણના સાગર ગોતી લ્યો;
તજી શંખ શેવાળ સભાને, મહા મુલ્યનાં મોતી લ્યો.—રૂડા.

(૬૯૯)—સાગર સરીતા—

રૂડી ખિલી ફુલવાડી રસાળી,
મધુરી મદવાળી જોબન ફૂળવાળી, રહી લચકાઇ શી,
ફુલોથી ફળી ફાલી. આછી ગુલાબી લાલી,

બાઇ શુકાઇ ચાલી-માળી વિનાની, ખાલી રે, ખાલી.
મળે જો વનમાળીરે માળી, બનાવે હરીયાળીરે નીરાળી.
ખીલાવે હદ વાળીરે—રૂડી.

૨ (૭૦૦)—બોલતો કાગળ— ૨

રંગી, આ દુનીયા નારંગીએ, રંગી, તે રંગી બેરંગી, દુન્યા દોરંગી...રંગી
સાગર પાણીશીતળમાં,વડવાનળ તેનાં તળમાં,આગને પાણી અન્યાસંગી(ઠ
આ. આજે અંગી મનાતાં, કાલે ભુજંગી થતાં
કોણ ભુજંગી...કોણ અંગી...રંગી...

વાયુ જે દીપક ઠારે, આગને તેજ વધારે
પ્રભુની પ્રભુતા દોરંગી............રંગી...આ દુનીયા...

(૭૦૧)—સૂર્ય કુમારી—
રંગભેર આજ રમો અલબેલા
વ્હાલા વ્હાલા લાગે, તારા બોલ કાલા ઘેલા
આધીન રહીશ તારા પ્રીતમ, સગુણા પ્યારા.
દાસ, ગણીલ્યો દાસિ મનમાં.
વારે અલુગ્ગી વાણી તારી મુર્તિ મધુરી, તારી
પ્યારી પ્યારી વસી મારામનમાં. ચાલો ભુવનમાં ફરીયે ચમનમાં.
તમે મારાં પ્રાણ પતીછો, હું તમારી દાસી.
જો જે મુજને છેતરતીતું, દઇ ગળામાં ફાંસી—જીનાં. હાં. હાં.
કાળજડાની કોર, મારાં ચીતડાંની ચોર.
તું તો મનડાની મોર વસે મનમાં—

(૭૦૨)—માલતિ માધવ—
લ્યો સુંદરી સુમનની માળા, જઇ કહેજો પ્રણામ અમારા,
માળા નહિ પણ વરમાળા. સુંદર વર ઓ...શરમાળા.
મુખ દર્શનથી મન ચોરી (૨) ચિત્ત હરી ગઇ બાળ ચકોરી,
—તમે કિશોર એ નવલ કીશોરી, મટકે મોલાં મટકાળા...લ્યો.

(૭૦૩)—તુલશીદાસ—ભજન (લક્ષ્મણને રામે કહેવું!)
લક્ષ્મણ મોરે બીર કઠીન હે બનકા રહેના,
તુમ લખન ઉમરકે બારે, પૈરોંમે પડગે છારે, કે કોમળ તુમરો શરીર.
માં ફુલસેજમે સોવો વ્હાં ધુપ, દેખકે રોવો, કે કારો,પરજાય શરીર.
તુમ માત પિતાકે પ્યારે હો,સબ જુગ ધીઊજીયારે, બતાવો ઉનકો ધીર.
મેં તુલશીદાસ જશ ગાવે, પ્રભુ લક્ષમણકો સમઝાવે, લિખા જો
હય તકદીર-કઠીન.

(૭૦૪)—સાગર સરીતા—
લઉં તારાં વ્હાલાંરે ઓવારણાં,
છે દિલમાં ને મુખમાં મીઠી સુધા, નિરાશને ઉગારનાર દિલદારના સખા,
વારી જાઉં આભારમાં.........લઉં.
સાખી { "બાળ લીધી વિયોગમાં, ત્વર્યાં નહિં સુજાણ,
ચિરીને દુઃખ વાદળો, ચમક્યા વિદ્યુત પ્રાણ."
એ વ્હાલમાના દૂતના હું ઋણમાં,
આ પુષ્પને ખિલાવનાર મિત્રતુજ,ચંન્દ્રમાં, વારી જાઉં આભારમાં-લઉં.

(૭૦૫)—કન્યાવિક્રયની-ક્રુરતા—
લખ્યા જે લેખ લલાટેરે, નહિ મીથ્યા થશેરે,
સુર્યવંશી સત્યવાદી, હરીશ્ચંદ્ર મનાય.
નીચ ઘેર મજુરી કરતાં, પાપી પેટ ભરાય,

વિધીની કૃતિ ગતિ ન કળાય (૨)—લખ્યા.
પુણ્ય પ્રતાપી પુણ્યશાળી, પાંડવો કહેવાય,
ભાગ્યહીને રાજ તજીને જંગલ ગોથાં ખાય.-વીધી.
મન ધારે કે હું કરૂં ને, કરવાવાળો કોય,
બાહ્યાં અધવચ્ય રહેને, પ્રભુ કરે તે થાય...લખ્યા.

લા.લે.લો. (૭૦૬)—સુકન્યા સાવિત્રી— લા.લે.લો.
લાગી લગન મને તારી, ઓ લલના.—લાગી.
સુરપતિ, મતિ શું વિચારી, સુંદરી સચીથી, અધીક સુખ આપું (૨)
પટરાણી કરી સ્થાપું ઊથાપું ન વચન મનોહારી—ઓ લલના.
(૭૦૭)—સુ. મ. ગાયન પ્રકાશ—રાગ. પીલું,-તાલ દીપચંદી.
લાજકી મારી મેં કહન સકત, મોરી ભરી હો રંગસે ચુંદરીયા-ટેક
લોગ લુગાઇ ચવાઇ કરત હે, બેર ન હમારે લગૈંયાં.
સુંદર શ્યામ હોરી જો ખેલે, બેગી લેજો ખબરીયાં. લાજકી.
(૭૦૮)—મહુમદહુસેન—રાગ, પીલુ, કહરવા—
લાખન મે ગારી દીલાય ગયોરે, એસી સેજીરીયાપે ન જાઓ બાલમ. લા.
જાલીકી કુરતી, બનતકા અંગીયા, મેરા ગોરા બદન કુમલા ગયોરે. લા.
સોતી થી મેં રંગભુવનમેં, સોતીકો, આન જગાય ગયોરે-લા.
(૭૦૯)—મહુમદહુસેન—રાગ. એમન. કલ્યાણુ તાલ. લાવણી—
લે ગયો ચીર મુરારીરે, મેં મેસે કરૂં—હરી મેં કે.
ચીર ચીર હમ જબરીસે, દેંગે, જલસે નીકસી જાયો ન્યારીરે-મે કેસે.
જો હમ કહાના, જલસે નીકસી, લાજ જાયગી તિહારીરે. મેં કેસે.
(૭૧૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ, કાફી.-પદ.—
લે ગયો ચિર મુરારી(૨)કૃષ્ણુ કનૈયા કદમ ચડી બૈઠે.
હમ કાઢી બ્રિજલાલ, જમુનામેં—લે ગયો.
(૭૧૧)—ચન્દ્રાવલી—
લો ફુલ જાની લેલો, ફુલ જાની લેલો,
ફુલોમેં ફુલ ચંમેલી નરગીશ બડી રશીલી. લો.
ગજરે સુહાની લેલો, ફુલ જાની લેલો;
માલન હું છેલ છબીલી, ફુલોંસે હું મૈ રંગીલી.
ચંપા હું નામી યારો, લો ફુલ જાની લેલો. લો.
ગજરા બેચન વાલી, નાદાન વે તેરા નખરાં.
ગાલોંપે લાલી હે તારે નિરાલી, બાતોંમે હે ભોલી ભાલી.
ઓઇ ઓઇ કંહી લડ ગઇ કહીં, અડ ગઇ કહીં, ભીડ ગઇ,-
વે તેરા નખરાં.

વ (૭૧૨)—સુરદાસ— વ

વ્હાલા વૃજલાલ સાથે લાગીરે લગનીયાં, મારી મહારાજ.
પ્યારી છબી શ્યામળાની, સ્થાપી ઘટ ઘટમાં મેં તો.
એની હાથે છે, મારી લાજ,
વૃંદા વનમાં ફરતાં, ચરતાં, વરતા...આ...વ્હાલા.
હૈડે નીત હેત ધારી, બંધુ હળધરના હું તો, સેવું છોડીને બીજા કાજ. વૃંદા—વ્હાલા.

(૭૧૩)—નરસિંહ મહેતો—
વ્હાલા વેગે આવોરે, દયા દિલે લાવોરે, ભીડુ મારી ભાંગવા હોજી.
નહીં આવો તો, છાનાં ઉઘાડું, ખધાં છીદ્ર...વ્હાલા,
આહેરડામાં ઉછર્યાં, ગોવાળીયામાં વાસ,
કાંધે કાળી કામળી, માગી પીતા છાશ.
માતા કેદે મુકીયા. પુરો મારી આશ,—હું રાખું તમથી દાવોરે—ભીડુ.
એ માના એ બાપના, નકટા, નિર્લજ બાળ,
મહીમાખણનાં ચોરટા, કંસ તણા હે કાળ;
સોડ તજો રાધા તણી. દુરીજન આપે આળ, ધીરા વેગે ધાવોરે—ભીડુ.

(૭૧૪)—જુગમ જુગારી—
વ્હાલમજી સાડી ગુલાબી મંગાવો, હો (૨) પોલકા બનાવો મોતીડા—
ટંગાવો—બંગડી એ હીરાની મોંઘી મઢાવો જડાવો.
મુરતમાંજ, જણાયછે, ધુતારાનાઢંગ જેવા વાનો, પુરશો તેવો ચઢશે રંગ.
હાંસીના હુલ્લાસમાં, રસિલી ના રીસાઈએ વા.

(૭૧૫)—માયા મોહિની. ગઝલ કવ્વાલી
વખત બદલાય છે જ્યારે, બધું પલટાઈ જાયે છે.
બને છે દાસ ભુપનોને, નૃપાલો દાસ થાય છે;
હતો ખોખાર અશ્વોનો, ખરો, ત્યાં ભૂકતાં જોયાં,
હતાં જ્યાં દાન કરનારાં, લુંટારા ત્યાં જણાયે છે......વખત.
નથી એ દોષ કોઈનો, ખરેખર ખુબી કીસ્મતની,
હતો જે ભક્ષ સીંહોનો, શૃંગાલો આજે ખાયે છે;
બધી જાહોજલાલી આ, દીવસ બેચારની ગાફીલ,
બની મગરૂર માણસ તું, વૃથા શાને ફુલાવે છે ...વખત.

(૭૧૬)—કીશોરસિંહ—
વદીએ સદા સત્યવાણી. સાચું જીવન હીત માની,
કરે જે ખુશામત જાણી, તેની સમજપર પાણી,
હાજી હાજી, હા, કરતા દીવસ જે રાત ઉચરતા;
નીજ પેટ પાપથી ભરતા. અન્તે દુઃખી તે પ્રાણી........વદીએ.
બોલે મનુષ્ય પરખાયે, સૌ તોલ બોલથી થાયે,
મીથ્યા લવારી માહે, લઈએ સમજી થોડામાં...........વદીએ.

(૭૧૭)—મનુ-મણી—
વરસાદ અને વહુઓને છે, જગમાં મરવનું મરવાનું.
થોડો પડે તો મો થોડો પડે છે, ઘણો પડે તો કહે ઘણો નડે છે,
કામ કરી કરી થાકી જતાં પણ, સાસુ નણંદથી રવાનું ડરવાનું—વ૦
સાસુનાં ઠીકરાં વહુના કલેડાં, લઢે વઢે તોય કર્મે જડેલાં,
નાનાં અને મોટાં સડકોનું, કાને ભુલી ભુલી કહી ધરવાનું ધરવાનું—વ૦
(૭૧૮)—કામલતા—
વરમાળ હાથે ઝાલી શરમાળ બાળા ચાલી;
હોંશ હૈયાની પુરણ કરવા વ્હા...લી, વ્હાલી,
આજ સ્વયંવરમાં વર વરવા, નજરે નુર નિહાળી.—વર.
(૭૧૯)—બુદ્ધદેવ—
વહાલા વિણ જીવન થયું ખારૂં (૨) કહે સખી કયાં જાઉં કહું દુઃખ મારૂં.
મળશે મનમોહન સજની, ટળશે પિડા અંતરની,
હવે જીવ ન લાગે અકારૂં—વહાલા,
બોલ્યું ચાલ્યું માફ કરજો, નાથ રાખિ દિલ દયા,
એકલી મૂકીને મુજને, આમ પ્રિયતમ કયાં ગયા;
ઓ નાથ ગીસયા શા સારૂં—વહાલા

વા (૭૨૦)—કળાવતી—રાગ, આસા. પદ વા
વાહ આધાર સહુનો મુરારી, તુવારી સ્હાય થઇ કરમારી. વાહ.
પુર્વ જન્મના પાપ શું કીધાં, આમ સહું કષ્ટ ભારી-મુરારી,
ભક્ત તણો તું ત્રાતા દાતા, સુખનો વિઘ્ન વિદારી;
માતા પિતા વ્હાલાથી વીછોડી, શાને મુઝાવે તું ભારી.—વાહ.
કયાં મમ વૈભવ કયાં સુખ સીમા, કયાં આ બંધન બારી;
માયામય પ્રભુ ઠાઠ શો તારો, નાટક લીલા વિસ્તારી—વાહ૦
(૭૨૧)—સરોજની—
વાલમજી મારી વરણાગી, તારા મુખડાની માયા લાગી,
પ્રેમ તણી ગોળી વાગી, અંતરમાં પીડા જાગી......વાલમજી.
ઘાયલ કીધી, છાતી વીંધી, રાખું બાંધી, સ્નેહ સાંધી,
મૂજને કીધો મહાભાગી.........તારાં મુખડાની માયા લાગી.
રંગે રમશું, સંગે જમશું, હરશું ફરશું, હેત જણવશું !
ભવની ભાવઠ રહે ભાંગી......તારા મુખડાની માયા લાગી.
(૭૨૨)—સતી દ્રૌપદી—
વારે લાલા, મોહન બંસી વાલા, ઠગો છો, શાને સલુણા.
જાણી (૨) તમારી મેં ઠગાઇ, પ્રીતી બાંધી હવે હું પસ્તાઇ.
પસ્તાઇ પુરી કાના, ઠગાઇ હુંતો કાના.
રસભીના, રંગીલા, શરમાળા, શામળીયા-
અરે જાવો નંદલાલા, વ્રજલાલા, ગોવાળા, છબીલા છોગાળા. વારે.

(૭૨૩)—કંસવધ—

વારો, વારો કુંવરજી કાનુડો તોફાની, તેને નંદરાણી તમે વારજો.
માજી બાળક શું મ્હોડે, ચડાવો.
સુત શામળીયાને સમજાવો, સમજાવો......વારો. વારો.
ઘરમાં ઘુસીને, ગોરસ ખાતો, તાવણુને તડફડ દે, લાતો.
કહું શું વાતો, ખુણે ભરાતો, લાગ જોઇ છાનો, છટકી જાતો. શા.
વખત વીના વાછરડાં છોડે, મટકી દહીં દુધની ફોડે.
પેસી રસોડે તાવડી તોડે, દોટ દઇ કાનો, દડબડ દોડે. શા.

(૭૨૪)—કામલતા—

વાટ જુવે છે, વાલી રશીકેવર, રજા અમેં તો લઇશું બા.
પ્રેમ ગુંથણી ગુંથો છાના, દુર, હમે તો થઇશું બા.
મને એકલી મુકીને,તમે જાઓ ના,-થશો એકલાં તમે ત્યાં જાઓ બા,
મને લાગે છે બીંહક—બધું ઠીક છે ઠીક—એમ કેમ.
ખાલી કરો પતરાજી—અમે જઇએ એમાં રાજી,
છતાં કરો છો સફાઇ—છોડો જાસું હમે બાઇ.
હવે આવજો બા-સખી તું-હા-આવજો બા-અલી તું.
હા, આવજો બા, કરો અમન, ચમન, હમે જઇશું બા...વા૦

(૭૨૫)—સંગતનાફળ—

વારે મારા પ્યારા ગુરૂજી મહાન, મને મહેરબાના બતાવોને જ્ઞાન,
ઝાલીને હું કાન ભુલાવું ગુમાન........અરે વારે૦
જ્ઞાન તારૂં વસ્યું ગોરે ગાલે,-થશે ઝાઝી સજા આવી ચાલે,
કોઇની તો રાખો જરી લાજ, કરો ન હેરાન,—મારા.

બે.વી. (૭૨૬)—સરદારબા— બે.વી.

વેળા ફરતી છાંયડી સુખ દુઃખ આવે જાય,
લીલા શ્રી જગદીશનીરે, મુરખ ગોથાં ખાય-એતો બ્હેની મુ૦
વરતો સમયને વિચારીરે-હાં-સમય તણી બેની બલીહાર,
કું જે ખીલી કુસમકળી, જે સાંજ પડે કરમાય,
ચો ઘડી ચળકી ચંદ્ર ગગનમાં, ઝાંખો ઝટ થઇ જાય-એતો બ્હેની મુ૦

(૭૨૭)—સત્યનારાયણ—

વિભુ પળ પળ અકળ કળા ફરતી,
સરતી ગરજ પછી હાં તારો ભાવ નહિ પુછે.
અજબ ગજબ ધરતિ...........વિભુ૦
મોહ અંધ થઇ ભુલ બહુ કીધી, પૂર્ણ, ન કીધી પુંજન વિધી,
સહદેવ શીખ આજ લીધી, ભુલ હવે નહીં થાય—વિભુ૦

સ (૭૨૮)—સતી દ્રૌપદી—રાગ, તોટક છંદ સ

સખી સ્વપ્ન મહીં મનમોહનને, મેં નિરખ્યા એકાન્ત વિશે શયને,
શરમાઇ રહી, રતિ નાથ વદે, મુખથી નહિં કાંઇ બોલાય અરે,
વિનવે અતી વલ્લભ વ્હાલ ધરી, નવ ઉત્તર મુખ અપાય જરી;
નીચું જોઇ રહી, દ્રગ પ્રેમ ભરી, ખણુતી પૃથ્વી નીજ પાય અરે.
કર સાહી રશીક રૂદે વળગ્યાં, કરતાં બળ સેન થયા અળગાં.
તુટી હાર ગયો એ રકાજકમાં, કસ કંચુકીની છુટી જાય અરે.
ગયાં સ્વેદથી વસ્ત્ર ભીંજાઇ અરે, પણ નાથ થયા નગણ્યાં જ અરે.
મનથી મન શેજ ગયું, પીગળી, જેમ શાકર દુધની સંગ ભળી.
કીધાં ભોજન નાથની સાથ મળી, મુખવાસ સુવાસ અપાય અરે,
મુખ તાંબુલની પીચકારી ભરી, ઉડી, અચાનક નાથને અંગ પડી,
સખી તે રજની અને તેજ ઘડી, રસીયો રીશ લાવી રીશાય અરે.
સજી શસ્ત્ર શરીર શું અશ્વ ચડી, રણ જાય પીયુ અરે, હું થી લડી.
સખીઓ વિનવું તમ પાય પડી, કરો જે રીત નાથ મનાય અરે.

(૭૨૯)—મીરાબાઈ—

સરપર ગાગર, ધરકર, ગજ ગામની, હથ હલાતી આવે
ભોલી શી ભામની ઘુતી શી દામની,પ્રીય કામની; ગજ ગામની—હથ
હસ હસ ઝુમી પાય દેવે, નભ નીચે, લાય દેવે,
મુખસેં કછુ ગાય દેવે, અમૃત, બરસાય દેવે,
નિસી અંધારી ભરીમેં,દુતી દામાની, પ્રીય કામની, ગજ ગામની—હથ

(૭૩૦)—નંદબત્રીસી—

સખી ખોલ ઘુંઘટડો, છોડાને છેડો, વાદ શું મુખ મલકાય—સ૦
વ્હાલા સંગે, રમી લે રંગે, મદમાતું જોબનીયું આ છલકાય.—સ૦
શરમે જાઇ હું બીડાઇ, કયાંથી, સ્વાર્થ સરાય,
ચઆવલી તું ચડમાં, લાડકી લડમા, અંગે અનંગ ઉભરાય.—સ૦

(૭૩૧)—પિતુભકત પ્રભાકર—

સમજે ન પ્રથમ જન કામી, પસ્તાય પછી દુઃખ પામી,
નજ અબળા પર ઇતરાજી, પર,નારથી રગના રાજી
એ અધમો પર કહું માજી, નથી રામ જરા પણ રાજી... સમજે.
હાથે બગાડે બાજી, નરી શકતા સ્ત્રી, ના રાજી,
પાકે ના છેવટ ભાજી.....................(૨)..................
સુંદર વર...ભયહર...સુખકર...હરશે ખામી......સમજે ન......

(૭૩૨)—સન્યાશી—

સહુ સાહેબો પધારો...મારી,શોભાને વધારો,...વરઘોડો,છે, મારો,આજે
ગાડી ઘોડાઓ જોડાવું—બેંડ વાજા વગડાવું. મોટી મોટારો મંગાવું.
વાગે પ—પં-પં—મોટો મંડપ રચાવું—લાઇટ કોશન લગાવું.

રૂડા ગીતો ગવડાવું........વરઘોડો.
જરીનો જામો પહેરીશ હું. છબીલો ઘોડે ચડીશ હું,
નાણાં નાંખી દઇને તું-ઘોળા માં ધુળ ઘાલે શું.
છેડો બાંધીને ચડું છબીલાની સાથે........વરઘોડો.

(૭૩૩)—સતી તોરલ—
સતિયોને ન્હેતી તનપર સુંદર સજવું ઘરેણું સાચું,
ટેકની ટીલડી કરવી લલાટે લજ્યા કાજળદ્રગ ભરીયે,
વિનયની વાળી નાકે રૂપાળી, હરી હેત હાર હૈયે ધરીરે...સતિયો.
કુલીનતા કેરી સજની સજની કોડે કુંચુકી નીત રૂડી,
ચળકે કમનીય યુગલકરોમાં દાન તણી શુભ ચુડી...સતિયો.
સાડી શીયળની અંતે ઓપાવે, અળતો પતિવ્રત કેરો.
મર્યાદા ઝાંઝર પગ ઝમકે, ચતુરાઇ ચણીયો પહેરો...સતિયો.

(૭૩૪)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—
સખી જઇ સંદેશો કહેજે, મમ સખીને ધીરજ દેજેરે...સખી.
અસ્ત થતાં દીનકરનો નલિની, ઉદાસ મનમાં થાય,
અલ્પ પરીચયે ચકવાકી પણ, પતિ સુખને નવ ચહાય.
તજ્યું સખીએ દશાન પર નરનું, હું કયમ નામ લઉં નરવરનું,—જઇ
સમજ્યા વિણ સુખની આશામાં, પામર જીવ તણાય,
વિષ્ય ભોગ આ લોક તણા સૌ, અંતે નીરસ જણાય;
હશી પ્રથમ પરીણામે રોવું, એ વિષયે કયમ ચિત્ત પરોવું...જઇ.

(૭૩૫)—દુઃખિલા—
સખીએમએમારાપીયુવિનાપલકનાસુહાય,મારૂંરદયઆલી આંસુથીખાલી.
ધડક ધડક ધડક ધડકાય, વિરહની લ્હાય, સહિ ના જાય...મારા પિયુ.
પીયુ પરદેશ વસ્યા, શેજ હું એકલી બાળા,રેનઅંધારીભયથીડરૂંભારી,
સ્વપ્નસુતાકંઇવિપરીતઆવે, મરૂં,ઝબકીજાગીભયથીછાતી,ધડધડધડકાય.

(૭૩૬)—મુદ્રાપ્રતાપ—
સતી તણાં સુખ સૌ પતિ ચરણે, પતિ વડે ચુડી ચોટલો (૨)
પતિથી રહે અળગી પીયર તે પાપનો બાંધે પોટલો (૨)...સતી.
પીયરનાં પકવાન નકામાં, મીઠો સુકો સાસરીયાનો રોટલો(૨)...સતી.
મહીયરના રંગ મહેલ નકમાં, રૂડો અઢી ગજ સાસરીયાનો
ઓટલો (૨)...સતી.

(૭૩૭)—ઓડાણા—
સ્વામી સંભાળોરે, હે કૃષ્ણ કૃપાળા.
શરણે લેજો અનાથોના નાથ પતિ મારા.
કારણ કરણ વિધ્નં વીદારણ છો, રાધે પ્યારા, સ્વામી.
ભડ ભડ ગીરી ગીરી દવ પ્રજળતો, હરણાં પામે ત્રાસ.
શર સાંધે છે પારધી, જીવનની નહિ આશ,
આવો વારે બળ વિર, દ્રુપદ સુતાનાં પુર્યાં ચિર—સ્વામી.

(૭૩૮)—કન્યા, વિક્રયતાની ક્રુરતા—
સરસ નિરસ સુખ-દુઃખ નવ ગણીને, સંતોષ માની રહીએજી (૨)
સકળ શિરોમણી મનહર મુરતી, નામ નારાયણ લઇએજી.
સુવર્ણ પ્રભાતે નિજ પતીની સેવા, સદંતર કરીએજી.
પુર્ણ પ્રિતી મન રાખીને, સુખ સાગરમાં તરીએજી.
તો ભવ સાગર તરી જઇને, મહાસતી કહેવાઇશેજી.

(૭૩૯)—સત્યનારાયણ—
સકળ જગતનો અચળ વિષ્ણુ તું, અકળ કળા ન કળાતીઆ;
ચરણ કમળ ના વમળ મહીંઆ, જીંદગી મીઠી ગાળતીઆ,—સકળ
રંક રાય માં રાય રંકમાં, પળપળમાં પલટાવે તું. (૨)
ખરે ખટકતી મતી અટકતી, લી.........લાઃ......સકળ.

(૭૪૦)—દેવકન્યા—
સમજી લે મન મારાં તું સમજી લે મન મારાં,
ભલાં તું સમજી લે મન મારાં—(૨)
ધન વૈભવને વાડી વજીફા, અંતે તે નથી તારાં—ભલાં.
માયા નચાવે તેમ શું નાચે, ગણુ પ્રભુનાં પદ પ્યારાં—ભલાં.

(૭૪૧)—ઇન્તેકામ—
સઇયાં મોરી માનલે, મયતો હારી વારી —સઇયાં૦
ધતની બીનતી કબસે, મેં સમજા રહિ,
મોરી માનલે, લવતે, હારી વારી.
કાલી કાલી ઘટા નવા રંગ દીખલા રહી,
ચાલો સખી સેજરીયાપેં, બીજલી ડરા રહી–માનલે૦

(૭૪૨)—મીસ મલકાજાન—રાગ, જોગીયા–તાલ દાદરા—
સખીરે મૈન, પીયા બિના કછુ ના સુહાય,
તુમ તો સોતન ઘર આંવત, જાવત, મોરા જીયા. ગભરાયરે,
ન રહી દિલકે લગાનેકી, હોસ દેખલીયા,
તુમકો હમ, ખાર, મોહબતકી નજર ગૈરોં પર,
તુમકો દીલ દેકે હેં, અજીરાને બતન દેખલીયા–સખી૦

(૭૪૩)—મીસ કાલીજાન—રાગ, એમન, કલ્યાણ.
સલોનારે બાલમ મોરા;
સુરખ ચુંદરિયા તો રંગ દેતી આજ સુહાગકી રાત—સલો૦

સા (૭૪૪)—ઝેરીસાપ— સા
સાવલ બાંકેરે, નજર મોરી આગયે, ન કછું કહે ગયે, ના કછું, સુના ગયે.
મોરી બાલીસી, ઉમરીયામેં, રોગ લગા ગયે,
ક્યાં ખબરથી કે કોઇ, તીર અદા હોતા હય,

દેખ લેના કે હસીનોકા, બલા હોતા હય,
મીઠાં મીઠાં સહર્રા, દરદ ઝરા હોતા હય.
જલમેં નહાઈ, મેં હોતી હું,
કીસેસે પુછું કે મેરે દીલમેં, કયા હોય હય.

(૭૪૫)—સુરદાસ ભજન—રાગ ખ્યાલ-ઠુમરી—

સામરો ન જાણે મોરી પીડ, કનૈયો ન જાણે મોરી પીડ, એવી પરરરરરર
મેં દધી બેચન, ગઈતી બંદ્રાબન સામરવાને ખેંચ્યો ચીર ચરરરરરર
મેં જલ જમના ભરન ગઈતી, સામરવાને છાંટયો, મોંહે નીર
છાંટયો છરરરરરર
બંદ્રાબનમેં રાશ રચ્યો હે, હરીયાં હમારાં ચિત, ચીત, ચાલ્યા ચરરરરરર
સુરદાસ પ્રભુ તુમ્હારે, મીલનકું, ફેંકયો મોપે તીર (૩) વાગ્યો તરરરરરર

(૭૪૬)—હોરી સંગ્રહ—રાગ. હોરી-ચાલ કારી.

સામરા મત ડારો પિચકારી, ભીંજત મેરી નવરંગ સારી
મત ડારો મરજાદ, સુ રહીયો, મેં હુ, કન્યા કુમારી,
તુમહો, નિરલજ અમ નહિ, એસે, મુખસે દઉંગી ગારી,
ફજેતી હોયગી તુમારી-૧
પરનાર કો પાલવ પકડયો, મોહન મનમેં બિચારી,
માત તાત તેરો વરધ ભયો હે, રાજ કંસકો ભારી, કહુ સબ
એબ, વિસ્તારીરે-૨
એસી હામ હોયે હેયેમેં, પરનો નૌતમ નારી—સા૦

(૭૪૭)—મીસ અચ્છનબાઇ—રાગ, દેશ. ઠુમરી.

સાવરીઆ સુરત તેરી દેખી, કન્હૈયા, શુધ ન રહી તનમનકીરે,
જબસે ગયે મોરીરે સુધબુધ લીનીરે, હારે જીયા ગભરાવે મેરા;
કયારે કરું કુછ બસ નહિ આવે, આસ નહિ મોરે જીવકીરે. સા.

(૭૪૮)—કસોટી—

સાવરીયા મન ભાયોરે, પાપીયાર,
તનકો મનકો પ્રીતમ તમસે, અંગ ભભુત બનાયોરે. પાપી.
પંછી પીછે પ્રેમકા, પડા હકકસે જાલ,
બીધન અબ એસી કરો, ખીલી ખીલી કાજુદાર.

(૭૪૯)—લક્ષ્મી વિજય—

સાચો પારસમણી, મળે મિત્ર, ભાગ્ય કહીં,
કપટી, સ્વાર્થી, પાષાણુ છે જહીં-તહીં—સાચો૦
આધી વ્યાધી, ઉપાધી મટાવે, તન મનના, સૌ તાપ સમાવે.
પુન્યશાળિ-જન-કવચિત પામે,
વિપત્તિ શહાયક. દુર્લભ વિશ્વ મહીં—સાચો૦

સુ (૭૫૦)—જલસા સંગ્રહ—રાગ દેશ ઠુમરી— સુ

સુનો તમ યાર પરદેશી, બચન કેયશે નીભાવોગે. સુનો૦
નદીયાં જોરશે વ્હેતી, ખવૈયાં સુજ નહિ પકતી,
પોકારૂં અપને હેમતકું, લગાદે, આપાર મોરી નયાં. સુનો૦
બાળપન ખેલમેં ખોયા, જુવાની નીંદભર સોયા,
બુઢાપો દેખકે રોયા, નબી જી આશરા, તેરા. સુનો૦

(૭૫૧)—વીણાવેલી—

સુંદર શામળીયા, નામ જપીશ નિત્ય તારૂં—સુ૦
મનહરના મળીયા, કાશી કરવત ધારૂં.—સું૦
શામળા શણગાર હમારા, કાળજું હર્યું કામણગારા;
વીનવે કરગરી દીન દારા, દર્શન દો દીલદાર તમારા,
ક્યાં હું, કહું દુઃખ મોરૂં, સુન્દર શામળીયા.
આસપાસ નહીં વાસ નિહાળું, આહાહા, ત્રિભુવન ભાસતુ કાળું;
નિરખું નહીં મુખડું તારૂં, જઈ હીમાલય ગાત્ર હું ગાળું,
શાક્ષી દેવ દયાળુ,—સુંદર શામળીયા.

(૭૫૨)—બોલતો કાગળ—

સુખ હોય જો નારને નાથ તણું, ગણે સ્વર્ગીય સુખ સહુ વરણું,
સતિને નહિ માન તણું, સમણું, ધીક તે અધમી ધરે જે રૂપણું.
પતિ પ્રેમ પિયુસ પાને ઠરે, નિત્ય સ્નેહ સરિતામાં સ્નાન કરે,
બની દાશી વિલાશી ઉદાશી હરે, મન વાણી કર્મે, પતિ સહ વીચરે.
પતિ સેવી સંસાર સમુદ્ર તરે......

સે.સૌ.સં. (૭૫૩)—સુરદાસ— સે.સૌ.સં.

સેવકની અરજી સુણી, ધીરા, વગર વિલંબે ધાવો,
દયા દીન પર, દીન દયાળુ, લાલ ઉમંગે લાવો.
વૃજવલ્લભ છો, મુજને વ્હાલા,
કીંકર હું કરૂં કાલાવાલા, આ બાળકને બચાવો.—સેવક.
કરો સજીવન સ્નેહ ધરીને, મદમોહન પ્રભુ મારા,
નિરાધાર, નારીના દુઃખને, નટવર કરજો ન્યારા;
અવિનાશી આધાર તમારો; અવર કોણ છે અમારો, પરચો નાથ બતાવો.

(૭૫૪)—અંબરીષ—

સૌથી સુંદર છે, મારો નાથ મારો નાથરે,
ભક્તમણી એ દાસ કૃષ્ણજી, ગુણસાગર એ નટવર નાગર.
મોહી અમર વરને સોપ્યા હાથ (૩) રે ભક્ત,
વરવાને મન, નાભગ, નો તન, સંસારે, કરીશું એનો સાથ. (૩)રેભક્ત

(૭૫૫)—સુર્યકુમારી—
સોહામણી સ્વર્ગની વાટ, એક દીન સોહાવજો હેરાજ,
રસિલી અમરાપુરી ઘાટ, એક દીન સોહાવજો હે, રાજ.
મૃત્યુ લોકના મનુષ્ય ક્યાં, ક્યાં અમરાપુરી ઘાટ,
અઘટીટ કહો એ કેમ, બને વસમી વીકટ એ વાટ.
મુગટ મણી તમે રાજ સદનનાં, પારીજાતક તમે નંદન વનનાં,
રાજવંસિ દેવાશી રસીકવર, પ્રિતિ જ્યોત પ્રકટાવી પરસ્પર,
મેળવવાં અંતરમાં અંતર, સ્વર્ગ અમારૂં સોહાવજો હેરાજ.
(૭૫૬)—નૌતમચન્દ્ર—
સંસાર ઉનાળે શિતળ વિશામા શ્યામા,
સૌ તાપ પ્રજાળે; શાન્તિ હ્રદયમાં, વામા...સંસાર.
જોડ વિનાં જન ખોડજ ભાખે, પુષ્પ સુગંધી પ્રભુ પાસે રાખે.
કોણ સરોવરમાં જળ નાંખે, સ્વાદ મુકે કોણ આંબા સાખે...
ભણકારા ભૂલી લેવું ઉધામાં ધામાં.
લાવી મુકયો છે શાર, ઘરમાંહિ, રામા રામા.—સંસાર.
(૭૫૭)—સતિ સીતા—
સંસાર સર્વ અસાર, બંધુશે ધારો દુઃખ અપાર,
લેંણુ દેંણુ વેપાર ચુકાવી, જનમ્યું તેજ જનાર.
સંપતમાં નવ હર્ષ સજનને, દુઃખમાં ન દુઃખ લગાર,
સરખું મનથી શાણા સમજે, શીતળ જળ અંગાર—સંસાર.
વિષ સમ માને વિષયને, ભોગ ગણે સૌ રોગ,
માને મન સંસારને, નદી નાવ સંજોગ,
નામ રૂપ ધરનાર જગત સૌ, અંતે નાશ થનાર—સંસર.
(૭૫૮)—તારા સુંદરી—
સંસાર સમજીએ શાણા મુસાફર ખાનું,
કોઇ નથી ટકયું કોઇ નથી ટકવાનું—શાણા.
દુર દેશ તારો પ્યારા, અરે પરદેશી શાણા,
કાલે સવારે ઉઠી તારે તો, જવાનું શાણા—સંસાર.
સગાને સંબંધી તારાં, પંખીનો મેળો શાણા.
તારૂં જે માન્યું તેતો ન્યારૂં છે થવાનું શાણા—
સંસારના આ ધામમાં વિશ્રામ છે ઘડી ચારનો,
ઉચો ન આવે કામથી, આરામના પળવારનો,
આળશ તજીલે તું, સજી તજી તંત આ સંસારનો;
જાવું જરૂર પડશે ઉઠી, ડંકો થતાં દરબારનો.
સત્યની શીરોઇ નીતિ જળે ભરી રાખ શાણા,
ભગવત ભજન ભાતુ ભીડ ભાગવાનું.

(૭૫૯)—**મીસ ગૌહરજાન**—રાગ પીલુ. ત્રીતાલ—
સાંવરીયાં મન ભાયોરે, બાંકોયાર,
કાહુમેં હજરત, કાહુમેં મુસા, આપહી આપ સમાયોરે,
અરે કૈસે હી રંગ દીખાયોરે બાંકોયાર,

(૭૬૦)—**જયરાજ**—
સાંવરીયા મેરા પ્યારારે, ના જાઇઓ પરદેશ,
કાનોમે કુંડલ ગલે બીચ સહેલી. લઉં જોગનકા ભેસ...સાંવરીયા.

શા (૭૬૧)—બોલતો કાગળ— શા
શરમ. શરમ, શરમ, શરમ, બોળવા બેઠા નામ,
કરે છે ગુલામ, હજજન લીલામ, ખાનદાનનું નવ જરા ભાન.
થાય, આજ થાય છે, બુઢ્ઢાની આબરૂ લિલામ.
જાય, આજ જાય છે, સસ્તામાં ખાનદાન નામ,
છે ખરીદનારનો ચઢાવો, ને ફુટી બદામ.
એક-બે-ત્રણુવાર-સોદો તમામ, વન-ટુ-થ્રી-ટેમ-સોદો તમામ,
કયાં ધનવાન તણુ ખાનદાન, કયાં એ ગરીબ નોકર ગુલામ,
નાક કપાયું સહુ ઓળખીતામાં, થુથુ, કહી સહુ. થુંકસે ગામ.

શા (૭૬૨)—**સતી દ્રૌપદી**— શા
શામળીયાજી, કરજો મારી સ્હાયરે, વ્હાલા ગરૂડે ચડીને, વેહલા આવજોરે,
સ્યામ સલુણા સુભદ્રાના વિરારે, આ દીન બાળાની લાજ દયાળુ રાખજોરે.
છોગાળા છે વાત છેલી, નથી કોઇ મ્હારૂં બેલી,
વા'લા તુજ ગુણુની ઘેલી, દાસી દુઃખમાં ડુબેલી.
દુઃખની દાદરે ફરીયાદ, અંતર લાવજોરે,
કૌરવ કર્મ ચંડાળ, દુશ્શાશન નિર્દય અરે.
જોતાં પાંચ ભર્તાર, પાપી પટકુળ તાણુતો,
વ્હારે આવોને, દયા દીલ લાવોને, નાથ છું અનાથ નારી, ભરૂંસોછે, ભુધરભારી
જેવી છું તેવી તમારી, વાલા ન દેશો વિશારી,
હેતે હળધરજીના, વિર, આવી ઉગારજોરે૦

(૭૬૩)—**સુકન્યા સાવિત્રી**—(**યમ સાવીત્રી સંવાદ**)
શા માટે શ્રમ કરે, સતી તુજ પતિ ભક્તિ સાચી (૨) હવે પુત્રી વળતુંપાછી (૨)
સાવિત્રી-સજ્જન કેરા સાથમાં, મેંડગ ભરીયાં સાત,
મિત્ર ભાવે સુણુજો હવે, આ દિન વનીતાની વાત;
ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય, ધર્મ ગ્રહસ્થાશ્રમ ગણીયો.
કૃપાનાથયમ, પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તી રાચી (૨) વળું મહારાજ કયમપાછી (૨
યમ-સુણી વિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી.
સત્યવાનના જીવત વિનાં, કાંઇ ઇચ્છીત, વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મારા અંધ સાસુ શ્વસુરવર દેખતાં રાય.)

યમ-તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી, થાય કોથી મિથ્યા નવ ભાવી. શા.

સાવિત્રી-પતિ સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યાં જાઓ મમ નાથ,

તપવ્રતઆપકૃપા વડે ત્યાં આવું તમ સાથ;સંગત સજ્જન તણી નથી સોંઘી

મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંઘી;કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથશું રહી વૃત્તી રાચી(૨)વળુ

યમ-અર્થયુક્ત સંભાષણ તારૂં, બુદ્ધીમાં વૃદ્ધિ કરનારૂં,

સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઇ ઇચ્છીત વર યાચી.-હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ(મારાંબુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય)

યમ-તથાસ્તુ! ઉત્તમ વર બે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુંઠળ આવે. શા.

સાવિત્રી-સુપાત્ર જન કરતાં કદી, સુપાત્રોનું સનમાન,

સાધુ, તો દુસ્મન તણું, પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોનો સમાન દ્રષ્ટિ, દયા તણી વરશાવે વૃષ્ટી,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તી રાચી. (૨) વળું.

યમ-શિતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃષાતુરાતુરની હરનારાં,

સત્યવાનના જીવીન વિના, કાંઇ ઇચ્છીત વર યાચી-હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધી કરનારા મારે સો ભાઇ થાય)

યમ-તથાસ્તુ, સાસરીયાનું માન વધાર્યું,પીયર તણું પણ કાજ સુધાર્યું-શા.

સાવિત્રી-પર દુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હ્રદય વિશ્રામ.

ભરૂષો ભારે સંતનો, ઠરવાનું શુભ ઠામ.

સ્વજન માંહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ઘર પુછતું સૌ આવે,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃતી રાચી. (૨) વળું.

યમ-મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં.

સત્યવાનનાં જીવીત વીના, કાંઇ ઇચ્છીત, વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઔરસ સો, પુત્ર થાય.)

યમ-તથાસ્તુ ! ઘટે ના થાવું અતિ વર લોભી, તજી પુંઠ હવે જા અહીં થોભી-શા.

સાવિત્રી-સ્વધર્મ વ્હાલો સાધુને, જે ચુકે નવ લગાર,

સાંપ્રત ભુત ભવિષ્યની, ગતિ તણા આધાર;

સજ્જન ફેરે ન આશા આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપી.

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહિ વૃત્તી રાચી (૨) વળું.

યમ-અમુલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાધે તુજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી છેલ્લું ઉત્તમ અનુપમ, ઇચ્છીત વર યાચી. (૨) હવે.

સાવિત્રી-પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવીત દાન દઇ જીવનને, સત્ય કરો ભગવાન........

(૭૬૪)—બુદ્ધદેવ—
શાણાં, પહેલાના ચૂકાવો પૂરા નાણાં, બુડી મરો લેતાં દીકરીના નાણાં.
હાય નાણાં=બાંધો પાણા.
દીકરીના લઇ દામ જગમાં, સુખિયા કોણ કે'વાણા;
હરામ નાણાં સાથે મૂળના, નાણાં જાય તણાણાં—હાય.
—સસરાજી સુખેથી ભરજો, પટારામાં પાણા,
દીધીના દીધી થાશે, ગભરાવો જઇ ગાણાં—હાય,
—હડફા સાથે હેત કરીને. ફરજેતી કમાણાં;
ફોગટીયા હડફાને દેજો, ફાદે તેવાં ફટાણાં-હાય.

(૭૬૫)—સ્નેહ-સુધા—
શાણી સુંદરી શીલવ્રત ધારી, ભવથી તરીને તારનારી,
સીતા સાવિત્રી અનુસૂયા, દ્રૌપદી જેવી નારી,
અજર અમર જશ કરી ગઇ જગમાં, સુશીલા સતી પદધારી,
મંગળકારી સહુ સન્નારી તરીને તરનારી........શાણી.

(૭૬૬)—સરોજની—
શામળીયા ગીરધારી લાલા, રોકો શાને વાટડી;
કપટી કાના કામણગારા, ચાતુરી ચલાવો કરી ચાળા-શામળીયા,
હૈયામાં હરી હેતજ કયાં છે ? અમથા આંખો મારતાં વ્હાલા-શામળીયા,
તન હૃદય બે રંગજ જુદા, શીદ સંતાપો કાલા,
ભોળી ભામાને ભરમાવા, કરો ન કાલાવાલા વ્હાલા.-શામળીયા,

(૭૬૭)—લક્ષ્મી વિજય—
શાને સતાવે કામ બાળા બિચારી, ત્હારા બાણે વિંધાય કુમારી-શાને.
યૌવન આવે અમલ જણાવે, તન મન ને બહુ તાપે તપાવે,
પિડે જાણી આ નિર્બળ નારી,... ... ...શાને.

શું (૭૬૮)—અશ્રુમતી— શું

શું માયા અજબ હરીની, નહિં નીલ નમે મોટાઇ.
નથી ખબર એક ઘડીની, પાર રહે પસતાઇ;
કાળે, ચોપટ, બાજી, બીછાવી, જીવ સોગઠીયો લાવી,
દેત દુઃખ સુખ પાસે ખેલાવી, નર વા નર ખાલી,
ભટકી મરે હુંપદમાં ચગદાઇ.

(૭૬૯)—અશ્રુમતી—રાગ—અરબો.
શું નટવર વસંત, થેઇ, થેઇ, નાચી રહયો, નાચી રહયો, જગ
નચાવી રહયો.

સાખી { "કોયલ મધુર મોરલી બની; છેડે નટવરકાન.
વીરહે ઘેલી ગોપી ઘણું, તજી નીકળી અભીમાન "

રસીયા વિનાની બની બાગ, એ બ્હાવરી.
તેણું વસંત ચિત્ત વીધી ગયો—શું નટવર.

સાખી { " શીતળ સુખકર પવનની, લ્હેર ધુમે ચોપાસ.
જાણું રાધાકૃષ્ણજી, રાસ રમેછે ખાસ "

વિધવિધ પંખીના વેણ, ધુમરી ધમકેરે.
મહિમદિ મેનાંના નાદ, ઝાંઝર ઝમકેરે.

સાખી { " નવપલ્લવ વાગા ધરી, પચરંગી શીરપાઘ,
ફાગ લાગ સાંધીરમે, મદનરાજ મહાભાગ્ય "

લહેરી લાલાથી રમે લલનાઓ,લાડમાં,પ્રિતી ગુલાલ લાલ છાઇ ગયો.શું.

(૭૭૦)—મહાશ્વેતા-કાદમ્બરી—

શું કહું કથની, મ્હારી રાજ, શું કહું કથની મ્હારી,
હું તો દૈવના ત્રાસે હારી, રાજ...શું કહું.
પરખિ પારીજાતીક મેં, અરપણ કીધું મન મ્હારૂં;
પતી તજી પરલોક સિધાવ્યાં, કરી જીવતર મમ ખરૂં-રાજ.
ચંદન કાષ્ટની ચિતા રચાવી, પતિ સહગમનની આગે;
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણો પણ, ઉડી ગયો આકાશે-રાજ.
અરપ્યું મે સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કફની ધારી
તજી જગત જંજાળ સર્વ હું, પ્રીતે ભજુ ત્રિપુરારી-રાજ.

(૭૭૧)—ઈલા સુંદરી—

શું! તેજ ભરત ભુમી આએ!
બ્રહ્મ રશે ભીના રૂષી વરની વેદ, ભુમી તે આએ?...શું તેજ—
વસિષ્ટ વિશ્વામિત્ર વાલ્મિકી, વેદ વ્યાસ વળી પરાશ રાદિ,
શુદ્ધ સનાતન બ્રહ્મ તેજથી ઝળહળે જ્યોત સદાએ.
તે દૈવ ભુમી તે આએ? તે પુણ્ય ભુમી તે આએ?—શું તેજ—
ભીષ્મ, ભિમ અર્જુન કર્ણાદી, પ્રતાપી પૃથુને સરમ શિવાજી,
નામે અંતર ઉછળે જ્યાં, આર્ય તણા ઉત્સાહે,
તે વિર ભુમી તે આએ? અમ આર્ય માત તે આએ!—શું તેજ

(૭૭૨)—પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

શું વદુ મુખથી વાણી છે, કઠણ કર્મની કહાણી.
પુષ્પ ખીલ્યું તું રાજ બગીચે મોજ રહ્યું તું માણી.
વિંધી વાયુ વંટોળ લીધું વૃક્ષ સમેતે તાણી છે કઠણ,
પુષ્પ પડયું આવીને પટમાં પણ વિમળ પથરાણી,
મધુપ ગણુ પાસે નવ આવે અધો ગતિને જાણી—છે કઠણ,
કાન્તિ ગઇ કરમાઇ કુસમની કીચકમાં કચરાણી.
પુષ્પ તણો પ્રભુ પુજ્યાનો, ધર્મ થયો ધુળધાણી—છે કઠણ,

(૭૭૩)—**ભક્તરાજ અંબરીષ**—
શું કહું સ્યામરે (૨) વ્હાલા તું દયાળુ પુણ્ય કામ છે—શું કહું.
સુદેશી સળગી જાશે, જગમાં તુંજ હાંસી, થાશે;
અંબ્મરીષનો ક્યાં ભગવાન છે......................—શું કહું.
મંજારી બાળ ઊગાર્યાં પાણીમાં પત્થર તાર્યા,
હરિજન દુ:ખ હરવા તારૂં કામછે......................—શું કહું.
અગ્નિમાં સત્તા તારી, મહેનત શું થાતાં વિરી,
જળ સ્થળ એ સઘળું તારૂં ધામ છે............—શું કહું.

(૭૭૪)—**કળાવતી**—રાગ પીલુ-ઠુમરી,
શું બાઇ કરમાવો કોમલ ગુલાબી આ ફુલ,
યૌવન નવ રંગેથી કંઇ ખીલતુ, ટપકે શી લાલી અમુલ—શું.
રંગનો રશીલો વેલો આવીને મળશે, ફીકું પાડો શાને નુર—શું.
ધીમા નયનોથી નયનો મિલાવી ખિલવશે પ્યારૂં આ ગુલ—શું

શી (૭૭૫)—**સરસ્વતિચન્દ્ર**— **શી**
શિતળ ચન્દ્ર જેવુ, વદન કાન્તિમાન;
નયન મીચી લે તું શાન્તિથી વિરામ
જાણે જઇ ભેટું એવા, ઉમળકા આવે છે
બોલું કંઇ બોલું ત્યાં તો શરમ દબાવે છે.
કાંઇ કાંઇ અંતર થાય, થાય, થાય, ના સ્હેવાય,
ચાલુ ત્યાં તો ચરણો, અન્યો અન્ય અથડાયે છે
લાગી લાગી આ સ્મર, લ્હાય, લ્હાય, લ્હાય, ન સ્હેવાય
જાગોજી જાગો વ્હાલા, નીંદ્રા વીસારી દો,
રાગી થઇ ત્યાગી વ્હાલા ત્યાગી સમાધી લો.
લળી લળી લાગુ હુ પાય, પાય, પાય, ઢોળું વાય.

(૭૭૬)—**વસંતપ્રભા**—
શીતાપતીનું નામ પ્યારૂં, અમને લાગે સારૂ રે-શિતા.
માયા તણાં સમણાં ઉડી ગયાં હાંરે,કીધું જગત જીઠું ન્યારૂંરે—અમને
સાચા સ્નેહીને આજે ઓળખી લીધો,ઘટમાં થયું અજવાળુંરે—અમને.

હ (૭૭૭)—**નરસીંહ મહેતો**— **હ**
હવે મને, હરી નામથી, નેહ લાગ્યો (૨)
ભાંગી ભીડ ભવનો ભય ભાગ્યો...હવે. (૨)
માયા, મંદીર, મારે મનથી મેં મુકીયાને' ઇન્દ્રીની ઓળખાણ મુકી (૨)
હેમ હીરાથી હાર મઢેલા, તે પર ચાલ્યો થુંકીરે...હવે.
કોના સુત તાત, કોના માત ભ્રાત, સરવે સ્વાર્થના સગપણ રાખે
પ્રાણ ગયા પછી, પાસે ન આવે, કાઢો કાઢો મુખ ભાખેરે.-હવે.

(૭૭૮)—અંબરીષ—

હરી પ્રેમે, પય લાવી છું, નાથ હાથ ધરજો,
ભાવ ધરી ભોગો હરી હું–કીંકરી લાવીરે,

ના વિસારી જાશો, હરી ટેક ખરી છેક,
ગોવીંદ વીણ, ગોપી જેમ ઘેલડી,

તેમ હરી પ્રેમ ભરી વિયોગી વેલડી.
છું બિહારી હું તમારી, લ્યો સંભાળી આ ઘડી નેક,

પય લાવી હું પ્રીતથી, હરી લ્યો હાથો હાથ,
ભકિત ભાવે ભેટજો, રૂડા રૂક્ષમણી નાથ.

(૭૭૯)—અંબરીષ—

હસિહસિ બોલે બાળા નવિન નવિન કરે ચાળા,
એકવાર છાની બચી, લઉં ફુતે વ્હાલા. હસી.

ઉછળે છે ઉમંગે, છલંગ ભરી શીદ કાલા,
લે પ્રીતે પકડી, લે કર પય, પાન વ્હાલા. હસી.

મુખ કમળને જોઇ, તનમન અતિ હરખાયાં,
જા પોઢી બાલુડાં, શરદ પુનમના જાયા હસી.

(૭૮૦)—મોહજીત—

હજુ નહિ આયે બાલમ, કેસે કટે રતિયાં;
બાલા જોબન મોરી છોટી ઉમરીયાં...હજુ.
સખી સંગ કોઉ નાહિ, અબતો વ્યાકુલ ભઇ,

વૃજમેં અકેલી રહી, પ્રીતમેં થક ગઇ,
બીના કનૈયા મોરી ધરકત છતિયાં...હજુ.

(૭૮૧)—જુગલ જુગારી—

હતી અમારે ઘેર મ્હેર લક્ષ્મીની ભારી,
કરમ તણે સંજોગ થયા મુજ તાત જુગારી.

દોલત મીલકત સર્વ જુગારે બેઠા હારી,
ન્હાસી ગયા લઇ સંગ દુઃખણી માતા મારી.

હૈયું ન રહે હાથ વાત વિતક સંભારી,
ક્યાં છો વ્હાલા તાતા? ક્યાં મળે માતા પ્યારી.

(૭૮૨)—બોલતો કાગળ—

હર ફેશનમાં, પોઝીશનમાં, બોયસ આઇ એમ બ્યુટીફુલ મેડમ,
જે દેખતા તે સહુ કહેતા, ગુડ ડે બાનુ વેલકમ,

મુછાળી મેડમને હરદમ, ખુશાલી, આહાહા, હાહાહા.
આઇ ગ્લાસ આંખ ઉપરને માથે વિગ કાળી,

અંબ્રેલા લેડી ફેશનની હાથમાં રૂપાળી,
છે લેડીબુટ પગમાં ને વોચ ખીસ્સે ઘાલી.
મોપર લગાવ્યો પાઉડર ગાલે લગાવી લાલી,

(જે દેખતા તે કહેતા? જુવો કાળી મડમ ચાલી;
હું અલબેલી, નાર નવેલી, સુધરેલી, કહેવાઉં બલીહારી–જાઉં.

(૭૮૩)—સત્યનારાયણ—
હઠ છોડો હઠીલી હદ થઇ થઇ થઇ થઇ,
માનો માનો મુકો મત, નહી નહી નહીં નહી.

પ્રેમ નીરની માછલી, વીરહ તિર શોષાય,
મદન માછીની જાળમાં, તરફડતી ઝપડાય.

જાશે રૂપર્ણામાં રશ્રબસ, વહી વહી વહી વહી,
આપ પાપ રેલો રમે, પેખે પરનો દોષ.

કઠણુ કરમનો દોષ જ્યાં ભાસે ના સંતોષ,
રહેવું કયાં સુધી દુ:ખ કહો, સહી સહી સહી સહી.

કેવી લીલા રાધા હરીની, થઇ થઇ થઇ થઇ
વાત ટુંકમાં પતાવતાં વધી ગઈ........હઠ.

હા (૭૮૪)—મીસ ગૌહરજાન—રાગ, જીલા—તાલ. ત્રીતાલ હા
હાય સૈયાં, પરૂમેં તોરે પૈયાં, સતાવો કાહે મોયકો,
પિયા પ્યારે સજનપેં જાઉં વારી, મોહે બિરહકી મારી, કયો કટારી.

કટારી મોરે સૈયાં, કયોં મારી મોરે સૈયાં,
પલપલીયાં, તલમલીયાં એકલીયાં, હો રહૈયાં—હાય સૈયાં.

બિરહકી મારી, મૈંતો ઝારકરૂંગી, કૈસે નિવડો, તુમ હાય.
મોહ કાહે સતાયે મોહે કાહે જરાય, જીજલાય, તરસાય, હાય સૈયાં.

(૭૮૫)—સંસારી સાવિત્રી—
હાય ધરીબી તણી જે પીડા, અમીર શું જાણે (૨)

ઝળ (૩)બળે મુજ મનમાં,એનીજ,મનમાં કાંઇ ન આણે હાય (૪) ગ.
જળ સુકાતાં, સરીતા કેરૂં, જળચર પામે દુ:ખ ઘણેરૂં.

દરીયાના પાણી જો હોરે,હરૂં,જળ વિણ દુ:ખ શું એ પરમાણે.—હાય(૪)
ભુખ ઉદરમાં શીરપર ભારો, પીડા પામ્યો જયમ કઠીયારો,

શું જાણે સવારી કરનારો, જમે ભાવતું જે નીત ટાણે,હાય.(૪)ગ૦
(૭૮૬)—વિક્રમ ચરીત્ર—
હાલો, વ્હાલો લાલા, મારા બાળા, કુંવર મારા કાલા,
ઝુલોને આનંદમાં, લાગે મુખડું વ્હાલું, હાસ્ય મંદમાં.
રહો માના વિસામા ચમનમાં, હસતા સુમનમાં,

વ્હાલાઓના વૃંદમાં, હાલ મ્હાલો, મામાના ભુવનમાં;
ઓછું,આણે રખે રાજ મનમાં, જઇશું થોડા દિનમાં વતનમાં ભુલંદમાં—હા.
(૭૮૭)—સરોજની—
હાય મેણુલાં મારે, પિટયો મેરૂલો, હાય મેણુલાં મારે;
જરી કરૂં છણકો ત્યાં ધિંગો, ધોકો લઇ ધમારે—પિટયો.

હું પણ બળમાં, તેમજ કળમાં, કયાં છું એથી કાચી,
એ ઉગામે ખોટી છક્કડ, હું ઠોકી દઉં સાચી...પિટયો.

બબ્યા ધણી તો રહે બડબડતા, આપણું રહીએ રમતાં,
તોપણ હું તો હારી ગઇ છું, દુખડાં ખમતાં ખમતાં—પિટયો.

હી. હું (૭૮૮)—લક્ષ્મી વિજય— હી. હું
હીલમીલ સજની મીલે મોહનસે; મેરી લાગી લગન બાલા પનસે;
મેરા બાલા જોબન બળખાય, વનમાલિ બીના ન સુહાય;
મન મોહ લીયો બંસિ ધુનસે... ... ...હીલમીલ,
બની ચટળ નુકીલી ચાલ મુરખ હસ હસત કે નંદલાલ
કરે ઘાયલ મદ ભરે નયનસે, ...હીલમીલ,

(૭૮૯)—નંદ બત્રિસી—
હીંચે હીચોળે નવેલડી અલબેલડી—હીચે
મણીએ મઢી, હીરલે જડી વિધીયે ઘડી, મહધેવડી, રસવેલડી:
મન મોહીની મોહી, સુરજ જાળી થા તુંશું જુવે.
તુજ પષ્મણી પત્ની નણી, નથી બ્હેન ભાન ભુલ્યો તું એ,
આં તરૂણીનાં તેજ આગળ તોલ તારો તું ખુએ,
કીરણ સતાવે કેમ તું ખશ સાંભળીશ મુખથી શું એ.
કરમાય છે કુમળી કળી છબી છેલડી—રસવેલડી—હીંચે.

(૭૯૦)—સુકન્યા-સાવિત્રી—
હું નથી એવી ભોળી (૨) હવે તો રહીરે—હું.
પાવરધી થઇ પુરી, મારી જોડ જડે નહી ખોળી—હું.
નિત્ય કજીયા કંકાશ કરી ઘરમાં સળગાવું હોળી—હું.
"પ્રસંગ આવે પરખાસે બાઇ, તું ગળણું ગોળી.
ભલે ભાયડો ભીખ માંગે, ખાંધે ભેરવે ઝોળી,
આપણે બાઇ ઘીમાં ઝબોળી, ખાઇએ ખીરને પોળી.

(૭૯૧)—સુરદાસ—
હું ભજન, કરીશ, હરીનું, સદા સુખે. ભજન૦
આ સંસાર, આગ, સમ લાગે, મિથ્યા ફાંફા મારી, હારી–ભજન૦
નહિં કોઇને કેવા તમારી, વાત આ બંધાઉં છું,
રાખો ભરોશો હૃદયમાં, હું—દેવના સમ ખાઉં છું.
છોડો ક્ષમા લાવી મને, ઝટ આહીંથી જાવા દીયો,
સંતોતણા સહવાસમાં, ગુણ કૃષ્ણના ગાવા દીયો.

(૭૯૨)—સુરદાસ—
હું હવે નાચ્યો બહુજ ગોપાલ, કામ ક્રોધના પરિધાનો,
કંઠે વિષયની માળ, મહદ મોહનાં નેપુર વાજે.
નિંન્દા શબ્દ રસાલ.......................હું હવે.
કોટી કળાઓ નાચી બતાવી, ના રહ્યો કાળનો ખ્યાલ,
સુરદાસની સર્વ અવિદ્યા, દુર કરો નંદલાલ........હું હવે.

(૭૯૩)—જગતસિંહ—
હું છું રંગીલો જુવાન, ફક્કડ અક્કડ ચાલું આમ,
જાણું છું વિદ્યા તમામ, રસિકલાલ મારૂં નામ.
બંદાના રૂપ આગળ માનો, કામદેવ પણ તુચ્છ,
કંઇ કામની પીડા થાય છે, જોઇને મારી મુચ્છ.
એકકો છું, વિદ્યામાં તેથી, પંડીતમાં પંકાઉં,
કવ્વાલી પુરો ગાવા માંહી, રાગ રાગણી ગાઉં.

(૭૫૪)—શારદાવિજય—
હું તો પ્રેમની જોગણુ, પીયુને શોધવા ચાલી,
શોધવા ચાલી; પીયુને શોધવા ચાલી—
રાજની ભોગણુ, બની સરતાજની જોગણુ, પીયુ.
પ્રેમની કફની ધરીને, પ્રેમની ઝોળી,
અંગે ભભુતી પ્રેમની-બસ પ્રેમથી, ચોળી. પીયુ.
કરું સાધના શ્રંગારની, કરું સ્યામનું દરશન,
રટું મંત્ર માળા કર લઇ, બસ પ્રિયતમ-પ્રિયતમ. પીયુ.

(૭૫૫)—સરસ્વતિચન્દ્ર—
હું પરણું કદી નહિ, પીડા ધરું નહિં શીરે કદાપી સંસારની,
રહું બાળ કુમારી. સદા બ્રહ્મચારી ભકિત કરું વિશ્વાધારની
પ્રિતી તણાં પીંજર વિષે પરવશ થઇ પડવું નહિં...
સંબંધીઓના બંધથી બેડીથી તન જડવું નહિ......
આ નાટકી સંસારનાં, દુઃખો મહિં મરવું નહિ.
અમૃત ગણીને વિષય વિષ, પીવાનું મન કરવું નહિ.
જુઠી માયાના અંધારામાં હું પડું નહિ, રહી વાત હ્રદય વિચારના

(૭૫૬)—વસુંધરા ઉર્ફે બેધારી તલવાર—
હું રશવેલી મદઘેલી નારી તરશી, પ્યારની(૨)નારી તરશી પ્યારની(૨).હું
હું યુવતી કામણગારી, નર નયન બાણુથી મારી, રમું રંગે રસની રેલી......નારી...હું
કોઇ લાગ લહેરી જો આવે, રતિ સુધા સરસ પિવડાવે તે તરૂવરને હુંવેલી નારી. ....તરશી પ્યારની......હું......

(૭૫૭)—ખુબસુરતબલા—
હુવે બાઇ કોટ, મીસા ટીનપાટ, ગઇ તેરી, મેરી જોરૂજી. (૨)
કયશી ડાલ.થી લુટ, માંગે ડાસનકા બુટ, કભી લાવે ન સુટ.
તો જાયે મડમ રૂઠ, અયસી બનીથા ફેશન પે,લોટ,
મુજે તો મેરી જોરૂને સમજાયા ભોટ ગઇ ઘરસે બલા,
પાપ સરસે ટલા, "અબ તો વોહ ટોપી, અમ્માના વોહ પુરાના;
જામા, સજા કે, ફરેંગ ઠાઠ. વાહ.

હે. હો. (૭૫૮)—સન્યાસી— હે. હો.
હેરી આઇએ ગુન ગાઇએ રાધાવરકો,જાઇએ જીવનપર વારી. પ્રીય પ્યારી.
કુંવર કનૈયા બંશી બજૈયાં, ધેનુ ચરૈયાં, લેવું બલૈયાં......હેરી.
લટકે લટકે આવન લાલ, સોહાવે સંગ ગ્વાલ.
રાધાકો પ્રાન પ્યારો, નટવર શ્રી નંદદુલારો,
હસત હસત મોરો મન હરલીનો જ્ઞાન ખાનપ ના....હેરી.

(૭૯૯)—સતી દ્રૌપદી—
હો, કનૈયાજીરે, અમને મોહન માયા લગાડી. અલબેલા.
વનમાં વેણુ વગાડી, અલબેલા૦ હો.
સાખી { "બંસીબટ-પનઘટ-નિકટ-તટ-યમુના-યદુવિર,
"નાચે નટવર નંદના, હરી હળધરના વિર,
લીલી લવિંગ લતા, શોભતીજીરે,
લીલાં વનવૃક્ષ વેલ વાડીઓજીરે. મારા વાલમજી.લી૦
સાખી { "ચાલો સખી જઇએ ત્યાંજ્યાં વસે વૃજરાજ.
"નીર ભરંતા પ્રભુ મળે એક પંથ બે કાજ.
રશીયાજી રાસ રમાડોરે, અમને રસીયાજી રાસ રમાડો.
સગીરે સંધ્યાની આવી, સરખી સાહેલી,
આનંદે અંગે પમાડોરે, અમને રસીયાજી રાસ રમાડો.
સાખી { 'બંસીબટ સમ બટ નહીં, નંદ ધામ સમ ધામ.
'વૃંદાવન સમ વન નહીં, કૃષ્ણનામ સમ નામ"
કાનજીને માથે, મણી જડયાં મોળીયાંરે,
તારા મોડીયાનો બડો બડો ઠાઠ, ખમા, ખમા-રૂપાળા-કાનને,
કા'નજીને માથે, પાળા પીતાંબર, પેરીયાં કાનજીને કાને-
કુંડળ હૈયે હાર, ખમાખમા, લટકાળા કા'નને. હો કનૈયા.
(૮૦૦)—પ્યારા સાહેબ—
હોરી આજ જલે ચાહે, કાલ જલે, મેરા કુંવર કન્હાઇ
મોસે આન મિલે હો૦
મુજબિરહનકો, બીરહા સતાવે, સુની સેજ મૈંકા, ડસડસ જાવે.
મૈંતો જરત બરત હોરીસે; શામસુંદર મોસે આન મીલે-હો.
(૮૦૧)—સુંદરવેણી—
હોકો બોલે ગુડ ગુડ, માંહે ભર્યું છે પાણી;
આગલા તંબાકુ લા; લા દે ઠંડા પાણી, વાહરે મારા હોકા,
હોકો વ્હાલો લાગેરે. મને હોકો વ્હાલો લાગેરે, ભાઇ ભાઇ;
હોકો વ્હાલો લાગે, ચારનો, ચોવડાયોને, દીલ્લીનો દીવાન; ભાઇ (૨)
હોકો વાલો લાગે (૩)
ચલમતો ચતુરાઇ કરે ને હોકો હરીની માયા;
ખલેચીમાં હાથ નાખીં જાવે, (૨)
જાણે ગંગાજીમાં નાવ, ભાઈ ભાઈ હોકો વ્હાલો લાગે (૩)
વહુને વળાવી, દીકરીનું આવ્યું આણું,
ખાધા પિધાની વાત ન જાણું, ભાઇ(૨)મેઠા હોકો તાણું ભાઇ ભાઇ(૨)
હોકો વ્હાલો લાગે, (૨) વ્હારે મારા હોકા. હોકા (૨)
ડુંગર ઉપર દરિયો બળે, ને દરિયો કરે પોકાર.
ચતુર હોય તો ચેતજો. ફરજ કરે વિચાર—વ્હારે મારા હોકા.

(૮૦૨)—સતી પદ્મીની—

હાંરે, કોઇ વાલમને લેઇ આવોને, હાં મને છેલા રંગીલા મેળાવો.
જુલમી જુવાની, આ હાય દીવાની, લલીત વીલાશી, એ વાલમ વિના;
રંજની અંધારી હા, લાગે નકારી.
ચતુર ચકોરીને ચન્દ્ર વિના, હાય બળી, હું હાય બળી હું.
પિયુ પિયુ તનથી તલસી રહી...

(૮૦૩)—મહાશ્વેતા કાદંબરી—

હાં. જઇ મળુ આજે મિત્રને, પ્રાણુ પ્યારા......હાં જઇ.
સુન્ય હૃદય આ મિત્ર વિનાતું, જેવું પુષ્પ સુવાસ વિનાતું.
તુંજ વિરહે, હત ભાગ્ય હું માનુ,
ભેટીશ ભગવતી સુંદરીને, મનોહરી મધુરીને મળાશે.
મનમાન્યો મદનોત્સવ થાશે, ભેટીશ ભગવતી સુંદરીને—હાં જઇ.

(૮૦૪)—માલતિ માધવ—

હાંહારે, મને ઠગી, ઠગી, મને ઠગી, ઠગારે મને ઠગી,જાણીને ભોળી નાર.
ખોટા બોલી શાને ખુવે છે ભાર,-આ છે ખોટા કરાર (૨)
ખોટા ખોટા ! હા ખોટા......ઠગી......

સાખી { "અંતર પ્રેમ વિના બધા નિષ્ફળ કોલ કરાર,
"એ વિણ કો દંપતિ તણો, નવ સુધરે સંસાર.

આ છે ખોટા કરાર... ... ...ઠગી.

(૮૦૫)—સુર્ય-કુમારી—

હાં હારે અમ્મર ધામ તણા વાસી-સુખરાશી,
પ્રેમ માર્ગ ના પ્રવાશી દેવાંશી.
પ્રેમની પરિસીમાં તો જાણે જગમાંહી કોઇ.
વિરલા દેહ ધારીઓ તો ભાવના જુદીજ જોઇ,
જાણી-જોઇ માણી જોઇ, અંતરે પ્રમાણી જોઇ.
ધોઇ અંતરનાં આંસુથી વિશ્વની ઉદાસી,
જેની દૈવી જ્યોતિ, જગમાં પ્રકાશી—અમ્મર.

(૮૦૬)—નરપિશાચ—

હારે ગુંથી જુલમની જાળ બને કાળ વિકરાળ.
કેમ દીનના દયાળ દીલ સાંખસે.
ભુંડા જનની ભુંડાઇ વેરી નાંખશે, ભલા જનને સદાય સાથ રાખશે-હા.
ક્રુર કશ્યપ કુમાર હણ્યા કેરથી, નીચ કીચક ચિરાય ઝેર વેરથી,
પાપી અંતે પિડાય, કુડાં કર્મો ઉભરાય,
ખરસાણી વાવીને, મીઠાં ફળ ચાખ,શે............હારે.

(૮૦૭)—ખુબસુરતબલા—

હાંરે ગોરી ચાલો, ન ઠારો, અરે લી અલબેલી,
દેખો, બારાસા જોબના, લુંટે, ન કોઉ, સાહેલી અલબેલી...હાં દેખો.
સખીરી, મય હારી, મય હારી, મોહે ન સતાઓ, અય જાઓ,
કાહે રંગીલેસે, પ્યારી, નેહા લગાયા બતલાવો.
જાઓ અબ ન બોલુંગી, તુમસે, ગુઇયાં રાર. ન મચાઓ,
ગઇ સબ જાન સખીયાં, કરકે ધાન કાહેકો છુપાત,
મનકી બાત ભેદ કહત હય, મોહની અંખીયા—ચાલો૦

(૮૦૮)—(પ્રસિધ-કર્તા-નામ દર્શક) રાગ-ભજન.

શા માટે મુંઝાય મનતું ભાવે હરી ભજીલે, મનતું,ભાવે હરી ભજીલે.
રસનાએ ના વિચાર દીવાનાં, હેત હરીથી કરી લે......મન તું
તનમન ધનથી શેવ હરી તું, તજના અણુંપણુ એનેરે,
નંદકુંવર, શું પ્રીત કરી લે, તો તરશે તું ભભવથીરે......મન તું.
લાવખત કથી કથી કહું છું, તન મન ધન સૌ અરપિદે
લક્ષમિપતી ના ચરણકમળમાં ચીત ,ચુનિ' તું જોડી દે-મન તું.
આહ મોટમ મહારાજ તણી. એ કળે કોણ આ જગ માંહિ,
નેતી, નેતી, વેદ વખાણે, પાર ન જેનો કોઇ પામે......મન તું.
કર કૃપા કરુણાળું કેશવ,-દાસ—'ચુનિ' શીશ નામે,
લાજું છું પ્રભુ હું તમ આગળ, મુજ દીલની વાતો કે,વાને-મન તું
લક્ષમાં લેજો દિન દયાળું અંતર ઉદ્દગાર સેવક નાએ,
સુખ દુઃખ વિત્તિ, એ લખ્યું લેલાટે, દો,રો. સઘળી તારે હાથ-મન તું.
રટણુ કરૂં તારૂં હું મનથી, શમજું ના બીજું કંઇ નાથ.
તનમનથી પ્રભુ વિનંતી કરૂં એ. દયાળુ આપીશ 'ચુની' ને'દે-મન તું.

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ૪ થો સમાપ્ત.

સદા, શ્રિમંત. તમો માટે, હમોને કયમ સતાવો છો ?
દયા સાટે હમોને દમ, તમો કયમ, શેઠ, બતાવો છો !
હમો નિચ નોકરો તેથી, હમારૂં ભાન, ભુલાવો છો !
ન કરતાં કૈં, કદર, કો'દી, છતાં ! ઉલટાં, સતાવો છો !

o　o　o

હમોએ વિશ્વાસુ થઇને, લીધાં માલિક, પુરા માની,
અને હમારૂં શિર તમ ખોળે, મુક્યું, એ વાત ના, છાની !
કરી પરવાં હમો એનાં, કદી કો'દી. હમારી કંઈ,
રહ્યાં હમે સદા મશગુલ, હમો ફરજે, ફરજ માં રઈ !

o　o　o

સદા ઈચ્છયું, હમોએ તો, ઉન્નતિ શેઠની થાવો,
છતાં ! ગરદન, હમારી પર, તમો કયમ વા'ર ઝુકાવો !
તમારાં એક શબ્દથી, હમે નિચે ઝુકી રહિયે,
છતાં, તમો શેઠ, તે માટે, નકામા શબ્દ સુણાવો છો ?

o　o　o

હમોને આપી મ્હોટી, લાલચ, તમોએ, ફંદે ફસાવ્યા,
હમારી જાત મહેનતથી, તમો શ્રિમંત કહે, વાયા;
ન'કદર, કંઈ તેહની કરતાં, જણાવો' ભિક્ષુના રાયા,
કહેવાતાં કહેવતે જે ત્રણ, તમો ! તે માંની, છો, માયા.

o　o　o

કરે, કો' વાત, તમોને કંઈ ! ખરી ખોટી જો તમ કાને,
લગાવે, મસ્કો, હાજી, હા, નો, તો, તમો જાતાં ધરે વાને;
ગૃહતાં મર્કટોનું જ્ઞાન, વિચરતાં નહિ કદી જ્ઞાને,
કરતાં બશ, કુદા, કુદ, ત્યાં, ખોટી, મોટાઇએ તણાવાને.

o　o　o

હમો વિશ્વાસે રહ્યાં વળગી, તમારા તે'જે અંજાઇ,
હમારાં દેવ, તમે, બીજાં, એમ, માની બેઠા હમે ચાંહી.
હમારી માલ મિલકત શૌ, તમારે ત્યાં દીધી મુકી,
હમારી જીંદગાની શૌ, તમારે ત્યાં મુકી વિંધી.

o　o　o

રાખ્યો, એક આશરો તમપર, માલિક તમને ગણી લઇને,
બન્યાં તેથી હમો લાચાર, તમારાં વિશ્વાસે. વઇ,ને;
કરાવિ કામ, ન આપો દામ, સોંપી સુપરતમાં જ,મે લેતાં,
કે'તાં દામ, રહવા દે. ઠામ, થશે તમ હાથમાં વે'તાં.

o　o　o

થશે હયાં થઈ રકમ સરભર; જશે તમ પાશ ઉડી અદ્ધર,
દો રહેવા, હયાં તમે રળતર, થદા વિશ્વાસુ થાવાને;
તમારૂં તે તમારૂં છે, હમારૂં ના કદિ પણ તે,
પણ સચવાશે હયાં શિર સાટે, એ તમારાં લાભ ને માટે.

o　o　o

વહિ મુખે મીઠડી બોલી, હમારૂં સૌ લિધું તોલી,
પછીથી આપવાં ખાતે, કહેતાં માપ જુદું છે;
પડતી ગમ નથી તમને, હમારી ઇન્સાફી, સહો,
હમારાં દફતરે બોલે, તમારૂં કેંવું ખોટું છે.

o　o　o

રાખી બે કાટલાં એવાં, કરી રહેલાં જે ધન શેવાં,
એવાં શેઠ, ને શઠ, હેવાં, કહો તેમાં શું, ખોટું છે;
ફકત જો શઠ કેવામાં, મળે ના ઇલકાબ પુરો તો,
સોનેરી ટાળીના સભ્યો નો, ઈલકાબ પુરતો છે.

લખનાર:-જુ+મ. શાહ.

જ્યોતિષશાસ્ત્ર.

એ, ખરૂંજછે. એમ હવે સર્વ કોઇ માનવા લાગ્યાં છે. જ્યોતીષ એ એક એવું શાસ્ત્ર છે; કે એ વિદ્યાને દર્પણ એ શબ્દની ઉપમાં આપવામાં આવે તો તેમાં કશી એ અતિશયોક્તિ કેહેવાશે જ નહિ !

કારણ કે દર્પણ મુળસ્વરૂપને મુળરૂપમાં જોતાં વારજ બતાવે છે, તેવીજ રીતે જ્યોતીષશાસ્ત્ર પણ માણુસ જાતનાં ભાગ્યનાં દર્પણ રૂપે છે. એ એક વ્યાજબિ અને સર્વ માનનિય દર્શણીક પુરાવો છે, સિદ્ધાંત છે !

જો તમારે ભાગ્યનો ભરમ જાણવો હોય, ગ્રહદોષથી ઉપજતી પીડા તથા તેનું નીવારણ જાણવું હોય, લાભહાની, યશ ! અપશય વીગેરે બાબતો જાણવી હોય, જો તમારે માનશીક, શારિરીક ? વ્યહુવારીક ! અને આર્થીક, સ્થીતી જાણવી હોય, જો તમારે. ભવીષ્ય કાળ અને વર્તમાન સમયનું ભાન જ્ઞાન જાણવું હોય, તો એકવાર હમોને અવશ્ય મળો અથવા લખો.

હમો હમારા લાંબા વખતનાં અનુભવથી, અનુભવી ઓને ખાત્રીકરાવી આપી છે, અને જઓને ખાત્રી થઇ છે, તેઓનાં મોડે આશ્ચર્યતાના ઉદ્દગાર નીકળ્યા વગર રહયાંજ નથી, જેની ખાત્રી માટે તેવાં હજારો-બલકે લાખો જીવતાં જાગતાં સરટીફીટીકો વિધ્યમાન છે.

હમો જ્યોતીષ શાસ્ત્ર ને આધારે જન્મફળ. વર્ષફળ. પ્રશ્નફળ. વીગેરે બાબતો સંતોષકારક રીતે. કરી આપીએ છીયે. તેમજ ગણીત શાસ્ત્ર અને. ફાલ, (પાસા.) નંખાવી મનનો ધારેલો પ્રશ્ન કહિ આપીએ છે !

તો આથી હમો સર્વને ભલામણ કરીએ છીએ. કે આ બાબતનો લાભ લેવા કોઇએ ચુકવું નહિ.

જ્યોતીષ ! થી, રોજગાર ધંધામાં લાભ મળે છે. ધાર્યું કામ સિદ્ધ થાય છે. લાભ હાનીનું જ્ઞાન મળે છે, વીગેરે દરેક. જાતનાં, લાભો મળે છે ! એકવાર જ્યોતીષશાત્રનો અનુભવલ્યો, અને ખાત્રી કરો.

વધુવિગત તથા કામકાજ નાં દર. માટેનું પ્રાઇસ્લિષ્ટ મંગાવો બ્હારગામ વાળાઓને પોષ્ટ દ્વારા, આ બાબતનો પુરનો લાભ મળે છે.

મળો-વા-લખો.

જ્યોતિષી-રેવાશંકર ભવાનીશંકર

જ્યોતિષ-કાર્યાલય-ઝપરીયાશેરી-સુરત.

પરમા ઉપર ઉતમ મિશ્રણ—આ મિશ્રણ વાપરવાથી ગમે તેટલાં વખતથી કોઇપણ જાતનો નવો તેમજ જુનો પરમો નાશ થાય છે. તેમજ પ્રમેહથી થતાં બીજાં દરદો પણ નાબુદ થાય છે, પ્રમેહના દરદ માટે આ રામબાણ ઇલાજ ઇલાજ છે. કીં. બા. રૂ. ૧-૦-૦

દંતરક્ષક ચુર્ણ—આ ચુર્ણથી હાલતાં દાંત મજબુત થાય છે. દાંતના સર્વંત્રકારના રોગનો જડમુળથી નાશ થાય છે. કીં. ડબ્બી ૧ના ૬, આના

મેદો વાયુ—આ રોગથી, શરીર એકદમ મોટું થાય છે. પેટ હાથ જાગ ઇત્યાદી અવયવોમાં (મેદ) ભરાવવાથી શરીર સ્થુળ (જાડુ) થાય છે. આ રોગ ઉત્પન્ન થવા પછી સ્વાસ, અશક્તી, મંદાગ્નિ નષ્ટ વિર્યતા વી. રોગો, થાય છે. આ રોગ હમારી દવાથી દોઢ માસમાં ગમે તેવો જુનો હોય તો એ નાબુદ થાય છે, પરંતુ તે જો વધુ જોરદાર હોય તો તેને ત્રણ માસ લાગે છે. અને તેટલાં વખત પછી શારીરીક સ્થીતી ઘણીજ સુધરી છે. કીં. ૪૫ ગોળીની ડબ્બી, રૂા. ૨) વ. ૨ાા તો. તેલ બાટલી ૧ એકનો રૂા. ૧)એકંદર રૂ. ૩-૦-૦

સુવર્ણ ધાત્રી તૈલ—આ તેલ ચારોલી, બદામ, કંકોલ એ- લાયચી. વીગેરે કીમતી વનસ્પતિના સત્વોમાંથી તૈયાર કરેલું છે અને તે શરીરે ચોળવાના ઉપયોગમાં આવે છે. અને એનાં ઉપયોગથી, અસ્પમાર, ઉન્માદ, વા. ચકરી. વી રોગો જલદીથી નાબુદ થાય છે. તેમજ આ તેલ માથામાં નાંખવાથી વાળ કાળા ભરાઉ ચકચકીત અને સુંવાળા થાય છે. તેમજ આ તેલ શરીરે ચોળી સ્નાન કરવાથી શરીરની દુર્ગંધ દુર થઇ શરીર સુવાસિત રહે છે તેમજ દરાજ ખસ ખુજલી વી. ચામડીનાં દરદો, નાશ પામે છે. તેમ તેવાં દરદો ફરી થતાં પણ નથી, તેમજ માથામાં નાંખવાથી આંખનુ તેજ વધે છે શાન્ત નિંદ્રા પણઆવે છે અને આંખ વિકાર વગરની સ્વચ્છ રહે છે કી. બાટલી ૧નો રૂ. ૧-૪-૦

આ સિવાય સુરંગી, માલતી, રાજવિલાસ, લક્ષ્મી વિલાસ, પુષ્પરાજ, બાદશાહી ઉંચા અતરો જેવા કે, ગુલાબ, હીનો, કેવડો, ચમેલી. વી. સુગંધી અત્તરો અને માથામાં નાંખવાનાં દરેક જાતનાં સુવાસીક તેલો હમારે ત્યાં વ્યાજબી ભાવે મળશે.

સુચના—ઉપર જણાવેલાં ઔષધો અને સુગંધી મલ સંપુર્ણ ખાત્રીથી આજ પચ્ચીશ વર્ષ થયા હીંદુસ્તાનથી તે આસામ સુધી લાખો લોકોએ વાપર્યો છે અને વાપરે છે, અને તેથી તેનો હંમેશાં વધુ અને વધુ ખપ ઉઠાવ ચાલુજ છે. અનુભવ થયેથી પુર્ણ ખાતરી થશે એક વાર વાપરી ખાત્રી કરો માલ રોકડેથી અગર વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે. પેકીંગ. ટપાલ ખર્ચ વી. પી. ચાર્જ કી. ઉપરાંત, સામટો લેનારને ભરપુર કમીશન આપવામાં આવશે.

લખો—

કૃષ્ણ શાસ્ત્રી બિવલકર વૈદ્ય.

મુ૦ પો૦ આંજર્લે તા, દાપોલી જી. રત્નાગીરી.